

1780 22de Aargang. No 73

Kiøbenhavns allene Kongelig privilegerede

Adresse-Contoirs

Med Posten forsendende Efterretninger. Tirsdagen den 2 May.

Med dette Blad følger Aften-Posten No. 36.

De höystærede Herrer, som haver Böger til Laans fra ...

... at tilbage ... samme ...

Prædikanterne paa Christi Himmelfarts Dag: Frokost-Prædiken.

Nikolai Kirke

Eitt Gudrækelegt Skrif / Er Nefnest

Hoolmganga

Edur

Prufta og Sigur

TRVARENNAR.

Vm̃ Allskonar Freistingar med og af hverium TRVARINNAR verdur areitt og sturlud i Hiarta þess Mañs sem er Guds Barn/ Og seger her:

1. Hvadañ þær kome. 2. Hversu margvijslegar þær sieu. 3. Hversu ad Ottaslegeñ og kvijdande Samvitska eige ad haga sier i þeim. 4. Og fyrer hvada Huggun og Medol Madur kan þær Volduglega sigrad og reked þær fra sier Gledelega.

Einfølldum og Istødulitlum Samvitskum til Uppbrædingar.

Samsett og ritad fyrst i Dønsku /

Af

Doct: Jens Dinnyssyne Jersin /

Fordum Biskupe Riber Stiptes i Danmørk.

Pryckt a Hoolum i Hiálltad: af M. A. S. 1743.

J. N. J.

Formmalenn.

Afnvel þott það / sem eg hefe framført i Fyrsta Capitula (Bookar þessarar) hefde bæde vered vel henttugt og lijka Anægianlegt i Einn Formaala fyrer þessu Lijtelsforlegu Erfide / Fyrer þvi / að Nytsemdenn og Reynslann er hia hellsta sem talar vel/ecke einungis fyrer Skrifum og Bookum/ helldur og øllum ødrum Hlutum/og giører þa þægelega: Samt hefur mier þo sijnst Næfelegra/ ad það være þar framsett/fyrer Saker þeirra/ sem ganga Optastnær framm hiá Formaalanum/ hver að er þo vanur að benda til þess sem Eitt Skrif hefur inne að hallda(að sijna)hvertsu það sie Naudsynlegt/ þess rettu Meining og Brukun til Nytseme: Hvar fyrer það ber optlega vid/ Að það sem skrifad er bæde til Gagns / og Naudsynia vegna / verdur bæde Einkis vyrdt og Næskalega vanbrukad:

brukad: Og vegna þess hefur mier þokt stærre Þorf a vera/ad greina i Formaal-anum/ hvad mig hafe knud og ærfiſt til ad skrifa þessa Book / og ad læta hana ganga ut a almenelegt Þrent/ ad eg giæte þar med komed i Veg fyrer þeirra Omak og Armædu/ er med stǫrre Þiænaing leitast vid ad ransaka / hvad bygge i Hiǫrtum annara Manna/og fara þo optast nær villt i þvi. Þar fyrer/ so ad eingenn skule dæma odruvyſe um mina Asetning/ Einungis til ad hryggia sialfann sig/og ødrum til Hneixles/enn honum er vared i Raun og Sannleika i Guds Augsyn / þa vil eg sialfur tala nockud þar um/ so sem i Formaala.

Eg hefe fyrer skømmu læted eina litla Book ganga ut a Þrent/hver ed kallast / SA SANNE LIFSINS BEGUR/ um þa sǫnnu Saaluhialplega giǫrande Tru a JEsum Christum/hver ad er alleina hinn Rette Begur til Saaluhialpar. Enn vegna þess / ad i þessare minne tiedre Book um þann

Retta Veg til Eilijfs Lijfs/ verdur kal ad um̃ þad Retta Edle / Náttúru og Eigenlegleika Truariñar til JEsu Christi/ hversu ad hun um̃breiter giørvallre Nattúru Mañsins / og fyrer hvada Medøl hun mege fæst / og heñe kuñe ad verda halldeð i siñe rettu Fullkomnan : Sem og hvernig ad Madur skule bruka þau Medøl rett : Og Truñe er þañig fram̃vegis vared/ad þegar eiñ Madur giører sier retta Alvøru og Omak i þvi sem hun utkrefur/ þa er hañ ecke fri fyrer Freistingum : Helldur allt eins og Skuggiñ fylger strax Lijkaman um / þa fylgest og Freistniñ strax med Truñe/ þegar Sool Rettlætesins JEsus Christus fram̃lioomar rett Augliooslega / þar fyrer hefe eg orded ad fram̃færa nockud um̃ Freistingarnar i Imsum Stødum/sierdeilis i þeim seinustu Capitulum.

Eñ vegna þess / ad vorre Tru er og þañig hættad / sem greiner i Fyrsta Capitula þessarar Bookar / ad Freistingarnar

ingarnar eru ecke einungis strax i Filgd og Ferd med Truñe / helldur ad Freistingarnar beriast z þañig i gegn Truñe / heñar Algiorlegleika / Edle og Krapte / ad þader ecke vel mogulegt / ad Hiarta Mañsins gete hallded Truñe til Lykta / og vered Stødugur i heñe / nema ad hañ skilie Freistingarnar rett / og vite ad haga sier i þeim / Þa hefur mier og þott vera Þørf a ad samañtaka þeñañ Lærdoom um̃ Freistingarnar / so sem til Naudsynlegs Vidbæters og Fullkonmunar þess Lijtelfiørlega Verks / so hañ mætte komast ut a Þrent / bæde þeim til Lærdooms og Huggunar sem fiña og verda ad reyna Freistingarnar / og lijka þeim til Vppfrædingar sem eru kallader til þess af Gude / ad þeir skule ecke alleina Erfida fyrer Truñe med og fyrer Predikun Ordsins / helldur og fyrer Huggun Ordsins styrke hana / vernde hana / og fæe heñe hallded vid / i gegn Freistingunum i og hia angrædum Samvitskum / so ad þeir fieu ecke / hvad

Job kvartar um̄ ad ſiſnet Huggarar ſieu / nockrer Leider Huggarar / og ut-blaaſe ecke Ord Huggunareſtar og Tru-areſtar/helldur Drvænkingareſtar Job: 6. v. 26. Hvjad hverſu hardla Naud-ſynlegt ad þetta ſie fyrer hina Ein-følldu/ bæde Tilheyrendur og Kieſiend-ur / þad hefe eg hvorke nu fyrſt (lært edur numed) aſiadhvert af Bookum / Søgu-Søgn edur Dæmum aſiarra / helldur af ſialfs mijns Reynſlu / hver Reynſla ad er i þeſſu hiſi beſte og kropt-ugaſte Meiſtare/ Þvi þa þad þocknad-eſt ſo hinum Naaduga Gude / a moote øllum mijnum Þanka/ Meining/Atlan og Aforme/ecke Einunges ad kalla mig/ helldur og ad knyia mig fram̄ til Biſku-ſiſiar Hauſt-Vrkiu / til ad keſia og pre-dika Evangelium hans Sonar JEſu Chriſti / i Kyrkiu þeirre ſem helgud er St. Mariu/ edur vorre Fru / i Kaup-mañahøfn/ þa liet hañ mig læra hvad Freiſtingarnar eru. Hvernig og hver-ſu leinge ad hñ hiellt mier heitū þar i/ er

er honum allzina kunugt: Þar af vil eg eckert afiad greina/ eñ segia med St. Pale/ 1. Cor.15.v.57. Gude sie Pack, er/ sem mier hefur Sigurinn giefed fyrer DRottinn vorn JEsum Christum: Og packa honum med David/ Ps.94.v.19. O DRottinn / marga Hugar, Hrelling hafda eg i mijnu Hiarta/ eñ þijnar Hugg aner þa glødu mijna Saalu.

Vegna þessa took eg til/ so sem Es, saias seger/ Es. 28. Ad gefa þess nœ, kvœmlegar Giœfur ad Ordenu / og ad Ransaka þad: Komst eg þa leingra inn i Skilning a Bmklögunum hiña Nei, løgu/ er adur hafde ecke vered afiad fyr, er mier/ eñ ein Dœmesaga ellegar Hial nockud / þa eg þvilijkt las / Og fyrst eg maatte ætla / ad vissulega mundu fleire eiga ad reyna þess haattar Freistingar / maatte lijka vita af Hugreñingum mijns eigins Hiarta/ hversu ad þeir fyreryrdu sig þo ad laata þvilijkt i Liose fyrer nockrum Mañe/ þa took eg mier þar af Orsok til ad vijkia nockud saman

a þess haattar Freistingar / i mijnum Predikunum / og þad hellst yfer þau Gudspiøll sem eiga vid Fyrsta og Annan Sunudag i Føstu / um̃ þa Freistne er Christur leid a Eydemørku / Matth. 4. Og af þeirre Cananversku Kvinu / Matth. 15.

Þar med feck eg einig þad / epter hveriu eg leitade / ad Hugskots Þankar margra urdu þar med upplockader / og uppvijser fyrer mier / og eg vard æskyn-ia / mier sialfum ecke til all-lijtellar Huggunar / ad marger af þeim er eg syst hugda / lau siuker æsamt mier i sama Hospitale.

Þar mætte eg hid fyrsta skynia og skilia þad ædur hafde eg ransakad med-ur Forundran / hvar fyrer ad Gud let mig þannig / strax er eg hafde feinged þad Heilaga Embætte / lijda Droo og Arreiting / jafnvel af Knefa Slætte Diøfulsins / þad er / ad mig hendte þar medur hid sama / fyrer hvert ad Heilag-ur Paall þackar Gude so Innelega / 2. Cor. 1.

Cor: 1. Ad Gud let mig reyna bæde allskonar Þreingingar og Hugsvalaner/ ødrum til Huggunar og Saaluhiaalpar / og let Huggunena fyrer JEsum Christum vera eins vel Yfergnæfanlega hiaa mier / sem Lijdaner Christi voru Yfergnæfanlegar / so ad eg skylldе geta huggad þa/sem stadder være i allskonar Þreingingum/medur þeirre Huggun/ er eg hefe sialfur vered huggadur med af Gude / Hvers vegna eg hefe þad eitt sinn stundad og kappkostad af fremsta Megne ad faa þvi framkomed / Og ecke einungis þa/ helldur hefe eg og sijdan / er hin goode Gud let þad Hæsta Yfervalld kalla mig fraa þessu Kalle og upp hefia mig til þess Embættis sem nu hefe eg a Hende / Itrekad þetta sama Lærdoom um Freistingarnar / nær sem hellst ad Tækefære hefur þar til gefest/ med þvi eg visse / ad saarlega mundu iafnan veiker finnast medal hinna Hraustu i Guds Kyrkiu / og mætte nu raada af undanfarande Reynslu/ad enn þa være

 þeir

þeir nockrer/a hverra Hiørtu ad þvilijkt kyñe ad hyggia med Glede og Huggun / jafnvel þott þeirra Kvaler være ecke so augliooſar ſem þeirrar Kviñu er geck bogiñ/ Luc. 13. Helldur bera þeir þar leynt med ſier under Fotunum / eins og hin Blood-Siuka / Matth. 9. Hvert Erfide hefur og ecke helldur vered Ave-vaxtarlauſt/ helldur hefur þad og verk-ad i þeim Hiørtum/ ſem eg alldrege mad-ur þeckte / fyrer hvad ad Gud alleina ſkal hafa Packer og Lof/af hvers Nad, eg er þad eg er / Eg ſem ecke er dugan-legur af ſialfum mier til ad hugſa upp. eda fiña uppa hid allra miñſta (ſem gott er) eñ ſijdur til ad frañfæra þad, ellegar ad faa þvi þryckt iñ i Hiørtun.

Af þeſſare Praxi og Jdkun hefe eg lijka þad lært og reynt/ad þad er ecke ſo, ſem ſumer meina / nefnelega / ad þeſſe Lærdoomur ſie ofdiupur og myrkur/ edur þungſkiliñ/ fyrer Einfallda/ og ſie þeſſ vegna Onijtur fyrer þa. Þvi ad ſoñu maa eg jata / ad hier finſt nockud / ſem

geingur

geingur yfer Skilning hiña Einfoll, du/ og þeim þyker Ofruanlegt / hvoriet ecke eru vaner vid añad eñ Miolk/ Ebr. 5. v. 10. Og hafa eñ nu ecke bergt a þeirre hordu Fædu / J gegnum hverra Niorfu ad þad Sverd hefur eñ nu ecke geinged/ uñi hvert hiñ goode gamle Simeon spaer þeirre goodu og fagnande Jomfru Mariu/ Moodur JEsu Christi/ Luc. 2. sem og ollum þeim er bera DRottiñ JEsum Andlega i Niortunum / og eru honum þar fyrer Skulldbundner med þvilijkre Moodurlegre Elsku / eñ þo hefe eg þar hiña funded þad og reynt/ ad hiner Einfolldu / og þeir sem Einfalldlegañ skilia Christum/kuña og eckert añad eñ þeirra Moodur-Maal/eiga optlega ad beriast vid hin ar diupustu Freistingar / og þurfa þvi allra hellst þessarar Uppfrædingar vid.

Þess vegna hefe eg skrifad hana sam añ i vorre Donsku Tungu / Jafnvel þoott eg hefde getad skrifad hana i La-

tinu

finu med mikla Omake og stærra Alite/ (hvers Gud mier po Naadarsamlega far bioode ad leita / af þvi mier gefst þad Emungis af hans Naad) þvi ad eg er olldungis ecke neitt efande þar um / ad hid sama sem kune ad hugga mig/kunne og vissulega ad hugga adra / og ad þad Ord sem hefur falled a Niarkad/og bor ed Avoxt fyrer Predikunena / kune og vissulega ad vera lesed / so þad bere Avoxt. Eg hefe og þar fyrer teked þetta Skrif samans / ad þvi Leite sem mier hefur framast vered mogulegt / ur Imsum mijnum Predikunum / ecke aan stoorrar Mædu / so ad þeir / sem hafa heyrt þær ædur med Eyrunum / kynne þvi betur ad festa þetta sier i Hug og Niarta / þa þeir þad lesa / og færa sier þad framvegis i Nyt/ef so mætte skie/ ad þeir rotudu aptur i hinar fyrre Freistingar/ fra hverium þeir geta ecke sagt sig frija ad vera/med þvi þad seger klaarlega um Christum / Luc. 4. Ad Dioful!inn hafe ad sonu fared fra hon um

um epter hina Fyrstu Freistne / eñ þo ecke nema uñ Stundar Saker.

Til þessa/ eins og til ad samanfetia hid Fyrra Skrifed / hefur Einungis Skipun DRottins mijns JEsu Christi komed mier / hver ed baflar mier ad grafa þad Pund nidur i Jørdu sem hañ hefur mier feinged. Þvi hefe eg leitast vid ad avisia marga adra med hinu sama Punde : Og ad afhenda ødrum þa Nadarfullu Giøf sem Gud hefur mier lienka / ad so myklu Leite sem mier er møgulegt/ ad Dæme hins Heil. Pals/ Rom. 1. Vilie nockrer leggia þetta mitt Aform ødruvijse ut/ læt eg þa giarnañ vera hyggna i sialfs sijns Hug og Þoocka / Eñ eg ænnise þa / ad ef þeir standa/ þa skule þeir sia vel til/ ad þeir falle ecke : Þvsad Gud gefur lated þa falla Vonum skioolara / med þvi ad þeir Nalærdu Meñ Job og David gætu og so falled.

Eg hefe ecke skrifad fyrer hina Vitru og Hyggnu/ helldur so sem eg

 hefe

hefe skrifad þa Book um̃ IIESSins
VEG / Einkanlega fyrer þa And-
varalausu / Stolltu og Hardsvijrudu
Mesi/ er draga siaalfa sig á Taalar med,
siñe Tru / og hyggiast hafa numed
Christum og Truna ifred vel/hvat fyr-
er hun er og skrifud þeim til Vidvorun-
ar / og ad þeim skule standa Otte af
heñe : so hefe eg ætlad og skipad þetta
Verk Einfølldum / Istødulausum og
Veikum Samvitskum til Huggunar /
þeim sem hafa sundurkrameñ Anda /
eru Piaader og hafa Þorf a Lækning /
þeim alleina hefe eg þetta skrifad til
Hugsvølunar/ Og viliad þar i mlyka og
med Raadum styrkia/ ecke einungis Ein-
fallda Tilheyrendur/helldur og so Kenn-
endur / yfer hveria ad Gud hefur læted
Yfervallded setia mig fyrer Tilsioonar-
Mañ/ so ad þeir gete siaalfer vitad/ ad
þeir ege ad umgangast vid hina Kreist-
udu/ so sem rett ber og hæfer / og fare
ecke med þad sem heyrer til Huggunar
og Saalar Velferdar / so þad verde til
For-

Fordæmingar / Hvar um̃ Madur hefur talad vered ut af Nuggunarrijkum Ept erdæmum Jobs / helldur ad þeir gete / eins og Christur ámiñer Petur / skiled þad sialfer vel/ og vered mørgum od, rum af sijnum Brædrum og Systrum til Lids þar med / hvar af hliootast meige NBSSun og APTurhvarf.

So hefe eg ecke lagad mig i þessu / epter þeim Vitru og Nyggnu/ helldur epter þeim Ørvinludu / Siuku og Fa, froodu/ bæde Tilheyrendum og Kẽñend um / Og þeirrar Orsakar vegna auge lijst og utmalad/ so sem mier hefur ver, ed mogulegt i þessa Siñ og þott Naud syn til vera/allskonar Freistingar/hvad, añ ad ein og sierhver Stulan kemur / eiñig hversu / og med hvada Lærdoome og Nuggun sierhver a ad utrekast. Ad søñu hefe eg ecke fram̃ fært hveria Freist ne ut af fyrer sig / og kieñt sier i Lage/ hvernig Madur rige sier ad hegda þar i / þvi ad mier hefur þott sem þad mun, de verda oflangt / þo vil eg vona/ ad so

nyked

myked sie hier framfært þar um/ ad hin er Einfølldu fæe skiled / hver sa sie er freistar þeirra/ z almeñelega svarad hid Einfalldlegasta til þeirra allra/ z so fyr er Nalp Guds Anda frelsest fra þeim.

Ef þess skneft Þørf vera ad tilfaka sierhverja Freistne eñ þa augliooslegar/ vegna þeirra Einfølldu/ edur ad tala um hverja Eina ut af fyrer sig / þa gefur þad nu sked med hægu Moote/ med sama Hætte og Avskan/ er hiñ Nælærde og Skarpvitre Theologus Doctor Jesper Brochmand/ Professor i Kaupmañahafnar Universitete, o. s. f. Hefur þar til skrifat og gefed i sijnum Locis Communibus. Afiars veit eg einga sleppt vera / þad hier ad hyggje / hvar uñ Þørf giørdest fleyra ad greina/edur þar um ad minsta.

Þviad þoott nockud fleira sie eñ nu ad søñu til / med hverju ad Satan leider Meñ Afvega, Svikkur þa og hrygger/ hvad og Narka siaalfs Mañsins giører / og hefur þad Allt sem være þad

Freistne/

Freistne/ þa er þo nockur Hlutur þess so storum illur / ad þad maa einganvegiñ kallast Freistne / Nockud er ofligted til þess / ad þad mege halldast Freistne ad vera / hvar um eg vil eñ nu tala skamt eitt i stuttu Maale / so ad þvi særra vanke til þess / ad þetta Verk se fullkomed.

Medal añars / hefe eg taled ausamt Freistingum Diøfulsins / og so þesse hans Vel / Ad hñ ecke Einungis a eina Sýduna tilbýr þañig eina Synd epter þad hun er drygd / so sem være hun vlldungis Ofyrergefanleg / helldur giører hañ so lyted ur eitne stoore Synd / z feggar edur prýder hana a añan Boogiñ / allt eins og være hun añadhvert eingiñ Synd / ellegar og nærsta lýtel Synd / hver ed þo er i sialfre sier / ein af þeim stærstu Misverkum Fordæmingariñar / og er þar um talad / er seger fra þeirre Añare Freistne Diøfulsins.

Hier sýnest þad Vieltæde og su Slæ gd Diøfulsins eige heima / er hañ hefur i

frafke vid Mañeñ/þa hañ kemur hønum til ad fara med Særingar og Töfra / ad lata Þioofnad komast upp / og þess hattar fleyre Konster/ Vnder þvi Skyne/ad añadhvert er Guds Ord hafft þar vid/ellegar/ad þad er eingum Mañe til Skada/helldur ad bæde þeir og adrar Skepnur hafa Gagn þar af. Og vegna þess ad Diøfullin er nu tekin til ad koma upp med nockrar nyjar Konster vor a medal/til hverra vier høfum ecke neitt vitad adur / og i hvertum hañ dylst þo Meistaralega/þa vil eg (færa hañ hier ur Dular-Klædum sijnum) og toga hañ fram i Byrtuna.

Þessare nyju Konst er þañig hattad (ad so mykłu Leite sem eg hefe getad ad komest/jafnvel ad Søgn sialfra þeirra/er hafa pottst mykler af þessu) ad Madur skal geta vitad hvad epter mune koma/ eda/ hversu ad eitt Verk mune takast / Item hvad adrer sege / hvad þeir gjøre og hafe fyrer Stafne / hvar þeir sieu nu hellst/og añad þess hattar. Þar

til

til eru Teningar brukader / sem er kast, ad/og gefed Stæbur ad/ hvada og hver-su mørg Augu ad horfa upp : Epter Augum edur Tølu þessara Teningaer skrifud Book ein / i hvørre ader utþijdt og utlagt hvad hverskins Augu hafe ad merkia / ælijka og ein Drauma-Book kast ad vera : Þegar Teninguren er nu dottiñ/þa er slett upp Bookene/siest þa hvad þvilijkt Kast edur Augu hafe ad þijda/ og þad er kallad ad fa Svar.

Þetta a nu ecke ad vera nema Fijs-Konst/ er Madur gete allvel haft so um̄ Hond/ ad hverke sie Gud styggdur þar med/nie Synd noctur framiñ/Eñ þeg-ar þetta er skodad rett vid Lioos Guds Orda / þa er þad ein af þeim friælsu Konstum/ um̄ hvertar ad Moises tal-ar/ 5. Bok Mos. 18. C. Þad er eitt af þeim friælsu Konstum/hvertar ed Guds Ande kallar fyrer St. Pals kropkugañ Villudoom Diøfulsins : Þad er ein af þeim friælsu Konstum/fyrer hvertar ad hiñ Oguðlege Konungur Manasses er

ſo miøg Nafnkogadur / ad honum var
þar fyrer launad af DRottne med Bøl
van og Olucku / med Nernade og Yfer-
gange ſiña Ovina / med Nidurhrinding
fraa hañs Konunglega Tignar-Saete
(hverſu goodur og Gudhraeddur Nerra
ſem Fader hañs hafde vered/er var hiñ
Loflege og magiaete Ezechias Konung-
ur) med Naadung / Faangelſe og Kval-
ning / og þad þeſſ hardlegar / ſem hañ
var ſu Perſona og ſa Yfervallds-Mad
ur / er aekke ad ſtraffa þvilijkt a ødrum
af Guds Naalfu/og giørde þad þo ſiaalf
ur/ ſo ad ader hneixludußt þar a. Þvi
ad þeſſ haattar Konſt er hverge byggd a
Guds Orde/Ecke helldur hefur hun ſiñ
Grunndvøll i Naatturuñe / nema i þeirre
Naatturu/i hverre ad Satan er krøptug
ur til ad ſnua heñe og um̃hverfa / ſo ad
Børn Vantruariñar verde ſvikeñ ſier
ſiaalfum til Fordaemingar. Og ſkal
þvi eingiñ laata ſier þykia furdanlegt /
þoott ad þvilijkar Konſter takeſt / edur
gange epter þeſſ a mille / ſo ad Svar-
enu/

enu/ hvert þeir so kalla/ og Verkenu s umm hvert ad spurt er/ber samann/ þessu fær Dioskullin noogu Meistaralega til Leidar komed.

Hviad (1.) Veit Sakan bæde hvad Þu og Eg høfunst ad ike i voru ikista Herberge / hann heyrer og hvad eg mæle vid siallfann mig i Hugsu mine a Nætt ar Þele. (2.) Veit hann og i mørgum Greinum / hvörsu ad eitt Aform edur Verk mune enda. (3.) J Þridia Lage getur hann sagt fra þvi/ad so myklu Lei te sem Gud vill leisa hønum þad. (4.) J Fioorda Maata / þa veit hann Asetning / Þanka og Tilhneigingar edur Gyrnder þeirra er fara med þess hatt ar Konster : J þessu veit hann ad hegda sier þannig Meistaralega : Hann er eitt Ande / af hvertium ad þvilijk Konst er uppfunden/og hefur sett þad Svar vid hvert Kast og þau Augu a Teningun um: Þegar þad a nu ad neita Konstar-enar/edur taka til hennar/og Teningar-ner skulu vellta/ þa er hann siallfur nææ-

lægur hiaa sine Konst / og hiaa þeim er hafa Ynde af hans Konstum / Og þa lagar hann sialfur slyna eigenn Teninga / snijr þeim epter þvi sem hann veit ad giørest edur er giørt / edur a ad giørast: So ad so sannarlega sem þu hefur Teningana i Nøndenne / og varpar þeim af Hende þier / so vissulega hefur og Diøf ullenn þa i Kloom sier / þa þeir eru a Lop te / og lætur þa þau Augun koma upp / er eiga ad svara til þess / er þu spyr ad / Og þvi Svare sem þu fær þa / svarar hverke Gud nie Nattwrann þier / helldur svarar hinn same þier / sem svarade Saul / er hann yfergaf Gud / og villde Endelega hafa Tal af þeim Framlidna Samuel. Og skal þvi eingenn draga sig hier a Talar / þeinkiande so med sialfum sier / Eg hefe ad vijsu alldrege leitast vid ad giøra neinn Sattmaala vid Diøfulinn / eg kalla ecke a hann / eg beidest ecke helldur neins Ansvars af hønum: Enn vit fyrer vijst / ad þott þu hafer ecke svarest samann vid hann / þa hefur þu

Þu þo þær Konster i frame / sem eru komnar fra honum / og hveriar ed eru Openberadar og þeim inblæsnar af Satan / sem hafa svared sig under hañ / og vegna þess / þa hefur þu þo Samneyte vid Satan / af þvi þu kemur þier þa Lyst sem er hañs / hver ed kemur fra honum / og er i Fyrstune samanskrifud af hañs Limum og þeim er honum hafa Eyd svared. Þar fyrer / so sem þeir hafa ecke Einungis Samneyte vid Dioffulin / og verda dæmder af Gude / sem eru Tofra-Men / Spæfara-Men / Teikna Utleggiarar / o. s. f. 5. Book Mos. 18. Helldur og so þeir sem leita Rads til þeirra : Þa er og Dioffullen eins vissulega i þisse Umgeingne / þegar þu hefur hañs Konster um Hend / sem hañ (er og var) i þeirra Umgeingne (edur umgeckst med þeim) er hafa funded uppa þær / ellegar hafa fyrst feinged þær af Dioflenum / og fellur so Læresveinen og Meistaren under hiñ sama Doom fyrer þeim Strænga og Rettlata.

lausa Gude/ fyrer hvers Augum ad þvi-lijkt er ein Vidurstygd.

Ad vijsu er nu þetta Verk Diøfuls-ins/ og hefur sañarlega þad Alit/ sem være þad ein Freistne / med þvi þad er Fraafall fra Truñe a Gud / og hañ (Satan) kemur þvi iñ hia Mønum und-er sama Skyne sem ødrum Syndum : Eñ vegna þess þad er so storkostlegt / og hañ mykels til Orsokur i þessu / so ad hver sem hefur nockurt Vit og Skyn a Guds Þecking / getur allvel sied hier Klarnar a hønum/ þa true eg og so vissu-lega/ ad hañ skamest sijn ad koma fram med þad til Sijnes fyrer þau Heilogu Guds Børn/ sem hafa af Alvøru lagad Hiarta sitt epter Gude og H. Ertranum JEsu Christo : Og med þvi eg tala Einungis um Freistingar hiña Hei-løgu i þessare Book / þa hefe eg fyrer tieda Orsøk ecke viliad telia þad med Freistingunum.

Fyrer þa Orsøk hefe eg slept þeirre Freisting og Angist/ sem Meñ verda ad

mæta

mæla Inpotkes / og jafnvel fellur þess a millum iñ i Niertu þiña Gudþræddu/ ut af Spadoome sem tekiñ er af Ræs og Samasikonu Stiarnaña og iñ er settur i nockur Spadooma Rijm. Ad seßu hefur su Konst sijna Nytsemd/og Planeturnar samt Stiørnurnar hafa sijna Werkan i Loptenu og hier a Jørdenne / eins i Lijkømum Dijrañna og Mañeskia/og mæ opplega segia fyrer Almeñelegar Land-Plagur / so sem Dauran og Hallære / Drepsoott og adra Imislega Stukdooma: Eñ ad þvilijker Rijm-Meistarar vilie segia nockud vijst i þeim Hlutum / af hverium Gud hefur ætlad sier sialfum alleina sumt ad þeckia / sumt læted vera komed under vorum/ Mañaña/Frijvilia: So sem til Dæmes: Ad þeir vilia skøda þad edur siaa af Himnenum/i hvada Laude ad skule vera Hernadur og Ofridur þad edur þad Are ed/ hvadañ sa Ofridur skule koma/ fra Austre edur Westre/hverier sigrast skule/ og a hverium Dege / o. s. f. Og ecke

Einungis þad/ helldur gainga þeir til Umkomulausra Manna til Einstakra Persona/ og lætast geta sagt þeim þeir ra Upphafning edur Fall/ i þvi giørast þeir Fijngraleingre en Gud hefur lofad þeim edur leift ad grenslast epter af Natturunne.

Þviad i Fordum Daga/ þa Gud hafde kiøred sier eitt Eigenlegt Foolk og Konungs Ryke a Jørdenne/ er Moses og hiner adrer Spaamenn lifdu / þa var og mykell Spadoomur a Ferdum/ ecke Einungis um Almenneleg Tilfelle/ er henda kynne Lønd og Ryke / helldur og hvad Sierdeiles kynne til ad falla vissum Persoonum/ um þeirra Upphafning/Fall og Nrøsun/um þeirra Dauda/og hvada Daud-Daga þeir ætti ad hliota : Og lyka hefur þeirra Spadoomur gienged epter : En alldrege lesum vier / ad þvilykt hefur sked vered fyrerfram edur uppgøtvad af Stiørnum Himensins / hverju sem ad eingu syndur Veltreynder og Skarpvitrer Stiørnu-Meistarar /

edur

edur og mykluw betur ad sier hafa vered a þeim Tijdum/ hiaa þvi sem nu kuña ad vera/og hin retta Pecking Nattuꝛunar er einganvegiñ ordiñ meire edur stærre nu a vorum Døgum / eñ þa var hun.

Ecke veit Esajas Einunges ad seg ia hvad koma skule yfer Gydinga-Land/ helldur og so hvad koma eige yfer Moa bita/Jdumeara/ Amonita/Tyri Borg og øll kriingumliggiande Lond.

Jeremias gefur sagt laungu adur / eñ þad skedur/ad Þurkur mykell og Hall ære skule koma/Item ad Jerusalem sku le þurfa ad mæta Hernade / Og ecke Einungis þad/ helldur gefur hañ/ sem og hiner adrer Spaamenñerner / sagt hvert Ofriduriñ a ad koma af Nordre edur Sudre / fraa Austre edur Vestre : Hañ gefur nefnt Piooderner: Hañ gef- ur sagt hversu ad fram mune fara/ þa vered er ad sitia um Jerusalems Borg / Jer. 25. Hañ gefur sagt/ hversu lenge ad su Babyloniska Herleiding eige ad standa / Nefnelega i Siøtije Ar : Hañ

gefur

getur og sagt / hvernig ad skiótt mune fara fyrer Babylon. Hverſu ad Perſar og Mediſker mune niðurbrióta það Einvallds-Dæme / Item Eſajas 45. Hañ getur ſagt laungu áður/hverſu ad ſá Konungur Perſia Lands mune heita, er ege ad ónáturna þeirre Babyloniſku Stioorn og veita Gydingunum Frelſe / ad liðnum þeim Siotyger Arum.

Jeremias kañ ad ſegia ad Joachim Konungur ſkule liggia ógrafeñ: Ezechiel kañ ad ſegia ad Zedechias Konungur mune koma blindur til Babylon: Elias getur vitað / ad þar mune koma Hallære i hálft Fioorda Ar yfer Landed i Tijd Achabs Konungs: Hañ getur ſagt Achab Konunge / hverſu ad Hundarner mune ſleikia hañs Blood/og, hverſu ad Hundarner eige ad eta Jeſabel hañs Drottning: Hañ getur ſagt Joram Konunge/ hvern Dauddaga hañ mune fáa/ hverſu ad hañs Jñible mune rotna z falla fueñ ut af hañs Lykama: Abdias getur ſagt a hvada Tijma ad

Barn.

Barn Jehu Konungs skal deya : Esaias kan ad segia / hversu mørg Ar ad Ezechias Konungur skule lifa epter hans Stukdoom : Micheas getur sagt Achab Konunge / hversu ad Strijded moote Syrlendskum mune enda : Elisæus getur sagt Hasael / ecke einungis ad Benhadad Konungur mune deya / helldur og ad han sialfur mune verda upphafen til Konungtegrar Tignar: Daniel getur sagt Nebucadnezar Konunge/ hversu han mune Odur verda/og hversu leinge ad pad skule vara : Han getur og sagt Belsazar Konunge pa somu Nott fyrer / a hverre han skal missa bæde Rijke og Lijf : Og af pvilijku er en nu langtum fleyra : En allt rege lesum vier / ad peir hafe feinged pekan Wijsdoom af Skodun Himensins. Nu hefur po hin same Himen og pær sømu Stiørnur vered til a peim Tijdum / hvern og hveriar vier høfum nu / Og vissulega hefur so mikel Kostgiæfne vered løgd a Konsternar a peim Døgum/

um ad alldrege kan hun meyre sogd ad verda/ þvi hefur og þa so Witurt Foolk saññarlega vered til i þeirre Lyst sem nu kan til ad vera / eñ alldrege gefum vier lesed i Guds Orde / Ad Prophetunum hafe vered skipad ad laga og stilla nockur þesshattar Rijm epter Stiornunum.

Hvar lesum vier i øllum Historium uñ nockurt skelfelegra Tilfelle i nockru Rijke eñ þad / ad Pharao Konungur druckuade med allre siñe stooru Magt/ so Furdanlega/ i Hafenu Rauda ? A þeim Tijdum var allt Ægyptaland fullt af Stiornumeisturum z þesshattar Wijsenda Meisturum/ Giorn: Book Post: 7. Eñ hver af þeim gat sed edur þeckt þad a Himmenum / ad Pharao og hañs Her skylldu hañig druckuaz Og eñ framar : Moses/ hverium ad hroosad verdur / Af St: Stephano / ad hañ hafe vered uppalen og mentadur i allre Speke Ægyptskra Mañа sa hvørke þad af Stiørnum Himensins/ nie helldur añad Tilfelle : Þviad hefde hañ mætt verda

þess

þeiſ var af Loptenu / þa heföe hañ ecke vered ſo hræddur þegar Pharao var a Bak vid hañ/og þad Rauda Haf fyrer framañ hañ / ſo ad honum var eckert Undanfære.

Og hvad vilium vier tala uñ þa Chaldæiſku / hverium ad eiña meſt er hroſad i Rikninguñe fyrer þeſſa Konſt ? Hver af þeim gekur ſagt / añadhvert Nebuchadnezar Konunge / edlegar Belſazar Konunge þeirra Olucku legu Forløg ? þegar ad Konungiñ Nebuchadnezar hafde dreymt/ þvi gat þa eingiñ af þeim Vyſu/ ſied a Loptenu/hvad þa vofde yfer Konungenum/og funded Raadning Draumſins þar af ? þad er eingeñ Efe a þvi / ad noog hafe þeir vered vel ad ſier i Lyſtene / og ecke helldur ſparad nockurt Omak / fyrſt þad reid a þeirra Lyfe.

Hvar fyrer gekur eingeñ af Vitring unum ſied a Stiornunum / ad Cyrus ſkyllde viña Babylon a þeirre Natt / a hverre ſu Furdanlega Hond ſkrifade

a Veggienum fyrer Augum Belsazar Kongungs/ þa þeir hafa þo ꝍꝍin alls Efa gefed her Skatur ad Himnenum bæde til Sudurs og Nordurs/ i Austre og Vestre. : Eñ hverju ad Gud hlær ꝍꝍtt ad þeim/ er Ynde ad heyra hiꝍ Spaamañ-enum Esaja/ Esa: 47. v. 12. 13. Hvar ed Spaamadureñ talar i Guds Orda Stad til hins Skoorhugada/ og nu sig-rada / og nu fangada i Babylon : Go gack nu fram med þijna Særingar Meñ/ og med þañ Flockeñ þijña Galldra Maña / medal hverra ad þu hefur þiꝍd þig i fra Barnæsku þiñe : Hvert þu kañt nockurt Raad ad fiña. Hvert þu kañt efla þig : Lꝍt hier frañkoma og þier hiꝍlpa Meistarana Himintungslagꝍngsins/ og þa Stiørnulystar-Meñena / sem epter Tunglkomunum reikna hrad yfer þig mune koma. Siꝍ þu/ þeir eru sem añad Halm-Stra / þad Elldurin uppbreñer. Þeir kuña ei sitt Lyf ad frelsa fyrer þeim Elldz-Loganum. Hvad þad mun ecke vera

ein Elds-Slood þar ed Men verma sig vid / edur eitt Elldur / er Men mege i kryngum sitia/ þad er/ þeirra Saal skal vera i einum ødrum Loga/en þesse Eldur er/ og þesse Tijmanlege Loge er sem Menn þola ad sitia vid/ helldur skal þeirra Saal vera i þrim eylijfa Elde. Þann ig hlar Gud og so ad Egyptalande / Esa. 19. v. 12. Hvar eru nu þa þijner Spekingar/ lætu þa kunngiøra þier og vijsa þad (af Teiknum Himensins) hvad DRottenn Zebaoth hefur alyktad yfer Egyptaland?

Þetta er vel athugande / þviad þar er audsijnelega gefed til Vitundar/hvert ad sie Doomur Guds um̃ þess hattar Wijsdoom/ hverk hann kemur fra hans Himne og Stiørnunum / og sie honum þocknanlegur / edur ecke. Þetta skrifa eg handa þeim er fa nockurn Otta og Kvijda i sig af þess hattar Spaadoomum / enn hefe þvi sleppt þar eg upptel Freistingarnar / vegna þess ad sa Otte og Angist sem Satan kann ad verka i

Hiørkun hiña Truudu uf af þessu/ kem, ur ecke vid þa Tru/ a hvertar þær rettu Satans Freistingar rædast/ helldur vid þad Lyfamlega. Falle nockur Kødde til ut af þessu/ þa skal eitt Guds Barn reka hañ i burt/ og þar i gegn hugga sig vid þad / ad Gud hæder ad þvilykum Spaadoome / so dæmt / og seger ad hañ eige heima medal Konsta Diøfulsins: Og vid þad er DRottiñ seger/ Jer. 10. Gañged ecke a Vegum Heidingiaña/ og vered eige hrædder uf af Teiknum Him̃ensins / þvi ad þau Løg / Keñingar og Reglur sem Foolked giører (og ecke Gud) eru øll Hiegoomleg: Nughreyste sig eiñig vid þad sem hiñ same DRottiñ seg-er/ Nah. 1. Ad Gud mune þo vel þeck-ia styna a þeim vonda Dege og frelsa þa/ hvar um̃ fleira er talad i miñe Bok um̃ Teikn og Furdu-Verk.

Allt eins skal og dæma um̃ Imisleg Undarleg Teikn er ske i vissum Stød-um/ a Imsum Døgum og Tijdum/ hve-rt ed þyker sem snerte oss helldur. Su

Hrædsla

Nrædsla kemur ecke alleina af Hollde og Bloode / helldur og af Dioflenum / et misafa oss vorrar Andlegu Hiartans Glede/og leitast par fyrer vid med alls konar Brøgdum ad spilla Hefie. Eitt Guds Barn skal lata sier pad nægia / er J Esus seger/Joh. 10. Mijner Sauď er fylgia mier epter/og eg gef þeim Eylyft Lijf/og alldrege skulu þr fyrerfarast/ Eingin skal og þa slijta ut minie Hende.

Vier skulum æthd hugsa til þess/ ad þad getur ecke eitt Haar falled af voru Høfde an Guds Vilia / Matth. 10. Kome þa nockud fram vid oss epter Guds Vilia / þa a þad ad gagna oss til Velferdar/hvert sem þad er Lijfed ellegar Daudin / hvert sem þad er Eingell edur Dioful'len/ Rom. 8.

Vilie nu nockur hier segiä : Hvert skyllde Madur dæmia so audvirdelega um Spaadooma af Naupe Hímensins / og um Teikn edur Fyrerburde / o. s. f. Vegna þess þad tekest so opllega / so ad þad kemur fram/so sem bæde er spaad

og fyrerbodast / þa er þetta hin rett-asta Meining og vissasta Ansvar um̃ þvilykt.

Þad er Dagsanna/ ad þvilykt geing-ur Optsinnes epter / og hver sem villde þvi neita/þa være þad eins og hañ vill de giøra allar Historiur ad Lyge/og ecke Einunges þær/helldur og siælfa Reyn sluna ad eingu. Þad er ein epterkaka-verd Frææsaga / er Svetonius seger af Domitiano, Honum var spaad af Mathe maticis edur Astrologis hvada Æfelok hañ ætte ad hafa : Sierdeiles hafde Ascletarion læted nockud utberast um̃ Dagen og Tymañ/a hverium hañ skyll de myrdur vera : Þeñañ liet Keysariñ kalla fyrer sig / og spurde hañ hvert þetta være satt ? Eiñig hvert hañ visse hver Afdrif hañ munde siælfur fæ ? Hvar til Ascletarion svarade Jæ / hañ visse þad fullvel/ ad Hundar mundu eta hañ. So ad Keysariñ giæte nu giø-rt hañs Konst Onyta/ og frelsad siælf-añ sig fræ þeim Kvyda og Otta / sem

sæ

læ so þungt a hans Samvitsku/þa skip-
ade han strax ad læta aflyfa han / og
sydan ad brena han upp til Osku ann
allrar Dvalar. Þa þetta var nu bu-
ed ad giøra a sagdan Nætt/ og sa daude
Kroppur laa a Bælenu/ kom eitt skynde-
legur Stormur sem tvistrade Elldenum/
so ad sa daude Lykame læ hælf-steiktur
epter/hvern Hundar rifu z ætu upp iñ-
añ Kvollds: Þa þetta var sagt Keysar-
anum um̃ Kvolldid / vard han eñ þa
Ottafulegnare / og ad Morgne var hañ
fleiginn i Hel um̃ somu Munder/sem hon-
um hafde vered fyrer-spææd ad þvilykt
ætte ad fram̃koma.

Þad er og merkelegt sem hañ skrifar
um̃ Julium/ad hans Spæmadur Spu-
rina sagde honum þañ Dag fyrer / a
hvertum hañ skyllde hafa vel Giætur a
sier/hver ed var hiñ 15. Martii/a hver-
ium Dege þad og so fram̃kom / jafnvel
þott Julius giørde Gis ad Spurina
um̃ Morguniñ/ segiande: Ad Daguriñ
være nu komiñ / eñ þo geinge ecke neitt

ad ſker: Hvar til Spurina ſvarade/ ad Dagurinn være kominn ad ſönnu / enn hann være þo ecke lidenn: Af þeſſ hattar Hiſtoriium er længſum ſleyra til.

Sama er ad ſegia umm Vidvorun edur Forboda ſem ganga undann Imislegum Oluckum / edur gledelegum Tilfellum/ Medal hvorra þad er naſta merkelegt ſem ſtendur Svetonius ſeger fra i Æfe Galbæ Keyſara/hverſu ad þad var Augliooslega fyrerſagt ſkomu adur enn ſa Tyranne Nero deyde/ad ſu Keyſaralega Ætt Auguſti munde ut deya med hönum.

Þviad þa Livia Fru Auguſti ferdad eſt til ſijns Bugards Vejentanum ſtrax epter heñar Brudkaup og Auguſti / þa kom ein Örn fliugande med eina hvijta Hænu er hun hafde hremt/ hver Hæna ad hafde einn lijtenn Kviſt af Laurberia Tre i Nefenu: Þeſſa Hænu liet Örnenn detta nidur i Skaut edur Kiolltu Liviæ: Hvad hefte þotte/ſo ſem Heidingiar voru vaner/eitt Lucku-Merke/og liet ſtrax

fæda

fada Nauna frammeges/og lijka Grod ursetta Laurberia-Kvistin strax i Jordena/ af þeirre Nænu langadest so marg-falld Tegund / ad Bued feck sijdan sitt Nafn þar af: Laurberia-Tred Ox þan og jookst/ ad Keysararner hafa teked af þvi i sijnar Coronur þa þeir attu Sigre ad hroosa/ hveriar Coronur voru ad Venju af Laurberia-Tre/ og var þad Sidur/ad þegar neckur Triumpher ade / þa Groodursetke han strax eitt Laurberia-Tre þar him/hvad ed bloom gatest so leinge han sat uppe/ Enn under þad han atte ad deya / þa visnade þad Tre og þornade upp/hvert han plantad hafde. Enn a Seinustu Arum Neron is Keysara / þa eyddest allur sa Lundur og fiell ad Koofum upp/ og oll su Tegund og Kyn er komed var af Nænune deyde ut af / Hof Keysarans var sleged ofar af Reidar-Þrumu/samt Nefuden af ollum Bijlætum/og Veldes-Spyr-an / hvetre ad Bijlæte Augusti hiellt i Handene / var og sleged til Jardar mo-

ur. Þesshattar fleyra ma fiña hia Svetonio, sem og ødrum.

Eñ pad er ecke Undur / ad þvilijkt geck epter a þeim Gÿdum / þvad þeir voru Børn Vantruariñar / og høfdu gefed siñ Hug og sijna Tru til ad hafa Mætur og Atrunad a þess hattar Leik ara-Fælu Diøfulsins. Þess vegna hend te þa og so þvilijkt/og Satan fieck Leio fe af Gude / til ad vera krøpkugur i þeim þar medur.

Þad sama er ad alykta um Drau„ ma/Þviad þott Gud late Meñ jafnvel dreyma þess a millum/so sem ad øll Rit„ ningariñar Historia utvijsar/ þa er þo þesse Regla oss fyrerskrifud af þeimsa„ ma Gude/er hliodar þañig: Nær Ein Saal snijr sier til Spaasagnara / eda þeirra sem Teikn utleggia/og hun hoor ast epter þeim (þad er/fremur Afguda„ dyrkan epter þeim) þa vil eg setia mitt Auglit i gegn þeirre sømu Saalu / og afmaa hana fra sijnu Foolke / 3. Book Mos. 20. v. 6. Item/ Þar fiñest ecke

hia

hiꝛ þier ſa ſem lætur ſin̄ Son edur Dottur i gegnum Eld gänga / edur ſa nockur ſem fer med Spaadoma / edur er Dagveliare / edur ſa ſem hyggur ad Fugla-Kvake/edur Gallðra-Madur/edur Særinga-Madur / edur nockur Fiſſons Anda Forſagnare / eda Teikna Utleggiare / eda ſa nockur ſem leitar Frietta af Daudum : Þvi hver ed þaꝼ giører ſoddañ / han̄ er ein Svivirding fyrer DRottne / og fyrer ſlijkrar Sviſvirdingar Saker i burtdrijfur DRottiñ Gud þiñ Heidingiana fyrer þier / 5. Bok. Moſ. 18. v. 10. o. ſ. f.

Þeſſare Reglu ſkulum vier hlijda og fylgia : Þegar Gud vill ſegia oſſ eitthvad i Draume / þa lætur han̄ oſſ vel vita þad ſamt / ad vier ſkulum giefa Giætur ad þvi / ſem er vel athugande / og audſijnelegt af øllum þeim Draumum er han̄ hefur gefed : En̄ hver ſem ødruviſſe vill taka Mark a Draumum og ødrum Fyrerburdum / þeim hiñum ſømu mun Diøfullin̄ ſa noog ad ſijs-

ka / Þar fyrer er þad best afrádid / ad hafa Ráad Salomons: Hvar ed marg-er Draumar eru / þar er og margur og mykell Hiegoome / og þar gefst nóog Um-tals Efne: Enn Ottast þu Gud allenna / Sem villde hañ segia / og lát so Drau-ma og Fyrerburde samt annad fara siñ Veg.

Þetta hefe eg viliad setia hier iñ og fyrer mæla / vegna margra Orsaka: Enn af þvi þad er ofurstoort og þecktanlegt til þess / ad Guds Neilager skylldu vera freistader þar med / þa hefe eg slept þvi þar eg tala um̃ Freistingarnar: Eins og eg hefe einnig slept af ásettu Ráde ödrum smæveges Hugar-Bokum / er kunna ad mæta einhverju Gudhræddu Hiarta / af þvi þær eru minne og oflitlar til þess (enn) ad þær ættu ad vera taldar med Freistingum þeim er Truna ásrei-ka. So sem til Dæmes / Nockrer kunna ad fá Samvitsku ut af einhveriu sem miña er i vared / so sem ad skeña eitt-hvert Bylæte eda Mynd sem giørd være

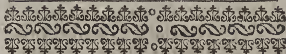
re

re epter Christe edur nockrum Heilog-
um/ellegar hvar hans Nafn være skrif
ad a Pappyr edur ødru/ þa ad hafa þad
til nockurs Almeñelegs / og so þess
Hattar fleyra.

Til þessa veit eg eingu ad andsvara
af Gud Orde/ Eñ fyrst Gud hefur ecke
viljad leggia oss neinn Rꝍd þvi vidvijk-
iande i sijnu Orde / þa erum vier under
eins aminter ad virda þess hattar
Hugar-Bofur einkes. Sie nockur veik-
ur þa fylge hañ þvi Rꝍde/ er St. Paall
leggur hinum Veiku i Truñe / um til-
tekna Daga og Fædu/ og giøre ecke þad
sem kañ ad styggia hañs Samvitsku /
helldur take sier Efne og Orsøk af øllu
þvi sem hañ verdur var vid/ til ad heid-
ra og med Þockum ad vegsama Gud og
JEsum Christum siñ DRottiñ: Þeg-
ar þu helldur ad eins Grundvellenum og
Vnderstøduñe/ sem er Christur/og þott
þu bygger þa nockurn Halm edur Tre
þar a / þa kañt þu þo sialfur eingañ
Skada

Skada ad lijda/ hvort Elldur Freisting-
ãna eyde þvi Einhveriu Siñe/ 1. Cor.
3. Og so Fram̃vegis.

A. B. A. C.

I. Capitule.

Hversu naudsynlegt þad sie einu Guds Barne ad skilia þann Lærdoom um Freistingarnar epter rettum Grundvelle.

UM þessann Lærdoom og Kenning / med hverium sagt og skŷrt verdur fra Freistingunum / vid hverium ad sierhvert Guds Barn maa buast / i gegn Tru sinne og Trauste a DRottne sijnum JEsu Christo / megum vier med øllum Rette bruka hin sømu Ord er Christus brŷner fyrer sijnum Postulum um hanns Lærdoom yfer Høfud / ad þeir skule ecke vara pa Helgedoome / edur þvi sem Heilagt er / fyrer Hunda / nie helldur sijnum Perlum fyrer Svijn. Þviad þad er Omøgulegt / ad Hiarta þess Mans / sem skilur ecke

ecke rett hvad Christus er / og hvert ad sie Edle og Nattura Truarinar/hvers su ad hun umbreite gioroþllu Hiarta / Sinne z Tilhneigingum Mannsins/ Sme numed og skiled pad sem talad er um Freistingarnar(hverium)sem i Jalning sins Christendooms / lætur hrekia sig annadhvert so sem Hundar af sialfs sins Hollblegum Tilhneigingum/fram ar een (leidast) af Elskunne til JEsu Christi/ Eellegar so sem eitt Svyn hefur ollu meira Yndi og Epterlæte af þessum Timanlegu Hollblegu Syrndum/en i Skodun þeirrar Himnesku Veru og Dyrdar/præer og keppest framat epter saurugum og forgengelegum Vellystingum Heims þessa/ en epter Hreinleika eins Christelegs Lyfernes og Hiarta/ þeim hinum sama er hverke Gagn i ad heyra þvilijkt/ nie pad ad lesa: Þeir hafa pad ad eins ad Hade og Athlæe / Og so sem troda pad under Footum.

En hversu athlæælegur og forsmannarlegur sem þesse Lærdoomur um Frei=

ingarnar kañ ad ſijnaſt þvilijkum Epi curerſkum Heimſins Børnum : Þa er þad þo vijſt / ad ſa ſame (Lærdoomur) er þvilijkur eiñ Helgedoomur/og þvilijkur eiñ Heilagur Vÿsdoomur Guds / ad ſu Tru og Trauſt til Chriſti / fyrer hveria vier alleina høfum Jñgang til þeſſ Allra Helgaſta / er ſtaddur i þiñe allra ſtærſtu Hættu / kañ og audvelldlega og brædlega ad kaſtaſt um̃ Koll / hvar ſæ Vÿsdoomur um̃ Edle og Aſig komulag Greiſtingañna þeckeſt hverke vel / nie er ſkiliñ til Gagns og epter Grundvelle.

Og fyrer hverſu dijrmæta Perlu þeſſ vegna eige ad virda þeñañ Vÿsdoom / og hverſu ſtoorñ ad Sæluhiælp Mañſins ryde a þvi / ad hañ ſie ſkiliñ / þad er einkanlega gefed til Vitundar af JEſu Chriſto / ſa ed er alleiñ Upphaf og Ender Sæluhiælpar vorrar / er hañ bijdur / Luc. 11. Hver Madur ſem vill ækalla Gud ſo ſem ſiñ Fødur / hver ſem gyrneſt ad hallda Guds Nafne /

ne/og Truste til JEsu Christi Hellag re og Omeingadre allt til Æfeloka / hver sem preyer Hiartanlega epter Gu- ds Rijke/epter Guds Vilia/epter Fyrer- gefning Syndana/og epter þvi Eylijfa Frelse fra Vallde hins Jlskufulla / Hreckvijsa Diofuls / sa same Madur verdur og so ad bidia Gud Daglega ar- la og sijdla um þad ad hañ læte sig ecke falla i Freistne. Hvrad være Freistneñ ecke nema Hiegoome eiñ/ og þad ride ecke storrum a heñe/þa hefde hañ ecke boded oss so alvarlega og innelega ad andvarpa og segia: O miñ Fader a Himnum/ Leid mig ecke i Freistne/ Eñ fyrst hañ hef- ur skipad so alvarlega ad bidia þessa / auk hins añars alls er undan fer i þeirre Bæn/um Guds Nafn/um Guds Rijke/ um Guds Vilia/um Fyrergefning Synd aña / þa fær hañ oss og þar med þad Alyckttunar Efne/ ad þad sie nærre þvi ecke mogulegt / ad nockur Madur gete hallded Guds Nafne Helgu hia sier allt til Æfeloka/ lifad i Guds Rijke/ og

hagad sier þassig under hans Villa/ ad hañ gefe vænt sier af honum so sem Fødur fyrer Saker JEsu Christi/ og þad ørugglega / Fyrergefningar Syndañna/ Nyrde sa same ecke neitt um Freistingarnar / og hafe ecke Vit a / hverju hañ eige ad haga sier og hegda i þeim med Skynsemd.

Þad sama er oss einnig gefed auglioslega til Vitundar/ nær ed vier finnum / hvernig ad Trusñe sie vared hiá Mañenum / hvar um St. Paull talar mæiætlega þassig Ebr. 3. v. 14. Þviad (fyrer Truna) erum vier Christi Nluttakarar ordner / ef vier añars uppbyrjudu Trunadar Trauste allt til Enda fastlega holldum. Þviad med þessum mæiætu Ordū fær Guds Ande oss þetta Prent til ad yfervega med Athygle.

1. Edle Truarenñar / hverju ad hun giører eina Nya Nattūru og Veru i oss/ hun giører nockrar Nyar Persoonur og adra Meñ af oss / eñ vier erum af Natturuñe til/ og fæter oss þannig i

eitt hærra Stand hveriu vier hefdum alldrege nááð nie þad hloted af Nattur unne/ Hver Ny Vera er i þvi Innefalenn / ad vier ødlunstum fyrer Truna a Christ um eitt aftad Sinne/ eitt aftan Skilning og Þecking um̃ Gud og Sæluhiælp voo ra/enn þan er Natturan gefur oss/Vier fáum eitt annan Vilia/adrar Tilhneig ingar/ adrar Gyrnder og Hræringar til Guds/ enn vier hofum af Natturunne: Og i stuttu Maale ad segia / Vier fá um so sem eina adra Saal / og aftad Holld / og um̃breitunst so i eina adra Veru/ ad vier sem vorum ædur einungis Holld/verdum nu Ande/ so sem Johañ es til Ords tekur 3. Cap: v. 6. med þvi sama Nya Edle flytiunst vier og so inn i eitt nytt og hærra Stand og so aftad Lijf / med þvi vier verdum Heilog og Saluhoolpenn Guds Børn af Synd ugum Fordæmdum Mañs Børnum / z fáum Rett til Arfleifdar Guds Bar na i þeirre Eylijfu Himnesku Glede / i Stadinn þessarar forgeingelegu Arfleifd

ar i Heimenum / og i Stadinn fyrer þad fordæmanlega Afigkomulag sem er i Hel vijte. Hviad þar um talar St. Johann es apftur i 1. Cap. v. 12. So marger sm hafa medteked þad sannarlega Ljoos JEsum Christum sem er komin i Heim enn/ og hafa truad a hans Nafn/ þeim hefur Christur gefed þad Frelse / pa Vegsemd og hann Verding framar ødrum/ ad þeir mege nefnast og vera Guds Børn : Og þar fyrer hefur hann flutt þau i þetta hæfa Stand/ad fyrst þau eru Guds Børn / þa skule þau og vera hans Erfingiar sem Børn / og Samarfar Christi so sem hans Brædur/og hafa allt eins-good Not þar af sem Gud Fader og Christur sialfer hafa a Himnum.

Þetta er Meining St. Pals/er hann seger: Vier erum ordner Hluttakendur i Christo / og hofum þannig feinged eitt nytt Edle og Stand.

2. Þar fyrer fær hann oss enn nu med ædur-kiedum Ordum framveges ad Hug

leida / ad þetta Edle ſem Truen hefur uppbyriad i oſſ/ ꝍ ad vardveitaſt vel/ og Madur verdur ad hallda þvi faſtlegā allt til Æfeloka : Þier erud ordner Hluttakarar i Chriſto / ſeger hañ / hafed feinged i hønum þeſſa Vpphafning / til þeſſ Aſigkomulags ſem er nyt og Himneſkt / Þier erud ſetter med hønum i hid Himneſka/og ſo ſem nu þegar leidd er iñ i þad : Eñ þvilyku Stande fꝍed þier hallded / ef þier hallde[illegible]ydar Nya Edle og Nꝍtturu allt til Enders / Eph. 2. Eñ ef þier blyfed ecke ſtødug er i Truñe / og hallded ecke faſtlega vid þad Edle(Framferde) og Nꝍtturu ſem Truen gefur/þa verded þier ecke helldur Hluttakande i Chriſto/ecke helldur verd ed þier flutter nie fꝍed Vidtekter af hønum til þeſſ Nꝍa Himneſka Stands/ Þad ſtodar ydur ecke neitt/ vill hañ ſegia / ad þier uppbyried vel i Truñe / nema þier hallded og ſo vel ꝍfram og ſtanded ſtøduger allt til Enders.

3. Auk þeſſa fꝍr Poſtuliñ oſſ eñ nu hid

hid þridia til Yfervegunar/ad þott vier høfum Einusiñe orded Hluttakande i Christo/ og ødlast eina Nyja Veru fyrer Truna/ þa gefur þo nockud tilfalled / sem kañ ad freista vorrar Truar og reyna hana þañig / eiñig hrekia so og skekia vorß nyja Edle og Náttuuru / ad ecke verdur þad Einunges møgulegt / helldur og audvelldt ad verda færdur þar i frá/ nema þvi ad eins/ ad vier siaum oss vel fyrer / og høfum vel Giætur a þeim Háska.

Þviad hversu skiootlega ad Truen sie ufedaud / hversu audvelldlega og fliott ad Mañe mege koma og hañ bifa edur rickia hønum frá þeirre Veru/ frá Truñe/ frá þvi Siñe/ Hugarfare/ Villa/ Synd og Nyidne/ sem hañ hefur vel feinged og byriad til Christs / þad er hid allra auglioosasta sett oss fyrer Siooner i Dæme þess Besalæ. Peturs/ þa hañ var Aflaga boriñ. Þvi ad hañ hafde feinged þvilyka Veru og Náttuuru i Truñe a JEsum Christ-

um/ ad hañ stood so sem ein Hella/ hvar fyrer Christur gefur honum og so pad Nafn/og kallar hañ Petrum/ pad er ein Hella / edur pañ sem stendur so sem ein Hella edur Mur.

I þessare Tru stendur hañ ad vÿsu stødugur/er hañ giører þessa Jatning uñ JEsum/ Matth. 16. v. 16. Þu ert Christus Sonur Guds lifanda / Um hveria Jatning ad Christur seger sialfur/ ad hvorke hafe Holld og Blood / nie sialfs hañs Vitsmuner og Hyggende/ blaased honum þessa Þecking og þessa Tru uñ JEsum / i Briooft / helldur Gud Fader a Himnum / hver ed pecker Soneñ alleina.

Eins lÿka þa marger Hneixludust a Christo/og fellu fra honum/vegna þeir rar þungskilnu og hørdu Predikunar / uñ þad / ad Lÿkame hañs skyllde eteñ verda og Blood drucked / v. s. f. Og Christus spurde þa Postulana ad/hvert þeir villdu og so yfergefa sig? Þa svar ade Petur: HErra/ Til hvers skulum

vier

vier fara? Þu hefur Ord Eylífs Lífs. Vier høfum truad / vier høfum þad reynt og megum þad allvel vita / ad þu ert Christus Sonur Guds þess lifanda. Og eñ framar / hvada Tru og Þel / hvada Sinne/Vilia/Lyst og Ahþge haſi haft hafe til Christum / þad lætur haſi nooglega i Lioose a þeirre somu Nott / er Christus var Handtekiñ / med þvi haſi lofar honum / ad haſi skule gánga med honum i Daudaſi / ef a þvi læge: Þviad ecke fooru þau Ord Petre alleina um Muñ / helldur talade haſi þau rett af Hiartanu/ og þad var haſis stødugur Asetningur / ad haſi skyllde láta brutia sig nidur/fyr eñ haſi villde afneyta sijn um Meistare / hvad haſi synir eiñig i Verkenu / þar haſi aleiñ rædst a þañ giorvalla Hersijnda Skara med dregnu Sverde.

Eñ sia/hversu hraparlega og skyndelega ad honum er øllum brugded/ad haſi jafnvel a þeirre somu Noott formæler sijdaſi bæde Salu siñe og Lijka-ma / ad

alldrege hafe hañ peckt pañ Mañ sem
peir kalle JEsum: So fliott fær hañ
eina adra Veru/ eitt añad Edle/ Tru /
Sińe / og Vilia til Christs. Adur
trude hañ ad JEsus Christus sie Son
ur Guds þess lifanda/ eñ nu helldur hañ
ad hañ sie ecke nema Madur ad eins /
Eg þecke ecke pañ Mañ / seger hañ.
Adur trude hañ/ ad JEsus hefde Ord
Lijfsins/og par fyrer vill hañ ecke hall-
da sig til neins añars / eñ nu formæler
hañ sier/ og seger/ ad hañ hafe alldrege
peckt neitt til hañs: Alldrege vilie hañ
skipta sier neitt af honum edur athyll-
ast hañ: Adur vill hañ gaunga med
JEsu ut i Daudañ/ Eñ nu porer hañ
ecke ad kañast vid hañs Nafn.

So skyndeleg Umskipte siaum vier
og so a David/ hañ stendur vissulega so
fast sem eiñ Prophete og kañ ad rauda
ødrum fra Syndeñe: Eñ adur eñ hañ
veit sialfur af / pa er honum kypt fra
pvi gooda Edle/ og ut i pær Daudlegu
stooru Synder/ pa er hañ buiñ ad kasta
Nei-

Heilogum Anda i fra sier / og fyr so fra̅m nærre þvi Ar og Dag i þvi Fordæmanlega Yoranarlerse.

Vm̅ Hymenæus og Alexander skrifar St. Pall / 1. Tim. 1. v. 20. Ad þeir hafe lided Skip-Brot a Truñe/og hafe lært ad Gudlasta JEsum / hvar fyrer hañ hafe og gefed þa Andskotanum: Þess vegna hafa þeir sømu haft Truna ædur / Jatad JEsum / og pryssad hañ / hafa og vered so æsigkomner / ad Satan hefur ecke kuñad ad ráda neinu vid þa. Allt eins klagar hañ yfer Demas / ad hañ hafe yfergefed sig i siñe Neyd/ z elskad Heimeñ/2. Tim. 4. v. 10. Hverium hañ hroosar þo ædur/ so sem þeim er hafe giørt myked fyrer Christi Saker.

Hver sem Hugleider þessa Vm̅breitíng Truarifiar/ hia so H eilogum Moñum/ so sem þad byriade þeim Mañe er gyrnest ad ødlast Sæluhialpeño / hañ skilur og eiñig vel/ hvad ryde a þeim Lærdoome og Skilninge um̅ Freistingar gegn Truñe.

Hviad þesse Regla og Skipun er giørd af sialfum Gude/ um alla þa/ er hafa snued sijnu Syndsamlegu Athæfe og Edle i Truue a Christo/ uppbyriad ad rækia Guds Otta og sinast honum hlyduer / hvad Syrach fram setur med þessum Ordum : 2. Cap. v. 1. Barn mitt / Villtu Guds Þionustu-Madur vera/ þa bu þig vid Freistne : Þad er / Þu Guds Barn/ Vit ad eins/under eins og þu fær þad Sinne/og setur þier stødugloga/ad þiona Gude og þijnum HErra JEsu Christo / þa vill bæde þitt eged Holld og Blood standa a mote þier/ þa mun og Dioffullenn reyna alla sijna Konste a þier til ad draga þig þar i fra/ Ja/ sa Gud/ hverium þu hefur heited þinne Þionustu/mun og jafnvel sialfur freista þijn þannig/ ad þu munt varla þess a millum/ sialfur vita/ hversu ad a sie horft fyrer þier i þvilijku Asigkomulage.

Hver sem nu ecke hefur goodann Skilning a Freistingunum/ hann veit ecke helld ur

ur ad hegda sier i þeim/ og er þar fyrer audvelldlega sigradur.

Hvirad þad er so sem David seger / Ps. 4. v. 4. Ad DRottenñ flytur undarlega syna Heilaga: Þad er/ Gud fer so undarlega med þa/ er reida sig sem allra mest a hañ / Hañ utleikur þa so sma breikelega/og hagar sier sialfum so und arlega vidur þa/ad ecke Einunges þeir Meñ/ er hafa ad eins lytiñ Skilning a Gude / skylldu vediast um Sal og Lyf / ad þesser være ecke Guds Heilager/helld ur kusia og ecke hiner Heilogu sialfer ad þeckia sig þar i/ ellegar þora þvi ad trua/ ad þeir sieu i Tolu og Rod hiña Heilogu.

Hviad þar þarf ecke meira til eñ þañ undarlega Hallt og Adferd / uñ hvern sa Havijse Salomon talar/ Pred. Book. 8. v. 14. Furdande sig þar yfer/ og kallar þad eiñ Hiegooma / er igkur honum bæde Leida og Andsiggdar a Hei menum: Ad þar eru Rettlater a Jordenñe/ hveria ad allt so hender / sem hefde

þeir

þeir Verk hiſta Ogudlegu : Og apfur eru þeir Ogudleger til/hverium ad gein gur/eins og hefdu þeir Verk hiſta Rett lætu / og væru hiner allra Rœdvendustu. Eñ ſa undarlegur Nattur ſom Gud brukar vid þa Neilsgu / er eñ nu iñefaliñ i Tveimur ødrum Greinum / ſem þykia oſſ eñ þa Otruanlegre.

1. Su Fyrſta er þeſſe / Ad þeir ſem eru Endurleyſter fyrer Blooded JEſu Chriſti/ fra Valldé Djøfulſins/og eru þegar ordiñ Guds ægtudleg Børn/hafa nu þegar fyrſt Niarta ſitt og Siñe a Chriſto alleina/fyrer hvers Saker þeir eru hreinſader fra Syndeñe/ þeir hafa ecke Einunges opt og Oſialldañ i ſijnum Niørtum / Nugreñingar og Innſkot hiña Oudleguſtu og Vidurſtyggeleguſtu Fordæmdra Maña uñ Gud/ og Chriſt þeirra DRottiñ/ſem og uñ Verk þeirra Sæluhialpar/ helldur eru þeir og ſo þeſſ a millum þañig fellder i Satans Nendur/ ecke Einungis til þeſſ/ ad Sälkamiñ og þad Lykamlega ſie kvaled og for-

fordiarfad/helldur og so ad Sælliß ver-
de aflage borttß/ kvaliß/ ſkelfeſt og fare
i Rædleyſu/allt eins og væru þeir hañs
eigiñ Børn/og heyrdu alldrege Gude til.
2. Añad er þetta : Ad Gud leyfer
ecke Diøflenum einungis þeſſa Magt/
helldur lætur hañ ſialfur ſo vid hina
Heiløgu/ ſem hañ hirdte alldrege neitt
um þa/ allt eins og hañ hefde utſkufad
þeim/allt eins og þeir vike hønum ecke
neitt vid/ ellegar mættu hafa nockurt
Trauſt a hønum.

Hvad Tveñt oſſ verdur fyrer Sioon
er ſett/ ecke Einungis a Job/ er var ſo
ſtoorkoſtlega kvaliñ/ helldur ſierdeiles a
J Eſu Chriſto Guds Eingetnum Natt
urlegum Syne/og a þeirre Beſølu Heid
nu Cananverſku Kviñu/ hvad ed ſkal vera
utlagt hier epter med fleyrum Ordum.

Hvada Skilning ad Vitsmuner og
Hyggende Mañſins hafe a þeſſare und-
arlegre Adferd Guds a ſijnum Heiløg-
um / þad ſiaum vier a Vinum Jobs /
ſem høfdu þad Hroos / ad þeir væru

hiner

hiner allra Vikugustu og Hygg nustu medal þeirra sem lifdu / hverra Kvidur var lijka sem annad nijtt Vijn þad þiett tilbyrgad er / hvert ad i sundursprengest nijja Leigla : þassig braust edur ydade Vijsdoomurinn i (þeirra) Buk / eins og sialfur Elihu ad Orde kemst / Job. 32. v. 19. Eingin getur kaled þeim þa Tru / ad Job / sem er þassig lagdur under Tyrannaskap Diøfulsins / Hann / hver ed lijdur þassig Kvøl / ecke ad eins a Lijkaman um og fyrer Saker sinna Eigna / helldur er hann og so Ognarlega skelfdur med hrædelegum Forintum og Offsoonum er standa fyrer Sælu hans / ad sa Madur være eirn af Heiløgum Guds / Helldur hnijgur øll þeirra Ræda þar ad / ad Job hliote vissulega ad hafa Verk hinna Ogudlegu framar enn adrer Menn / og verde þvilijkt ad þola fyrer Saker sinna Misgiørninga / eins og annar O-Heilagur. Þetta hielldu þeir ad være stoor Vijsdoomur / fyrer hvern ad Gud avijtar þa þo sijdann / ecke ad eins so sem fyrer Heim

sku

ſku nockra/ helldur og ſo ſem Syndſam-
lega og Laſtmælafulla Rædu gegn Gude/
og latur Job hafa þa Virding / hvern
þeir hielldu vera eiñ Oguðlegañ Mañ /
að hañ være þo fyrer ſier (Gude) eiñ
þvilijkur Heilagur og Retlætur Mað-
ur/hvers Bæn fyrer þeim/að hañ villde
heyra og gegna / ſo að Heimſka þeirra
og Oſkynſamleg Ræða yrde þeim ecke
ſo tilreiknuð / að þeir yrdu að giallda
hennar.

Vier ſiaum hid ſama a Dæmum
hiña Heiløgu/ hverſu lijtt þeir kuñe að
hegða ſier i þeſſu/af þvi þeir hafa ecke
rettañ Skilning a þvilijkum undarleg-
um Freiſtingum.

Eg vil ecke tala uñ þañ Vikuga
Guds Mañ Aſaph/edur uñ Job og Je-
remias/hverſu að þeir hneixlaſt og ver-
da Beyſklundader/ Einunges ut af þvi
ſem aður var frañfært af Predikun
Salomonis/uñ Velgeingne hiña Ogud-
legu / og Niðurdrep og Mootlæte hiña
Retlætu / að Aſaph jatar i Pſalm.

73. v. 2. Ad Foolur hans hefde nærre þvi hrasad uk af þvi/ fra sijnum gooda Vege / og neikad Edle Guds Barna / Job. C. 3. v. 3. Og Jeremias C. 28. v. 14. 15. Formælltu sijnum Fædingar Dege : Enn hygged hier ad / hversu ad Petre forst/þegar Christur hinn Alvijse HErra sagde ecke einunges vid alla Lærisveinana Almennelega / ad þeir mundu yfergefa hann og hlaupa fra hønum a þeirre Nott/ helldur varade hann og so Petur vid sier i Tage/ Luc. 22. v. 31. Hversu ad Satan hefde girnst ad sigta hann / og hversu hann ætlade ad koma hønum til ad afneyta Christo : þess vegna aminnte hann hann/ad vaka og bidia/ ad hann ecke fielle i þa Freistne ; þa skyllde Petur ecke hvad þad var. Hann hugsade med siælfum sier : Hvert vill sa Bonde/ Fule/ Fordæmde Ande sigta mig þannig ? Hvert skyllde hann geta kom ed mier til ad afneita mijnum DRottne/ umm hvern eg hefe ædur giørdar so fagrar og ægiætar Jatningar ? Hann mæ

sigta

ſigta og freiſta nockurs afiars o. ſ. fr. Petur ætlade ad alldrege munde Drotf ullen geta þvi orkad/og viſſe ſiſted/hvad þad var ad falla i Freiſtne. En vegna þeſſ ſinſe han og ecke helldur þvi Rade er Chriſtur gaf honum/ og took ſier ein goodan Dur/ i ſtaden þeſſ/ad han hefde allt ad vaka og vera a Bænum med Grate z Narme: Þeſſvegna barſt han og Afvega med Freiſtnene fyr en han viſſe ſialfur ad þad var ſked.

Giæted ad i ſama Mala / hvernig ad hiner adrer Guds Heilager/ hafe ſiet hegdad i þeim diupu Freiſtingum. Hvad ſeger David um ſig/ þa DRotten hulld de ſitt Andlit fyrer honum um lyken Tyma? Eg em i burtdrifen fra þyn-um Augum/ ſeger han: Þad er / Eg bard eins og eg være vrden Villtur/þad var hverke Ræna nie Sinna hia mier/ fyrer Otta ſaker: Og en þa framar ſeger hn fra Hugrekingum ſyns Hiarta ſtrax þar epter: Eg ſagde i mine Ef-aſeme/eg er i burtdrefin fra þynum Aug-

 um/

um/ Ps. 31. v. 23. Nu þarf eg alldrege/ ne
þore ad hügsa framar til Guds/ þviad
hañ verdur mier alldrege framar Nad-
ugur.

Hvada ord eru þ sem hñ lætur sier fara
um Muñ/ Ps. 77. v. 9. 10. Þa Gud er
ecke so strax buiñ til ad Bænheyra hañ
og hiælpa hönum/ þegar sialfur Gud
freistar hañs/ og svipter siñe Nadar-
Huggun i burt fra hañs Sælu / so ad
hañ verdur ad beriast a Natt ar þele vid
sijna Hrædslu/ z getur nu hverge funded
þa Huggun hveria hañ ædur hafdt hafde
i Gude (hñ seger) Er hu Guds Myskun
seme med öllu utgiörd? Og hafa Fyrir
heitiñ Enda teked? Hefur Gud þa for
gleimt Nadugur ad vera/ og sijna Misk
unseme fyrir Reide innelukt / þad er/
hvert vill hañ nu helldur framar ælgta
sijna Reide eñ sijna Myskunseme? Þad
er Hræskaleg Ord / ad tala þañig um
Gud/ Þo Jatar David / ad þad hafe
vered hañs Þankar/ Ræda hañs Hiarta
og Muñs um Gud.

Eñ Job/hver ed hefur so Prydelegañ Vitnisburd af Gude um̃ sig Heilagleika/ þegar Gud lætur Freistnena gannga hielldur eñ ecke i gegnum̃ Eskaña hañs iñ ad Sælunñe / hvad lætur hañ sier þa fara um̃ Muñ um̃ Gud ? Hañ seger i 9. Cap. v. 22.23. Hañ (Gud) fyrerfer bæde Goodum og Ogudlegum / og hlær ad Freistingum hiña Meinlausu. J 30. Cap. v. 21. Klagar hañ yfer Gude/ ad hañ fare med sig sem Tyrañe / og læte sia fyrer sijna Reide-Hønd/ad hañ ber Fiandskap til sijn/ og Cap. 7. v. 15. Kemst Job so lanngt/ ad hañ af Opolenmæde fær i Hug ad heingia sialfañ sig/ og þar med Ender ad giøra a sijne Kvøl og Angist.

Hvadañ koma nu þvilijk undarleg Ord e Tale hiá Guds hellgū/þegar Freistingarnar falla a þa? Ecke af ødru eñ þvi/ad þeir hafa ecke þa Vppfrædìng af Guds Orde fyrer Hendeñe/af hverre þeir mætti skilia og Huglleida/ hvernig ad Freistingunum sie hatttad / og hvad

 um̃

ufi þar eige ad dæma. St. Jacob seg- er Upphaflega i sijnu Sende-Brefe/ad vier skulum ecke syrgia / edur kvema uf af þvi/þegar alls hattadar Freistingar umkringia oss/helldur skulum vier reik- na þad fyrer eina Glede/Ja hallda þad fyrer allan Fognud: Eins og han vill- de segia / Vier skylldum ecke skipta þvi fyrer alla Verallдарinnar Kiste. Eñ þar a moote sieaum vier þo i þessum Tyferdæmum/og reynum þad af Kvein stofum annarra freistadra Manna/hver- su ad þeir fære einga Glede af Freist- ingunum/helldur Marka-Sorg og Ang- ist. Þad kemur alltsaman af þvi / ad vier skilium ecke Freistingarnar rett ept er sijnu Edle: Þess vegna giorunst vier Sorgbitner/er vier ættum ad gledia oss. Og Dæmum þess vegna/ad Gud sie oss gramur/og vor Ovinur/ Ja eins Tyro ane/þar han er oss þo hin Allra-Nad- ugaste / og leikur vid oss eins og Fader. Vier dæmum þar af / ad Gud hafe ut- skufad oss / þar han ber oss þo a Arm- leggiunum/

leggiunum / Vier dæmum þad ad vera Nelvøste / sem er þo Himnarijke / Hveria Eigna Vanvitsku og Misskilning siælfur Asaph vidurkiener um̃ sijder / Ps. 73. sem og Iob. 19. og 42. C. Þa Freisting hn̄ var um̃lidenn: Hviad þa medkener ham̃ siælfur / ad ham̃ hafe talad Heimskulega / og heiter Gude ad giøra Ydran þar fyr er i Dupte / Mollð og Øsku.

Þess vegna siner þetta allsamam̃ Auglioslega / hversu hardla Naudsyn legt þad er einu Guds Barne og rett Truudum Mañe / ad hafa goodam̃ Skilning a Freistingunum. Hver sem vill kostgiæfelega skoda Epterdæme hiña Heilogu / vill og lijka jafnfram̃e ganga tu̇ i sitt eged Hiarta / og epter Vpp- fræding St. Pals. 2. Cor. 13. v. 5. Reyna og Profa sig siælfam̃ / hvert ham̃ er i Truñe / og hvert Christus er i honum / sa mun ad vijsu fiña um̃ sijder siælf ur og verda ad medkeña / ad þad er þvi- lijkur Lærdoomur / er a þañig vid þam̃ Christelega Lærdoom / ad ham̃ er fulle

komnan peirrar Dijrmætu Truar / under hverre (Tru) Aleiñe ad vor Vel- ferd og pad Eilijfa Lijf er komed: Med pvi og peir Neilogu Naakuppijstu Postular JEsu Christi tala par um̄ Agiætlega/fyrir hverra Muñ og Nond/ Predikun og Skrif ad su Dijrmæta Saaluhiaalplega giørande pecking a JEsu Christo aasamt Truñe hefur fyrst vered breidd ut um̄ Veralldena/ til vor og i pesse Lond / og aukest so a vorum Tijmum/so ad vier høfum og so a pessū Dege feinged Truna fyrir pa: Nveria (Postula) Gud hefur og fyrir Fyrirbon JEsu Christi pañig Nelgad i Sañleika pess Nimneska Lærdooms fyrir Vthelling og Krapt pess heilaga Anda/ad peir gætu ecke villt fared.

Pviad pañig talar St. Petur um̄ Freistingarnar/1. Pet. 1. v. 3. Blessadur sie Gud Fader Drottiñs vors JEsu Christi / sa oss hefur epter siñe myklle Myskunsemd Endurfædt til lifande Vonar (giørt oss ad sijnum Børnum fyrer

fyrer vora Heilogu Skyrn og sitt Ord) fyrer Vpprisu JEsu Christi fra Daudum: Til Oforgeingelegrar / Oflecdadrar / og Ousmitkiptelegrar Arfleifdar sem vardveitest ydur a Himnum. Pier sem af Guds Magt fyrer Truna vardveitter verded til Saluhialpar þeirrar sem tilreidd er / þad hun Opinber verde a Sijdurstu Tijmum: J hverre þier munud glediast / þier sem nu litla Stund (þo ad þad ætte so ad vera) hryggver erud i margvijslegum Freistingum/uppa þad ad ydar Tru(Reynsla ydvarrar Truar edur Offsookn sem þier lijded) retteleg og myklu dyrmætare fund, in yrde/en þad hid Forgeingelega Gull sem i Elde reyndt verdur(ydur)til Lofs Dijrdar og Heidurs / nær ed nu JEsus Christus mun Opinberast.

Þar hroosar Postulinn Freistingunum / og seger fra hversu ad þær sieu dyrmætar fram yfer allt forgeingelegt Gull og Gersemar Veralldarinnar/ fyrer, þa Orsok / ad Freistingarnar reyna og

hreinsa Truna / allt eins og Eldtyrid reyner og hreinsar Gulled: Þad ad / Ad so sem þad Gull er hreinsa / kostulegra / fullkomnara og dyrmætara sem hefur vered hafft i Elldenum og i Steppingar Ofnenum/og þar hreinsad/ en þad sem hefur nylega vered hoggved ut ur / edur grafed upp ur Jordunne / og hefur en nu mykid af odrum Malme z Efne i sier af Jordenne/Stein og adrar Malms Teg- under: Eins er su Tru mykiu hreinsie / mykiu fullkomnare / Heilagre og Edal- legre sem hefur geinged i gegnum Elld Freistingana og Steppingar-Ofnenn / þui ad eins og Eldurenn hefur Krapt til ad hreinsa adra Materiu / Ohreina Jord/Stein og annad þvilijkt/fra Gull- enu / og ad lata þad verda kostulega hreint og glansande: Eins hafa og Freistingarnar Krapt til ad taka pa mørgu Jardnesku Þanka og Holldlegu Hugrenningar z Ohreinleika fra Trun- ne/so ad hun sie Hrein/Tær og lysande i Þeckingu og Kiærleika JEsu Chri- sti. Þviad

Hviad sasynel þott Truin sie Verk þess hreina Guds Anda / þa Sekum þess/ad su Tru bygger i Holldlegu Hiar ta/vara allshaattadar Holldleger þank ar/Meiningar og Syrnder upp med hefie af Hiartanu/hverium ad Elldur Freist ingaña rydur i burt og brefier þær upp. Þañig tilleggur pa St. Petur Freist, ingunum þessañ Krapt og Verkan/med sinie Rædu/ ad þær fullkomne Truna / og sieu þeim / er lijda þær / þess vegna þienanlegar til þvi stærre Heidurs og Dyrdar a Opinberunar Dege JEsu Christi.

St. Pall vottar hid sama i sijnu Brefe til Romveria/5.v.3.4.5. Þorm, ung verkar þolinmæde/eñ Þolinmæde ver kar Reinslu / eñ Reinslañ verkar Von/ eñ Voneñ lætur eige til Skañiar verda. Hviad i þessu er Meining Postulans su: Ad Þreingingar og Sorg(hvar til ad Freistingarnar hegra vijsulega/so sm̃ hin stærsta Þreinging og Angist Sal, arenar) kienier Hiartanu ad hallda med

Þolgiæde vid Gud : Pegar Hiarkad/ helldur so vid Gud um̃ Stund/ þa verdur þad eitig æskinia um̃ Guds Hiælp/ og reyner/ ad Gud Yfergiefur þa ecke/ er fekia sitt Athvarf og Traust a han̄. Af þeirre Reinslu / ad þad fær hiælp einustie og ødrusiñe / og Huggun epter Sorgina / þa fær þad eina stødugа Von/og giører þessa Alyktan/sem læt-ur alldrege verda til Skam̃ar : Siæ/ þa Hiælpade Gud mier i þeirre Neyd/ og eins frÿade han̄ mig af þeirre Hiartans Angist og Freistne / þar fyrer þa veit eg ad han̄ mun nu alldrege sleppa mier/ helldur mun han̄ vissulega Hiælpa mier ur allre Neyd og Angist. Þan̄ig fullkomnast Truen̄ / verdur sterkare til Guds fyrer Freistingarnar/og hreinsast smæsaman̄ fyrer þær fra Ovinlans Hugleise/ Angist. o.s.f.

Hvar fyrer St. Petur ami̇ñer oss/ 1. Pet. 4. v. 12. 13. Ad vier lætum̃ ecke þan̄ Brunan̄ (Freistingañа)undra oss so sem ad hendte oss nockud fæheyrt/ edur þær

ættu

ættu ecke vid Tru hiña Heilogu/ helldur skulum vier gledia oss/ ad vier mætt-um lijda med Christo/ med þvi ad Christ ur hefur lided fyrer oss / hvad hañig munum vier og þessvegna glediast og fagna i Opinbering hans Dijrdar.

Soma er og Meining þess er St. Jacob talar: Jac. 1. v. 2. 3. Reikned þad fyrer allañ Fognud / nær þier i marg-vijslegar Freistingar falled / hvad þær eru ecke añad eñ Reynsla og Hreinsun ydvarrar Truar / til ad verka ydur eina gooda Þolinmæde i þesse. Hvar med St. Jacob vill hafa þad sagt/ ad Freistingarnar veikia ecke Truna / so sem Meñ ætla/ helldur giøra þær hana fullkom-nare/ so ad hun verde stødug allt til Enda. Þar fyrer seger hañ og/ ad vier skul um ecke hryggiast fyrer þeirra Saker / helldur þegar vier fiñum til þeirra / skulum vier hallda þær ad vera hina allra stærstu Glede.

Dæme þar fyrer eingiñ Niegoom-lega uñ Freistingarnar / eins og være

þad

þad aſiadhverk eiſi ſa Lærdoomur eꝛ eikt Guds Barn kyñe audvelldlega gau ad vera/ ellegar og ſa Lærdoomur/ ſem Madur geke numed audvelldlega og med hægu Moote / og þarf ecke neiñar ſier-legrar Utleggingar vid.

Hver getur fyrer ufaſi Forundran ſkodad þaſi Guds Maſi Job / Cap. 4. v. 3. 4. Þegar Eliphas ſa Fyrſte hañs Vina/ er ad hugga haſi / heyrer hverſu Þholiñmoodur haſi er / þa vekur haſi þetta ſtrax fyrer honum. Sia þu/ O Job/ ſeger haſi/ þu hefur frædt marg-aſi/og ſtyrkt þreittar Hendur/ þyn Ræ-da hefur upprett þa ſem nidur voru fallner / og þu hefur ſtyrkt þau ſkialf-ande Kne: Þad er/ adur hef: þu huggad ſo margt Sorgbited Hiarta/og ſtyrkt ſo marga veika og Orvænkande Tru: En þa þu þarft nu ſiaalfur ad hallda / þa ert þu alldungis Huglaus/og nu/ er þad (Angur) ſnerter þig/ þa ert þu ad fullu og ollu aflaga boriñ: Hvar er nu þiñ Guds Otte/ Hvar er nu þyn Hug-þrÿde/

Prÿde / hvar er nu þÿn Von og þitt Fyrre Algiörlegleike?

Þetta talar Eliphas med mikille Forundran / og sagar Job þad sialfur med hønum / Cap. 6. v. 4. 5. 6. Enn hveriu svarar Job þar til? Jaa / Seger hann / þad er ecke Undur / ad mig brestur nu bæde Skilning og Ord / þviad Skeyten̄ hins Almæktuga standa i mier / og þeirra Grimd utsÿgur minn Anda / og Guds Ognaner eru stilltar uppa mig: Skoog-Dyren̄ rÿmia ecke nær þau hafa Grased / og Nauted Beliar ecke nær þad hefur sitt Foodur. Kan̄ Madurinn ad eta þad sem Osalltad er / edur hver gefur smackad þad hvyta sem ukan̄ umm þad rauda er i Eggenu: þad er sem han̄ segde:

Þier undrest nu yfer minne Opolenmæde / þar eg hefe ædur Huggad adra / Enn Pÿlur og ognarlegar Freistingar hins Almæktuga firra mig bæde Vÿsdoome og Ordum / Þa mier gieck vel / gat eg sialfur Huggad adra allvel / og stood

sem

sem Naüsed vid fullan Stall/ en nu/ pá
bued er ad taka allt Sallt Nüggunar-
innar fra mier/ og mitt hungrudu or-
pinadu Sal er ecke neitt gefed annad/
enn pad hana vœmer vid/ hverfu mun eg
pa vera Hress og Gladur?

Þetta Dœmie sijner pad hverk ad Tár
domur um Freistingarnar sie Audvirde
legur og Tifkelsverdur/ eda pad ege hello
ur ad lata sig miked um hann varda: Ef-
pvilijkt skedur hid Grœna Tre/ hvad
mun pa ske hid Þornada: Hann sem üd-
ur gat Huggad alla adra i allskonar
Freistingum/ er nu sialfur Huglaus/ so
brœdlega er allur hans Wijsdoomur
farenn / pegar Guds Skeite pau stinga
hann inn ad Anda og Salu: pvilijk dœmi
eru nu fleire/ Og peir sem eiga ad Huggá
hann / og voru komner einungis pat til
ad peir Styrktu par veiku Hendur/
Huggudu pad Angrada Hiarta og pa
Freistudu Sal/ Hvad giora peir annad/
enn ad peir giora pad verra/ sem er Illt/
og orsaka honum stœrre Hugarveike
og

og Forsmænar gegn Gude so sem siaa
maa af 19. Cap: v.3.4.5.6.

Þetta kemur allt til af þvi/ ad Job gleimer øllum sijnum Vijsdoome / og hans Viner hafa ecke rettan Skilning a Freistingunum/ þess vegna verdur þad allt (sem þeir tala þar um) ad Gudlastan og Drvænting fyrer Job.

Af þessu reynum vier ecke einunges/ hversu Naudsynlegt þad sie hinum Vitru og Skinsømu ad skilia Freistingarnar rett / eins Sævøgum sem Hælærdum og Kiendum / eins Lærendum sem og Tilheyrendum / Enn so ad vier virdum han̄ ecke lijtels/ edur einkis/ þa siaaum vier og hversu skiott ad þeim Skilninge er loked/ og hversu ad han̄ er ecke fliott numen̄ / hvad þo Mannlegur Misskilningur ætlar: Þad þarf langa Tijd til ad idka þessa Konst / og þegar hun er numen̄/ þa kuña þo Skeyle hins Almattuga ad fyrra Andan̄ hens ad nyu i einum Svip.

Þess vegna ber ad mijkla þettan̄ Lærdoom

doom so sem eitt harla Naudsynlegañ Vidbæter / vid pa Vppstading/medur hverre vier verdum leidder til peirrar Sꝍlubiꝍlplegu pecking og Truar um JEsum Christum / og i heñe vard-veitter.

II. Capitule.

Hvad Freistingeñ sie / Hversu marg-eh ertad at Freistingar ad sieu til/og hvadañ þær kome.

MED sꝍmum Ordum ad segia/ pa er oll su Hræring Freistine / af hverre og med hveriu Hiarta og Sine eins Gudhrædds Truads Mañs añadhvert ꝍngrast pañig/ad pad verd-ur Otlasleged/ Sorgbited/ Skelfdt/ og ad nockru Leite Vonar edur Hüglaust i pecking peirre og Trauste/sem pad hef ur um Guds Nad/ og a Fortienustuñe JEsu Christi/um Fyrergefning Synd-añа/um Hialp Guds og Fullkinge/ um Frelsun fra Vallde Diøfulsins / og um pad Eylijfa Lijf/ edur pad er og pvilijk ein Hræring/ medur hverre ad Sined og Hiartad lockast/ leidest/knijst/tegest/ ꝍ-
varpast/

varpast/ og so sem er yferkalad og upp-
hvatt til ad falla fra þeirre Tru og
Trauste sem pad hefur a JEsu Chri-
sto / og fra þeirre Von sem pad hefur
fyrer hans Saker / sem og fra þeirre
Nollustu/Piovnustu og Alhdne sem pad
hefur sett sier hønum ad tia/ burtu til
Vantruar/Orvænlunar/Andlegs Otta
ellegar Orvæntingar / edur og til ad
fremia allskonar syndsamlegar Athaf-
ner / hveriar ed villia strijda i gegn
Trunne/eiginlig Skipun og Villia Christi.

Þetta verdur ett nu Augliooslegar skil
ed þegar Madur Athugar og fær þvi
komed inn i sinn Skilning/ hvad hellst hey
re til þess retta Edles & Fullkomnunar
vorrar Christelegu Truar: Hvad madur
hefur vered utskyrt med fleire Ordu i þvi
litla Kvere sem eg skrifad hefe Einfollo
um til Uppfrædingar / UM VEG
TIL ENDIJEGIJGS: Hvar Mein
ingen er þesse/inne bunden i stuttu Mæle:
Truen / fyrer hveria Guds Ande seger
ad vier verdum Sæluhoolpner / er pad

F fasta

fasta og orugga Traust / sem Hiarta
mitt bygger a allre þeirre Náð / Myst-
unseme og Velgiorningum / sem mier
eru lofader og fyrerheitner af Gude
fyrer saker JEsu Christi: Apostast
heartt / ad eg reide mig stadfastlega og
fullkomlega/sem alls Efa/ uppa þ / ad
það sie satt/ og stande obifanlegra ett
Himen og Jørd / ad JEsus Christus
er Sonur Guds þess Lifanda / og hefur
það sama Lyfsins Ord / og ad hafi er
pijndur z dæeß i miñ stad/i Stadeñ fyr
er mijnar Synder/og hefur þar med ut-
vegad mier eina eylijfa Fyrergiefning
Syndaña og frelsun fra þeirre eylijfu
Reide Guds og þvi Straffe / hvert eg
forþiena med Syndum mijnum/so ad veg
na þess hañ hefur pijnst og Dæed fyrer
mijnar Synder/þa mun Gud ecke fram-
selia mig saker miña misgiorda/hverstu
storkostlegar sem þær kuña ad vera / i
Hendur og Walld Kvalaraña/ ellegar i
Kvalastadeñ og þañ eylijfa Deyd: Helld-
ur vegna þess ad Christur hefur einig
full-

fullkomnad Guds strænga Løgmaal/ ad vundanfelldum hinum minsta Title/ vegna allra Truadra/ þeim til fullkomens Retttlætes/ þa mun Gud ecke utskufa mier/ af þvi eg get ecke Lifad so Hreinferduglega og Heilaglega epter hans Løgmaale/ helldur lætur hann mig niota Retttlætesins JEsu Christi/ og tilreiknar mier þad/ allt eins og eg sialfur hefde fullnægt Løgmaalenu/ Og uppfyllte þad a hverium Dege/ fyrer utan hina minstu Yfertrodslu / og so mune hann fyrer Saker Retttlætes þess sama JEsu Christi/ giefa mier af einskiærre Naad/ epter þessa Heims vist Dyrd og Fagnud þess Eylijfa Lijfs bæde fyrer Saal og Lijf.

Nær ed þesse Tru er i sijnu rettu Edle/ þa uppsprettur þar i Hiarta Mannsins ein yfermæta stoor Glede og Føgn udur i Skodun JEsu Christi og Yfer vegun hans Velgiørninga. Og i þeim Fognude fær Hiartad Ast og Elsku til sijns Drottens JEsu Christi / hver ed

utbrÿtst ecke ad eins i Lof og Packar giørd / helldur og i hvilÿkt Packlæte Pionnustu og Hlÿdne til ad haga sier epter Hans Vilia / ad eitt Truad Hiarta einkis virder alla Hlute fyrer hans Saker / vill og miklu helldur styggia og missa Medhalld og Vinfeinge allrar Veralldar / en styggia hann: Pad vill og helldur þola allskonar Smæan og Van-vyrding / Ja / sialfann Daudann / helldur enn ad afneita honum / ellegar ad giøra honum nockud til Styggdar med æsettu Rade: Pad hefur so stÿna innelegustu Glede z Yndi af því ad rannsaka / þeckia og skilia Hans Vilia / og ad stunda hann af øllum Mætte: Pad angrar og æsaknar sig ꝧ eingann Hlut meir nie Hiartan-legar / enn þegar því yfersiest a mote hans Vilia og Bodordum / og giører honum nockud til styggdar / i Hugrenningu / Verk um edur Ordum.

Þetta er Truenn i sÿnu retta Edle z Náttúru: Hvad hellst sem nu kann upp ad stÿga i Hiarta og Sinne eins Tru-

ads

ads Mans / mootstrijdande þessu / og hindrar Truna so sem hun er þaßig asigkomeñ/færer hana ur Læge/raangfær er / edur hrygger hana og Kvelur / og vill a eenhvern Haatt tala hana her i fra med nockrum Fortølum/hræra hana og æfijka/þad kallast Freisting: So sem til Dæmes. Þad hender margt eitt Guds Barn/ þegar þ hyggst ad skoda Jesum siñ Drottiñ hid allra Auglioslegast a og med hiñe stærstu Gudrækne/ad hugleida hans Endurlausnar Verk. Ad ecke eine unges þad Liios sem þad hefur adur orded vart vid i siñu Hugskote / sloknar og verdur myrkt fyrer þvi/ og Gudrækn eñ kolnar þa eiñig. Nelldur tekur Madr. ur og opliega til ad verda var vid þessa. Þancka hia sialfum sier: Skoda/hvad veistu hvert þad er satt sem fyrer þier er haft um JEsum Christum / þad getur allt samañ eins vered uppfunded Hial og Dæmesaga? Item/Hver veit/ hvert Gud meinar so vel sem hañ lofar faguxt? Þu giører þier so mikid

fyrer þvi ad þu fæer þvoonad Gudeſ ſkilur þig fra Lyſtum og vondu Athæfe annarra Manna/ þvingar þyner Gyrndeꝛ ſo mikelega/ og hyggſt ad giøra þad þynum JEſu til Þægdar: Enn hvada Laun veiſt þu þier vera viſs fyrer þad?

Eins ſkiotaſt opllega fuler og vidurſtyggeleger Þanckar um̃ Gud/ um̃ Chriſt um/ um̃ Orded/ um̃ Skijrnena/ um̃ Sacramentum Alltareſins (enn i Hug Manna og Hiørtu) ad ſialfu Hiarta Manſens Ognar þar vidur / og Skam̃aſt ſyn ad læta þad i Lioos vid nockurn Mann.

A margan hvern / þegar hann hyggſt ad giøra Bæn ſyna med hiṅe meſtu Koſtgiæfne/ ad heyra Guds Ord og bruka Sacramentenn Gudrækelega / fellur ecke einungis þvilyktir Dofe/ Lete og leide til þeſſa / helldur fær hann og þvilyka hindran / ad hann getur ecke bedeſt fyrer / þa ſtanda ſo breitelegar Hugar-Vofur og Neilakoſt a mote hṅs æforme/ ad hann getur ecke numed neitt af Guds

Guds Orde/ hvilkter Bølvader hann er ad hønum skiest og virdest/ ad skule hañ medtaka Lijkama og Blood Christi med hvilkku Hiarta/ þa hlite hañ vissulega ad medtaka þad sier til Fyrerdæmingar. Fyrer Saker þess hætttar giørast marger ækaflega Offaslegner/ og ecke efast þeir ad eins um Guds Naad/ helldur telia þeir sig Lokfins med hinum Forløpudu/ kvelliande sig so sialfer/ af þvi þeir sleu utskufader af Gude/ og heyre Dioflenum til/ Geta so ecke teked neiñe Huggun af Guds Orde/ af siñe Skyrn/ af Sacramente Lijkama og Bloodsins Christi/ helldur plagast af sijnum Overdugleika/ Item/ þeim skiest med sialfum sier/ sem hafe þeir forsmaad allt þetta ædur/ og þvi kuñe þeir nu einga Myskun allegar Naad ad odlast.

Þess a millum fær Madur þañig Offaslegna Samvitsku ut af lijtelle Synd/ ad hañ veit alldrege hvad hañ skal til Raads taka. J Astañ Stad verdur hañ æfstijur til Syndariñar/ og þa gior

er hañ sier i Lund/ad Gud skipke sier ecke af þvi so mióg/ hañ wege hatta a þad/ og mune þo eingu ad skdur hafa Guds Þolluslu og Náδ.

Sumer verda varer vid allskonar vondar Gyrnder i Hiartanu/ So sem er Dramb / Ofund / Mieuñan / Hefnd / Reide/ Ædra/ Lausung/ Agyrne/ Wirdings Heims þessa og Wellyst / þegar þeir hugsa sem allra mest ad þeir skule sla þvilyku i fra sier/ og geta þeir eingan vegiñ losad sig vid þess hattar Hugreñingar / ecke helldur frelsast þar i fra aptur so fliootť sem þeir fegner villdu.

Nockrum kemur Ohacklæte og Mog lan i Hug gegn Gude/ þegar þeim geing ur eitthvad a moote / so ad þeir hugsa þaðig: Skoda/ Þier hefde vered eins gott ad hafa þioonad Dioflenum/ sem Gude/ Þu hefder feinged alla somu Þockena: þaðig sa þeir og geta so marga skelfelega Þanka hvert a moote þeirra eiged Hiarta og Wilia: Werdur þeim so þess a millum hurtryckt til hins Wonda ad gyrnast

gyrnast, Lad/hvad þeir hafa þu sem mest og hafa Andstyggd a i Hiarta sijnu / Taka so til ut af þvi ad mugrast og kveltast med sialfum sier. Segiande/ nu er Guds Ande vissulega vikeñ i burt fra þier/ Nu ert þu ecke i meira Gyllde hiá Honum eñ eitt Hundur / edur eitt saurugt Svijn / med þvi þu getur ecke ordeð laus vid þvilijkar Syrnder og Nugreñingar.

Þetta/ og añad fleyra þess hattar / er þess a millum framkemur so undarlega i Hiarta eins Gudhrædds Mañs / so ad hverke geta þeir sialfer sem þad lijda / sagt þar i fra nie greindt þad / nyklu sijdur utmalad / þad heiter FREJSTNG / hvad þad verdur mangfaldlega bevijsad af ølllum þeim Greinum i Ritningunñe / sem tala uñ Freistingarnar/ og skal þeirra hier eptt er geted verda med fleyre Ordum.

Spyrier þu nu ad/hvadañ þess hattar Freistingar kome/ og hverju margshattadar þær sieu? Og ad Madur geter

þess betur glatt ad sier i þeim/þa skall-tu vita/ad Freistingarnar geta komed a so margann Natt / og med so Jmislegu Moote / og skotest Manne i Hiartad/ ad eingenn getur greint þær allar hveria fyrer sig. Enn þo er þad vist / ad allar þær Freistingar er Mannenum kuña til ad falla i þessum Heime/eru ecke nema Þrenns slags/ og þad / epter þvi sem þær hafa allar sinn Uppruna fra Einhverre af þessum Þremur Orsokum.

Þviad annadhvert kemur Freistnenn fra voru eigenn Hollde og Bloode/ellegar hun kemur fra Dioflenum / edur hun kemur z fra sialfum Gude. Til þessarar priggia helltu Upphafa heimfær-er sialft Guds Ord allar Freistingar / og talar þad um eingar fleyre Freisting-ar / enn þessar Þriar / hveriar ad eru Freistingar Holldsins/Freistingar Diof-ulsins/ og Freistingar sialfs Guds.

Um Freistne Holldsins ellegar vor-rar eigenn Gyrnoar talar St. Jacob 1. Cap. Og St. Pall/Gal. 5. Um Sa-tan/

kan/og þad/ad hañ freiste/er nogu aug liosst/ og verdur þar um talad/ 2. Cor. 11. Matth. 4. Luc. 22. 1. Thess. 3. v. 5. Vm̃ Gud / ad hañ eiñig freiste / talar ecke Einunges Moses i Historiuñe af Abraham/ 1. Bok Mos. 22. Og 4. Bok Mos. 13. Nelldur saftar Christur þad og sialfur i Verkenu vid þa Cananæ-isku Kvoñu/ Matth. 15.

III. Capitule.

Vm̃ Freistne Holldsins.

UMM Freistne Holldsins talar St. Jacob Einkantega/ þar ed hñ so til Ords kekur: Hver eiñ freist-ast nær hañ tilleigest af siñe eigiñ Gyr-nd / og lockadur verdur / og sijdañ þad Gyrndeñ hefur geted/ fæder hun Synd-ena/ eñ nær Syndeñ er fullkomnud/ fæd-er hun Daudañ.

Med hverium Ordum St. Jacob fær sierhveriu Guds Barne til Vm̃þenk-ingar / ad vier þurfum ecke ad taka oss einunges Vara/ hvad Tru vorre vid-vijkur/

viskur/ fyrer Vela-fullum Freistingum Satans og fyrer hans Sloande Skeyt-um/ helldur hofum vier og so Kiandmann vorrar Truar / og Saluhialpar iñe-fyrer hiä og med oss / sem er vort eiged Holld og Blood / hvert vier Fadum og Dlum / Vermum og Nærum hia og med oss: Fyrer hvi enu sama hlioodum vier og so ad hafa sterkast Vara a oss/allt eins og fyrer sialfum Andskot-anum. Hvead þar i hefur hvilekt eitt Gyrnd siñ Bustad og Boolfestu hver ed freistar vor hañig / ad hun bæde lock-ar feger og skekur oss til þeirra Verka og Synda/fyrer hverra Saker/ ad bæde verdur Truñe burtkastad og all Von kapast til þess Eylijfa Lijfs/ so ad hiñ Eylijfe Daude hlijtst þar af.

Hvar þ ad Postuleñ sær oss þ eiñig her-til Alyktunar / ad su Gyrnd hefur allt hid sama Natur a Christo og Truñe til hans/sem og til vorrar Velferdar / sem sialfur Satan kañ ad hafa. Hvar um St. Pall talar Augliooslega til Room

verja:

veria: Hollðlega Lyndtur eður Sißadur ad vera / er Fiandskapur gegn Gude/ seger hañ: Pad er sem hañ segde: Sifie Hollðsins/ þess Edle/ þess Fysn/ Gyrnd og Bilie er so Gagnstædt og Fiandskap ar fullt gegn Gude i øllum hans Wyss-doome og øllum hans Skipunum / ad Pad vill med eingu Moote / vera undergefed nockru Guds Løgmale / helldur vill hafa pad aptur/sem Gud vill hafa fram: So ad hvad Gud skipar ad Trua so sem Sañende / pad Dæmer Holldcd Lyge ad vera/ pad Gud Brgner fyrer oss so sem Speke/ pad smaanar Hollded og kallar pad Vitfyrring og Gycks Æde/ pad Gud hefur Gyrnd a/ Bydur oss / Afhyser oss ad vier giørum epter þvi og framkvæmum pad i Athæfe og Berkum vors Lyfs/ so sem Heilagt og sier hid Velþocknanlegasta / til þess hefur Hollded ecke einungis neina Lyst/ helldur hakar pad og hindrar/ fyst-est og giører þvert par i moote/ Ja pad setur sig jafnvel upp i moote, øllu

þvi

þvi sem, er Guds / til ad mootþægia hans Vysdoome og Bodordum / og ad niðurbriioota þau epter þvi sem sialfur Postuleñ utleggur syn Ord þañig / 1. Cor. 2. v. 14. 2. Cor. 10. v. 5. Og Gal. 5. v. 17. o. s. f.

Ofer þvilyku Bondsku og Þvermood skufullu Siñe z Fiandskap vors Nollds gegn Gude klagar DRottens sialfur 1. Book Mos: 6. og 8. Capit. Niarta Mañsins er ecke nema eintoom Bondska z Nreckvysse allt i fra blautu Barns Beine; Og allt hid sama seger Christur þar um Matth. 15. v. 19. Ad þad er Nattura vors Niarta / vors Nollds og vors Bloods / ad þad gefur framleidt af sier / og so framed / vondar Nugrenningar / Noordoom / Skulld / Lyge / Roog / Mañdrap / Vnderferle / Aggyrne / Laus læte o. s. fr. Nvad allt samañ er ad vysu Fiandskapur gegn Gude.

Vegna þess ad Nollded er nu þañig lyndt i gegn Gude / og þad er so Fiandskaparfullt i moote hans Vysdome og

Vilia /

Vilia / hefur eikig þvilijka ifigroona Nreckviſſa Syrnd i ſier til hins Vonda / hver ed ſtrijder a moote Gude / þa hlijtſt þad þar af / ad Syrnd Holldſins freiſtar vor/ecke alleina/þegar vier heyrum eckert af Guds Vilia og hanſ Raad/ þegar vier vitum eckert ad ſegia af Velgiørningum JEſu Chriſti / af Truñe a hañ / nie af hanſ Bodordum og Hlijdne / þegar vier ſkiptum oſſ ecke neitt af þvi ad hafa Truna/ og ad beriaſt i gegn Syndene/ ſo ad vier mætum hønum þocknaſt/ helldur og þegar Guds Rad verdur frambodiñ/ þegar JEſus Chriſtus er predikadur fyrer oſſ / þegar Heilagur Ande tekur til ad verka i Hiørtum vorum / og vill keña oſſ ad nefna JEſum eiñ DRottiñ/ og inſetia rettka Elſku og Syrnd til hanſ/ ſiaa / þa tekur Hollded fyrſt til ad freiſta vor fyrer Alvøru / þviad vegna þeſſ / þad hefur Syndgad i moote Gude / og er Fiandſkapur i gegn Gude / þa neyter þad eiñig ſijns Fiandſkapar fyrer Alvøru

voru og med Akteſd / þegar Gud vill hafa ſiñ Vilia fram̃ / og byriar þa rett ad freiſta / bæde ad locka og teigia oſſ fra þvilijkre Tru/ fra þvilijkum Wijs doome/ fra þeim Bodordum/ og neyker þar til bæde Bonds og Goods.

Þar fyrer þegar Hiarta Mañſins hefur þañig teked vid JEſu i Truñe/ ſo ſem ſagt hefur vered i fyrerfarande Cap. Tekur til ad glediaſt af JEſu/ Hugleider eiñig þad ſem St. Pall tal ar þar um̃/ſem og St. Petur/ ad vegna þeſſ ad JEſus er Daueñ fyrer hans Synder / og ſialfur er hañ nu fyrer Skyrnena ordeñ Hluttakande i Dauda JEſu Chriſti/ og i hans Vppriſu til Vonar um̃ þad Eylijfa Lijf / þa vill hañ nu ecke þiona Syndeñe leingur/ ellegar lata hana drottna i ſier / helld ur vill telia ſig ad vera daudañ i fra Syndeñe/og ecke hræra hiñ minſta Lim heñe til Vilia ellegar Þioonuſtu/helld ur bruka og hræra alla Krapta Salar ſiñar og Lijkama/ Einungis JEſu til

Þioon=

Þioonkunar og Vilia / þegar / sege eg / Madurinn hefur þannig i Trunne a JEsu Christo / eitt alvarlegt Hatur / Reide og Andstyggd a Syndenne / og villde fegin kvelia hana þannig / negla hana a Krossinn med øllum hennar Gyrndum / og fara so med hana / so sem hun hefur utleiked og farid med JEsum. Þa framm sekur þad Eyktrada vonda Holld og þess Syndsamlegu Gyrnder / er loda i þvi og vid þad / allshäattadar Þvermoodskulegar Tilhneigingar og Hræringar þar þvert a moote / þad innblæs Manne þa allskonar Efasemd umm Christi Persoonu og hans Velgiørninga (segiande) Hvernig getur þad vered ? Hversu kann þad ad vera møgulegt ? Þad er ecke Truanlegt? Þad innkastar allra Handa Lystingum til hins Vonda og Syndsamlega Athæfes / sem Niarkad hatar allra mest / So ad þegar Madur hefur sett sier sem allra mest / ad vardveita sitt Kier i Hreinleika / JEsu til Þocknunar og Þacklætes vid hann / fyrer utann Lauslætes

lætes Saurgan / fyrer ukañ Æru og Mekorda-Gyrnd / fyrer ukañ Ofund / fyrer ukañ Misukian/fyrer ukañ Agyrnd/o.s.f. Þa kemur Gyrndeñ brunande fram sem allra hvakast til þess sama. Þad vitnar St. Pæll med Dæme sialfs sijn/Rom.7.v.15.seqv. Þad gooda sem eg hefe Lyst ad giøra epter Guds Bode/ giøre eg ecke/ eñ þad Vonda sem eg villde ecke giøra/ sem eg villde feigeñ eyda/ fyrer Guds Ord / þad giøre eg allra-hellst. Og medkeñer hañ þad Skylaust i sama Stad / ad þvilijkt kome af hañs eigiñ Hollde : Eg veit/ seger hañ/ ad i mijnu Hollde bijr eckert gott/ Item/hver mun frelsa mig fra Lijkama þessa Dauda ? Jatar so med berum Ordum : Eñ sialfur eg / seger hañ / Eg eiñ Madur edur Persoona / þioona Løgmæle Guds med mijnu Sinne/ eñ Løgmæle Syndariñ ar med mijnu Hollde. Sømuleides vitnar hañ og þar um̃ i Pistlenum til Galatas 5. Cap. v. 16. o.s.f. Gæanged epter Andanum/þa munud þier ecke full-

komna

komna Hollðsins Gyrnder ; Þvi Holldeð gyrnest i mooke Andanum / og Andeß i mooke Holldenu / og þesser eru hverier i mooke ødrum / so þier geted ecke giørt hvad þier vilied. Með þeim Orðum fær Postulið Mønnum til Hugleiding-ar/að strax sem Guds Ande tekur til að verka i Hiartanu/og vill ridia Gyrndum Hollðsins i burtu / þa fylleßt Holldeð so upp af Fiandskap i gegn Guds Anda/að það sekur sig strax upp með þeß Gyrnd-um a moke Guds Anda og hindrar haß.

Af þessare Grein Heilagrar Ritning-ar mæ sem augliooslegast ræda og skil-ia / hvad og hveriar að sieu Freistingar siælfs Hollðsins. Hvlad fyrst Holldeð gyrnest i mooke Guds Anda/þa eru þær Hræringar sem uppkoma af Stiße og Eðle Hollðsins til að hindra / kefia og aflaga bera Verk Guds Anda i Hiørt-um vorum/ eigenlega Freistingar Holld-sins.

Og Søkum þeß að það eru Verk Guds Anda i oß / að vier fæum þeckt

JEsum Christum / numed hann og skiled i Trune / kalladt hann af Hiarta eitt HErra / og læitum hann a sama Hætt rænda so sem eitt HErra yfer og fyrer Kroppum og Hræringum Saalar vorrar og Lykama/ Þa er og Holldsins Freistne/ fyrst all su Hræring er rys upp af Holldlegre Skynseme i moote Trune um Persone Christi/ og um hans Embætte og Velgiørninga/ um hans Kvøl og Pynu/og um hans Upprisu/ vegna vorra Synda og oss til Rettlætes og Lyfsins: o. s. f. Þar næst er pad og su Holldlega Synd og Fysn sem vier finnum knýa oss til Syndariñar/ hvert a moote þvi sem Guds Ande gyrnest.

Þañig var þad Freistne Holldsins hia Nicodemo/ þegar Christus Predikade fyrer hønum um Himnarijke / og hversu ad þvi være hattad / einig um Endurfæding fyrer Anda og Vatn: ad hañ rys þa strax þar a moote med þessum Ordum/hvernig getur þad skied þviad strax er Christur sagde þetta/

þa

pa Freistade Skynsemen Nicodemi/ so ad han hellde pad Dœra-Ade ad vera/ og han Aluk. sem. være. alldunges. Omøgulegur. Eins lyka var pad. Nollds-sins Freistne hia heim Bitru i Athenæ borg / þegar Paulus Predikade fyrer heim um Vpprisu hins Daudu/ad þeir toku pa til ad giora Gis ad honu z ad þessshattar Rœdu/Giorn: Book. Post: 17. v: 18. 37. Og kolludu han Ordsnap er Predikade nockra nya. Gude fyrer heim: hvad su Nolldlega Skynsemie. kom strax med pad Svar par i mote/ad pad kynne ecke ad vera mogulegt/ pad være ecke nema Vitleysa. So var pad. eisitig Freistne. Nolldsins er talde pa Lœrisveina fra JEsu/ hverra ad geted verdur Joh: 6. Cap. Er han Predik-ade / hversu ad hans Nolld være Saan-arlega ein Fœda og hans Blood Saan-arlega ein Dryckur. hvad strax kom su Nolldlega Skynseme med þetta par a moote: Þetta allt saman er ofurhard Rœda/hver getur Truad honum.

Og þadig a þad allt vid Holldsins Freistne er kemur i Veg fyrer Hiørtu vor og Sinne / so þad fæe oss Yfertalad til ad neita þvi/ edur efast um̃ þad sem hafft er fyrer oss ad vier þvi Truum um̃ JEsum Christum/ af þvi þad syn est sem þad sie a moote Natturuñe/ og helldur þad þessvegna vera Vitleysu ellegar Omøgulegt. Under somu Grein er þad allt er kañ ad þikia Hollde voru Listugt ellegar Yndeslegt og kitlar þ/hvar medur ad vor Vilie hrærest fra Ydkun Heilagleikans og Rettlætesins/ so vier Vanræktum þau/ og liaum oss til ad þioona Syndeñe.

Hvjad þadig telur St. Pall Syrnd-er Holldsins upp er þad sender/ og set-ur fram̃ i moote Andanum: Holldsins Verk eru Opinber/ so sem ad er Hoor-doomur / Frillulifnadur / Saurlyfe / Lausung/ Skurgodadirkan/ Fiølkynge/ Fiandskapur / þrætan / Kyf/ Reide / Agreiningur/Tvidrægne/ Flockadrætt-ur/ Hatur/Mord/ Ofdryckia/Ofat/og þessu

þessu lijkt/ Gal. 5. v. 19. Þar med telur Postulinn eins vel Afgudadyrkan og Trw ar Villur/ asamt Verkum Holldsins / allt eins og Hoordoom/ Þrætkaner/ Of und / Ofdryckiu/ Ofaat og anad fleyra þess hattar / sem heyrer til ad forlysta Hollded.

Þad kallast og allt samann Holldsins Freistne/ af þvi þad hefur sijn Upptøk af Holldenu/ og þad brijtst ut alleina til ad skemta og þocknast Holldenu: Þad er til ad giediast þeirre Holldlegu Skyn-semi/ og ad kitla þad synduga Holld : Og eru þess hattar Holldsins Freisting ar eckert anad en nockur skyndeleg Raas/ med hverre ad Sined og Hiartad verdur uppert a moote Guds Opinberudum Vilia/ Lofordum og Skipunum/ a moo-te Trunne og Truarinnar Nijdns / fyrer utan nockra Hugleiding/ Einunges veg-na þess / ad Skynsemenn vill hafa þad so/ og vegna þess ad Holldenu þyker þad yndællt/ þad er yndælit og fagurt i Aug unum/ Þad er sætt a Tungunne/ Vin-

samlegt (hGdt og miukt) fyrer Hønd-unum/vekur Ynde og Epterlæte i Lim-unum.

IV. Capitule.

Um Freistingar Diøsulsins.

Freistingum Holldsins er pannig hattad sem nu hefur sagt vered. Med pessum Freistingum hefur Satan optlega sijna Magt i framme og neitet peirra/til ad koma sijnu Aforme fram: Med pvi hann upperter og so, sem blæs under pær ækøfu Gyrnder sem hann finnur fyrer sier i Holldenu/ so ad pær verda enn pa ækafare og langt-um heitare: Hann fer med pær/eins og Madur fer med lijtenn Neista/ og blæs so leinge par a/ par til hann eykst/verd-ur ad miklum Eillde og brennande Loga: Allt eins fer Satan ad / pegar hann verdur var vid Gyrnd og Ilaungun til nockurs ills i Hiørtum vorum/pa sijner hann allra Handa Tækefære / pa eykur hann og ebler pa sømu Gyrnd / styrker og giører Hugrenningarnar par umm enn

pa

þa stærre / meðan þad syndugu Verk sem vier gyrnumst eru / enn þa mykla Yndeslegra og Fagnadarlegara inne fyrer Samleske/eins og hun for ad med þann gooda David / sem og hinn Oguðlega Judas.

Þvi að Ritningen seger um Judas / ad hann var Þiofur : Þad er / hann var hneigdur til Agyrne / Nyrisku og Ster-plægne. Þegar Satan vard þessa var i Hiarta Judæ / þa blies hann hönum i Briost / ad hann skyllde forrada JEsum/ mælade þa þrimatyge Silfur-Pen-inga so Yndeslega upp fyrer hönum / ad hönum Ox æ meire og meire Gyrnd til þeirra.

Eins fann Satan (Holldsins Fÿsn) og Hneiging til Lausslætes i Nattúru Da-vids: Þann sama Bruna kuske hann Meist-aralega ad uppkveikia / liet hann sia þad Tækefære/ad skoda hina beru Bath-saba/og mælade hana æ fegre og fegre upp fyrer hans Hiarta/og hiellt hön-um so sifelldt/ad hann giorde ecke ann ad enn var ad skoda hana / og hversu fögur

hun være. Hvidad eingen Efe er a þvi/ ad Satan hefur hugad ad allskonar Tæ kefære / og þvi er þad vist / ad þa han visse ad Bathsaba var i Alldengardenum og laugadest / hefur han vaked David upp i somu Stund af Svefne / og komed honum til ad flijta sier upp a Hus-Þekiuna og lifast um.

En jafnvel þott Satan slæe sier þañig fram i Hollðsins Freistingar / og hafe sijna Verkun og Freistne i frame i þeim/med þvi moote/ ad han vekur þær upp/ eykur þær og ebler : Þa hefur han þo sialfur sijnar eigen Freistingar ut af fyrer sig/hveriar ad eru myklu Hæskalegre. Þær kuña ecke ad kallast Freistingar Holldsins / helldur eigenlega / og sier i Lage / Freistingar Satans edur sialfs Diofulsins/hveriar ed koma einunges af hans Iñblæstre og kroptugre Verkun iñ i Hiortu Mañaña / med hverium han reyner oss/og ver allre siñe Astundan og Kroptum til þess ad han gete lockad oss fra þeirre Sæluhialp- legu

legu Tru / er vier hefum sette a Guds Ord og Fyrerheit / og fra þeim Afetninge ad hlijdnaſt Gude / um hvad vier erum Gude ſkylldnger fyrer hans Nad/ so sem vier hefum og honum heited þad ad giora : Kiemur han so ecke ad eins Gyrnd til hins Vonda in hia oſſ / sem og kveiker upp i oſſ Fijſn Syndarinnar/helldur rædſt han einna meſt a Skilningen / til ad tala han fra Sanleika Guds Orda: A Hiartad til ad locka þad fra þvi Trauſte/ er ſetia ætte a Guds Fyrerheit : A Viliann til ad giora oſſ lata og leida af Guds Hloonuſtu: A Limenna/til ad hindra þa fra þvi gooda/ en ad hvetia þa og reka til hins Vonda / og þar til brukar han Ymisleg Medøl og Hræringar / sem varla er mogulegt ad uppteliа og fram ad færa/ þviad han er i þvi Þuſund Viela Smidur.

Enn hvad þo áhrærer Freiſtingar Satans/ og hvervig han fer ad framkvæma þær / einnig hvada Konſt og Meiſtarabragd han hefur i frame til

þess / þad sem um vier hverge lesur ad giætt/ne lært af honum/ enn i þvi Freist ingar Einvijge i hveriu hann grærdest so diarfur og dreistugur ad ganga a moote Drottins vorum JEsu Christo. Þviad þar hefur hann lagt sig allann til/ z neitt bæde allar þeirrar Konstar og Rada/ sem honum er unt af Gude / og med hverium hann megnar ad rannsaka a eitt Guds barn: og hefde hann þa kunnad edur vitad eitt hvert þad sem hefde meir duga/ þa hefde hann ecke helldur sparad þad i þeim stad.

Þviad engi sege edur ætle / ad Satan hafe fyrerordeð sig her i nockru fyrer Persónu Christi Guds Sonar/og ecke þorad ad giøra so miked (illt) ad Verkum/ sem hann hefde annars vel kunn ad / edur þorer og gefur giørt vid eina anann Mann. Historian seger langtum ødruvijse þar i. fra: Þviad hann hæder ad JEsu i hans opin Augu(segiande), ef ad þu ert Sonur Guds/ þa segdu ad Steinar þesser verde ad Braudum: So

sem.

sem hafi segde: Ja þu mætter vel vera Guds Sonur/o.s.f. Item: Nafi hefur hafi med sier i Lopted/ allt eins og hafi rede bæde fyrer Salu og Lykama. Nafi gisrer hønum og so Koste med þessu Forsmænarlega Tilbode: Fall fram og tilbid mig: So ad alldrege hefur Satan vered diarfare vid hafi / ellegar giort Gis ad Hønum framar efi hafi giorde i þessu Einvyge. J hinum ødrum Fræsøgum / hvar ed greiner fra þvi/ad Diøfulsetner Mefi hafe vered færder til JEsu/getur og þess/ ad Diøfullefi hafe grenlad upp og sagt: Æ þu JEsu Sonur Davids / Hvad høfum vier vid Þig ad skylla? Vier þeckium þig allvel! Þar supplicera þeir og segia/ Æ hvert kemur þu nu til ad kvelia oss fyrer Tymafi? Lattu oss þo ecke fara nidur i Vnderdiupeds. Matth. 8. v. 29. Luc. 8. v. 28. 31.

Efi her nidurlægde JEsus Christus sig sem allra mest / so ad Diøfullefi mætte rada þessu / og gaf sig / so sem

være haṅ Madur ad eins / under þessar Freistingar/epter Guds Vilia/so ad haṅ giæte i siṅe Persoonu/leidt fraṁ i Lioo sed allt Vielræde og Vellde/ alla Konst og Magt Diøfulsins / er haṅ hefur i fraṁe þa haṅ (Satan) freistar Guds Barna/ eins og Postulin talar þar uṁ/ Ebr. 4. v. 15. Ad Christus hafe vered freistadur a allaṅ Hatt allt eins/og med sama moote sem vier kuṅum freistader ad verda. So ad Christur hefur ecke lofad Diøflenum ad rædast a sig med þessare Freisting / nie helldur læckad sig so fyrer hønum i þad Siṅ/ siælfs sijns vegna / helldur vor vegna/ So ad haṅ sette oss þetta þrent fyrer Siooner. 1. Hvad Diøfulliṅ villde feigiṅ giøret geta vid Tru eins Maṅs / hversu feigiṅ haṅ villde geta sigtad haṅ / og hversu laungt haṅ kaṅ ad komast i þvi Verke. 2. Þar næst / hversu frekelega eiṅi Guds Barne er veitt ad geta stadist hønum i moote. Og i Þridia Lage/ hvernig / og fyrer hvada Medøl hønum

Hønum mœ og skal nivoofstaded verda/ so ad hañ verde til Skamar med øllum sijn um Freistingum. Hvi ad Nistoriañ greiner/ ad Satan hafe freistad IEsu ì 40. Daga / þo seger ecke frꝛ þvi / hvers kyns Freistingar þad hafe ver ed: Eñ þa þeir 40. Dagar voru um̃ lidner/ seger/ ad Freistariñ edur Diøf-uliñ hafe so sem eiñ Freistare þa geing ed fram̃ fyrer Alvøru og lagt ad hønum: Hvar med gefed verdur til Vikund ar/ ad Satan hafe þa rett kued sig ut/ og geymt þad sem epterfylger / eins og þad er skyllde skacka Leikiñ / hvar med hañ neytte allrar siñar Vitsku og Makt tar/og bygde alla Von siña Sigurs þar a / so ad þessar Þriaar Freistingar sem hier seiger ad hafe vered brukadar a mote Christo/ er Kiarneñ af øllum Freist-ingum Satans/um̃ hveriar ad þess vegna skal talad verda med þvi fleire Ordum̃.

Um̃ þa Fyrstu Satans Freisting/

Og hvada Freistingar kuyge ad þeñe.

SO Fyrsta Freistne hliodar pannig: Ef þu ert Sonur Guds/ þa seg þu ad þesser Steinar verde ad Braude: Hvad þesse Freisting leide med sier/ og hversu ad hann beite hefte en þa / verdur þa til fulls skiled / er vier Hugleidum hvernig ad Christo verdur veitt Aras þar med.

Hvorad strax epter þad JEsus var Skijrdur af Johanne / og hafde sied ad Himenenn Opnadest / og heyrt þa Skilianlegu Rødd Guds Fødur af Himnum, Sia/ þu ert minn Elskulegur Sonur / Hafde og feinged Fullvissu um þad Fyrerheite/ fyrer Synelega Nidursending Heilags Anda/ Þa verdur hann strax leidadur ut a Eydemørk af Tilladan þess sama Heilaga Anda epter Vilia Guds sijns Himneska Fødur / til þess/ ad hann yrde þar Freistadur af Dioflenum. Er hann kemur nu ut i Eydemørkena/ verdur hann þar i samfelldar 40 Nætur og Daga / og þarfnast þar ecke ad eins allrar Fædu og Dryckiar / helldur sier

hann

hañ og eingañ Mañ fyrer Augum ſier/ ellegar nockra lifande Skepnu adra/ eñ nockur ſkielfeleg Villu Dyr/ Marcs 1. v. 13.

Hvad Freiſtareñ hafe vered ad ſyſla vid hañ a medañ / greiner ecke / þo er þad alls ecke Efande/ ad ecke hefur Satan einungis Ognad hønum med nærveru hiña grimu Villu Dyra/Hello ur og kvaled hañ og hrædt / ſierdeilis i Nætur Myrkrenu/med ſkelfelegum Forminum / Skvörtis fyrer Augunum / og med Iñvortes Miſſyningum og Hugar Vofum.

Þvi/ ad þeſſhattar kome ad þeim/ yfer hverium Satan fær þa Makt / ad hañ ma freiſta þeirra epter Guds Leyfe/ verdum vier vaſkynia af Hiſtoriu þeſſ Gooda og Gudhrædda Jobs/ hvar Diøfulleñ lætur ſier ecke nægia ad plaga hañ / pyna og kvelia Skvortis a Lykamanum/ ſo ad hañ ſtñer hverke ad eta nie dreckä/ helldur giörer og Satan þvilykt Atløgu ad hønum a Notteñe /

er Job ætte ad niooka nockrar Hvyllðar/ med Hugar-Bofum/ med Draumum / Imislegum Sioonum og Forintum / er hafa ollad honum þvilijks Otta og Skielfingar/ad hafi villde myklu helldur vera heingdur/efi hafi þyrfte ad lijta þessi hættar skielfelegar Mynder/Job.7. v. 14. 15. Slijkt hid sama stadfester og Medkiefiing margra Gudhræddra Sorg bitefia og kvalldra Mafiá/er kvarta opt lega yfer þvi / hversu þeim syneft/ lijka sem aller Helvijtsker Arar stande þeim fyrer Sioonum. Hvad og ecke er nockur koom Hugar-Bofa edur Æklan / helldur gekur Diøfullifi / sem er eifi Ande / byrt sig Sælusie i eifie skielfelegre Mynd / allt eins og hafi gekur giort pad Vtvortes fyrer Augunum / og giører pad lijka Optsifies.

J þessare Freisting/er ølldungis kru anlegt/ad JEsus hafe allvel þeckt og vitad/ad pad var Diøfullifi/sem veitte honum Aræs bæde med Vtvortes Bofum/ og med Jnvortes Hugar-Myndum/

Jafnvel þott Satan hafe ȷ̃ pa hvorke
leated sig sig Blootkes/ ellegar heyrast
til sijn Beilianlega: Þvi er þad og noogu
vitanlegt / ad JEsus hefur giørt hid
sama og hiner Gudhrædu Freistudu
giørdu / er vered hafa fyr à Døgum eff
hafi : Hafi hefur rædt vid sialfan sig i
Hiarta sijnu um þvilykt/og huggad sig/
Job. 7. Og eins a Raukar-Þele sem
Deige utbreidt sijnar Hendur til Guds/
missst à Myskunseme Drottens / og
Ransakad med sijnum Anda/Psalm.3.
Og fierdeiles hefur hafi halldeð sier vid
med þeirre Dyrdarlegu Openberan sem
var nylega sked i Skyrnene / og huggad
sig vid pa Himnesku Raust. Sia/Eg
hefe þo heyrt Rødd mijns Fødur af
Himnum: Þu ert min Elskulegur Son
ur: Ad vijsu hefur hafi giørt mig øruggt
añ fyrer Sending Heilags Anda: Hvad
hellst sem þetta kañ nu ad vera/ pa hlijt
ur þo hañs Rødd ad vera søñ / Hañ
hefur og optlega i Bænum sijnum mint
Gud a þad sama Fyrerheite: Sia/Þu

hefur vissulega sagt þetta / ad eg være þin Askiar og Eiskulegur Sonur / þar fyrer veit eg fyrer vijst / ad þu / Gud min og Fader min / yfergefur mig ecke / i þess- are Ognarlegu og skelfelegu Neyd og Angist sem mier er skynd: Þvi / ad JEsus hafe neytt sier eina mest þessa Lof- ords og Raddar / verdur klárlega bevijs- ad af þeirre skyndelegu Aras / er Sa- tan veiter hønum / þa han kemur allra fyrst so hráparlega strax er Freistingen byriast / fram med þessum Ordum: Sia / Ef þu ert Guds Sonur / o. s. f.

Þviad / þegar Satan hafde nu hæng ad til bored sig ad af øllum Kraptum / um þessa 40. Daga / og giørt JEsu allt þad Angur og Kvøl er han megn- ade / hefur og ecke einungis ødur skiled / hversu ad JEsus kom so øpflega fram med þetta Fyrerheite / og huggade sig þar vid / helldur vard han og so nu a- skynia / ad þad Náttuklega Hungur jøkst hønum en framar / og ad þa var þo ecke neitt vid Nøhdena / med hverju

han

han̄ kyste þad ad stilla/ þa geingur han̄ hid fyrsta fram̄ i Sþnelegre Lyking / og talar med heyranlegre Raust: Þad er vel/ Ef þu ert Guds Sonur/ þa seigdu ad þesser Steinar verde ad Braude: Meiningen̄ er þesse/ Eg hefe vel heyrt/ hvorsu ad þu þykest af þeirre Rødd/ og reider þig uppa hana/ hveria þu heyrder i þin̄e Skijrn/ og a þau Þriu edur Fiøg ur Einfoom Ord er komu nidur af Skyunum: Þu Ert Min̄ Elskulegur Sonur: Eg veit og vel/ ad þu treyster þvi eiginlig vissulega / ad þesse Ord voru ecke tølud af Skepnu neinne / helldur af sialfum Gude/ sem ader DRottin̄ Him̄ens og Jardar / og hefur sin̄ Bustad a Him̄num/ fyrer hverium eg hlijt ad Ott ast og Hrædast. Af þvi/ Treyster þu og vissulega a þad / ad sa same Almattugur Gud mune ala Þig fyrer þier/ mune elska þig / og hialpa þier i allre þin̄e Neyd / og Brest / ad þig vante alldrege neitt Gott: En̄ heyr mier / hver veit fyrst/ hvadan̄ ad þesse Rodd er komen̄ /

hvert þad voru sialfs Guds Ord og Rada? Hvad? Eñ ef eg sialfur/ellegar einhver af mijnu Tide hefe gabbad þig þar medur? Og þott þu nu viller standa so fast a þvi / ad þad hefur sañarlega, vered Guds Rødd / sem þu veist þad, satt vera / ad þesse Raust er þu heyrer nu af mier er Satans Raust / Æ / seig, mier þa/ hversu ma þad Ord ellegar Fyrerheite vid þaũ Nag og Kior sem þu ætt nu ad sæta? þad Ord/ hvert þu ætlar komed vera fra Gude/ hliodar þañ ig: þesse Er Sonur Miñ Elskulegur/ i hverium eg hefe alla mijna Velþocknan: Eñ nu ertu so a þig komiñ/ Hvertu þu kant sialfur ecke ad neita/ ad þu hefur nu vered hier i heila 40. Daga og Nætur i þessare Villu-Eydemørk / þu veist sialfur / i hvada Ogn og Skielfingu þu hefur orded hier af ad þreya þañ Tijmañ: þu hefur vissulega, mist Gud so optsinnes a þad sama Fyrerheite / og beidst þess af honum / Eñ hvar er sa þiñ same Gud/og hvad er ord
ed

ed af Fodur þynum a medañ? Med hvert iu hefur hañ allt hyngad til tied nockra Fodurlega Ast til þyn? Edur ad hañ hefde nockra Velþocknan a þier? Og auk þessa sier þu siælfur med þynum Augum þesse Villu-Darga-Dyr / er ganga hier aptur og fram him þier / þau hefur eckert brosted a medañ / af þvi sem þau hafa ætt af ad lifa / Eñ hverke hefur þu haft nockud ad svala þier a / ecke helldur hefur þu þad eñ nu/ þott þu siert so Magnlega sollteñ / ad þu æter feigeñ Steina og Gras Jardar/ef þier mætte añars gott af verda: Er þad ad vera Elskulegur og Velþocknanlegur Sonur Gudeh? Dæm þar fyrer siælfur af þessu/ ad þau Ord/ er þu heyrt hefur / eru ecke utañ Gabb / Añadhvert eru þad ecke Guds Ord/ ellegar sieu þad Guds Ord/ þa sier þu nu siælfur / hverslu lyted hañ meinar med þvi/ er hañ þier hiet : Þviad / ef þad være Guds Ord/ ellegar og Guds Asvara/ad hañ hefde þig-kiærañ/þa ysere-

giæfe han þig alldrege / so leinge i þvi-
lijkre Angist / alldrege þegde han so lenn-
ge og svarade eingu til þinar Bænar /
alldrege liete han Villu-Dyrid hafa
nooglega Fædu / en þig æsamt vanmegn-
ast til Dauda i Hungre : En atler þu
Efalaust / ad þu sierl Guds Sonur /
skodadu þa / þar liggur ein Stein / og eg
veit þu seger i Hiarta þijnu : O / Gud
giæfe þad være Braud / Segdu þvi nu
vid þan Stein : Verdtu ad Braude.
Hvad ef þu ert Guds Sonur eins og
adrer Men / a hverium Gud hefur nock-
ra þocknan / þa munde Gud ecke synia
þier þinar Boonar / nu / er þier liggur
so myked a / og þijn Neyd er sem harst /
Ef þu ert og so Guds Natturlegur
Sonur / so sem þu kanske hyggur / ad øll
Fylling Guddoomsins bue i þier / Sie so /
þa ert þu þier sialfur Fullnoogur til ad
giøra þad. Hvad a Eydemørk gaf hin
harde Klettur Vatn af sier Fordum fyr
er Bæn Moses / so ad Folked feck Svala-
Dryck / þo var hverke Moses / nie nockur
annar

añar af Foolkenu / so mykla Gyllde him Gude/ edur hafde voilijkt Fyrerheite/ sem þu. Allt eins og Nellañ gaf giefed Vatn af sier/ so ad þeir drucku og slecktu sin Þorsta / medal hverra ad þo voru marger Ogudleger/ Eins vel gefur þu og komed þvi til Leidar med Einu Orde/ ad þesse Steiñ verde ad Braude/ og slecke Hungur þitt. Takest þier þad ecke / þa mattu taka og treysta a þvi / ad þu ert hverke Guds Astudlegur Sonur/ af Naad ellegar ad Arfleidslu / so sem adrer Meñ / þvi ad aþars giørde Gud þetta til Velvilldar vid þig/ eins og hañ liet Manna rigna og Vatned spretta fram af Nelluñe a Eydemørk: Ecke helldur ert þu Guds eigiñ Nattuurlegur Sonur / þvi ad añars være þier eins audvelldt ad lata Steiniñ verda ad Braude/og þu liet Nelluna gefa Vatn af sier. J þessare Meining hefur Dioffulliñ hafft þessa Freisting i frame a Eydemørkeñe / þvi ad ecke hefur hañ brukad ad eins þesse Tyu ellegar Tolf

Ord sem hier standa: Nelldur er Innfak-
ed/ og pad sierlegasta af hans Freisting
innebunded i framfærdum Ordum epter
Nætte Rikningariñar: Añars hefur
hans Rada vered buiñ med fleyrum og
fiølskipadre Ordum.

Af pessu maa skilia / i hveriu pad
hærsta Meistara-Strik Dioffulsins sie
iñefaled i hans Freistingum / sem er i
pvi/ ad leida pañig Hiarta Mañsins fra
hreinum og klarum Guds Ordum / ad
hañ fae hrært Hiartad og yfertalad
pad/ añadhvert til ad efast um pad sa-
ma Ord / ellegar og til ad yfergefa pad
og sleppa pui alldunges: Og pad pa
allra hellst/ pegar Madur hefur ratad i
nockurn Mootgang / Innvortes ellegar
Utvortes / hvad Satan kañ pa ad ut-
leggia og utpyda pañig i Hiarta Mañ-
sins / so sem pad er mootstrijder Guds
auglioosu Orde og Fyrerheitum.

Par fyrer/ pa heyrer nu til pessarr-
ar Fyrstu Freistne og heñar Tegundar/
sem er hin hellsta. 1. Fyrst Almeñe-
lega/

liga/ ell ſu Efaſeme/ ellegar Efaſem Ordræða er upp kiemur i Hiarta eins Truads Manns / um Saſiende Guds Orda/ og um þau Fagnaðarfullu Fyrerheit / er hliooda um Guds Fødurlegu Umſorgun og Forſioon/um hans Hialp og Adſtod/um Bænheyrſluna/um Nad og Fyrergefning Syndanna/ um Utvalning til þeſſ Eylijfa Lijfſens. Það ſo/ að Hiartað ſkielfeſt/færeſt ur ſijnu retta Lage/og villeſt rett fyrer Mannſkepnuñe/ að hun veit ecke hvada Tru og Trauſt hun ma hafa a Guds Orde og hans Loforðum: So ſem til Dæmes: Eins og DRottinn vor JEſus Chriſtus hafde þeſſa ſkilianlegu Rødd / og Fyrerheite Guds ſijns Himneſka Fødur fyrer ſier / a hverk hann ſig reidde og treyſte i þeirre ſtooru Neyd og Angiſt: Þu Ert Minn Elſkulegur Sonur: So hefur lijka hvert og eitt Guds Barn það ſama Fyrerheite fyrer ſijna Skijrn/að ollu Deile/ lijka ſem Gud hroopade ſkilianlega til þeſſ/ellegar um það i Skijrnenne: Þetta Barn

Barn er, nu mitt Elskulegt. Ast foolyed.
Barn, : Og er pad Loford a sama Veg.
Jäsiglad off, fyrer Oskyneleg a Vthellmg
pess Heilaga Anda /. hver ed Syrnelega
stie nidur yfer Christum i hans Skyrn/
hvjad, par um vitnar St. : Pall segian-
de : Fyrer pann Endurgetnmgar Batus
Sæ og Endurnyjung Heilags Anda hef
ur Gud off Sæluhoolpna giort / hver-
ium hann hefur nooglega ut yfer off
hellt / o. s. f. (pad er i peirre somu
Laug edur Skyrn). Med hverium Ordum,
ad Postulinn tilleggur Skyrnenne petta
Prestf. 1. Ad hun giore off Sæluholp
na. 2. Par nærst ad hun giore off ad
Guds Bornum og Endurfæder. 3.
Og i Pridia Lage/ad Heilagur Ande uts
hellest yfer off fyrer Skyrnena ellegar i
Skyrnenne. Par um vitnar eirnig St.
Petur 1. Pet. 3. v. 21. Med peim eptir
erfakaverdu Ordum/i hverium hann nefn
er Skyrnena Sættmaala goodrar Sam
vitsku vid Gud/seigiande : Asta Sæler
hiælpudust fyrer Vatned / hvert ad nu

eirnig

ennig oss Hiaalplega glører i Skijrneñe / hver fyrer hilt er tilmyndud/ecke Burt tekt Hollosins Saurleika/hellдur Saalu maale goodrar Samvitsku vid Gud: Pad er sem hañ segde/Tilfalle nockrum Efa blendne/nockur Nugar-Veike edur Stur lun ut af pvi/hvert hañ sie i Naad hia Gude/ so ad Gud vilie vera hañs Gud/ Hvert ad peir Velgiørningar/sem J E sus Christus hefur afrekad med sine Endurlaúsn tilheyre hønum/ Hvert hñ meige og vænta sier Hluttelldar Heilags Anda / Kome pvilijkur Otte yfer hañ / vill Pétur seigiá/hvert Gud vilie og fyr ergefá hønum Syndernar/og veita høn um pad eylijfa Lyf / Pa getur siaalfs hañs Skijrn svarad hønum / og sinⁿ‧t hañs Drodlegu Samvitsku / pri hañ hefur hidsama i sine Skijrn / eñ po O- skijrelega / sem Christur hefur af sine Skijrn skijnelega Kefnelega/ad so sañar lega sem su Rødd hlioodade pañig um JEsum: Pesse Er Sohur Miñ Elsku legur/So vissulega høfum vier pod sa-

ma

ma Fyrerheite i Skijrnenie: Þetta Barn er nu ecke Mans Barn/ og ecke Dioful sins Barn / helldur Guds Barn / og ecke er þad nu Reidennar Barn / helldur þad Barn/ hvertiu ad Gud er Nadugur/ og vill auglijsa sijna Nad: Og þar fyrer / so sem ad Himenisk Opnadest yfer JEsu i Skijrnenie/ so sannarlega er Himenisk Opnadur fyrer oss / med og fyrer Skijrn vora / og er oss giefenn greidur og friáls Tilgangur inn i hann/ fyrer JEsum Christum.

Þess vegna so sem ad Christur i sinne stooru Angist og Ognarlegu Skielfingum/ minnte Gud sinn Himneska Födur/ á þad Loford / sem hann heyrde i Skijrnenie/ so eigum vier og / þegar Samvitska vor giörest Ottasleigenn / og hvad hellst sem kann þvi ad olla/ad minna Gud a þad sama Loford: (Segiande) Eg er ad vijsu þinn Elskulegur Sonur / vijsulega hefur þu heited mier þvi / o. s. fr. Og reidum oss stödugleg a i þvi uppa þad sem St. Pall seger / Ad hverke

kuñe Nrygd nie Angist / Offookn ellegar Hungur / hverke Kladleyse / Hætta nein edur Sverd / Hverke Daude nie Lijf / ecke Eingell nie Wellde Nerradæmaña / hver ke hid Nalæga nie hid Epterkomanda / hverke hid Hæsa nie Læga / nie nockur önnur Skepna / ad skilia edur hrekia oss fra þeim Kiærleika sem Gud hefur til vor fyrer Saker JEsu Christi: Þad er / ad vier verdum hverke mis þocknanleger fyrer Gude / vegna Hungurs edur Þorsta / ecke fyrer Saker Lijfs edur Dauda / nie nockurs añars Hlutar / edur Tilfellis / hvert hellst sem þad kañ ad vera / ecke helldur missum vier þar fyrer þa Welþocknan / hveria Gud hefur Einu-Siñe auglijst i Skyrn vorre / ad hañ hefde a oss.

Med öllu hinu sama Trauste ættu og allar adrar Guds Lofaner og Fyrerheit ad vera medtekeñ af vorum Hiörtum: Eñ her hrekur Satan og Freistateñ oss so optlega / allt eins og hañ feok ad vid Christum / ad vier kökum til ad

keingia

reingia Sakende (Skyrnar Fyrerheit-
ana) og skodann þar fyrer ad einkes virda
sialfa Skyrnena / hafande þessa Þann-
ka og Ætlaner: Hver veit / hvert þad
er so Gude Alvara / er hann læst giora
i Skyrnenne? Hver veit / hvert þad er
satt/sem þar um er rædt? Hvad er þad
annad enn Vatn nockud sem eg sie? Hvert
munde Gud framkvæma þvilijka stoora
Hlute fyrer þad Vatn/og skyllde eg fyr
er þad vesala Vatn þora ad stoola þann
ig uppa Gud? Eins fær og Hiarta
eins Gudhrædds Manns optlega Stur-
lun ut af Sakendum Guds Fyrerheita
i ødrum Greinum: Hver veit og/ hvert
þad er satt sem lofad er um JEsum
Christum? Skyllde þad og vera satt
sem talad er um Forþenustu Pijnu hans
og Dauda/ um Fyrergefning Syndanna/
fyrer hans Saker o.s.fr. Eg veit gior
la ad margur Gudhræddur Madur hef-
ur orded ad fast vid þessa Freisting/
ecke ad eins i 4 ð 5 Daga/helldur og nock
ra fleyre Manude / so ad hun vitiar
aptur

aptur iñ i Hiarkad þeß a millum.

Þetta er ecke einsoom og einsömul Holldsins Freistne/ jafnvel þott Hiarta sialfs Mañsins sie hneigt til ad efa Guds Saññende / helldur er þad ein af Þÿlum Diöfulsins/ þott hañ giöre hana añars meyr Glooande. Þviad med þessare Freistne took hañ fyrst til ad freista Evu/ i Paradijs/ er hañ reingde Guds Bodord fyrer heñe / Hvert mun Gud hafa sagt þad? Hvert mun þad og so hafa vered Alvara hañs og Mein ing. 1. Book Mos. 3. v. s. fr.

Eñ þessa Freisting / ellegar Þÿlu / Tekur Diöfulleñ verda meyr Glooande/ añadhvert fyrer Utvortis/ ellegar Innvortis Neyd og Bagende / nær ed hañ tekur sier þar af Orsök til ad disputera a mooti Trauste voru sem vier hofum til Guds/ og iñblæs þeim Nökjemdum i Hiartad/ af einhveriu þvi Motlæte sem oß hefur viliad til/ og vill telia oß Tru um þad/ ad vort Traust sem vier höfum til Guds vegna Skÿrnar vorrar/ell-

egar añarra Fyrerheita Guds/sie Onÿtt og ecke til neins añars/eñ ad svÿkia siäl fa oss. Allt eins og hañ foor hier ad vid siälfañ Christum: Værer þu Guds Sonur/ þa vegnade þier ecke þañig/ þa yrde þier eitthvad til / iafnvel þott Steinar ætlu ad snuast i Brauð.

Þar fyrer heyra i ødru Lage til þess hættar Freistingar/allar þær Sturlaner/Kvalningar/ Efasemder edur Hugsÿke/er koma upp i Hiørtum Mañа/uñ Rað Guds/uñ hañs Forsioon og Fyrerhyggiu / uñ Alvøru og Sañende hañs Fyrerheita og Loforda/ o.s.f. Og þad af einhverium Brest/añadhvert Lÿkamlegum / ellegar Andlegum / tilfallande Mootlæte edur Olucku / so ad Hiarta Mañsins tekur þar fyrer ad disputera i gegn sÿnu Trunadar-Trauste a Gude. Hier ad hnÿga þesse Epterdæme.

1. Þad hender opt Gudhræddañ Mañ/ ad hañ lÿdur ecke alleina Skort a rÿkuglegre Forsorgun/sem og Alyte so mÿklu sem hiner Ogudlegu hafa/Helldur lÿdur

hañ

han og Brest a sine Atvinu / og takar
þvi nærre i Ørbyrgd med Christo DRo
ckne/þar a ofan þiaest han þess a mill
um med Siukdoome / þess a millum af
Narme/ vegna þess han hefur mist sijna
bestu Vine/ v. s. fr. Hvad allt saman
er ecke ukan Timanlegur og Lykamleg-
ur Brestur. Vegna þessa koma þvi-
lyker Þankar og þess hættar Fortølur
upp i Hiørtum Manna þvert a moote
Guds Loforde / og þvi Trauste er vier
vitum og ættum ad vier ættum ad bygg-
ia þar a. Sia/ ad vyssu er þad Guds
Fyrerheite/ad eg sie ordenn Guds Barn
fyrer Skijrnena / þad er ad vijsu Guds
Fyrerheite / Fleyg þu uppa DRottins
þine Ahyggiu/og mun han þier Atvinnu
veita/ Ps. 55. v. 23. Þad er ad Vijsu
Skipun sialfs Christi / ad eg skule ecke
bera Umhyggiu fyrer Morgun-Degen-
um / helldur ad eins leita Guds Ryckes
og hans Rettlætes/ þa mune minn Him-
neske Fader ala Ønn fyrer mier/og læta
mig fa allt annad sem eg þarf vid?

J 2 Matth.

Matth. 6. v. 33. Pad eru ad visu Gu-
ds eigin Auglioos Ord/ad peir sem Ott
ast Gud skule ecke lijda Brest a neinu
goodu: Leon og peirra Unga skule Brest
lijda/ en pa sem Ottast Gud / skule ecke
vanta neitt pad gott sie/ Ps. 34. v. 10.
11. Nu veit eg fyrer Gude og sialfum
mier / ad eg hefe Gud so innelega fyrer
Augum mier / sem sa ellegar sa er kann
ad hafa/ Eg æfe mig so freklega i Guds
Otta/sem sa ellegar sa giører: En hvad
hefe eg gott fyrer pad/ad eg pvæ Hend-
ur minnar i Sakleyse? Ad eg giøre Gude
packer/ ad eg bid til Guds bæde Kvølld
og Morgna? Hvert lifer ecke sa / og
hrepsar til syn eins og Leon / og hefur
alls Nægter / En mier med allre minne
Gudrækne liggur vid ad vera adprengd
ur af ødrum? Sie pad satt / ad Gud
bere Umhyggiu fyrer mier / og endur-
giallde so Gudhrædsluna / pvi vegnar
mier pa ecke ødruvijse? Hvar fyrer lifer
hinn i Kiæte Hversdaglega/en minn Har-
mur giørest nyr med hverium Morg-
ne/ o. s. fr? Ps. 73. Pvi-

Hvilijkar Forsolur hefur Gedeon fyr er sier/ Domara Bok. 6. v. 13. Segian, de: Sie Drottinn med oss/ (villie hann oss vel) hvi hender oss þa allt þetta? Hvilijkar Forsolur hafde og Hus-Modder Spaamannsins Elia/i Sarepta/er hennar Einka Sonur var daudur / Hvad hefe eg med þig þu Guds Madur? Þu ert kominn hier inn til mijn/ad minna Mis giorda verde minnst/ og minn Sonur yrde deyddur/ 1. Bok Kong. 17. v. 18. Þad er sem hun segde: Hvad hefe eg nu annad af allre minne Radvendne og Gudhrædslu/enn þad/ ad Gud lijtur meir til minna Misgiorninga / enn annara / og svipter mig mijnum Einka Syne.

Stundum gioreft þesse Roksemd edur og hvilijkar Forsolur hardare/ z kemur (Satan þa) med adra Ogudlega Alyctun, inn i Hiartad / ad Hiarta eins Manns verdur af þvi so starkt vid Gud/ mooglar og murrar a moote honum/ kastar sig angra alla sijna undanfarna Rad vendne/ og seger mun skie med sier: Hvad

hefe eg gott af þvi/ad eg þioona Gude/ mier være eins gott ad þioona ødrum? Þvi / ad vijſu geingur þeim betur / ſem fremia allaſt Ogudlegleika/ eñ mier, med øllum mijnum Froomleika: Þañig utbreiddeſt og jookſt ſu Freiſtne i Job / er hañ med Angre ſer fyrſt ad ſegia fra ſijñe Rædvendne / Job. 29. Hverſu ad hañ hafe frelſad hiñ Fatæka/hiñ Fødo urlauſa og hiñ Nidurþryckta / Hverſu ad hañ hafe Hugſvalad Hiarta Eckn-aña/ og vered Auga hins Blinda/Foot-ur hins Hallta/ og Fader hins Volada/ o.ſ.fr. Og ſtrax þar epter i þeim 30. Cap. Kvartar hañ og klagar yfer þvi/ hverſu Forſmænarlegur hañ ſie þo ord-iñ nu: Sem villde hañ ſegia: Hvad hefe eg nu fyrer alla mijna þvilijka Rædvend ne / añad eñ Athlætur og Van-Æru / Eymd og Olucku: Þañig utbreideſt og ſu ſama Freiſtne i Egta-Kvińu Jobs / er hun ſeger vid hañ med Hiartans Ang re/ Bleſſa nu Gud og fardu ad deya: Job.2.v.9. Þad er/ Hvad hefur þu af

Drottne fyrer älla þijna þioonustu / fyrer þad / ad þu hefur Wegsamad hañ so opt / packad honum og blessad hañ so opt: Blessadu Gud nu meyra / og sia / ad þu hefur ecke añad fyrer þad / eñ Daudañ og Olucktuna / hefder þu ecke hafft allt hid sama ur Bijtum / þott þu hefder formælt hønum? Eins verdur Egla Kvinu Tobiæ freistad / Tob. Bok. 2. Asaph hefur ecke helldur vered hier frä fyrer Freistaranum / þar hañ seger / Ps. 73. v. 13. Skal þad þa til Einkis vera / ad mitt Hiarta lifer Ostraffanlega / og ad eg þvæ mijnar Hendur i Sakleysenu: Eins og hañ segde i. Mier være eins gott ad Rana / Stela og Myrda / Gud munde packa og launa mier þad allt eins. Þad fer ecke betur fyrer Jeremia / Jerem. C. 12. v. 1. o. s. fr. Er hañ vill þreyta Løg vid Gud / (seigiande) Hvar fyrer vegnar þeim Oguđlegu so vel / og þeir Forsmænararner hafa Allskonar Nægd : eñ sialfañ Jeremiam hendex so stoor Olucka / þviad hvad er þad añad

eñ hañ segde? O Rottiñ/ad sœiu erk þu Rietkvys / þvott eg villde prœtta vid þig : Eñ þu Elskulege / giør so vel og segdu mier / Hvar fyrer luckast Begur hins Ogudlega/og þvi geingur þeim øll um so vel/er fremta allskonar Hvermod sku og Bondsku i giegn þier ? Þu grood ursetur þa/so ad þeir fa Rœtur/ vaxa upp og bera Avøxt / (eru þo ecke utañ Hræsnarar/er hafa þig ad sœiu a Bar unum) Eñ þu ert þo laangt i burt fra þeirra Nyrum. Eñ mig/ O Rottiñ/ þa þecker þu og sier til miñ / og proofar mitt Hiarta fyrer þier (Beitst ad eg er þo betre og Randvandare) O Rottiñ / Skylldet þu þa ecke kippa þeim i burt sem Saudum er slatrast eiga / og ætla þa Daudanum ? Hvad er þvilykt Rœda añad eñ Prophetest villde segia: Er þad Riettvyst fyrer Gude / ad fara þañig ad/ þa veit eg alldrege hvad Rett er ?

Allar þess hattar Forteølur koma fra Diøflenum / og eru hañs Freistne/ med hverium hañ spiller og kollvarpar

Trauste

Trauste þvi og Þionustu / er þvilijker Gudhrædder Meñ hafa til Guds/ og hveria þeir eiga honum ad fiæ/ og lend er hun oll i sama Stad/sem su hin fyrsta Freistne / med hverre Satan reiðst a Christum. Ef þu ert Sonur Guds/ hvad kemur þa til þess ad þig so Hung rar / hvar fyrer verda ecke Steinarner ad Braudum?

2. Þañig a og su Freistne her heima/ sem hender margañ Gudhræddañ Mañ i hañs Kalle og Embætte / til hvers ad Gud hefur hañ settañ. Þegar hañ verd ur ecke strax var vid so stoora Naudsyndne og Framgang sem hañ þo villde fegiñ/ helldur verdur optlega Askynia/ hversu Mædusamt og þungt honum falle þad sem hañ a ad giora: Þvi ad hier gleimer Satan sier ecke helldur/ ad hañ kome fram med þessa Trspukotiu i Markanu: Jæ/ stædu nu/ Hefde Gud kallad þig/ og væter þu honum þocknanlegur i þessu Embætte / þa giæfe hañ þier vel Gæfnr/ so ad þad felle

þier miklu lettara/ þu bidst fyrer/ þu Studerar/þu hugsar þig um/og þo fiñ ur þu eckert ? Getur þu þa sied og þeckt/ ad hvorke hefur Gud kallad þig/ nie helldur ert þu honum þocknanlegur i þessu: Sleingdu þvi Cyklunum fyrer Fætur Gude:(Skiptu þier ecke neitt af þessare Sysslan meir:) Item/ hvert sier þu ecke / hversu marga þu egner upp i moote þier? Hvert fiñst ecke þañig skrif ad Ordskvida Bok.: 16. v. 7. Þegar nockurs Mañs Veger lijka DRottne / þa gioerer hañ eiñig hañs Ovine til Frids vid hañ ? Være þa þijner Veger DRottne þecker / þa værer þu myklu Vinsælle/Snaradu nu þvi ollu i burtu og hlaup a Brott/þu sier ad þu gediast Gude einganvegiñ.

Þetta er og so Freistne Diöfulsins/ og er oll hiñar somu Tegundar sem hin Fyrre: Ef þu ert Guds Sonur/þa seig ad Steinar þesser verde ad Braude/ Ad þessar Þianingar / þesser grimu og hreckvijsu Meñ/verde so liner sem Bra

nd/

ud / og ad goodu velmelltande Smeck-
sælu Braude fyrer þig.

Med þessare Freisine var sa Ærlege
Jeremias yferfallen og Aflaga borin /
pa han af Oþacklæte/ vegna þess / ad
honum tookst ecke so vel og
liduglega i hans Spamannlegu Em-
bætte / took til ad avijta Gud / so sem
han / er hefde sviked sig / og Formællte
so þeim Dege a hverium han var Fædd
ur / Jer. 20. v. 7. 14. o. s. f.

3. En framar skerper Satan þessa
Freisine / i þeim Andlega Skorte / þeg
ar Menn lijda Hungur og Þorsta / ecke
epter Braude / helldur epter Rettlæt-
enu / Matth. 5. v. 6. Þviad þa veit han
Meistaralega ad ælykta þar af / ad
Gud sie buin ad svipta sinne Nad i bur-
tu / ad vier sieum þa Utskufader fra
Gude / Koma so adrar Skelfelegar For-
dæmanlegar Hugrenningar og Imind-
aner / um Frafall fra Gude / um Orvænt
ing / Ofvermodsku og Fiandskap gegn
Gude. o. s. f.

Þvi

Hvia[d] lyka sem þar stendur Luc. 8. v. 12. Ad Diøfullin take Orded burt ur Hiarta Mansins / og Joh. 13. v. 2. Ad Diøfullin hafe sendt þad inn i Hiarta Judæ / ad hann skyllde svykia Christum / Allt eins hindrar sa vonde Ande Optsinnes enn nu Mannsins Hiarta / ecke einungis so / ad þad getur ecke numed Guds Ord / kann ecke ad finna til nockrar Hræringar / Huggunar / Hugsvolunar og Glede þar af / Helldur, blæs hann jafnframt marga Ogudlega Þanka oss i Briost / hverier ed koma so hvat skeytlega inn i Hiartad / sem ein Pijla / ad Madur veit alldrege hvadann þeir koma. Þetta giører nu Satan fyrst vid margann eirn Gudhræddann Mann. Þegar nu verdur vart vid þessháttar Skeyte / þa auka þau ad synu Sarsenda inne i eins Guds Barns Hiarta / og svyda sem glooande Elldur / so ad Madur villde helldur þola Lykamlegann Loga og Elld / þvi hann Hollð ætte ad kveliast þar med / þess vegna kvelur

og

og ſu Froma Gudhrædda Sal ſig til þeſſ/ ad hun ſiae Vtreked og Vppratt hvilyka Banvæna þanka og Hugſan er / og uk ſloked pa Kvalarlegu Þynu ſem kemur af þeſſum Andlega Loga/ eñ þa megum vier þeſſ a millum leita Vakns og Huggunar/ eins og þær Fa-vyſu Jomfrur ad Vidſmiørenu / og ecke þad einunges / helldur þvi meyr ſem vier bifum þeſſe Skeyte / þeſſ diupara feſtaſt þau og ganga iñ/ og þeſſ meyre og ſtærre Saars auka giøra þau:

Vier Hroopum ad ſøñu til hins Hæſta Læknérs uñ Hiælp / eñ þeſſ a millum kuñum vier ecke ad finna eitt Ord/ med hverju vier mætkum Fram-fæta vora Bæn/ þeſſ a millum vill ecke takaſt ad bidia af Hiarta/ þeſſ a millum fiaum vier eckert Anſvar hverſu ſem vier hroopum og køllum / og þañig ſer þad æ meyr og meyr verſnande.

Hier hefur Satan Auga a oſſ fram̃ veges/ hverſu vier viltum fara ad Efn-um vorum / þegar hañ ſier tu: / ad vier

kvelíunſt

kvelunst i þeim Andlega Skorte/ad vier styrium vid hans banvænu Nugrekingar/ og þa Ognarlegu Angist / Otta og Kvijda / er hañ vekur i oss / vier leikum Nugsvølunar / oss Nungrar og Þyrster epter Rettlætenu / vier villdum fegner vera Rádvander bæde i Niarta og Giørningum/ eñ hlioofum þo/ ad vera iller / og høfum Ohrein Niørtu/þvert a moo te Villd vorre / þa geingur Freistariñ nær ad oss/og hefur upp sijna disputatiu med þvilijkum Flækium og Bevijsingum/sem hñ hoof vid Christum. Skoda/ Ef þu ert Guds Sonur/ þa seigdu ad þesser Steinar verde ad Braudum. Ef þu ert Guds ástudlega Barn/ þa seigdu/ad þetta harda Stein-Niarta/ hvert ed ecke getur teked vid Guds Orde / verde ad Kiøt-Niarta / sem gete funded til Nræringar/ Nuggunar/ og Glede af Guds Orde. Ef þu ert Guds Barn/ þa segdu/ad þesser Andstiggelegu þank ar / er liggia so sem harder Steinar þier a Niarta/verde ad andlegu Braude/

af hveriu þýn Ottaslegna Sæl mege
fiña Endurnæring: Þviad ef þu værer
Guds Barn / þa giæte ecke þvilýkt
Stein-Hiarta vered i þier/ ecke helldur
giæte þvilýker Andstyggeleger Þankar
ar komed i Hiarta þier/ad minsta koste
kýñu þeir ecke ad vera þar so leinge.
Være einig Guds Ande hia þier / þa
giæter þu vissulega teked betur epter
Guds Orde / beded med meyre Gudræk
ne / þa munder þu ecke helldur verda
var vid þess hattar Andstyggelegar
Tilhneigingar og Gyrnder : Þviad þu
veist allvel / Hvad Skrifad stendur/
Matth. 5. v. 8. Sæler eru hrein Hiart
ader / þviad þeir munu Gud sia. Sier
þu nu vel / hversu ad þu getur ecke
beded/ Sier þu ecke/ hversu ad þu hef-
ur alls einga Huggun af Guds Orde i
þinne Storu Angist ? Hvert verdur þu
var vid/ hversu ad Guds Ord vill ölld-
unges ecke Rotfestast hia þier:Sier þu/
hversu Ostødugur þu ert i hinu Gooda/
hversu skiott ad þvi er ølluu loked? Skil
ur

ur þu nu hvernig ad þier vegnar/ Þu hyggst ad ganga til þess Sacramentes/ i hvertu þu ætlar ad Holld og Blood Christi sie nalægt/ eñ hvert sier þu ecke/ hversu margar vondar Hugreñingar ad þu fær ? hversu Besæla Gudrækne og litla ad þu hefur? Hversu þu ert Hálf volgur og kalldur i þvi Verke ? Hvert getur þu ecke rádid þar af / ad Gud hyrder ecke neitt uñ þig / hañ vill ecke gefa þier siñ Heilaga Anda/ þu geingur Overdugur til Sacramentes Altares sins / sialfum þier til Fordæmingar. Þviad værer þu Guds Barn og hönum kiært til þijn / þa være Guds Ande kröptugur hia þier / og þa gæter þu audvelldlega sagt þau Ord fram / er standa/ Ps. 51. v. 12. Og feinger ecke Assvar : O DRottiñ skapa þu eitt nijtt Hiarta i mier/ og gief mier eiñ nijañ vissañ frijviliugañ Anda/ O DRottiñ / tak þesse glooande Skeyte Diöfulsins i burt ur Hiarta mijnu/ O DRottiñ gef mier Huggun þijns Himalprædes-

þvi-

Hvad lijka sem Nalægd Andans giør er Hiarta Mañs fullviſt um Nad Guds/og ad Madurińi ſie utvalińi kiørińi og Arfleiddur til ad vera Guds Barn: Þa mattu giøra þa Alyktun apftur á moote/ ad fyrſt þier er neitad Andans / þa ert þu og vissulega utskúfadur og utsnaradur fra Gude. Eitt Guds Barn/ sem hefur Guds Anda sier nalægañ / getur ecke orded œſkynia um þvilijkt edur funded þad hiá ſier/ vid hvert þu verdur var.

Þess hattar Rokſemder ſtñut Diofullen upp/og geingur ſo leingra ǽfram med þeſſar Alyktaner: Skoda/ fyrſt þu verdur þeſſ œſkynia / ad Guds Ande er vikiñ i burt fra þier/ad Gud ſkipter ſier ecke neitt af þier / ſo ert þu ecke Guds Barn/ hvad villtu þa kvelia þig ſo mieg med Bænum og Andvarpunum/ med ad heyra og leſa Guds Ord ? Med þvi ad yferviega þiñ Syndar Sattmala/med Brukun Sacramentaña / med Idkun Gudrækneñar á einhvern Natt ? Þier

være eins gott ad fara og hafast Ekki-hvad añad ad / þviad þu getur allvel ræded þad / af þvi sem undañ er fared / ad þader ecke utañ til Forgiefens: Þviad þu ert þo utsnaradur fra Gude / og ecke ert þu af Tolu hiña Utvolldu.

Allt þetta er Jñblæstur Diøfulsins / og hañs Freistingar / og hiñar somu Tegundar sem hin fyrsta Freisting / med hverre hañ hefur lagt ad Christo vorum Frelsara.

Þetta er hin ækaflegasta og Næsta mesta Freistne / sem Satan brukar / og þetta eru þær Freistingar Satans / yfer hverium ad hiner Heilogu klaga allra mest / og hveriar ed og so skelfa þa allra mest. Þetta er þesskonar Freistne / sem St. Pall kallar Knefa Nogg Diøfulsins Engels / 2. Cor. 12. v. 7. Sem David kallar Belials Strauma (Becke) og Fiøtra Daudans og Helvitis Angist / Psalm. 116. v. 3. Item Diup / Ps. 130. v. 1. Af þvi ad þesshattar Hrædsla Samvitskuñar sem kemur

kemur af hvilkum Forsǫlum og Burt svipter Nuggunarenar/er eiñ Forsmeck ur Helvitis Kvala / fra hverre ad seger / 2. Thess. 1. v. 9. Med þessu Nafne og þessum Titke / Ad þad er ein Eylyf Fordiorfun (Blǫkfun) fra Auglite DRottens. Og þesshattar Freistingar eru þañig sem ad Daudiñ og Diǫfulliñ hefde hneppt hier Mañeñ i Stokur og fleigt hǫnum so diupt nidur / ad hañ mætte alldrege uppkomast edur Frelsast: J hvilkre Angist er þad / allt eins og Sǫliñ flyte og sveimade i Arstraumum Helvites / og allar Bilgiur geinge luckt yfer Hǫfud hǫnum.

Auñur Freistne Satans / og hvada Freistingar ad eige hier heima.

SV Auñur edur Adrarkyns Freist-ne/hveria Satan hefur i frame/verd ur utmǫlud a þeñañ Hatt: Ad Satan foor med JEsum uppa Musteres Bustena/ og sagde vid hañ / Ef þu ert

Guds Sonur / þa fleig þier hier nidur af: Þviad skrifad stendur / ad DRottinn hafe boded Einglum sijnum / Ad þeir bære þig a Hondum sier / so ad þu steit er ecke Foot þinn a Steine nockrum.

Satan skylde allvel / hversu ad sier var Omøgulegt ad koma JEsu til ad falla fra Guds Orde / og þvi Trauste sem hann hafde byggt a Guds Fyrerheitum. Hann merkte lijka hversu fastlega JEsus hiellt sier þar vid/og hvad sem Diøfullenn kom med / þa villde þo JEsus eingannveginn sleppa þvi Orde: Þesse er minn Elskulegur Sonur. Auk þessa vard Satan Askynia / hversu ad Christus skipade hønum med Guds Orde ad fara i burtu/ og hiellt sier vid med þvi enu sama i allre þeirre Freisting sem ad hønum kom / ut af Breste þeim er hann leid a Braudenu edur þessare Timanlegu Atvikun/ nefnelega/ þess være ecke so hardla stoor Þørf/ ad lata Braud verda ad Steinum / til ad bevijsa þad hann være Guds Sonur/

Ecke

Ecke helldur þyrfte þvilikrar Jardteikn ar vid/til ad slockva hans Hungur/þvi ad Gud gat/þo vid hallded honum med odru moote/ han þurfte ecke ad segia utan eitt Ord/þa hefde hans Nattura þo vel mätt vidhalldast/ þoott han hef de ecke att ad siia edur smacka Braud i adra 40 Daga ttl/ Af þvi þad stendur skrifad med Lioosum Ordum. Madurinn Lifer ecke af einusaman Braude / helld ur af hverju þvi Orde sem framgeing ur af Guds Munne.

Sem Satan skilur nu þess vegna/ad JEsus helldur sier so fast og hardlega vid Guds Ord/ og vill ecke med neinu moote lata hrekia sig þar i fra/ þa fer han med han uppa Musteres Bustena/ og bydur honum þessan Kost. Nu stend ur þu hier/(seger han) so hatt i Ved renu: Ef þu ert nu Guds Sonur / þa lattu nig siia / ad þu fleger þier hier nidur af / þvi ad siert þu Guds Sonur/ þa getur þu giort þad / so ad þig sake alls ecke / vegna þess þad stendur skrifad.

um̃ alla Gudhrædda/ad DRottin̄ muni bioda sijnum Einglum ad bera þa a Hondum sier/Ps. 91. v. 11. Hvad ed maa þess vegna myklu helldur skiliast um̃ þig/ um̃ hvern þad var so sier i Lage uthroop ad vid Ana Jordan / ad þu værer Guds Sonur/med þvi þu treyster nu so frekt þar a. Med þessu getur þu auñsied mik in̄ Heidur og Virding / ecke Einunges hia mier/helldur og hia ollu Foolke/ so þu sierst allteen̄ og medtekin̄ sem Guds Sonur/nær þeir sia/ecke ad eins/hvor-su þu tekur þvilijkan̄ Hæsta-Stock und er þig/so ad þu fær eingan̄ Skada/helld ur og / hversu ad Einglarner verda ad þioona þier / lypta under þig / og bera þig sier a Hondum.

Af þessu maa skilia og raada/ad Teg undin̄ af þessare Satans Freisting / er en̄ nu til i Hiortum margra Gudhrædd ra Manna.

Þviad þegar Diofullin̄ verdur þess var/ad eins Truads Manns Hiarta vill ecke lata hans Villar og Slægd locka

sig,

sig i fra Guds Orde / asiadhvert til ad burtkasta sijnu Trauste til Guds/ ellegar ad umbreyta sine Nijdne og Pioonustu / Pa sender han pessa Pijlu in i Hiartad/so ad Madur dæest ecke ad eins ad pessum sijnum Styrkleika og Stødugliynde i Hiartanu/ med pvi pad er ad vijsu hin kostulegasta og Yndeslegasta Glede og Vnun / ad peckia sitt eiged Holld og Blood/ad yfervinna Diøfulin/ og med Guds Orde ad gefa svarad til Freistinga / eins Diøfulsins sem sijns eigens Hiarta/ Helldur kemur og lædest ein stoor Meining in i Hiartad um sialfa oss epter pessa myklu Forlystingu / so ad vier føkum til ad fa nockurn Potta-Hug/til ad hafa stoorar Meiningar/ og dæma hatt um sialfa oss / og pykiast mykler af pvilijkum Styrk. Sijdan kemur par a epter, eirn Phariseiskur Metnadur/og Forogtun a ødrum/sem ecke eru so fullkomner / so sem oss virdest ad vier sialfer sieum. Par med er pesse Aslan og Hugar-Smijde blaased oss i Bri-

oss / lijka sem stædum vier nu so faster/ ad vier kynium alldrege ad sigrast / Og Gud kynne nu ecke ad synia oss nockurs Nytar / ellegar ad taka fra oss og afsegia oss sijna Hiælp og þad hvers vier hafū bidium. Þess vegna komunst vier eñ þa leingra fram/so ad ecke Einunges vanrækium vier og forsmæaum þau Medol/fyrer hver ad Gud vill vidhallda aftadhvert Lijkamanum / ellegar Saalunne/Helldur giorum vier meyra ur Lofan og Fyrerheitum Guds eñ vier eigum: Og af þvi vier vilium hafa nockra Byrding af Gudhrædslu vorre hiaa Mønnunum/ þa Rædunst vier i stærra / eñ vidvijkur vorre Køllun/og vogum oss ut i þa Hættu / hvar um vier høfum þo ecke neitt Bodord/ reidum oss þo eingu ad sijdur uppa Guds Fulltijnge i þeim Hlutum/uñ hveria vier høfum alls eingar Lofaner af Gude. Þessu øllu sam aſt blæs Diøfullin Mønnum i Briooſt / og þad er hans Freisting/eñ hañ vill þo predika þad fyrer oss/ ad vier skulū trua

þad

Fad ad vera med og epter Guds Orde alltsamañ / eñ ecke neitt af þvi gagnstædelegt Guds Orde.

Vegna þessa þa heyra til þessarra Freistinga þessar epterfylgiande Areitingar/ Þankar og Jñblaastur / ellegar Jnvortes Fortølur og Disputatia, og hvad helldst sem þeim kañ lyki ad vera/ og uppstijgur i Hiørtum og Hugskotum Mañaña.

1. Þegar eiñ Gudhrædður Madur verdur var vid nockra Hugdyrfsku i Hiarta sier/ fyrer Saker þess Styrkleika sem hañ veit sig hafa i Truñe og Aforme til ad lifa Christelegu Lijferne/ og leitast vid i Hiarta sier/ad abla sier nockrar Vyrdingar ellegar Aliks fyrer þessa siona Gudhrædslu hia Mønunum/og þyker sem villde hañ / ad adrer ætlu einig ad geta sagt fra þvi / ad hañ være so Heilagur/ Sterkur/ Hraustur og Obifanlegur i hinu gooda/og være i so mykla Geinge hia Gude. Þviad þañig ræðst Satan a oss fra hægre Hlid til hiñar

vinstre: Ecke hañ ecke komed oss til ad yfergefa Guds Ord/ þa leitast hañ vid/ ad giøra oss stællta og Drambsama af þvilijku voru Trauste: Og þa er Satan bueñ ad koma Mañe uppa Mustereo Bustena / hvar hañ stendur ecke alleina so sem sa / er vill lata sig sig af hverium Mañe / hversu hætt ad hañ stande/ helldur stendur hañ einig i Nættusomum Stad/og er honū þa Fall bued.

Med þessum Nætte var Pharisæarans Freistad/ Luc. 18. Og a þañ Nætt var hañ Yferunneñ / þa hañ hrosade sier af sine Føstu og Bæn / og ødrum Gudrækelegum Jdkunum framan i Gud / og stærde sig af þeim/ upp yfer þeim Besæla Tollheimtumañe.

St. Pall hefur og so orded var vid þessa Freistne: Hvi ad hañ medkeñer þad Augliooslega uñ sialfañ sig / ad þad hafe komed optlega ad sier/ad stæra sig af þeim Nyu Opiñberingum: Eñ þessvegna hafe Gud lated Satan reka eiñ fleyn i Hollded a sier / so ad hañ

giæte

giæte þess hellður Cÿſelatt ſig i Hiart-
anu og Audmyk ſt. Þañig verður lijka ſo
margt hvert Guds Barn/æſkinia hver-
ſu að þeſſe Satans Pyla kemur optlega
fliugande inn i þeſſ Hiarta / þegar það
ætlar að þioona Gude ſem beſt og vanda
ſyna Gudrækne.

2. Það næſt heyrer það til þeſſarar
Freiſtne / þegar Hiarta Mañſins fær
þa Þanka af ſiñe nærverande Tru og
Ruggun / ſem og Sigurviñing a Diof-
lenum/ að hañ hyggſt nu ſtanda ſo faſt
að hañ mune allðrege framar kuña að
bifaſt/ellegar verða Sigradur. Þar um
er ſa Guds Madur David oſſ eitt Epter-
erdæme / hvað hañeg Hlioodar hañs
egin Jaatning þar um/Pſ.30.v.7. Eg
ſagde/þa ed mier geck vel/eg munde allð
rege under liggia. Það er / þa eg var
Roolegur i mijnu Geðe/ og hafðe yfer-
uñeð þa diupu og þungbæru Þanka/og
varð þeſſ aſſkynia hiá ſialfum Mier/
að eg hafde faſt Trunaðar Trauſt a
Guds Loforðum/ og ſtoðugañ Aſetning

til ad idka mig i Gudrækneſe/ þa feck eg Þſſa meining z ſagde i mynu Hiarta: Nu er mier hverge hætt framar meyr/ nu ſkal Dioſulleſt ur Helvijte alldrege geta giort mig ſo hræddañ og Drvæntiñ/ ad eg ſkule ecke geta Huggad mig ſialfur/ og gefed mig til Frydar/ allt eins og ſkodade eg Guds bliida Auglite med ſiꝛ ſelldu.

St. Petur var og Freiſtadur med þeſſu/ þa hañ ſvarade J.Eſu ſo Hetiu lega: Þoott aller villdu Yfergiefa þig a Nott þeſſare / þa ſkal eg þo ganga med þier i Daudañ. Matth. 26. v. 33. o. ſ. f. Þviad þeſſhattar Ofdyrfſka kemur ecke af Guds Anda / hver ed añ ars ſkipar oſſ/ ad hafa vel Giætur a oſſ/ þegar vier ſtondum / og ad verka vora Saluhialp med Ugg og Otta/ 1. Cor. 10. v. 12. Phil. 2. v. 12. Helldur kemur hun fra Satan/ hver ed fram ſetur þeſſa Røgſemd og Alyktun/ fyrer oſſ i Hiartanu Jñvorteſ/eins og hañ giorde hier fyrer Chriſti Eyrum. Giert þu

Guds

Guds Sonur/sia þa kanku ecke ad falla/ edur mis sia þig / so ad þu hliooter Skada noccurn þar af: Og þetta gierer Satan vegna þess / ad hañ fæe komed oss i Andvaraleyse: Þviad hañ veit þad og so / ad Gud mune þa byrgia sitt Andlit fyrer oss/ Ps. 30. v. 8. Og svipta oss Nad sinne / þegar vier gierunst so Diarfer/ og Ofurhuga af þeirre Guds Nad / ad vier hygglum oss geta hana haft hvar og i hverium þeim Stad sem vier vilium ækioosa / og vidurkeñ-umst ecke ætid med Lijtelæte / ad þad er ecke vort Verk / helldur Heilags Anda / þegar vier gefum giört nockud Gott/ hvert sem þad skedur med Hug-sunum ellegar Verkunum.

3. Eñ framar a þad heima hiñ þess-are Freistne / þegar Hiarta eins Mañs setur þañig sitt Traust til Guds Fyr erheita i eiñe Grein / ad hañ gleimer hvad hiñ sáme Gud hefur sogt þar uñ i añarre Grein og i ødrum Stad: Og lætur Forblinda sig med þessare Mein-ing/

ing / Allt eins og Gud hefde lofad þvi ſo an alls Fororðs / hvoriu hañ hefur lofad þo med Fororde nockru ad eins/og med viſſre Afmarkan/ Og þſſe Freiſting Diøfulſins og hans Svik breider ſig ſem allra vijdaſt ut til Guds Fyrerhei-ta/eins fyrer hinu Lijkamlega ſem Andlega: ſo ſem til Dæmes.

Hvad þvi Lijkamlega vidvijkur / þa kemur þeſſe Freiſtne hier fram a þeñañ Hatt: Sia þad er Gud ſem Giefur oſſ þad Daglega Braud/ Þad er Guds Or lata Milldeijka Hønd / er ſedur allar Skepnur med ſiñe Bleſſan. Vilie Gud ecke gefa þeſſa Lijfs Biørg og Atviñu/ þa er allt mitt Ervide til einkes / Pſ. 127. v. 2. Þad er þa ecke komed under mijnu Erfide / helldur under Vilia Guds og Bleſſan / Eg heyre þetta af Guds Orde: Ad Madurinn life ecke af Einſømlu Braude/helldur af ſierhver-iu þvi Orde ſem framgeingur af Guds Muñe. Item/ad þeir ſem Otteſt DRo-ttiñ ſkule ecke lijda Breſt a neinu goodu/

Pſ.

Ps. 34. v. 10. Þvi kvel eg mig pa so miøg/Erfida og Þrælka/Eg vil byfala mig i Guds Forsioon/ Þviad eg veit/ ad ad han gefur veitt mier Atvinnu/ þoott alldrege vite eg neitt.

Jafnvel þott þesse Freistne / sie ecke so algeingin / hvad vidvykur Daglegu Braude/edur Vpphellde þessa Tijman lega Lijfs / Þviad Reynslan kenner og bevijsar pad hielldur en ecke of vel / ad vier gleymum varla nockru þvi Medale / er þiene til ad leita þess Daglega Braudsins / og treidum oss varla so øruggt uppa Gud/ hvad þvi vidvykur/ ad vier leitum þess hielldur med Vnderferle/ Þioofnadar/Svika og allskonar adrar Synda Erfide / hielldur en ad vier bijdum epter Gude/Þa kemur hun po fram þess a millum/ anadhvert i þvi sama / ellegar þess Nackar Tilfelle. Þviad vissulega verdum vier þess vijser af Reynslune hia mørgum Siukum Mønnum af þvi pad er so fastlega predikad inn i þeirra Hug/ ad Sokum þess/ad Gud sie

hin

hiñ Narste og Beste Grædare/ og alleinã
sa er hafe Wälld yfer Lyfe og Dauda /
þa giøra þesser sier i Lund / ad eingiñ
Lækning geke nockud miñed. Og þar fyr
er ályktã þeir sijdañ med sialfum sier/
Vilie Gud hialpa / þa getur hañ vel
hialpad / þott alldrege kome Læknersꝭ
Konst þar til. Vilie hañ ecke / þa eru
øll Medøl samt Forgiefens.

Þetta er ad øllu Leite þess Naddar
Freistne / sem Satan kom hier fram
med: Fleygdu þier ad eins hier nidur
af/ o.s.fr. Þviad þad stendur skrifad/
ad hañ hafe skipad synum Einglum ad
bera þig a Høndunum. Þviad lyka sem
Satan stal hier nockru undañ af þeirre
Ritning er hañ kom med: (nefnelega
þessu) A øllum þynum Wegum / Eins
stelur hañ i þess Naddar Freistingum
þvi undañ/ sem Gud hefur tillagt/ um
þvilykar Lofaner. Eg vil giefa þier
þad Daglega Brauded/ seger DRott-
iñ/ eñ þo i Sveita þyns Andlites. It-
em / Gud vill ad søñu hialpa / eñ þar
stendur

ſtendur og ſo: Neidra Lærneriſt / Syr. 38. v. 1. Hviad aſtars er þad ad freiſta Guds / ad vilia reida ſig ſo uppa Guds Hialp i nockru Tilfelle/ad Madur ville þar fyrer ukelykta / vanrækia/ ellegar einkes vyrda þau Medøl/ſem Gud hefur þar til ſkipad/og ætlad til ad' Meñ ſkyll du bruka: Þañig verda marger Forelldrar ſviкner; (ſegiande:) Þad ſtendur ad viſſu ecke i mine Hende / ad giøra miñ Børn Audug / þad er komed under Bleſſan Guds: Hvert ſem eg lat þeim miked ellegar lyted/epter mig/þa kemur þad allt i ſama Stad nidur/ þvi þ vard ar meſt um/hvert Gud vill leggia Drhg ende i þad: Hvad ſkyllde eg þa ſafna miklu og ſpara handa þeim. Eg vil hafa gott af þvi / medan eg life/ verde nockud epter handa Børnunum / þa er þad gott: Ef ecke/þa gefur Gud þo ſed þeim fyrer Atvinnu og Upphellde. Her leggur Satan Fingurinn yfer þad ſem Paulus ſeger: Ad Forelldrarner ſkule draga ſaman handa Børnunum / ad ſo

 myklu

miklu leike sem Gud hefur heim leift og þeir geta med Nꝥdvendne / 2. Cor. 12. v. 14. Item: Hver sem ecke ber Umhyggiu fyrer sier og synum / er Heidingium verre / og hefur Afneitad Trunne / 1. Tim. 5. v. 8.

Enn i hinu Andlegu er þesse Freistne / bæde Hꝥskalegre / og þessvegna algeing nare og Tydkanlegre / so ad Mest mis bruka þau Stooru Fyrerheite Guds Nꝥdar / til ad forakta adrar hans Skipaner / so sem til Dæmes.

Vier vitum þetta af Guds Orde / og ad þ er Guds Ord / Rom. 9. v. 16. þad er ei komed under nockurs Vilia edur Til hlaupe / helldur under Guds Nꝥd og Miskunsemd / ad geta Truad a JEsum Christum og ad verda Sꝥluhoolpen: Item / ad þad er Gud alleina sem verkar i oss bæde Viliann og Giørningenn epter sinne Þocknan / so ad vier getum þad fullkomnad / Phil. 2. v. 13. Vier erum ey af oss sialfum neyter nockud (gott) ad Hugleida / so sem af sialfum

oss

oss til/ helldur þad vier erum neyter/ þa er þad af Gude/ 2. Cor. 3. v. 5. Eingin fær JEsum DRotten kallad utan fyrer Heilagan Anda/ 1. Cor. 12. v. 3.

Bt af þessu giørest su Alyktun i Hiørtum Manna/ epter þvi sem Reyn slan gefur þad til Vitundar: Ef þad er Gud sem Verkar allt þvilijkt/ hverfu han og so lofad hefur/ og eg sialfur Megna eingu þar i/ hvada Gagn gie rer þad þa/ ad eg mæde mig so storum med þvi ad heyra Guds Ord? Hvar fyrer a eg þa ad taka epter þvi so Nakvæmlega? Þvi skillde eg plaga mig so med Brukun Sacramentanna/ med Lestre/ med Bænum? Sie þad Gude Alvara/ ad han vil te gefa mier þa retta Saluhialplegu Tru / og giøra mig Saluhoolpin / þa gefur han giørt þad samt sem adur: Enn vilie han ecke / Þa fæ eg eingu til Leidar komed med minnu Erfide.

Med þessu moote og med þessarre Freistne verda marger Guds Orda Þienarar leidder Afvega: þeir heyra ad Sa-

luþiꝏlpiß og Truiß er Guds Giof / Eph. 2. v. 8. Þeir lesa/ad þad sie Omøgulegt/ ad hiner Vtvølldu yrde Forkapader: Vegna þess gioraſt þeir Niſkner og Vantrꝏkner i ſijnu Embꝏtte / Matth. 24. v. 24. Skipta ſier alls eckert af þui hvern þeir ꝏvijte edur ſtraffe/ ellegar ecke/hvern þeir uppfrꝏde ellegar hugge/edur ecke/hvernig þeir kieñe þeim Vngu ellegar hinum Gømlu: Giørande ſier þeſſa Alyckꞇan / ad þeir Vtvølldu verde þo ſem ꝏdur vardveitter/vid hina adra ſie ecke ad beriaſt / hiꝏ þeim ſie øll Konſt og Erfide til Onyꞇes.

I þeſſu neyter Satan hiñar ſømu Lyſtar og Konſtar er hañ neytte ſier i gegn Chriſto/hañ later þa ſiꝏ þad eina noogu augliooslega af Guds Orde / eñ hinu ødru ſkyler hañ: Allt eins og hañ ſagde yfer þui vid Chriſtum/er ſtendur/ A øllū þynū Vegum. Eins later hñ þa leſa þau undanfarande Ord Nindrunarlauſt/ eñ hañ ſletter Kloofie ofañ yfer þad ſem og ſo ſtendur ſkrifad /

Rom.

Rom. 10. v. 17. Truen kemur uf af Predikunene/en Predikunen fyrer Guds Ord/Item/1. Cor. 1. v. 21. Gude þocknadest þad vel fyrer fawijslega Predikun himlplega ad giora þa sem þar a trua/Item/Rom. 8. v. 30. Hvería hellst Gud hefur utvaled/þa hefur han og so kallad (fyrer Orded og Sacramenten) Item / Þu skallt vara þa vid synnum Syndum / annars vil eg krefia þeirra Bloods af þijnum Hondum / Ezech. 3. v. 9. 11.

En framar verda marger Kiennendur Afvega leidder a sama hatt: þeir heyra hveriu Christur lofar/Luc. 12. v. 12. Ad Heilagur Ande mune fræda þa a somu Stundu hvad þeim byrie ad segia/ Item/ þad er ecke þier sem taled/helldur er þad Heilagur Ande/o.s.fr. Þa gios er Satan þessa Ayckan hia þeim: Hvad þarftu þa so miøg ad studera, þegar þu stijgur upp i Predikunar-Stoolin/ þa hefur þu Heilagan Anda til Taks/ han mun strax blaasa þier þad i Briosti/

sem þu skallt segia: Þar lækur Satan þa lesa eitt / og leggur Fijngurinn yfer þad sem Paulus seger/1. Tim. 4. v. 13. Verstu ydenn med Lesningu / med Aminn- ingum/med Kiennungu/v. 15. Jdka þetta og umgack / so ad þinn Frame sie Opin- ber i øllum Hlutum/v. 16. Haf Gaat a siælfum þier / og a Lærdoomenum / og blijf stødugur i þessum Greinum/þvi ef þu giører þetta / muntu siælfann þig Hiælplegann giøra / og þa sem þier heyra.

Þanninn giører Satan myked af þess- arre Freisingr i Aflann Maata: Vier les- um/Matth. 24. v. 24. Ad hiner Ut- vølldu kunne ecke ad leidast i Villu / þad er/verda forfapader/ þviad þoott þeir hrase/ þa verda þeir ecke burtkastader / þviad DRottinn helldur i Hønd med- þeim/Ps. 37. v. 24. Þar af spinnur Sa- tan þessa Disputatiu i Hiartanu: Sko- da nu: Ef þu ert Utvalinn / þa er þad Omøgulegt/hvad sem þu giører/ad þu verder ecke Sæluhoolpinn : Þess vegna

rydur

rijdur ecke so stoorum a hvi/ hvoll hu skem ker hier Etnusiske Tvisvarsikum edur fleyrum ad Syndesie / Gud giefur hier samt Nad til Umvendunar: Giører hu ecke fyr Ydran/ ha giefur Gud hier ho Nad til Apturhvarfs under hyn Sijd-fiu Æfelok / og ber hu ha eingu sijdre Laun ur Bijtum/ eñ sa/ sem hefur bored Byrde og Hita Dagsins / og lifad hinu mesta Hardlijfe alla sijna Æfe. Hetta er eins og Diofullin segde : Giørdu ecke neitt añad/ eñ fleygdu hier hier nidur i ha edur ha Synd / hviad had stendur skrifad/ Ps. 37. v. 24. Nær ed hiñ Rettlæte fellur/ ha mune hañ ho ecke fyrerfarast / hviad DRottiñ mune leggia Hondena under hañ / og reysa hañ ai Fætur apfur : Hañig predikar hañ ad vijsu had eina Guds Ord iñ hiaa Mañe; Eñ hañ giører Strik i Hiartanu yfer had sem a hellst og mest par vid / Og stendur skrifad / Rom. 8. v. 30. Hverja hellst Gud hefur utvaled/ ha hefur hañ og so kallad/ Hvernig kallad? Med Hei-

 lagre

lagre Køllun/ edur til Helgunar/ og ecke til Ohreinleiks/ 1. Theſſ. 4. v. 7.

Eñ ſier i Lage og allra meſt hefur Satan med þeſſare Freiſtne fordiarfad þañ meſta Hluta Chriſtnenar : þviad þad eru Guds hreinu og liooſu Ord / 1. Tim. 1. v. 15. (Chriſtus) JEſus er komiñ i Heimeñ/Synduga Saaluhoolpna ad giøra/ſafnvel hina allra ſtærſtu: Hvar Syndeñ yfergnæfer/þar yfergnæf er Nadeñ eñ myklu framar/ Rom. 5. v. 20. Item/hver ſ̄ truer z verdur ſkijrdur/ ſkal Saaluhoolpiñ verda : Eñ hvada Alyckraner eru ecke giørdar af þeſſu ? Þær/ Vid hveriar vier verdum varer i Frañferde Maña / ſo þad er Kvøl og Hrygd til ad vita. Skoda(ſegia þeir) þu ert viſſulega ſkijrdur/ þu truer Deſt ad / ad þu muner verda Saaluhoolpiñ fyrer Saker JEſu Chriſti: Þu heyrer viſſulega/ ad Gud take alla Stor-Synd ara til Nada/ So Stelldu þa/Liugdu/ Hoorastu og Solſk/Blootadu og Sverdu / Spiladu og Dreckku / Hyngad til hefur

hefur þu Heilagur vered / Flengdu þier nu sialfur nidur, þvi ad Gud mun vprda þad vel fyrer þier/ þott þu gaanger dal lijted ut af Vegenum/ Gud giefur þier þad allt samañ kvitt.

Allt þetta er hid sama Bragd sem hañ vill hafa a Christo/ Þviad þad sem hier verdur frameveges talad uñ Guds Naad/ hverfu ad hun age til Þioonustu Guds og JEsu Christi: Þad sem hier verdur sagt uñ Edle og Nattúru Tru arinnar / hverfu ad hun Skullde inde off under Hlijdne Rettlætesins / og til ad hafa Andstyggd a Syndenē/ þad byrger Diøfulleñ allt ute/ og añadhvert lætur þa ecke faa ad heyra neitt af þvi/ elleg-ar sier so til/ ad þeir taka ecke epter þvi i Hiartanu.

4. Eñ þa heyrer þad i Fiorda Lage til þessarar Freistne / þegar Madur fær nockud i Sinne ad giora Kollun sijns Embættis / hvar til hañ hefur þo eck-ert Bodord af Gude/ helldur Dame añ arra Heilagra Mañā / edur hañ giører

þad vegna þess hñ hefur so stort Traust a Gude/og rædst þessvegna i nockud sem hønum er þo ecke skipad. þañig var Davids freistad / og so var hañ svikeñ af Satan/ þegar hañ skipade ad telia Foolked/ þvi þad stendur med augliosse- um Ordum/ 1. Book. Chron. 22. v. 1. Ad Dioful-liñ hafe komed David til ad giora þad: Eñ David hafde Dæme Moses fyrer sier / hverium Gud skip- ade fordum ad giora/þad hid sama/ 4. Bok. Mos. 1. v. 2. Eñ med þvi feck Sat an sviked David allra mest/ Predikand: þañig fyrer hønum i Niarfanu: þad stendur ad vyssu skrifad / ad Moses hafe giort þla ædur eptir Bode DRottins.

Med þessare Adferd voru og Lære- sveinar Christi/ svikner og leidder Af- vega / þa þeir hugdu ad þeir kyñe ann Syndar ad beidast Ellds af Himne nid ur / yfer þa Vanþacklætu Samari- tana/med þvi þad hafde ædur giort ver ed af Elia/ og var vel virdt af Gude/ Luc. 9. v. 54. Ecke helldur vantade mik- ed.

ed a/ ad þiñ goode og Gudhrædde Kon⸗ungur Josias hefde orded ſvikiñ til fulls a þeſſañ Haatt / er hañ foor ut i þañ Oparfa Hernad mooti Pharao Necho Konunge i Ægyptalande. Þviad honum hafde þ ecke ſkipad vered/ helldur var þetta ſo ryckt i Hiarta hañs: Þu hefur hnygad til þioonad Gude Trulega/ og veiſt ad Gud Elſkar þig: Far ad eins (ſleg þier) ut i þeſſañ Hernad/ Oefad mun Gud gefa þier Lucku og Framgang/ hañs Einglar munu bera þig a Hondum ſier/ o. ſ. f.

Þañig maa ſkilia/ hvad heyre til þeirr ar Añarrar Freiſtingar Satans. Hver ad er hardla Haaſkaſamleg/ þegar Dioſ ulliñ vill yfertala oſſ med Orde ſiaalfs Guds til ad giora þvert a mooti ſiaalfu Gude/ ſo ad hñ Lyſer og Skyn ſo Meiſt aralega fram/ med eiñe Grein edur Par te af Guds Orde/ og byrger hitt ſem a þar vid/ ſo ad vier ſkulum ecke gefa Gaum ad þvi.

Þridia Freiſtne Dioſulſins/ og hvø da Freiſtingar þar eige heima. Fra

FRa þeirre þridiu Freisting Diosuls-
sins seger þaðig: þegar Satan getur
nu eingu til leidar komed/ellegar neitt a-
unned / þa fer hañ med JEsum burt i
fra Mustherenu/ z upp a eitt yfred hatt
Fiall/ hvar hañ sijnde hønum øll Rijke
Veralldarennar/og þeirra Dyrd/ Lofade
einnig ad gefa hønum allt þetta/ef hañ
villde aðars laga sig epter hañs Vilia:
falla fram a Jordu nidur z tilbidia hñ.

Hvada Freisting þetta sie / og hvad
pad sie sem hnigge ad heñe / maa skilia i
snøggu Bragde: Þviad þetta eru Til-
mæle Diosulsins: Fall nidur og tilbid
mig: Þad er sem sagt være: Heyr þu
Vesæle JEsu / þu hyggur þig ad vera
Guds Son: Skodadu nu hvada Vallð
eg hefe yfer þier: Nu hefe eg i 40 Daga
Ognad þier i Eydemørkeñe: Siþañ
foor eg med þig uppa Mustered / rete-
lijka so miklu vid þig/ad eg foor med þig
þadañ i Loptenu og uppa eitt yfred
Hatt Fiall: Hvad virdest þier nu?
Hvert var þier ecke miklu betra/ ad læta
þioona.

Þioona þier so sem einum Bolldugum Herra/ og ad hafa Allskonar Nægter/ med Æru og Birding/helldur en ad lÿda Neyd a Eydemørku / og læta fara so med þig þvilykan hæskasamlegan Flutning. Nu sier þu af þessu/ hvada Magt eg hefe yfer þier. Þu sier nu og af þessu / hversu vel eg vil þier samt sem mdur/ og fæ ecke af mier ad giøra þier nockud Mein. Þviad þad være mier audvelt ad ræda þig af Døgum a Eydemørkenne / ellegar ad hafa steipt þier nidur af Musterenu/edur þegar eg foor nu med þig i Loptenu / gat eg lätet þig detta aftad hvert nidur i Vatn/ so ad þu hefder mætt Druckna/ellegar nidur a einhverja Kletta / so ad þu hefder marest allur og slitnad i sundur. En mier er ecke so illa vid þig i Þele nidre / Eg vil þier miklu betur en so. Lyttu nu hier øll þesse Ryke Verolldar iñar/ eg a Medgiørd med þeim øllum/ þad er allt under mijnum Kiørum komed/ hveriuw eg vil uñna þeirrar Prakt-ar/

ar / Vegſemdar og Dyrdar: Nu vil eg gefa þier þad allſaman / giøra þig ad einum Volldugum Herra / ſo ad hver Madur ſkal luta þier og heydra þig / og alldrege ſkallt þu mega fa nockud bet ra af Gude / hvers Rødd þu hyggur þig hafa heyrt / hafe þad þo vered hans Rødd og Alvara / hvar um þu hefur þo ſtoora Orſøk ad efaſt / med þvi ad mier er gefen þvilijk Stoor Magt yfer þier: Vilter þu nu ad eins giøra þetta og læta epter mier / hverk ed er þier nærſta lijted Omak / ad falla nidur a þijn Kne / Tilbidia mig og kalla mig Herra / en yf gefa þann Gud / æ hvern þu treyſter / þa ſkalltu verda niootande allrar þeſſarar Vegſemdar / og eg ſkal giøra ſo vel til þijn / ad alldrege ſkal þinn Gud duga þier betur.

Med hvad verra edur ſorglegra mætte nockru Sinne verda komed fram fyrer Eyru JEſu Chriſti Guds Sonar / enn þetta Tilbod og Skipunar Sina du / Gud hefur heited þier / ad þu ſkuler

vera

vera hans Sonur / En affverdu nu Gud/giefdu þig Dioflenum/hvad hañ er bæde volldugre og rꝏdvandare eñ Gud a Himnum er til ad giøra þier gott/ og ad umbuna þier.

Þess vegna hyggia nu 1. Hier ad yf er Høfud aller þeir fulu / vidurstyggelegu/Vondu og Banvænu þanckar/sem ꝏ er blæsed i Hiarta Mañsins moote Guds Otta og Elskuñe til hans/þegar Madur hefur vonda Meining og dæmer sua um hans Veru / um hans Vilia / um hans Ord og Bodord / um Sacramenteñ: Og þær ed sveigia Hiartad/so sem med eiñe Adsvipan edur i einum Rick/ til ad forakta Gud/ad hata hañ / formæla hønum / giøra hønum allt til Angurs / og ad giøra helldur Dioflenum nockud til þægdar eñ hønum. Til hvilikra þanka verdur margt Eitt Guds Barn ad fiña/og verda þeirra ꝏskynia med stærstu Kvøl og Hugraun / og blygdast vid ad framseigia þa/ellegar læta þa i Lioose: Af þvi þeir eru so

Bidurstyggeleger / eins og Satan seger hier vid J Esum med skilianlegte Rausst: Fall fram/ og Tilbid mig: Lattu Gud fara sin Veg / Lattu hann hafa Eitt hvad annad/o.s.fr. Hvitad Sokum þess/ ad eins og Satan talade þessum Ordum skilianlega fyrer Christi Eyrum/ so talar hann þau so sem eitt Ande enn nu ad ollu Leite / eins skilianlega inn i Hiarta margra Manna / og þad sem er enn þa myklu verra og suivirdelegra enn þau.

2. Þar næst hnygur su Freistne hier ad sier i Lage / Nær einn er kalladur af Gude/ til nockrar Syslu edur Embættes / ellegar og Þioonar Gude af Alud / og hann tekur þa til ad angrast ut af þvi/ ad hann er komenn til þvilijks Embættes/hefur broteſt so ſtoorum umm fyr er Guds Saker/ Ad hann hefur þa ecke so ſtoorar Mannvyrdingar/ og Inntekter i þvi Embætte/er honum synest sem hann ætte ad hafa og villde lyka feigin / Og fyrer þvi / ad hann hlytur þa ad mæta Imislegu/ſier þungbæru/ gagnſtædu og moot

modkrægu: Hvad þa fer Sakan ſiJne lega med hañ uppa Fialled / og ſiJner hønum Rijke Verallðariñar / og Veg-ſemd hiñā Oguðlegu Verallðar Sona: Þa blæs hañ þeim ſama þeſſum Hug-rekingum i Briooſt: Skodadu nu / Være þier ecke nockud ſkárra ad Tilbidia Satan / o. ſ. fr. Og ad eiga ſo gott ſem ſá og ſá? Hvilgka Tegund af þeſſare Freiſting / ſiáum vier i Hiarta Egta-Kvinnu Jobs og Tobiæ / þa þær kalla til Bænda ſiñā i þeirra ſtooru Kvol og Neyd / Og þegar Satan hefur rædeſt á þa: Giørdu nu gott af þier / ſeigia þær / Ottaſtu nu Gud / þioonadu hønum nu / akalladu og bid hañ nu / o. ſ. fr. Þu Veſæle Dare / Sieſtu þu ſied / ad allt þad ſem Gud hefur þier heited er Lijge Einfoom og Gabb: Hverk være ecke þockin øll hin ſama / þoott þu hefder formællt og blootad hønum? Skodadu nu / Þu hefur lofad hañ / þackad hønum og Tilbeded hañ: Lattu nu þar fyrer Eiñ Añañ Tilbidia Gud og þiona hon

um/ eñ akalla þu Satan og þiona hön um/ hañ launar þier mykiu betur: Þessa Tegund og Freistne siaum vier eiñig hia þeim Rañdvanda gooda Job sialf- um/ er hañ lætur sier þess hættar Ord uñ Muñ fara: DRottiñ/ þu fer med mig allt eins og eiñ Tyrañe. O / ad þu værer miñ Jafninge / ad eg mætte kalla þig fyrer Log og Doom / og att þar Mælstad vid þig. Jeremias verd ur og so þessa var/ segiande/ 12. Cap. Ad sönu mætt þu DRottiñ vera eiñ Rettlæter Gud/ eñ undarlega ferdu ad auglysa þitt Rettlæte moote mier fyr- er alla mÿna Þioonustu.

3. Lyka hnygur þad til þessarrar Þrid ia Kins Freistingar Diøfulsins/ hverk ed Paulus kallar Knefa-Slatt Diøf ulsins/2. Cor. 12. v. 7. Þviad þ var ecke neitt añad eñ allskonar Vonder Sví- virdeleger Syndsamleger Þankar og Hugreñingar/ sem var skoted iñ i hañ/ ad hañ gat ecke vered so hreiñ i Hiartanu sem hañ fegiñ villde: Hañ gat ecke

helldur

helldur lated sier lynda so vel vid Gud/ og packad honum fyrer hans stooru Nad/hverrar hañ var ecke alleina eing an vegiñ verdugur / helldur var hañ og so kalladur til þess Naafa Nellaga Post ula Embættis / i hveriu hañ gat ecke þioonad Gude so Fuslega i ollum Pørt um / sem hañ visse sig ad vera skylldug añ til / og Osfade lyka Niarfanlega ad geta giort: Eñ vard/ þo hvert a mote Vilia synn ad hafa marga Osamelega Pænka/hverja hañ feck ecke so audvelld lega skiled vid sig/hversu sem hañ bar'e est a moote þeim/ad þeir ey nogudu hañ þess meir og upphvottu til hins Vonda/ z hindrudu hñ i þvi enu Gooda. Þviad þañig gefur hañ þad sialfur til Vit, undar / er hañ kallar þad Veikleika og Vanmatt til ad geta yferuñed þvilykt strax/ og reked i burtu/jafnvel þott hañ hafe Bratbænt J Esum siñ DRottiñ / af ollu Niarta/ad hañ take þetta i bur tu fra sier / og liete þad vykia i burt. Sømuleidis giorer hañ þad Augliooß/

1. Cor. 9. v. 27. Hvar hañ medkeñer pad um̄ sig med berum Ordum/ ad hañ verde ad Plaga og Pvinga siñ eigiñ Lijkama a margvijsslegañ hátt/ so ad hñ sem keñe ødrum og mijsse pa til hins Gooda/ liki ecke siálfur so sem sá/ hver ed er Rak- ur edur Vtskúfadur og Fordæmdur.

Pviad par af læfur hñ þ Alykta/ ad Hugsaner/ Hræringar/ Gyrnder og Hug reñingar hiña Vtskufudu/ hafa rádest a hañ med pvilijku Megne/ ad hañ hef- ur ordid ad pvinga sitt eiged Holld med Magt/ og so sem med Høggum og Slög um typtad pad og ágad/ fyr eñ hañ hafe getad kiæft pvilijkt. Hañ dregur ecke helldur yfer pad/ 2. Cor. 12. v. 7. Er hañ seger / hvar fyrer hañ hafe peñañ Diøfulsins Engel og Fleyn i Holldenu/ nefnelega / til pess / ad hañ skyllde ecke skæra sig ofmyked og hroosa sier af sijn- um hæsu Gáfum og Opinberingum / Pviad vegna pess vard hañ ad lijda nóck ud Oheilagt/ Ohreint/og Vidurstygge- legt hiá sier / ad hañ yyrdte ecke adra

ølldung.

elldunges einkes/ og skyllde ecke ætla/ ad hañ være aleiñ Heilagur og maklegur so stoorrar Guds Nadar.

Hañ seger auglioslega uñ þessar Freistingar / ad þær hafe vered hönum eiñ Fleyñ i Holldenu : Þad er / ad þær hafe vered rekuar so diupt og fast iñ i hañ / ad hañ hafe ei getad rickt þeim so skioollega i burtu/helldur hafe þad ordeed ad kosta Orku Ablraun og Erfidees-mune. Ecke helldur hafe hñ getad rickt þeim so ut ad ollu Leite/ ad Flijser nockrar hafe ecke staded epter af þm i Holld enu/af hveriu hañ gat sialfur þeckt og æmyckkad/ad Holldeed var þess vegna fordæmanlegt/og sialfur hñ Madur Dauðans/Rom. 7. v. 24.

Eñ hañ kallar þessar Freistingar og so Satans Eingel/vegna þess þad voru ecke eintomar Holldlegar Gyrnder/ Hver iar og ecke komu fram af einunges Holldlegum Gyrndum / helldur keirde Satan þær iñ / og hañ skaut þeim ad hönum/ so ad þær voru Satans Eingell/og viss

Sendemadur edur Sendebode Diøfulz
ſins. Og efi framar kallar haſi þar
Knefa-Nøgg Diøfulſins / af þvi þar
ſuku honum ſo mikels Svida/og kvølldu
haſi þaſig/ad alldrege gat nockur Mad
ur auked einum ſo þungrar Piagu/þott
haſi hefde lamed haſi Knefum / helldur
var þad ſo illt ad þola/ eins og ſiaalfur
Satan hefde lamed haſi a Bit og Muſi
ſo ad alldrege hefde hønum ſo ſvided /
er haſi var hudflettur af Maſia Hønd-
um ſo ſem þetta ſveid hønum i Hiart-
ta / ad hvilikur Satans Eingell og
Sendebode ſkyllde vera ſo præſiſes ſend-
ur iñ i Hiarta hønum/og ræke þaſi Fle-
in ſo diupt og ſo rickt iñ i haſis Holld.

Eg hefe vered ſo Laangordur og Fiøl
ordur i þvi ad utliida þeſſar þriar Freiſt
ingar Diøfulſins / vegna þeſſ þad er
allt iñebunded i þeim / med hveriu ad
Satan kaſi ad areita Tru og Chriſte-
legt Aform einhvers Chriſtens Mañs/
ſo ad allt þad er hiñ Vonde Ande kaſi
ad ſkiota iñ i Hiarta eins Guds Bar-
nsſ/

ns/til ad hryggia þ þar medur/Angra/
Ofbioda þvi og Kvelia/giøra þ Efa-
blanded/knya þad og afsa til Syndar
einhverrar / þad verdur allt heimfært
til þessarra Freistinga.

Suma og Jnntak allra Meistara Lygo-
sta Satans er þetta:

1. Annadhvert vill hann koma oss fra
Guds Orde og Lofunum / til ad efast
þar umm/ ellegar og til þess ad vier virdo-
um þad alls einskis / og køstum þvi fra
oss.

2. Ellegar hann Predikar þvilijkt
Traust inn i Hiarta Mannsins umm Fyr-
erheitte Gudlegrar Nadar og Velgiørn-
inga / ad hann fær honum komed þar
med alldunges fra þvi Bodorde sem
Gud hefur gefed honum umm þau Med-
øl og Mata/ fyrer hver/ ad þesse Nad
verdur oss gefinn og veitt af honum sialf-
um.

3. Ellegar hann og so med Vondum
Andskyggelegum Banvænum og Skam-
arlegum Hugrenningum/med Forda[illegible]

legum Syrndum og Fortolum / ber oss Aflaga / og hindrar bæde Tru vora og Kiærleikan til Guds/eiginlig Bæner vorar og Packargiørd/ sem og adrar Gudrækelegar Idkaner/ so ad i Stadenn þess ad vier ætlum ad hafa vora Unun og Glede/ þar i og af þvi/ þa lemur han oss a Naser og Munn med sijnum Diøfuls Knefum / so ad þar er Hugar-Kvøl og Hiarta-Sorg/ Angist og Harmur i Stad inn fyrer þann Andlega Frid og Føgnud.

V. Capitule.

Um þær Freistingar sem ad koma fra sialfum Gude.

AF øllu þessu sem nu hefur vered sagt um Freistingar Holldsins og Diøfulsins/ verdur skiled/ hver ad sie hin Almennelega Tegund og Nattura bæde Holldsins z Diøfulsins Freistinga sameigenlega / sem er/ ad þær koma af einne illre Root / og vier verdum æreitter þar med i eirne vondre Meining/ þær freista Einunges til hins Illa/ til ad koma Manne fra hinu Gooda/ sem

Gude

Guds Pocknast/og Pienankegt, er til vorr ar Saluhialpar/til hins Jlla/hvert ed Gud hatar og fordæmer / og pad sem kast ad leida Lijkame vora og Saaler i Fyrerdæminguna.

Pannig og i pessare Meining/i pvilijkum Asetninge og Aforme freistar Gud alldrege nockurs Mans a Jordu / og ecke hins allra Ogudlegasta/ean sijdur nockurs Rændvands og Gudrækens Hiarta. Hvad par um talar St. Jacob med lioosum Ordum/Jak. 1. v. 13. Eing inn sege nær hann freistast / pad hann af Gude freistadur verde / hvad Gud er eingin Freistare til hins Vonda/ og einskis freistar hann. Ad hann skyllde giora pad/anadhvert i nockre vondre Meining / ellegar af nockru vondu Pele til peirra/ellegar til ad leita peirra Olucku og Skada/edur til ad koma nockru Vondu og so Synd nockre a Stad og til Leidar med sinne Freistan: Nelldur/ Ef Gud freistar Einhvers/villi Postulinn segia/ pa skiedur pad i einne goodre Meiningu /

og verdur þeim ad goodu sem freistast.

Eñ eingu ad sijdur þa freistar Gud þo Mañsins / þviad þad stendur auglioosslega uñ Abraham / 1. Bok Mos. 22. v. 1. Ad Gud freistade hañs / 5. Bok Mos. 13. v. 3. Seger Moses / Ad DRottiñ freiste sijns Folks fyrer Fals-Spameñ og Drauma Utleggiara / og Joh. 6. v. 6. Stendur / ad Christur freistade Philippi: Og framar ølli høfum vier Dæme þar uppa / ad Gud og DRottiñ JEsus Christus freistar Mañsins / a þeirre Cananeisku Kviñu / Matth. 15. Hverrar Kviñu ad Christur sialfur freistade / og þad i heilar þriar Reynsur / allt eins og hañ var sialfur reyndur af Satan med þremur Freistingum / hvert Einvigge og Grustu Christur hefur so vissulega haad vid hana / so sem hañ geck a Hoolm vid Satan / og liet hañ rada vid sig / til þess ad vier skylldum þar af þeckia og skilia / hversu ad þvilijkum Freistingum Guds være hattad / allt eins og vier meigum skoda Tilgang og

Meining

Meining Satans/og hvilkt ad sie Tego und hans Freistinga af þvi ødru Eptserdæmenu/ Matth. 4.

Hviad þad er ecke eitt Eftelfiørlegur ellegar Oparflegur Wijsdoomur/ad vita ad haga sier riett þegar Gud freistar Mans: vegna þess/ad hversu hæskasam legar sem Freistingar Satans eru / þa eru þo Freistingar Guds eñ þa hættelegre/fyrer þa sem ecke hafa riett numed þeirra Edle. Hviad þegar Satan freistar min / hversu sem hañ breyter sier til og snyr sier i margra Kinda Lyke/þott hañ giete disputerad alldrege so Meistaralega a moose mier / jafnvel ut af Guds Orde/og vilie giøra mig Efablandeñ um Guds Nad/Sele eg þa vit ad edur fæe skiled/ad þad er Diøfulliñ/ þa kiemst eg fliootf aptur a rietta Leid/ Hviad allar hañs Flakiur og Bevijsing ar eru reknar med þessu eina Svare : Þu lijgur Satan: Af þvi ad Diøfulliñ er Ligare / þarf Madur ecke ad giøra añad eñ hallda allt þad Lijge ad vera sem

ſem haň ſeger. Eň þegar Gud freiſt ar/ þa tekſt þad ecke/ þott Madur vill‑ de þaňig ſvara / hviad uň haň ſtendur þad faſt og kaň alldrege ad biſaſt: Gud er Saňordur/ Iďa ſialfur Saňleikuriň/ og Gud kaň alldrege ad liuga / Ebr. 6. v. 18.

Nu er þvi þo þaňig vared / þegar Gud freiſtar/ ad haň freiſtar Maňſins i nockrum þeim ſømu Greinum/ i hver‑ ium ad Satan freiſtar haňs/ſem er vid‑ vykiande þvi Trauſte / er eitt Guds Barn ma og maa hafa a Guds Lofunum og Fyrerheitum/ uň haňs Naad/ uň Fyr‑ ergiefning Syndaňa / uň Hialp / uň Bænheyrſlu / uň Frelſun fra Vallde Diøfulſins/ uň þad Eilyfa Lyf / So ad þott Gud hafe ecke þa Meining i þeſſu / ſem Satan hefur / ecke helldur leitar þeſſ ſama Enders edur Tilgan‑ gs ſem Satan leitar/ þa hefur þo Gu‑ ds Freiſtne hid ſama Alit i Hiarta vo‑ ru/og oſſ þyker heňe vera ſo hattad ſem Freiſtne Diøfulſins/hvad þvi ſama vid‑ vykur/

dyckur / So þad er næsta forvelldt ad giðra Misnun þar a / hvert þad er Satan/ sem þa freistar/ ellegar þad er Gud/sem er þa ad reyna og vita til um̃ Tru vora og Sæluhiælp.

Dæme hier uppa er Freisting su s̃ hin Cananverska Kvinna vard ad þola: Hun kiemur til JEsum er hennar stoora Neyd þreingde ad henne / hverrar Satan henne og so olle / og hun leitar bidiande Nadar og Hialpar hia JEsu a mote Dioflenum/þa fær hun þetta Svar so aller heyra: Eg er ecke sendur utan til Fortapadra Sauda af Huse Israels. Og þar a ofan er þad ecke fallegt ad taka Braudid Barnanna og kasta þvi fyrer Hundana.

Sege mier nu nockur/ hvert Dioflullid er i Farum um̃ ad freista nockurs Mans Trausts a Guds Nad hærra/ ellegar Volldugl egar ad raska hans Tru med nockre Røgsemd/og so ad Kvelia og Skielfa hans Hiarta; Hvi þad er eins mastadt fyrer þessare Konu Skepnu

og

og þeim Manne/ ſem ſier og ſkilur hvorſu
ad hañ er i Vallde og Hondum Satans/
eins og heñar Dotter var/ Og hañ veit
þad hañ getur ecke komeſt undañ Vallde
Dioſulſins og hans Helvijte/ utañ alleina
fyrer Nad og Hialp JEſu Chriſti
Guds Sonar / Þegar Hiarta eins hvi-
lijks Mañs leitar nu Nadar hia JEſu
i þeſſare Angiſt/ hvar med kyñe Satan
þa ad hrekia hañ framar og ſkelfa/ eñ
þar med / ad hañ giœte kaled hønum
Tru um̃ þad/ ad þetta være ſatt: Skod
adu nu/ þad er ad viſſu ſatt/ eingiñ get-
ur frelſad þig ur mijnum Hondum elleg
ar undañ mijnu Vallde / utañ alleina
JEſus Chriſtus / Eñ JEſus er ecke
ſendur i Heimeñ til ad Frelſa og Endur
leiſa þig: Og þu ert ecke meira virdur
af hønum/ eñ eiñ Ohreiñ Hundur/ um̃
hvern ſa Doomureñ er Auglijſtur /
Matth. 7. v. 6. Kaſted ecke Helgedoom
fyrer Hunda: Af þvi ad þeirra Hlut-
ſkipte ſkal vera med Tøfra-Møñum/
Hordoomsmøñum og Mañdrapurum/
Opinber-

Opinber. Book. 22. v. 15. Og Cap. 21. v. 8. Vtan fyrer Lijffins Trie / og fyrer utan þa Himnesku Jerusalem i þvi Dijrkenu sem vellur af Bike og Brenne steine. Hvar Sakan gefur færl og reked þetta Argument inn i Hiartad/ og feingeð þvi þar Stadfestu / þa gioreft bæde Himen og Jord vf-þraung þvilskre Manskepnu. Þetta var þad Argument sem olle þvi / ad Cain foor Skialfande og Titrande alla sijna Æfe-Tijd / 1. Bok. Mos. 4. v. 14. Þad var þad Argument, er sto þann Vesæla Saul til Jard at nidur / þa hann heyrde þau Ord af þeim er hann hugde ad være Samuel og lief sinn sig i hans Mind: Þ Roffinn er vikenn i burt fra þier / og hefur burt kastad þier / a Morgun skallt þu vera hia mier/ og hafa þinn sama Stad und er Jordenne nedst i Helvijte. Þad var þad Argument sem rak þinn Vesæla Judam i Snoruna/ad einginn Stadur a Jordu/E eingin Hlutur i Heime gat Huggad hñ: Nañ mætte ecke lijta þa 30. Silfurpen ingal

inga / han gat ecke häft neitt Ynde i rödur af þvi Prÿdelega Mustere Drottins/ han kunne ecke ad Huggast af nockru aptur / han häfde einga Roo i þessare Verolld/ fyr en han siälfur kvallde og vard med Orku ad reka sijna eigin Saal ut af Lijkamanum/ og so sem fram selldehana med egin Hende i Hendur Dioflenum / til Eylijfrä Kvala. En jäfnvel þott þesse Freistinge/ so sem Satan kemur fram med hana / hafe þvilijka Magt/ þa er þad þo/ so sem eg adur sagt hefe/ ad gete Madur komest so Langt/ ad han skille ad þad er Dioful linn / sa Ligare / sem Disputerar med þvi Argumente, þa er honum gefed ad losa sig sträx þar i fra/ z taka i sig Hug/ þor z Hugsvolun aptur a nij: En ætle han sem þessar Forkolur kome ecke fra Dioflenum/ og þad sie ecke Satan / af hveriuum han heyrer þvilijkt / helldur sie þad annads hvert Rause siälfs Guds Födur/ elleg ar JEsu Christi/ þa ætlar han ad sier sie eingen Hialpar Von: þvi ad svare siälfur

sialfur Christur mier pañig / Eg er ecke komiñ piña vegna/til ad frelsa þig frá Dioflenum: Þu ert ecke a medal miña Sauda/Nelldur ert þu eiñ Hunde ur/H veriu vil eg þa svara ? Ecke kañ eg ad segia: Eingañveginñ / þu Christe/ Þu Lijgur/ So fem eg gef og mun añars svara Satan / helldur hlijt eg hier ad segia med Opt og Ylfran: Æ/eg er utrek eñ og burtskufadur frá Guds Auglite/ eg hefe ecke Nlutskipte edur Part i þvi Orde sem Hlioodar uñ Nadena / Eins og St. Petur svarade Simon Tofra mañe Giorn. Bok. Pöst. 8. v. 21.

Þessvegna er þad Nauksulegra / sege eg / ad vera freistadur af Gude / eñ ad vera freistadur af Satan/ þegar Madur skilur ecke rieft hvers ú ad sierhverre þessarra Tveggia er vared: þviad þær Freistingar sem Gud lætur tilfalla af siñe Hialfu / skynast oss / epter þvi sem þær hlioodá Atvorkes/ad svipta oss og fyrra Truñe / samt ollu Trauste til Guds og hans Nadar/allt eins og Freist

ingar Satans/ Jafnvel þoott Gud ætle ecke med ſiælfum ſier ad giøra þad / og ecke helldur lætur hañ þad komaſt ſo langt/ellegar nockurn Mañ reyna þad/ hvers hañ freiſtar / helldur lagar hañ allt epter vorum Styrk / og leider þad til goodra Endalyckta / Jafnvel þoott ecke ſaum vier þad ſkiled þeſſ a millum.

Þviad Freiſtingar af Guds Hælfu eru ecke añad eñ Reynſla nockur og Tilraun / med hverre hañ reyner Tru vora og Trauſt/hvada Elſku og Hlyðne vier vilium ſyna hønum / hverſu ſtøduger vier vilium vera i þvi/hverſ vier vilium hallda vid hañ af Trygd og Alvøru/og hverſ vier vilium hallda faſtlega vid hañs Ord/ Fyrerheite og Bodord. Og þeſſ vegna þa ſetur hañ nockud i Veg fyrer oſſ/ edur hañ lætur nockud koma i Veg fyrer oſſ / er oſſ þyker/ ſem ad ſie gagnſtædt ſiælfs hañs Loforđum og Skipunum/hveriar hañ hefur añars ut gefed/ ſo ad voru Trauſte a hañs Orde verdur hier a nockurn Hatt mootþægt/ hvar

hvar med Gud leitar po einkis afiars / efi ad æfa vora Tru og Kiærleika/og ad leida hana paßig i Liooßed/ad vier sia- um afiadhvert sialfer peckt og sied hvad oss brestur i pessu/ellegar verdum par af Nughraustare seiña meir/edur 2/ ad ad- rer meige peckia og kasiast vid hana / Gude til Dyrdar/sem og til Eptterdæm es og Epterbreitingar. Petta verdur giør sied og skiled af Dæmum/og i peim Athøfnum edur Verkum/med hverium Ritningiñ seger ad Mañaña hafe vered freistad af Gude.

I Fyrstu Bookar Moses 22. v. 1. 2. Fiñst pad skrifad uñ Abraham / ad pa Gud var buiñ ad veita hønum pad fag- ra Fyrerheite / ecke alleina uñ Marg- faldan hañs eigeñ Sædes / er skyllde verda so Oteliande sem Stiørnur a Him- nenum / Helldur og uñ pad Blessada Sæde / I hveriu ad allar Ættkvysler a Iordeñe skylldu Blessast / ad pad sama Sæde/hvert ed er Christus/skyllde eiñig fram koma af hønum / og hañs Sæde

edur hans Syne / Og Gud var nu lÿka buess bæde ad giefa hønum Isaak / er þa var uppvaxande / og lated Abraham vita / ad Fyrerheited ætte ad fullkomnast / ecke af Ismael / helldur af Isaak / hver-ju Abraham þa treyste af øllu Hiarta / og gladdest þar vidur / Og sem nu gieck og vegnade sem allra best / og Abraham vidhelldur og styrker sÿna Tru og Traust til Guds Fyrerheita / med þvi hann skodar Isaak / og upporfast Hversdags lega i Elskunne til Guds / þa kiemur Gud Ofyrersinnu og øllum Ovart / so hvak-skeitlega med þessa Skipun i Veg fyrer hann / ad hann skule slatra Isaak a Fiall-enu Moriah / þeim sÿnum Einka Egta Syne / hvørn hann elskade og hafde so Hiartkiæran / ecke so miøg vegna þess / ad hann var hans Einka Sonur / so sem vegna þess / ad þad Blessada Sæde / ætte ad fædast af hønum / epter hveriu Sæde ad Abraham þreyde / og sa þad i And-anum og Trunne med Hiartans Glede og Epterlæte / so sem sialfur Christur

talar þar um/ Joh. 8. J þessu kiemur nu hier hin fierde Skipun fram / hvert a moote þvi Fyrsta Loforde og Fyrerheite: Hvtad fra Jsaak atte Abrahams Sæde ad teliast/og fierdeiles atte þad Blessada Sæde ad koma af honum: Þad var hid Fyrsta Loford. Nu kiemur þesse Skipan þar hvert a moote/ ad Jsaak / sem var eñ nu ecke nema so sem Eitt Vppvaxtar, Pilltur / og hafde eingeñ Born atť/ skule aflijfast og vera brende ur ad Osku: hvernig gietur nu þesse sijd sta Skipun stadest / asamt þvi Fyrsta Fyrerheite ? Þvi ef Jsaak a ad missa Lijfed/ fyr eñ hañ hefur nockurt Sæde/ ellegar er ordeñ tiu þess / ad geta att nockur Born/ hvernig a þa Abrahams Sæde añadhvert ad margfalldast af honum / Ellegar þad Blessada Sæde koma af honum?

Nier um seger Riknngiñ / ad Gud freistade Abrahams i þessu/ Hvad Rike ningeñ leggur apkur ut a þeñañ Hatt/ ad Gud freistade þar med þssarra Tvegg

ia Hlufa hia Abraham / Sa freistadi hans Tru ellegar Traust til Guds Fyrerheita / þad añad var hañs Kiærleike til Guds og Hlydnes/ hveria hañ atte hønum ad audsyna. Abrahams Truar freistade Gud med þvi mooke / Hvert hañ villde hallda fastlega vid hid fyrsta Fyrerheite / og reida sig uppa þad sem Gud hafde lofad hønum/ad bæde skyllde hañ margfiølgast af Isaak/ og þar ad auke ødlast hañ DRottiñ Christum/i hverium ad hañ / eins, og aller adrer/ skylldu hliota og hreppa þa Eylifu Blessan. Hvad St. Pall gefur og so til Vikundar/Rom. 4. Hvar hañ eiñig utleggur hversu kostulega og sterklega ad Abraham reidde sig uppa hid fyrsta Fyrerheite / ad Gud munde þo hallda þad / jafnvel þott Isaak være þusund sinnum brendur ad Ösku/þviad Gud munde þo fyr vekia hñ upp aptur af Dauda/ fyr eñ hid fyrsta Fyrerheite skyllde vera ad eingu/ Ebr. 11. v. 19. Kiærleikans og Hlydnennar freistade Gud under eins

hiaa

hia Abraham/hvert hm̃ være so vel til Guds / og hefde hañ kiæraꜱ fram̃ yfer allt þad sem er i Heimenum / Hvad ecke kuñe betur ad skilꜱtaꜱt edur verda þeckt/ eñ ef hañ villde med egiñ Hende/til Þægd ar og Velvilldar vid Gud/ aflyfa þañ einka Son Isaak / hver ed vár hønum kiæraꜱtur fram̃ yfer allt þad hañ atte til i Verølldeñe / og helldur med egiñ Hende myrda hañ/ Foornfæra og breña hañ ad kolldum Kolum / eñ ad giøra þad nockud sem være Gude a mote. Þar um̃ vitnar Gud sialfur/ 1. Bok. Mos. 22. v. 16. Og St. Jakob. 2. v. 23.

Þo skede ecke þesse Freistne i nockre vondre Meining: Þviad hvorke var þad Synd sem Gud skipade hier / þott þad hefde nu vered hañs Alvara/vegna þess hañ er eiñ DRottiñ yfer Lyfe og Dau da/Ecke helldur hefde Gud lated þessa Freistne koma i Veg fyrer Abraham/ hefde hañ ecke sied/ ad Abraham hefde bæde halldeð Truñe og Kiærleikanum til Guds a medañ hun stood yfer: Fyrer

því / ad þesse Freistne skede ecke eins og Gud hefde ecke adur vitad / hverßu ad Abraham var lyndsur þessu vidvikiande / og munde vilia hegda sier / helldur ad Try hans og Kiærleike yrde þa til reyndur / og Augliðstest / so ad bæde mætte hann sialfur þeckia Try sijna / og sijdan styrkiast Framveges i henne meder þessare Reynslu / Og so ad adrer mættu hafa hana til ad breita epter henne so sem eine rettre Mynd og Eptirlijking Truarinnar / Rom. 4. v. 23. v. 24.

J Fimtu Bok. Mos. 13. v. 1. 2. Framsetur Moses þetta Dæme um þad / ad Gud freiste einnig. Ef ad nockur Spamadur / ellegar Draum-Spekingur rijs upp a medal ydar / og gefur þier eitthvad Teikn / edur nockud Furdulegt / og þad Teikn edur Stoormerke framkemur / sem hann sagde þier fyrer / og hann seger / lætum oß epterfylgia Annarlegum Gudum / sem þier þecked ecke / og þiona þeim. Pa skalltu ecke hlyda Ordum þess sama Spa-

Spamans/eda Draum-Spekings/þvi-ad DRottenñ yðar Gud hañ freistar yd-ar/ ad hañ vill reyna hvert þier Elsked hañ af ollu Hiarta og af allre Salu. Þier seger apkul fra Guds Frelsing. Þvíad DRottiñ hafde feinged Jstaels Børnum sitt Ord og sijn Bodord (kienn-ande) hvad þau skylldu Trua um hañ/ og hvernig þau skylldu Dyrka hañ og þiona honum/ þar a mote liet hañ og/ so Satan uppvekia Fals Spamenñ a medal þeirra og koma fram fyrer þau med eiñ rangañ Lærdoom og styrkia hañ med Teiknum / hver Lærdoomur ad var þvert a moote þeim Bodordum og Skip-unum sem Gud hafde adur utgefed: Og liet Gud allt þetta skie i þeirre Mein-ing/og i þeim Asetninge/ad Tru þeirra til hissa Ohrigdulu z sañu Orda Guds/ yrde æfd og efld/ og ad þau skylldu þess helldur og framar ahanga Gude af gioervollu Hiarta og Salu.

Fierdeilis maa sia af Dæme þeirrar Cananersku Kvinu/hvilik ad sie Freistne

su er Gud sialfur sender Mañe/Þvi/ad Christur hafe heñar freistad / verdur a eingañ Nauff reingt/ og ecke gieta Meñ efast þar uñ a neiñ Nauff. Dotter þess arrar Kviñu var framseld under Vallo-Diøfulsins / hvad ed laa eins þungt a Koñuñe / sem hefde hun sialf vered so framseld / i þeirre Neyd er þad heñar Tru og Traust/ad einginn giete hiaalpad heñe/nema JEsus aleiñ. Þess vegna fær hun þvilikañ Kiærleika til hañs / ad hun ecke alleina kastar i burt sinum Neidinglegu Afgudum og Konstum / til hverra heñe hafde hallded vered fra Barns-Beinum / Helldur hroopar hun og epter hønum/ varpar sier nidur fyrer Fætur hañs / og bidur hañ. Eñ hvad skiedur þa ? Christur þeiger þad fyrst allt af sier/ og vill ecke svara heñe einu Orde: Þar næst/þegar hñ svarar heñe/ bæger hañ heñe fra sier med þvi Svare/ ad hun eige ecke neitt ad sækia / edur neins ad vitia til sin / Þviad hañ vite ecke med sinum Velgiørningum heñe neitt

neitt vid. Og i þridia Lage þa lætur hañ ecke þetta vera noog; Helldur bæter hañ einu Argumente þar vid/ sem hañ dregur af heñar Overdugleika/ þessarar Meiningar: Hver su skyllde eg kuña þier ad hialpa / þviad þu ert ecke verdugre þvilijks Velgiorninga/helldur eñ Hunduriñ kañ ad vera þess verdugur/ ad hañ meige eta þad Braud upp / a hvertu Borniñ ættu ad foostrast: Ef værer þu eitt Barn / þa yrder þu vel Hoolpeñ / eñ nu ert þu ein Hund-Tijk / þess vegna veit eg þier hverke nein Rad nie nockra Hialp.

Þetta Svar er þvert a moote ollu þvi / sem JEsus hefur añars skipad / ad Truen skule Medtaka hañ / Þvi þad eru vissulega hañs eigiñ Ord: Komed til myn aller þier sem Erfided og Þunga erud hladner/ Eg vil Endurnæra ydur / Matth. 11. Hvern þañ sem til myn kiemur/ þañ mun eg ecke utreka/ Joh. 6. v. 37. So er og þetta vissulega Befalning sialfs Guds/ Ps. 50. v. 15.

Akalla

Akalla mig i Neydenne/ þa mun eg frelsa þig : Þad er og Guds Loford/ Joh. 3. v. 16. So Elskade Gud Heimenn/ ad hann gaf uk sinn Eingietenn Son/ til þess/ ad aller þeir sem a hann trua / skule ecke fyrerfarast (eige fare til Diofulsins) helldur ad þeir hafe Eylyft Lyf (verde Sæluhoolpner) Enn a moote ollum þessum Dyrdarlegu Ordum og Fyrerheitum/ er nu þad sem Christur gioer hier/ Þess vegna er hier hennar Truar freistad/ og hun er hier reynd/ hvert hun mege og so vænta sier nockrar Hiælpar fyrer sig sialfa ? Hvert hun meige og fyrer sialfa sig treysta þar a/ ad hun hafe og eige nockurt Hlutskipte i þessum JEsu : Hennar Elsku verdur og so freistad stoorum : Þvi hvad kunne hun annad ad þeinkia enn þetta? Sia þu/ Er þetta sa goode Madur / hverium ad er so miøg hroosad / Skyllde eg vilia elska hann og hafa Ast til hanns? Einn Annar maa hafa hann kiærann/ Og ecke eg. Þannig kastar sialfur Christur henne þvi i Naser / er

synest

sÿnest ad vera a mooke sialfs hans Ordum / a mooke sialfs hans Fyrerheitum og Skipunum / og þvi / sem þess vegna skyllde skrÿda bæde i mooke hennar Ast og Audsveipne / er hun ætte honum i Tie adlæta / Enn allt þetta skiedur þo i eine goodre Meining / og af goodum Tilgänge.

Af þessu lækur sig enn þa betur siaa / hvert ad sie Edle og Nattura Gudlegra Freistinga / og hvada Areitingar ad eige hier heima.

Þar fyrer er þetta Almenlelega hid riettа eigenlega Edle og Nattura i Guds Freistingum / ad jafnvel þott þar sieu ecke neitt ann ad / enn Prooffan og Reynsla / er skiedur i goodre Meining og til hins besta / þa er þo þad nockud lagt i Veg fyrer oss / med og i þeim / hvert ed / Af þvi þad sÿnest ad vera þvert i mooke sialfs Guds Opinberum Fyrerheitum / ellegar Bodordum / þa kvelur þad og viller vort Hugskot / Bæde i voru Trauste til Guds / og so Elsku vorre til hans /

hañs/ og añadhvert lætur Gud sialfur
þetta koma i mooti oss/ eins og hañ giør
de vid Abraham / og JEsus vid þa
Canversku Kvinu / Ellegar hañ lætur
þad koma i mooti oss fra voru eigeñ
Holldi og Bloode/og lyka fra Dioflen
um / eins og þa følsku Propheta / 5.
Bok. Mos. 13. Hverier ed ecke voru send
er af Gude / helldur af Satan / eñ þo
med Guds Leife / so ad hañ leid þad/
Hvad z so maa skilia og reyna af Dæm-
um Jobs z añarra Gudhræddra Mañа.
Sierdeiles eru tvær af þesshattar Fre-
istingum/ hveriar ed kallast og eru riett
eiginlega Gudlegar Freistingar/og geta
hverke ordeð heimfærdar til Holldsins
nie til Satans.

1. Freisting þeirrar Fyrre Tegundar
er su/þegar sialfur Gud freistar Trua
ar Mañsins/ so ad Madur veit af þvi
ad þad er Gud / og þad synest sem Gud
skipe hvad ofañ i añad / þad er hañ
synest / ad biooda ad giøra þad ellegar
ad Trua þvi / sem kollvarpar sialfs
hañs

hans Orde og undangeingnum Fyret-heitum: Þessháttar Freistne vard Abraham ad reyna. Þesskonar Freistne er þo nu Ostkilianleg / Sokum þess ad Gud er hættur ad Tala þannig vid Messena / so sem hann Talade vid þa fordum Daga. J þessare Freisting er Gud Einsamall / enn i hinum ødrum Freistingum er Gud/ Satan og vort eg ed Hollld / hvert ødru asamt / jafnvel þott hver þessarra frammkome sitt eg-ed Verk.

2. Þar þ er þ ønnur Tegund Gudlegra Freistinga/ þegar annadhvert vort eig ed Holld æreiter oss og knyr til Vantruar/ Orvæntingar/ellegar annars Ogudlegleika/ellegar nær Gud leifer Satan ad Kvelia oss/ annadhvert Utvortis med allskonar Neyd/ Olucku / Hnæskasemd/ Ofsokn ꝛ Plagu/ellegar Innvortis/med þeim diupu(hæu) Andlegu Freistingum/ a hveriar vier høfum viked hier ad fram an/sem og med þeim Banvænu/ Bondskulegu / Vidurstyggelegu Nugreiningu/

þaunkum og Forfölum/so ad vier þeck tum og finnum/ ad þad eru Knefa-Högg Diøfulsins og hans glooande Pijlur / Og Madurinn sem þa er staddur i þvilijkre Angist og Neyd/hroopar til Guds um Hiälp og Frelsun/ Huggun og Hugsvølun: Enn Gud dregur þo slijna Hiälp og Huggun frä oss i þvilijkre Hiartans Angist/hann lætur oss hroopa og svarar oss þo eingu: Lætur sem hann sinne þvi ecke/ Og ecke þad einungis/helldur læt ur hn og nockud þ koma i Veg fyrer oss af sialfs hans Orde/um̃ vorn Overdug leika/ hvad ed Angrar og Skelfer Hiartad æ meyr og meyr. Og allt þad sem vier høfum vitad ädur/med hveriu vier høfum oss Huggad / er þa teked i burt frä oss / so ad vier getum ecke fundeð þad. Þetta er su Oññur Tegund af Guds Freistne.

Þvi / ad Gud freiste sinna Heiløgu ä þennañ Hatt/lætt þa fyrst lijda Areit-ing af Holldenu og Diøflenum / annad hvert Utvortes / elle̋gar Innvortes / og

læte pa peckia / ad pad er Satans Eingell / læte pæ eitthig Nroopa og sin ie peim Nialpar sittar / so ad peir kvelæ tast / angrast og verda pess vegna aflaga borner / par um er Niarkanleg Umkvort un sialfra hinna Heilogu augliost Vikne / hverier pess vegna titulera pyilikar Freistingar med pessum Ordum / Ad Gud hylie sitt Auglite: Gud sofe: Gud sitie grafkyrr: Gud siae ecke: Gud skip te sier ecke neitt af oss: Gud snue Bakenu vid oss v. s. f. Pviad par um kvein ar David so præsisses i sijnum Psalm um: Æ DRottinn hversu leinge? Hvar fyrer erkt pu so leinge i burtu / a medan minn Ovinur upphefur sig? Og Ps. 77. Eg kalla / og pu heyrer ecke / Eg hugsa til pijns Ords / og verd pvi skielfdare / Ps. 22. v. 2. Gud minn / Gud minn / hvar fyrer hefur pu yfergefed mig? Eg veina / eñ mijn Hialp er Fiarlæg. Pannig var Job freistadur / pegar Gud i Manude og Ar svipte hann bæde Hialp og Hugg un: Pannig var Paulus freistadur af

Gude/ þegar hañ hroopade Þriſvarſin̄um: Eins liẏka ſu Canverſka Kvin̄a. Og þeſſe Freiſting fraa ſialfum Gude komande / er Raunar ſu/ hverta hiner Heilögu kalla Helvḯtes Angiſt : Item/ ad Gud nidurkaſte til Helvḯtes / ſo ſem Hanna Mooder Samuels til Ords tekur/ 1. Sam. 2. v. 6. Job kallar þeſſa Freiſting/ Guds Ognaner/ Job. 6. v. 4. Og David ſeger / þad ſie ad vera Burtrekin̄ fra Guds Andlite. Þviad þad er: ein̄ Forſmeckur af Helvḯtis Kvölū/ þegar Madur ſkilur þ/ad hañs er freiſtad af Dioflenum / Hroopar til Guds/ og verdur þo ecke alleina ecke var vid nocke ra Hiaalp ellegar Huggun af Gude/ helldur ſöckur hañ æ diupara og diupara nidur i Freiſtingar/og kvelſt æ meyr og meyr / þviad þañig útmaalar Sl. Paall Helvḯtes Pijnu ad hun ſie ein Eylijf Burtſkufun fra Guds Auglite.

VI. Capitule.

Hver ad ſie Mismunur þeſſara Þriggia Freiſtinga; Og hvernig ad ſierhver Madur gete

giört Aðgreining a þeim/ og þeckt þær/bæði hia sier sialþum og aðrum/ þeim sem þreistaðer eru/ hvert það sie Freistne Holldsins/ Satans/ellr ar Guds/ med hverre han kvelst og þiæest.

Nhiig eru nu þessa allar þær Almenielegu Freistingar med synum Tegundum / vid hveriar eitt Guðhræddur Madur a ad striða og beriast / og af hverium hans Tru og Gudræknes Dyfun lijdur nockurn Mookblæstur / Hindrun/Angist/Offokn/og Nækku.

Nu er frammvegis naudsynlegt/ad eitt Guds Barn gefe lært ad giöra Mis mun a þyssu Freistingu/ & fae þeckt hver ia fra annarre. Þviad Diöfullinn kiemur þess a mille/ ecke alleina i Lijking Lioos-sins Eingills/ helldur kemur han fram i Freistingunum/ so sem være þad Gud sialfur. Þar a ofan er Gudlegum Freistingum þanneg vared þess a mille/ad þær eru blandadar med Freistingum Diöfuls sins/og æsamt þeim/ og so eru þær lijk ar þeim i mørgum Greinum/ad margur hver hyggur / ad Diöfullinn sie honum sem nærstur/og Gud vikinn i burt fra sier

til fulls/ pa pad er po Gud/sem freist-
ar hans einunges til hins besta: Þess
vegna þarf hier storrar Andlegrar Konst
ar vid/til ad geta skiled þar hvertar fra
adrarre / og vitad hvad helst sie sialfs
Guds/og hvad Diofulsins i þessu. Þar
ad auke eru og Freistingar Holldsins og
Diofulsins so blandadar / hver saman
vid adra/ad nærmlega getur Madur vit
ad hvar sierhvad a heima.

Þvi er hardla Naudsynlegt ad hafa
goodan Skylning a þessu / bæde fyrer
þa sem eru freistader / og fyrer hina
hverier ad verda varer vid hina Stur-
ludu / og eiga ad hughreista þa og upp-
fræda. Þviad þegar eg fæ vitad og skil
ed/hver ad sie Fyrerlidinn i Freistinguñe/
hvert pad er helldur Holld og Blood /
ellegar pad er Satan / ellegar sialfur
Gud / pa get eg bæde frelsad mig sialfur
þar brædlega i fra / og so gefed Raad
þar um̄ odrum freistudum Monnum/veg
na þess/ ad þvi er eins vared/og Lijkam-
legum Stukdoomum / Þegar Madur
veit

veit siálfur ad giöra Grein a Siukdom um / ellegar og eiñ velreyndur Lækner skilur hvada Siukdomur þad sie / og hvar af hañ sie komiñ / þa gefur hañ og strax gefed Rád vid hönum / Eñ þegar Madur er Oviss þar um og efa blandeñ hvada Siukdoomur þad sie / hvar hañ hefur sitt Adsekur / hvadañ hañ kome / þa verdur Madur ad reyna til med Ovissu og Læknes Medölum / hvert helldur þau Villta hrÿffa edur ecke / skedur þad þa þess a millum / ad Siuk-doomuriñ eÿkst helldur / eñ hañ miñke / ellegar hverfe ölldunges og lÿde i burt.

So er þesse þa Mismunuriñ a fyr-siedum Þref ölldum Freistingum.

1. Holldsins Freisting er ecke neitt añ ad eñ Einfoom Gyrnd / Fÿsn / Upphvat ning og Aeggian til þeirra Synda / sem kuña ad þocknast og gediast Holldе voru og Lÿkama / ellegar og so vorum Holld-legum Tilhneigingum / so sem til Drama es: J Hiartanu kañ Losta-Brune ad uppkveikiast og hræra Viliañ / og kvel-

ia so Nolldeð/ þegar eg heyre añaðhvert talað þar um̃ af oðrum / ellegar Augu mijn verda vør við nockuð þesskonar/ello egar og eg heyre að Guds Orð talar þar um̃/og veiter mier Amiñing að eg skule fordast þvilijkt/so sem þegar St. Páll talar um̃ Krapt þess Lógmáls / við hvert Syndeñ uppørvast/sem er so Rok fest i Timunum / Rom. 7. Item / Eg veit / að eg á að láta Guð ráda fyrer Nefndeñe / eñ þo kiemur su Gyrnd mier i Niarta / að eg villde giarnañ hefna mijn sialfur a mijnum Mootstødu-Mañe. Og jafnvel þott eg vite giørla / að eg eige að Endurgiallda gott fyrer Jllt/þa fær þo Niarta mitt Gyrnd til að launa Tvøfølldu Jllu. Þetta og þess konar Gyrnder / Fijsn og Nrær-ingar til Syndariñar a moote Þecking þeirre sem Maður hefur um̃ Guds Vil ia/ eru Freistingar Nolldsins.

2. Fram̃ i þessar Freistingar Nolldsins slær Satan sier Optsiñes / og nijter sier þær til sijña eigeñ Freistinga / með þvi að

ad hañ so sem eiñ Þusund Biela-Smid ur giefur fullvel skiled/ecke alleina hvad Madur hefur fyrer Stafne/ i þvi sem hañ er ad giora/ helldur og hvar til hañ er hneigdur / og hefur hellst Lyst til/ og fær hañ optlega skiled hvad honum bÿr i Skape/ af Utvortes Teiknum og Linaburde. Þviad varla fer nockur Madur so leynt med nockud/ad hañ lære þad ecke i Lioose fyrer sialfum sier/þeg ar hañ er eiñ / þoott alldrege giøre hañ þad uppskært fyrer nockrum Mañe / helldur sÿner hañ þad eingu ad sÿdur a sier/ þañig/ ad nær ed hañ þeinker þar um̃/þa verda hañs Ord og Læte/ og lÿka þess a millum hañs Andvarpaner / Osk og Beidne þess Nattar / ad þar af mã merkia hvad honum bÿr i Skape. Þa er nu Satan hier nælægur / hver ed geingur i krÿng so sem eitt greniande Le on / og giefur nakvæmlega Giætur ad þessu: Þegar þu ert eiñ afsÿdes fra odrum / ert þu einganveigiñ afsÿdes fra honum / Þad adrer ecke heyra / heyrer
 hañ

hañ giørla/ hversu lengt sem þu maler fyrer Muñe þier/og getur hañ/af þijn̄um Lakum/ Timaburde/ Andlits-Svip og Ordum / raded og vitad / hvad þier bijr ińañ Briostz og hvad þu hugsar.

Þegar hañ verdur nu var vid/ad þu ert hneigdur til nockrar Syndar/Ja/og so þess a mille / er hañ verdur æskynia um̄ þijnar vondu Gyrnder og Holldsfreistne/ af þijnu Einvigge og Orustu / af þiñe Andvarpan og Bæn sem eingiñ veit af nema þu/og hverta þu giører til Guds um̄ Fyrergiefning og Frelsun þar i frá / þa blandar hañ sier samañ vid þessa Gyrnd/og kveiker hana þess fram ar/ so ad/ jafnvel þott þu viter/ad þad er Jllt/ og villdet Hiartans feigiñ snua þijnu Siñe þar i frá/kveinar þar fyrer med siálfum þier / eins og St. Páll og hroopar segiande : Æ mig Vesælañ Mañ/Gud hiálpe mier fra þßu/Rom. 7 v. 24. Þa rijs þetta þo þess freklegar & ækaflegar upp a moote þier / og i þier þess a mille/og Gyrndeñ stijngur þig þess meir/

meir/so ad jafnvel hindrast su Bæn sem Þu æsetur Þier ad giøra Þar a moote / Ja/hun aflagast/og optlega er hun tek in fra Þier og burtrickest / ædur eñ Þu veitst hid minsta af.

Og ecke Þad Emunges/helldur kiem ur Satan hier frañ med nockra Dispu-tatiu a moote Þier/ og setur frañ Rak-semder nockrar i Hiarta Þier / Þessarar Meiningar/ađ hvert ad Þad sie ecke so stoor Synd ad giøra Þvilijkt / og Þad ride ecke so myked a Þvi: Ellegar og/ ad Þier soome ecke riett vel ad fara ødru-vijse ad / Ja/ Þott Þad være nu nockur Synd/ Þa giætur Þu flioottlega giørt Yd ran ad ÿju/Gud læte sier Þar med lynda/ Þa hafer Þu bæde Þijna Lijkamlegu Skem tun/og Þo ecke mist nockud af Guds Vin attu. Þegar nu nockud Þvilijkt bætest vid/ ad Freistingar Hollðsins verda ecke alleina uppæstar / helldur verdur oss og raaded til Þeirra med Imislegum Argu-mentum er koma oss i Hug/ skoda / Þa er Þad Diøfullsins sem freistar Þijn.

Hviad um̃ þa akaflegu Uppkveik-
ing / Tilhneigingaña / ellegar Siñes
Hræringaña/ og Gyrndaña/ og ad Sak
an hafe þar Nond i Bagga / Talar
St. Jacob. 3. v. 6. Segiande: Ad þegar
Tungañ sie misbrukud epter Gyrnd
Niarkans til illra Vm̃lestra/ þa verde
hun uppkveikt af Helvijtes Ellde. Ad
søñu uppbalar Tungañ/þeñañ Stør-
vallañ Lijkama/seger hañ/eñ sialf verd
ur hun Uppkveikt af Helvijte: Pad er/
Þegar nockur Madur (hvad og jafnvel
hender hina Gudhrædda i Brædræde/
Angurseme og Reide) hugsar med sier/
ad hañ skule hefna sijn a Ovin sijnum
med Ærusneiding og Formælingar Ord
um/þa kinijr Diøfulliñ hañ eñ þa meir
til þess/ so ad þegar Tungañ logar/ þa
balar Diøfulliñ hana eñ meyr upp/ og
gior er hana þess breñheitare af sialfre
sier og af Helvijtes Gloodum.

Ad Sakan sie nalægur til ad yfer
tala einhvern til nockurs illis / sem um
vier af Freistingum Christi/ fra hver

ium ad skýrer hier ad framan. Vier sieū þad a þeim vesæla Fordæmda Juda/ hvern Satan fieck yferbugad: Þviad Ritningeñ seger þad um̄ Juda/ad hañ hafe vered Þioofur/ þad er hañ hafe vered hneygdur til Agyrne af Nattur-uñe / og ad draga samañ Eigner med Drielle. Þo æklade sa Olucksugefne Madur alldrege i Fyrstuñe/ ad giøraſt Nýkur med Svikrædum a ſínum Lan-ar-DRottne JEsu/ edur ad fullkomna (þaññig) Fýsn siñar Agyrne. Eñ hvad er þad sem skrifad stendur hia Joh. 13.v.2. Diøfulliñ hafde sendt þad/blaaſ ed edur kastad þvi iñ i Hiarta Judæ/ ad hañ skylide svikia JEsum/ hier er þad eignad Satan med ſioosum Book-støfum / ad hañ skaut þvi iñ i Hiarta Judæ: þetta a þañig ad skiliaſt: Sat-an skyniade nærſta vel / hvar til ad Ju-das var hneygdur / hvada Agyrndar Neistar ad saalu i hañs Hiarta / þad var Nollds Freisiñe. Eñ þessa Nolld-legu Gyrnd blies Diøfulliñ eñ þa meyr

uppf

upp/ vekur hana eñ framar / og kemur fram̃ med þad i Begiñ fyrer haũ / ad haũ skule keppast epter ad verda Rijkur/ jafnvel þott JEsus yrde þess vegna Forradiñ / so sem af einum Odæda, Mañe og Ovidurkvæmelega.

Eg vil framvegis einganvegen efast um̃ / ad Judas hafe vel hrýllt vid þvi-lijkũ Iñblæstre i fyrstuñe/ og hugsad so med sialfum sier / ad þvilijkt være Ovid-urkvæmelegt: Þess vegna hefur Satan fegrad þessa Freistne med Argumentum og Fortølum/med ellegar af Ordum edur Verkum sialfs Christi: Þviad Judas skylldе þegar ædur Evangelium Christi / og hafde heyrt þesse Ord af hon-um/komed til mijn aller þier sem Erfid ed og Þunga erud hladner. Item / Eg vil eingañ fra mier reka af øllum þeim sem til mijn koma: Haũ hafde og ædur reynt Magt og Speke Christi gegn Vidleitne Fiandmaña siña/ hverju ad haũ i Nazareth Borg komst Oskertur ur þeirra Hendum / þa þeir ætludu ad hrinda

hrinda hønum nidur af Biargenu/ Luc. 4. Og a sama Hatt / komst han undan øllum þeim ástæendum i Musterenu/ þo so / ad þeir feingu ecke sied hvad af hønum vard/ þa þeir hoofu upp Steina og ætludu ad grÿta han/ Joh. 8. v. 59. Med þessu fægar og fegrar Satan sÿna Ãeggian til þessa bølvada Verks: Siædu/ þvi hriller þig vid þessu/ hvada illt kant þu ad hafa þar af? þu hefur þo sied hvad Christur hefur ædur giørt; Eins hæglega giekur han ef nu komed sier ur þeirra Høndum og so hin̄a Jppursku Presta/ er handtaka hn̄/ edur vilia handtaka han. Samt sem æd ur hefur þu hina kostulegu 30 Sikla/ ellegar Silfurpeninga / og þo gengur ecke neitt ad JEsu. Og þott JEsus feinge nu þetta sÿdan ad vita um̄ þig / þa veitst þu og so vel / hvad han̄ hefur ædur talad um̄ Nææd/ Fyrergiefning/og Ydran / o. s. f. þu veitst og / hversu han̄ hefur medteked Stoore Syndara/ Tollheimtumen̄ / og þa Bersyndugu /
Luc. 7.

Luc. 7. Þess vegna þegar J Eſus ſier/ ad þu fellur fram a Knie fyrer honum og han lÿtur bæde þyn Augu Tarſtock inn/ þa er honum ollum loked: Þu getur þolad dæliklar Skripter ad eins/ þa erti þid eins gooder Viner epter ſem ædur: Og þu ert viſſulega jafngoodur og gilld ur epter ſem fyr. Med þeſſu möte hef- ur Satan Forblindad ſitt Mælefne/ med þvi þad reyneſt og maa ælykta/ lÿka noglega bevÿſaſt/ af Narmaklögun þeirre ſem Judas kom ſÿdan upp med: þvíad Reikningenn talar þannig. Þa er Judas ſaa/ ad J Eſus var Dæmdur til Dauda / þa ydrade hann þad/ griet og kveinade/ſleingde Peningunum fra ſier/ allt eins og hefdu þeir vered nockur Nel vÿtis Elldur/ foor med Skynde til Snor unnar/og hroopade: Æ hverſu eg giørde Illa / ad eg forraad þannig Saklauſt Blood: Hvad er þad ſem hier ſtendur: þegar hann ſaa ad J Eſus var Dæmd- ur. Þad er ſem ſo ſegde: Judas ætlade ecke / ad þad ſkyllde verda ſo illt ut ur

þeſſu/

þessu / eñ er hañ sa ad þad vard so illt
ut ur þessu/og ad JEsus frijade sig ecke
ur þeirra Hondum/ so sem adur / og ad
þad gillte hañs Lijf / þa Angrast hañ
fyrst fyrer þad sem hañ giort hafde.

Allt eins fiñum vier þeñan Mis-
mun a Freistingum Hollds og Diof-
uls/ og hversu ad hañ slær sier fram
i Hollds Freistingar / og hvad hañ
leggur þar til af þvi sem er hañs eiged/
þad sege eg/ fiñum vier i Epterdæme
þess Guds Mañs Davids þegar hñ liet
telia Folked/ 1. Chron. Bok 22. v. 1. Þvi
þad/ ad David fijsteft ad vita Mañtal-
ed / var ein Hollds leg ellegar Hollds
Freistne/ so sem eiñ añar Þokenkat ell-
egar Madur kañ ad gioraft hugadur af
siñe Vegsemd/ og reider sig þar uppa/
vill og feigeñ ad adrer giete og so sagt
af hañs Vellde og Vegsemd/ Hver Gyr
nd eiñig kom ad þeim gooda Konunge
Ezechia / þegar hañ sijnde þeim Baby-
loniſku Sende-Herrum allt sitt Vopna
Hus upp og nidur / sijna Gtaar-Stoodu

og

og adra Stade / hvar hañs Begsemd gaf orded sien af þeim. Eñ nu grein er Historiañ þetta hier um̃ David: Satan stood a moote David / og sagde vid hañ / Tel þu Foolked. Hvad var þa sialfs Satans i þessare Freistne? Og hvad lagde hañ þar til? þetta var Tilslag Satans / Hañ vard var vid þeñañ Þanka og Gyrnd hiaa David / Þa søm̃u Gyrnd og Fijsn uppblaalade og blies Satan/og uppkveikte hana/ so ad David gaf ecke hañt neina Roo fyrer þessare Hugsun/ hverke Dag nie Nott/og þad kuñe ecke ad hiaalpa/ hvad sem Joab af goodre Skynsemd / sem og adrer søgdu og riedu þar a moote.

Þar ad auke hefur Diøfulliñ Skrautbued þetta Verk med Fortølum af Guds Orde / Þvi þad var ad vijsu ecke nijtt/sem David nu giørde / ecke helldur Oveniulegt medal Guds Foolks: Gud sialfur hafde Fordum og aadur boded Mose ad telia Foolked/ med hveriu hañ leitade siñar Dijrdar / so ad þeir sæ / hversu

hverſu hañ hefde lááted þa fiolgaſt i Eġyptalande/og þeckte hañs ſtoru Magt i þvi / ad hañ gaf fooſtrad ſo margar Hundrad Þuſundet Mañа a Eydemork og þad ſo Ryckuglega. Sydañ ſkipade hañ ad telia þad aptur / og þad i þeirre Meining/ ad þeir ſkylldu aptur þar af þeckia/ Guds dafſamlegu Magt/ hver ed a þrim Fiorutyge Arum hafde lááted þa verda ſo marga i Eydemorkeñe / ad jafnvel þott þau Sex Siñum Hundrad Þuſund Maña være falliñ edur utdaud a Eydemorkeñe / þeirra er gengu ut af Egyptalande/ þa voru þo nu eins marger epter / ſem voru uppaliñer og fædder a Eydemorkeñe. Med þeſſu ſæig ar Dioſulliñ ſyna Rædu i Hiarta Da- vids / Segiande : Þvi ſkyllde þad vera illa giort ? Hafe Gud Fordum ſkipad Moſe ad giora þad? Hverk er þad ecke Guds Æra og Virding / ad Meñ giete ſied / hverſu ad Gud hefur lááted þetta Foolk aukaſt a Dogum miñar Ryker- Stioornar/og a miñe Tyd/hverſu marg

er sem hafa þo falled og dæed i Hiernade.

Þvi er þetta Freistne Hollðsins elleg ar vorrar Natturlegu Girndar/ Ad vier fijsunst fram̃ til Syndarinnar/ ecke fyrer neina adra Orsøk/ og af eingre añarre Aeggian/ eñ vegna þess/ ad Holldeð hefur Ynde af þvi/ þad gediast Augunum/ þad er sætt a Tungunne / þad kitlar Holldeð. Þad er i stuttu Male/ so sem Johañes seger/ 1. Joh. 2. v. 16. Viet kieppunst epter þvi / vegna þess þad er Fijsn Augnañá/ ellegar þad er Lÿsting Hollðsins/ ellegar þad er Drambsemdar Girnd sem glansar / og eitt Metnadar fullt Lijf.

Eñ þegar Diøfulleñ freistar / þa brukar hñ ad søkia Girnder sialfra vor i sømu Greinum / Eñ hañ upphvetur og Girndernar / og þar ad auke eyder þeim Hindrunum er hañ finnur fram̃ koma a moote sier af Guds Orde / allt eins og þvilijkt være ecke Synd/ ellegar kynne ad skada Mañ i nockru: Og giører hañ þa Samlijking þar hiá / sem

þad

þad være betra ad fylgia þvi / er þañig verdur framborid / heldur eñ þvi sem Madur hefur ædur fylgt epter ꝫ af Gu ds Orde / so ad i Freisting Hølldsins er ecke nema ein einfølld Nræring ꝫ Fram brunan til Syndareñar/allt eins og hun kiñe ad vera Nattúrleg: Eñ i Freisting Diøfulsins/eru miklar þúlur/Førtølur og Disputatiur, utprÿddar med Guds Orde/med hverium oss er añadhvert koni ed til ad efast uñ Guds Ord / ellegar og eitthvad af Guds Orde er vanbrukad/ so ad vier mættum verda yfertalader til Ills / ellegar þar giørest sa Sam jøfnudur / so sem þetta være betra eñ hitt / med þvi vier giefum sied þad i Naun rettre af Freistingum Christi/ sem og af þeirre allra fyrstu Satans Freistne sem hente þa Fyrstu Meñ i Paradis / hvar Satan fañ ecke þa vondu Gyrnd fyrer sier: Þviad þar hÿr hañ sig sem best hañ kañ a þessañ Hatt.

1. Fyrst fer hañ ad reingia Guds

 Bod

Bod fyrer þeim/ Hverſ er þad ſo: Seg-
er hañ / à eg ad Trua þvi ad Gud ſege
þad? Elleġar hverſ mun þad og hafa
vered hañs Alvara/ od þid mættud ecke
Eta af þeſſu Tre. o. ſ. f?
2. Þar næſt utleggur hañ Skipan
DRottins ſtœngſum odruvyſe uñ Af
Avarfarins/hverſu ad þad være hvorke
Syndſamlegt / nie Skadſamlegt/ Ja/
helldur ad þad være þeim miklu framar
Gagnlegt og Nytſamlegt: Þid munud
ecke Deya/ſeger hañ/helldur munud þid
verda Gude Lyk; Þar epter kemur hañ
fram med þeſſañ Diſcurs og Saman-
burd edur Samjøfnun. Hverſ er þad
þa ecke miklu betra / vill hañ ſegia/ ad
þid ſieud Gude lyk / eñ þott þid ſieud i
þeſſu Stande Fullkomlegleikanes? So ad
Holldſins Freiſtne er ecke añad eñ ſiñ eiñ
blind Frañbrunan / eñ Satans Freiſt
ne ſkedur med Vitsmunum/ Skynſemd/
Fortølum/ Diſputatium / Røkſemdum
og Aeggiunum. Holldſins Freiſtne er
blind/og lytur ecke neitt til Guds Ords.
Eñ

Eñ Diofulsins Freistne er skrydd og prydd med Guds Orde a mote Guds Or:e.

Af þessu, fær Madur skiott og aud velldlega skiled/nær hañ sialfur/ ellegar adrer eru freistader / hvert þad er þa einunges / og einsamul Holldsins Freistne/ ellegar hvert Satan er og so þar asamt i med sine Freisting.

3. Nu er þesse Mismunur frameg. is a mille þessarra tveggia Freistinga og Gudlegra Freistinga.

1. Fyrst Gud freistar alldrege nockurs Mañs med Holldlegre Freistne / hvorke med þvi ad byrta hana nie ad innblæsa hana i Hiarta nockurs Mañs/eñ stundum uppvekur hañ hana ellegar uppkveiker. þess vegna þegar þu fiñur til þvilikrar Hræringar/Aegginnar og Upperfingar til Syndarinnar/ þa skalltu min Dvalar Alykta / ad Gud er ad ollu leite langt hier fra/og ad þad er añad hvert Holld ed alleina / edur Diofulliñ kemur þig med Knefum / og rekur Fleineñ eñ þa dypara iñ i Holldeð. 2. J

2. J Ånnan Måta: Gud Freistar all- drege til hins Jlla / ellegar leitar nock- urs Jlls med sinne Freisting/ helldur æ og jafnan epter Goodu-Hvert þar a mote leitar Satan og Holldeð jafnan að fa Kollvarpað Trunne/ og að koma Manne til að falla fra Gude / og fra Helgun Lijfernesins.

3. J Þridia Lage er þesse Mismuna- ur a mille Gudlegra Freistinga/ og hinna annarra / Að alldrege reinger Gud sitt Ord fyrer oss / edur vill koma oss til að vijkia þar i fra/ so að hønum sie það Al- vara. Enn þetta giører hann bæde i Holldsins og Diøfulsins Freistingum / so að nær hann lætur annadhvert Holldeð ellegar Satan freista vor / þa dregur Gud þess a mille Krapt sijns Heilaga Anda i Hlie/ so að hverke lætur sa Ande sinna so sterka Gyrnd a moote Holldenu/ Gal. 5. v. 17. Ecke helldur lijser hann so freklega i Skilningnum / og huggar Hiartað: Helldur er það eins og Anden hoskle hier/ edur ligge i Dvæ/ og læte so

Holldeð

Holldeð og Satan rada um̃ Stund i Mañenum / so ad þar sinne hverk vid añad: A medan̄ er Gud Aleingdar med sijna Hialp / lætur oss kalla / og lætur sem han̄ heyrde þad ecke/og sinke oss ecke neitt / Jafnvel þott han̄s Augu stande opiñ yfer oss / og lijte hver vor Afdrif ætle ad verda/Lagande so allt epter vorum Mætte.

Þesse Freistne er hin hærsta / þeg ar Gud og Satan radast under eins a Mañeñ / J þessu er þad þa eiginlegt Verk Satans / ad reingia Ordeð fyrer oss/ad disputera i gegn Saññendum Guds Orda/ og ad rada Mañe til ad falla fra Gude/ ad hryggia oss/ ad kvelia oss/ og fa oss komed i allskonar Orvisnun og Orvænting: Eñ þad er Guds Verk/ ad læta ecke finnast edur verda vart vid siñ Anda medur kropkugum Verkunum/ ad draga sijna Hialp og Fullttynge i Hlie/eiñig Tilfiñing siñar Nadar/ siñar Nalægdar/siñar Hialpar og Huggunar i þeirre stooru Angist/Hræsslu og

Skielfing/ J hvertiu Gud lytur þo ætyd til vor/ hversu myked vier getum þolad / og þar epter lagar haũ allt / og leider so i hurt aptur ur Neivþße / a hagkvæm um riettum Tyma/eins z Hanna Mood er Samuelis tekur til Orda / 1. Sam. 2. v. 6.

Fyrer þvi fær og Madur hier aude velldlega adskiled Guds Freistingar fra Freisting Satans/ og vitad hvert Gud. freistar haũs/ edur Satan aleiñ/ þviad nær ed þu giefur i allre þiñe myklu Aretting skiled og sialfur þeckt / ad Guds Ande er nu ecke so kroptugur hia og med þier/sem ædur/og so sem þu villder giarnañ hafa haũ/ nær ed þig skyniar/ ad þu giefur ecke halldeð so fastlega vid Guds Ord/og huggad þig þar medur/og vered so gladur og Hughraustur þar i / so sem þu hefur fyr vered/ og þu villder nu giarnañ vera, þu andvarpar eiñig med nockre Epterlangan til Guds / Sïal/ þa er þad Gudleg Freistne / med hverre haũ gierer ecke añad/ eñ ad æfa

þig

þig og reyna þig / og so sem leikur vid þig/hafande ecke̅rt midur i Stríe/ eñ ad yfergiefa þig/nær ed þier sijnest sem þu stiert sem allra mest yfergiefeñ af Hon-um: Pad siaum vier a David (er þañig talar) DROTTIñ/ Pu byrger þitt And-like fyrer mier / og eg vard ækáflega skielfdur / eñ þo sagda eg med siálfum mier/ Eg vil Drottiñ kalla til þijn/Dro ttiñ vil eg grátbæna / Ps. 30. v. 9. Og þa eg sagde i þvilijkre miñe Ang-ist og Skielfing/ Æ/ Eg er utkastadur fra Guds Andlite/ þa kallade eg þo til þijn og þu Bænheyrder mig / Ps. 31. v. 23.

Pañig giefur Madur sterk ad giora Adgreining a Freistingunum / og Ran-sakad/hver ad sie hiñ hellste Frumkioss-ull i þeim/og þegar hañ giører þad/ þa hefur hañ greidañ Veg til ad frija sig fra Freistingunum. Hvíad af þessu sem nu hefur vered sagt med mørgum Ord-um/fiñst þesse almeñelega Regla ad stan da Obifud/ uñ allar þessar Freistingar og Mismun a þeim. I.

J Freisting Holldsins er eckert Nei-kagt nie Næverskt.

J Freisting Diøfulsins er eckert Satt.

J Gudlegum Freistingum er eckert Alvarlegt.

Pad er sem hier sagt være: J Freistingum Holldsins kemur hverke nockud fram nie er/ pad sem fram kome fra Nettøgum Anda Guds/ helldur er pad allt samant Synd. J Freisting Satans er eckert Satt/ so ad hvad sem han kemur fram med/ hversu vel sem han kan adprijda pad og fegra/ og hversu fanarlegt sem han kan ad læta pad sijnast/ pa æ pad po ecke ad vera hallded fyrer anad en Einkooma Lijge: J Gudlegre Freisting/ og hvad hellst sem vier verdum varer vid i hesie/ og jafnvel pott oss heyrdest/ sem han talade/ eins og Abraham heyrde/ og su Canversta Kvinna/ pa er pad po ecke Alvara hans/ helldur so sem hans Skiemtan og Leikur/ hvad hellst sem han sijnest ad giøra oss til Mæßka edur Angurs. Par.

Þar fyrer byriar ad giefa þvi befur Gaum ad þessum Reglum/ og þeim ad hallda / vegna þess / ad eiñ Freistadur Madur giefur fyrer þær grædt sig og leidt sig ut af Þiøning Freistingaña / fliott og med Glede / so sem sijdar skal sagt verda i þeim Nijunda Capitula.

VII. Capitule.

Greiner þad sieu. Ad hvorrium þesshattar Freistingar kome / hvert þad eru hin Heilögu Guds Børn og Utvallder / Ellegar þeir Oheilögu og Utskufudu sem lida þvilykar Freistingar / ecke einungis af Holldenu / og af Gude / helldur og af Satan.

AF øllu þessu / sem hïngad til hefur talad vered um Freistingarnar / og um þeirra Edle og Natturu / og hver ad sie Meinunin a þeim: Man framvegis Augliooslega skilia og mylkta / ad þvilijkar Freistingar og Areitingar gegn Truñe og Gudhrædsluñe / henda ecke hin Ogudlegu Børn Vantruariñar / sem heyra Satan til / helldur þa alleina sem til heyra Gude / eru hañs Utvaleñ Truud og Heiløg Børn / So ad

þott

þott nockud þvilijkt meige fina hia þeim Ogudlegu og Bankrudu/ftierdeiles. þegar Nollded og Diofullin er ad leida þau afvega / þa er þad ecke eginlega nockur Freistne / helldur er þad Nerra dæme Syndarinar og Diofulsins / þad er su Magt og Yferstigning sem Diofullin bygar þa med/og þad er Rettlætis Straff og Plaaga Guds yfer þeim.

1. Hvad Fyrst er þetta Nattura allra Freistinga yfer Almeñing/ so sem og hier ad framañ hefur vered sagt / ad reyna Tru og Audsveipne Mañsins Gude til Handa þar med / ad hrekia og skekia Truna og Sided/ Skilningeñ og Hiartad/ sem er Upplijst i Guds Þeckingu og hefur feinged Skilning a Fyrerheitum Guds / lijka þañ Vilia er a sama Hatt hefur nad Gyrnd/ Velþocknan og Asetninge/til ad treista Gude og hønum ad Hlyda / Er nu Freistingeñ ecke til neins aňars eñ ad koma ollu þessu asamt til Efasemdar og ad falla fra Guds Orde/fra hañs Fyrerheite og

Bod.

Bocordum/til ad Trua/Bkvelia/ filgia og giora þad sem þvi mootsirdder/ og er þvert a mote Gude. So ad / þad er eigenlega Freistingen/ellegar ad freist ast/ þegar Sifled/Nugskoked/Hiarlad og Viliefi hreksi og skeksi hristest og hræresi hyngad og þangad/allt eins og ein Eik / ellegar Reir af Vindenum/ med allshattkudu Efasemdum og ostod ugum þaunkum / Mun þad edur þad vera sok Hverk mun þad vera Saskleik ur? Hverk mun eg meiga reida mig uppa þad? Kannske þad gete vered odruvijse/ Item: Skoda/Þu hefur einselt þier/ad lifa so og so / og treister þar a ; ad þu muner giora Gude þionustu og þægelegt Verk þar med / þu ætlar ad þad mune vera hans Bod ellegar Skipan/ þu ætlast og þar fyrer til Launa af hon um: Þu hefur og einselt þier ad lifa alla þijna Æfe i Hreinlijfe og Eidseme/ i Sparneitne/i Nædvendne/ i Rettlate og ødrum þessconar Ydkunum Gudrækneñar. Eñ hvad veitst þu/hvert Gud

hefur

hefur so mikla Velþocknan a þvi / sem þu hyggur/ Hvert hafi vill og so Endurgialldа þier þad/ so sem þu ætlast til og reider þig uppa. Þu sier þar þvert a moote Epterdæme a þeim/ er sem allra mest Ottast Gud / hversu Olucku‑lega þeim vegnar a margan Hꝏtt. Þu sier vissulega/hversu ad þeir lifa i stærra Epterlæte sem haga sier ødruvyse? Hvert være þier þa ecke myklu betra/ad lifa so og so/ eins og sa edur sa? Þier være myklu skærra ad giøra þad / þa hefder þu Epterlæte/ Virding/ Hylle / Aud / Yferlæte / og Agiæte/ o. s. fr. Þetta og añad fleyra þess Hꝏttar kall ast ad vera freistadur.

Hvilad i øllum Freistingum eru tvær Gyrnder sem fylgiast ad/ og tvær Aeggianer / hver a moote añarre: Su eina Gyrndeñ er til ad Treista Gude og ad fylgia honum / Oñur er þar þvert a mote / til ad Afneita Guds Orde / og fylgia Syndeñe/so sem sia ma af Epterdæme Jobs. Hañs Hrigd / Kvøl og

añar

añar Jnblastur i Hiartanu / erta hañ til ad avgta Gud / Eñ sa Skilningur og Þecking er hañ hafde adur a Gude helldur hønum til ad Vegsama og Lofa DRottiñ med Polinmæde. Og þañig er ein Girnd i hønum asamt til ad vgkia ecke fra þeirre Hollustu er hañ atte Gude ad greida / og so Otte nockur til ad falla þar i fra: Og þo er hier ein Aeggian til þess sem er þvert i moote: hvar fyrer / sa sem er freistadur fiñur til Þeñingar og Otta til ad yfergefa þad / fra hveriu hañ bifast / og eingu ad sijdur fiñur hañ eina Lockan til ad med taka og giøra þad / sem er þvi alldungis gagnstædt.

Þess vegna hlijtur þad vissulega ad vera / ad Truiñ sie adur i þvi Hiarta / sem er freistad / og ad sa sem er freistadur og eggiadur til ad falla fra Gude / og til Syndariñar / verdur vissulega / ad hafa adur haft þañ Asetning i Hiar ta sijnu / ad þioona Gude og lifa so ad hønum mætte vel linda / þviad eingiñ

kañ

kañ sa ad hræraſt / eingiñ kañ ad verda kalliñ afnyſtur ellegar eggiadur Jñvortis til ad falla fra þeirre Tru og Trauſte ſem hañ hefur alldrege haft. Eingiñ kañ helldur ad bifaſt nie hræraſt fra þeim Gudlegum Aſetninge ſem hñ hef ur alldrege nockru Siñe haft / Eins og ſa ſem alldrege hefur hugſad til/ aſ ſett ſier / ellegar haft Lyſt til ad lifa i Oreinlyfe og Ωæverſku / kañ ecke helld ur ad verda freiſtadur til Oþreinlyfes. Sa verdur og helldur alldrege freiſtad ur med Efablendne uñ þad/ hvert hañ ſie Guds Barn/ ſem alldrege viſſe hvad þad var ad vera Guds Barn / og ecke helldur hefur ſtundad þar epter.

Þvi a þad Eiginlega heima hia þeim / ad freiſtaſt / er hafa feinged Smeck a Guds Orde / hvar Hugſkoted er upplyſt af Helogum Anda/ uñ Guds Nadar Fyrerheite/ i hverium Guds An de hefur verkad þeſſa Tru/ ad þeir kalla JEſum Chriſtum eiñ DRottiñ. Þeim heyrer þad til ad vera freiſtudum/ hver

ier

ier ed hafa afneikad Syndenie og Diof-lenum med þeirra Athæfe / hverier ed ecke hioona Syndenie epter hefiar Gyrnd um/ hverier ecke hafa sellt sig sialfa til allskonar Ohreinleika / helldur þeir ed hafa i Truñe til JEsum Christum/af Elsku og Kiærleika til Guds fyrer hñs Nad/ med Gyrnd Hiartans/ giefed sig alla til Guds Pioonustu / og afhendt Lykama siñ og Sálu / samt alla sijna Tímu til Retklætes: Hvar uñ hiñ Vij-se kalar mgiætlega/Syr. 2. v. 1. Barn mitt / Villtu Guds Pioonustu-Madur vera / þa bu þig vid Freistne.

Þviad þott hiner Ogudlegu frem-ie hinar somu Synder og skamarleg Verk / til hverra nd eift Guds Barn verdur upphvatt / og lijka þañig sigrad þess a millum/ad þad fremur þau/ Og þad sie einig fullreindt/ ad þvilijkt kiem-ur ecke Etnunges af hiñe vondu Natt-urlegu Gyrnd sialfra Ogudlegra/ og af þeirre syndugu Holldsz-Lyst / helldur er Diofullisk og so kroplugur i Vernum

Vankruariskar/bæde til ad blinda Lioos Sañleikšins fyrer þeim / sem og til ad upperta þau og koma þeim til allskon-ar Ofæmelegra/ Oskickanlegra/Skam-arlegra og Fordæmanlegra Verka: Þa er þo eingiñ Freistne hiꝏ þvilÿkum O-gudlegum Mønum / og hvorke freistast þeir þar til af Nolldenu nie af Satan. Þvi/ad freistast/er/ so sem fyrer skømu var sagt/ ad fiña til Tveggia Gyrnda/ hverrar i moote añarre/og ad fiña nock ra Lyst til ad hallda vid hid Gooda / og til Otta fyrer ad falla þar i fraꝏ : Og samt sem aꝏdur maꝏ Madur fiña til og verda aꝏskynia uꝏ eina adra aꝏreitande Gyrnd i Nolldenu/ til þess/sem er synd-ugt/ eiñig til nockra Fortalna og Fiør-raꝏda i Hiartanu og Hugskotenu.

Vid þesskonar Mootstrÿdu verda ecke hiner Ogudlegu varer/yfer hveriuꝏ Satan hefur øll Yfer-Raꝏdiñ / helldur stendur þad uꝏ þa Eph. 4. v. 19. ad þeir hafe gefed sig sialfer i Lausung og framed allshaꝏttadañ Ohreinleik / Og

Kom.

Rom. 1. v. 24. Stendur / ad Gud hafe
yfergiefed þa i frameidt ellegar Rang
snued Sinne / so ad þeir giora jafnvel
þad sem Natturleg Skynseme helldur
vera Ovidurkvæmelegt; Og 2. Tim. 2.
v. 26. Stendur skrifad um þa / ad Diøf
ullinn hafe þa fangad epter sijnum Vil
ia. Þess vegna finna þesser til eingrar
Mootstrijdu i edur hia sier / þa skintar
ecke betur / og ecke hafa þeir betur Vit
a / þeir giora þad fuser og med Epter
læte/hvad hellst sem þeir adhafast i gegn
Gude/i gegn øllum Guds Otta/ og seg
ia i sijnu Hiarta/hver vill kenna oss nock
ud betra. Fra hverium St. Pall pann
ig seger / Eph. 4. v. 19. Ad þeir sieu
þvilijker / ad ege finne þeir til neinnar
Þianingar/af þvi/helldur sie þeim þad
einunges Ynde og Epterlæte: Eins og
sa sem hefur gefed sig til Lauslætes/ og
yfer hverium ad Diøfullenn hefur nu
þess vegna feinged øll Raad og Herra
dæme /þeim hinum sama er þad þa ein
gin Þianing / þott hann finne ad hann

Syrnder afsyse hań til Laustætes Berka/ ecke helldur er hań Sorgbiteń ut af hvi / helldur hefur hań Cpterlæte har af. A vidlykań Nætt / hver sem hefur sett sier ad vera Rænglætur hań Dikputerar ecke miøg i Niarta synu / þegar Nenkugleikeń giefst / hvert hań skule Soþkia nockurn ellegar Þretta / hvert hań skule Niælpa sier a ańars Eignum/med Lyge/ Meinsære/ Rængsleitne og Orietkvyse/ v.s.f. Nelldur er hańs Cpterlæte ad fullgiøra hvilykt og fremia: Þess vegna er hverke hins Ogudlega Freistad af Nolldenu / hviad Syrnder Nolldsins hafa Nerradæme yfer hønum : Ecke helldur freistar Diøfulliń hańs: hviad Satan verdur ad giøra sier Omak nockurt i slyknum Freistingum: Eń fyrer heim Ogudlega harf hń ecke ad hafa neitt Omak framar / vegna þess/hań hefur hań Fængadań epter sine Billd/ hań/yfer hverium eg mæ biooda / og fyrer hverium eg ræd/ harf eg ecke so miøg ad eggia/ æmińa og yf-
ertala/

erfala/ þegar eg vil hafa nockud giørt/ Enn vid þann/sem eg hefe ecke under mijnu Vallde/ edur olldunges epter mijnu Sinne/þarf eg ad bruka Amiñing/Uppvoatning og Aeggian/ Eins er þvi og vared med Freistingar Satans / þess / sem er a moote hañs Vilia / og fyrer hvertum hañ ecke rædur / hlytur hañ ad freista / Þañ hiñ sama verdur hañ ad skekra/ hræra/ locka/eggia/æfiisa/yfertala / o. s. fr. Enn fyrer þeim sem er hañs Egiñ / þarf hañ ecke ad giøra sier þetta Omak.

Af þessu ma þa ráda/ad Freisting iñ er eigenlega heima hia þeim Gudhræddu : Nema þeim sem hafa feinged Truna / hafa medteked Guds Anda / hafa affsagt Diøfuliñ / þeir ed tilheyra Gude/og eru iñtekner i Tølu hiña Nei logu / er þad heima ad vera freistadur.

Þvi næst verdur þetta bevijsad og stadfest af Dæmum hiña Neilogu/hver ter ed alldrege hafa vered Gude so kiæra / ellegar vered so mykler Neilager/ ad

þeir hafe eige orded ad fiña til og þola eina Freisting epter adra/So ad alla þa Tyd sem þeir vissu ecke neitt hvad Gud edur hvad Tru var / þa urdu þeir ecke helldur varer vid neina Freisting / Eñ strax er þeir hefdu feinged Truna/ od-ludust riettа þecking a Gude / og voru ordner riett upplyster i þecking Saklent sins uñ Guds Anda / og hefdu sielf sier eñ þa stadugleгar ad vera Guds þioona-ustu-Meñ/ þa fundu þeir til Freistinga-aña/ þa lagde bæde Nollded og Diofull-eñ ad þeim med allre Orku/ og ecke helld ur þyrmde Gud þeim med sijnum Freist-ingum þess a millum.

Skodadu þar uñ Dæme eins Guds Barns/ St. Pals/ Vier vitum hvada Madur hañ var / ædur eñ JEsus leit til hans i Nead sinne / og hratt honum af Hest-Bake til Jardar nidur / einnig talade so hardt vid hañ / ad hañ skalf og titrade : Alla þa Tyd sem þad var bunded fyrer Augun a honum/med þeir-re fordæmdu Phariseisku Rettlæting / og

og han Offoorkte Vidurkenning JEsu Christi / medan han hafde þa Sælu-hiälplegu Tru ad Nade / hliop og ode so afram i þvilijkre Villu / hyrdte ecke um ad hafa JEsum fyrer sitt Rettlæte / hugde ad hafa so miked af sier siälfum sem kynne ad giøra han Rett latan fyrer Gude / og utvega hønum þad Eylijfa Lijf / han sinte ecke þeim Krossfesta JEsu hid minsta med sijnu Evangelio / med sijnum Fyrerheitum / med sine Forþienan / med Trune er han atte ad hafa a hønum ; alla þa Stund / sege eg / sem Paulus fer þessu fram / þa læstur bæde Hollded og Diøfullin han vera O-areittan med sijnum Freist ingum / þa ypter hverke Syrnd Hollðsins sier so miøg i hønum / ecke helldur upp-hvetur Diøfullin han so akaft / ecke rekur Satan Fleinin þa so diupt inn i hans Hollð / ne lemur han so Blygdunar laust med Knefum / sem sijdan.

Hviad han talar siälfur med skijrum Ordum um Freistingar Hollðsins / Kom-

7 v. 9. v. s. f. Eg lifda nockra Stund/ seger hañ/ an Logmalsins: Eñ er Bodorded kom Endurlifnade Syndeñ apt-ur / Eñ eg deyda / og pad vard funded/ ad pad Bodord vard mier ad Dauda/ sem mier var po til Lyffsins gefed: Ecke vegna pess ad Bodorded være ecke i sialfu sier Gott / Heilagt og Rettlatt/ helldur took Syndeñ sier Tilefne og Tækefære af Bodordenu/ so ad hun tæl de mig og deydde. Hvad er pad sem Postuliñ seger hier uñ sig/ad hañ lifde adur fyrer ukañ Logmaled / fyr eñ hañ vard Nluttakande Nadar JEsu / og fieck Postula Embætte? Rom. 1. v. 1. Vissule ga var hñ eiñ Phariseare Uppfraddur fra blautu Barns Beine i Logmalenu / hafde og feinged stærre Framfor par i eñ nockur af hañs Jafningium edur Jafnoldrum. Eñ þetta er Meining Postulans / sem villde hañ þañig uñ sig segia: Fyr eñ eg fieck nockra Þecking a Evangelio/og vard upplystur i Trune a JEsu Christo/pa skillde eg ecke hvad

Lögmaaled sagde / Eg visse ecke ad þad rïde so myked a þvi / sem stendur i þvi Nijunda og Tijunda Bodorde/ þu skallt ecke girnast/ þess vegna fann eg ecke helldur til so stoorrar Hræringar af þvi/ og kusse þa/ so sem eg ætlade ad hallda mig Ostraffanlega epter Lögmaalenu/ Phil. 3. v. 6. Enn þegar Bodorded kom/ og eg fieck riettа þecking a Christo/ og riettann Skilning a Lögmaalenu / hversu ad þad være Andlegt / hversu fullkomna Hlijdne þad utheimter / hversu ad þad fordæmer ecke alleina þau Ytvortes Verkinn / helldur og so þanckana og Girndernar: Þegar Lögmaaled og Bodorded kom nu hier fram a þennann Hatt/ med sijnum riettа Skilninge/ og eg fieck nu skiled / hversu ad Christi Naad Onyter ecke nie aftekur Lögmaaled/ ellegar giefur mier fullkomed Leife til ad syndga þar i moote / helldur forbijdur þad myklu framar / Skylldande mig til ad þeckia Syndena þar epter / og ad flija hana/ og sem eg hafde þannig æsett mier

 þeita/

þessa/ecke alleina ad ſtunda þa Vtvortes legu Næverſku framveges eins og Adur/þa eg var i Flocke Pharisæana/helldur og/ ad þióna mijnum H Erra JE-ſu i Hreinleika Hiartans/ og ad deyda/ ecke Grnunges Vtvortes Nokiked og þess Tímu / helldur og ſo Gyrnder og Tilhneigingarnar Jnvortes / þa nu ſo ſtoodſt a fyrer mier i øllum Greinum / vill Paulus ſegia/ þa lifnade Syndeñ/ ellegar vard lifande/og eg deyde. Hvad er þad hañ ſeger/ Syndiñ lifnade? þad er ſem hañ ſegde: Syndiñ og hin vonda Gyrnd/af hverre St. Jakob ſeger/ C. 1. v. 14. Ad Madur verde freiſtadur/ var viſſulega adur hia og i St. Paale/ og an alls Efa hefur hun og ſo vered Notuſem i hañs Hiarta/epter þvi Edle ſem hun hefur i Nätturu ſpilltum Hiørtum allra Mañа / Eñ þa var ſu Synd og Gyrnd ſo ſem daud ad eins / þad er / Paulus fañ hverke til nockrar ſtoorrar Piñningar af þeim vondu Þaunkum og Syndſamlegu Gyrndum / ecke

ecke hellдur giordu þar ſo freklega vart vid ſig i honum/ ſo ſem ſidan / Helldur hvijldeſt Syndin ſo ſem ein daudur elleg ar ſofande Hundur / ſem hverke giellter ellegar byſtur/medan han er læten liggia grafkyrr og hvijla ſig i Nadum ; En þegar han took nu til ad hreiſa vid Syndena/villde nu ecke liſa þanng leing ur fyrer utan Logmaled/ eins og ꝏdur/ Han ſtiakar vid Syndena / vekur hana upp / og vill reka Hunden burt ur Huſenu / Tekur til ad ſtijma og beriaſt vid þetta vonda Villu-Dijr/ vill ſeigen/ſo ſem han ſeger ſialfur/ ecke lata Soolena gꝏnga under yfer ſine Reide/og ecke lata þær vondu Hugſaner hvijla i ſier um Noottena/Skoda/ Pa tekur Hunden til ad urra framan i han og vill bijta/pa ijter han Kloonum fram ad honum / Pa lifnar Syndin þanng / ad þeſſ meir ſem han vill deyda hana/ þeſſ helld ur lifnar hun. Þeſſ meir ſem han ſtendur hefie i moote / þeſſ ſtærre / verre og øflugre Gyrnder og Fijſn vekur hun

upp

upp i honum/ og þad so/ad þegar hañ
mśekur sier ad giora hid Gooda / þa
rædst Syndiñ a hañ so skyndelega og
akaflega med heñar banvænu Syrnd-
um/ allt eins og Nerkiadur Ovinur/ ad
ecke verdur hañ alleina Opkiñies ad sle-
ppa hinu Gooda sem hañ hefur ásett
sier / helldur verdur hañ og so ad giora
Illt/hvar til Syndiñ dregur hañ/þvert
a moote hañs Villia / og hvad sem hañ
seger / honum ad þackarlausu. Ja /
hvad eñ nu er meira / hañ klagar yfer
þvi/ad Syndiñ hafe þañig lifnad i sier/
ad hañ vanbrukade jafnvel þau Heilögu
Bodord Guds / i hverium hañ hafde
allt sitt Ynde/med þvi moote/ad þegar
hañ hugdest ad kefia ellegar reka Synd-
ena ut ur Hiartanu fyrer Bodorded/ þa
took Syndiñ sier Tækefære af Bodord-
enu/ til ad hreifa þeßare illu Syrnd i
honum/hveria ad Bodorded añars bañ-
ade. So a nu þetta ad skilia / er hañ
seger/ þegar Bodorded kom/ þa lifnade
Syndeñ: Ja/hun lifnade þañig/so sem
hañ

hañ medkieñer sialfur strax þar epter / ad i Stadiñ þess / ad hañ þoottest mdur vera eiñ Herra yfer Syndeñe / þa vard hañ nu so sem eiñ Prǽll selldur under Syndena.

Þar fyrer / so leinge sem St. Páll þeckte ecke Syndena rett / og hafde ecke rett Skynbragd a ad standa i moote heñe i Trune a JEsu Christo / þa liet hun hañ vera so nockurnvegiñ i Nadum. Eñ strax og ddara sem hañ villde af allre Alud og Alvoru standa i moote Syndeñe / og reka hana burt ur Hiartans Hýbýlum / þa barst hañ olldunges Aflage / so ad alldrege hafde hañ vered freistad so mkaflega mdur af Syndeñe / og alldrege hafde hañ mdur vered so mfystur til hins Jlla / alldrege fieck hañ nie fañ mdur so margar illar Girnder / og skamarlega / Andstyggelega Þanka / Hugreñingar / z Hræringar / sñ hñ vard var vid / þa hañ villde setia sig hid mkaflegasta a moote Syndeñe og vera heñar mn.

þetta

Þetta hid ſama gefur hañ og til Vitundar/ 1. Cor. 9. v. 27. Eg kem og piæe miñ Lykama/ ſeger hañ / ſo ad eg Predike pad eige ødrum og verde ſialfur rækur. Hvad er pad añad/ eñ pad hañ villde þetta ſegia / ad þegar hañ Predikar fyrer ſier og ødrum / og ammiñer pa(ſo ſem hañ ſeger pad i ødrum Stad) Tit. 2. v. 12. Ad læta Guds Næd kypta ſig til ad afneita Ogudlegu Athæfe og Veralldlegum Gyrndum og Lifa Sparſamlega Rettferduglega og Gudlega i þeſſum Heime / Pa fær hañs eged Holld ſo Yferhond i hønum/ ad hñ verd ur ſafnvel med Foſtu/Ervide/Vøkum/ Bænum/ Andvarpe og Grææte ad kvelta Lykama ſiñ / ſo pad var a ad lŷta/ eins og hefde pad vered lamed med Vareflum/ og ef hañ giørde pad ecke/ pa mætte hñ vera hræddur um / ad hañ yrde ſialfur Rækur (pad er Vtſkufadur) og giørde þvert a moote þvi ſem hañ kiende ødrum/og yrde ſo ſialfur Fordæmdur/ þar hañ villde þo giøra adra Sæluhoopna-

Pad

Þad er stoort ad segia um̃ hvilgkañ Mañ / Ä ver af oss skyllde hafa ætlad hvilgkt um̃ St. Paal / hugsad pad / elleg ar viliad leida sier þad i Muñ um̃ hañ / hefde hañ sialfur ecke viliad læka þad i lioose um̃ sig? Er þad ecke yfferlak / Þegar hañ vill fyrer alvøru Predika Truna iñ i adra a JEsum Christum / og kelia so um̃ fyrer þeim / ad þeir tæke vid Evangelio / so sem̃ Gudlegum Sañ endum / villde og med hiñe stærstu Gud-rækne uppørva Hiørtu añarra til Þack læþes vid Christum / þa kuñe pad ad koma ad hønum / ad hañ var ecke nema æred kalldur i Truñe / so þad syndest sem hønum være þad lijtel Alvara og þotte sem hañ meinte ecke neitt sialf ur med því er hañ kende ødrum / og til þess / er hañ villde koma ødrum til ad hallda fyrer Andstygd og Svijvirding / fieck hañ sialfur Gyrnd og upphvakn-ing i Hiartanu / Þegar hañ bar sig ad sem best ad koma ødrum til ad Grœta / þa kuñe þad ad koma ad hønum / ad hñ

so sem hlæe sialfur ad þvi med sialfum sier. Þetta er undarlegt og fáheyrt/ so ad marger mættu vel kanske spyria mig ad/ hvert mig dreymde edur hvert eg være ad tala Draum-Ora? En so sem skil- ur nockud til Gagns og epter rettum Grundvelle um Gud/ og vill Ottast hann og Elska af øllum Hug og Hiarta/ mun hverke/ nie skal segia/ ad eg tale Draum- Ora. Hefde einhver fyrer nockrum Ar- um lagt þessig Ord St: Pauls ut fyrer mier/ þa munde eg og so hafa sagt/ ad hann talade Draum-Ora. Til þvilijk- rar Freistne Holldsins hlytur sa Nei- lage Guds Madur ad finna hia sier / so ad þegar hann vill sem allra mest spornast vid Syndene / þa æsest hun sem allra mest upp i honum.

Hier lætur ecke helldur Diøfullinn hann vera i Fride / helldur þegar hann er ordenn Paull ur Saul/ ur einum Vantru udum einn Truadur/ Postule Christi/ er ádur var Offsoknare: ur einum Phari saiskum Hræsnara / einn Alvoru fullur/

And-

Andlegur / Sudrækeñ Þioon JEsu Christi/ þa geingur Satan hier fram/ og hvad Nollded giefur ecke muñed/ þad vifiur hañ æ og giører/ Uppbælar þat vondu Nolldlegu Syrnder hia St. Pæle / og leggur þar til Elld af Nelvyktes Gloodum/ so ad Syrndeñ verdur uppblæñ señ til Loga af Nelvyste/ Jacob. 3. v. 6. Sender so syn banvænu eytrudu Skeyte æ hañ (um hver ædur hefur vered talad i þeim 4. Capitula) ad hañ ecke alleina hroopar / O mig aumañ Mañ / Hver vill frelsa mig fra Lykama þessa Dauda ? Nelldur fiñur hañ og til þvilykrar Pynu / sem Knefar sialfs Diøfulsins lemde hañ/ Og hañ varo ad falla fram a syn Knie/og hroopa þrisvar Siñum/ bidiande ad JEsus villde hialpa hønum. Þar um talar hañ / 2. Cor. 12. v. 8. Þviad þad sem hañ talar um Fleiñ iñ i Nolldenu/ æ ad skilia um þær banvænu Nolldlegu Syrnder / hvørra vier høfum ædur geted / vid hveriar / þegar hañ þottest añars giet a ræded sialfur

ad nockru Leite / fyrer Guds Anda/ þa kom Diøfullen aptur med þar in i hid Holldlega Hiarta/ so þar festust þar og juku þvilijkrar Plagu eins og Fleisnock ur være/sem Madur kyne ad reka in med Orku: En þad sem han kallar Knefa-Høgg Diøfulsins/eru Fortølur sialfs Diøfulsins. Af þessu vijsse ecke St. Pall hid minsta ad segia / þa han var ein Pharisæare/helldur liet Diøfullen han þa vera i Nædum.

Og hvad en þa er meira/ Gud sialfur vill ecke helldur hafa han undan þeg ed sijnum Freistingum / þviad þa han et so freystadur af eirne Hælfu af Holldenu/ af annarre af Satans Eingle / og er i þvilijkre Angist/ad han villde helldur vera daudur / og akallar sin HErra JEsum um Hiælp / þa verdur han þo ad Hroopa þrisvarsinnum / fyr en han far annadhvert Svar nockud / ellegar Huggun/so ad þad/ med hveriu Diøfullen kvelur han / eins og han være Vtskufadur fra Gude / af þvi han fann til

þessa

þessa Fleins i Holldenu og Knefa-Høgg va Satans/er so sem Christur stadfeste hanig satt ad vera/med þvi hañ dregur so leinge undañ bæde Svar og Hialp.

Nu vitum vier þo um̄ St. Pal/ ad hañ hefur vissulega vered eiñ af þeim hellstu Trüudu og Stoorhelgu Mōñum Guds / Og sialfur Christur gefur honum þessañ Vitnisburd/ ad hañ sie i större Naad hia sier/og þad jafnvel þa/ þegar bæde hñs egiñ Veikleik' og Satans Eingill plagar hñ/ eiñig þa Hialp Christi dregst undañ/Ja/hvad eñ þa er meira / hañ hefur eñ þa Guds Naad so sem eiñ Heilagur/jafnvel þott Christur vilie ecke frelsa hañ alldungis fra Fleinenum i Holldenu / nie helldur fra Knefum Diøfulsins.

Þar fyrer þa bevijsar sa alleine St. Paall hañig/þott ecke være fleyre Dæme til / ad þessar Freistingar eiga heima hia Guds Børnum/og vilia þeim hellst eigenlega til sem eru i Trunie / hafa hiefed Syndeñe og Diøflenum Skilnad-

ar-Skræ / og eiu under Nædeñe JEſu Chriſti/eñ þad ſama ſtyrkeſt og ſtadfeſt eſt af Epterdæmum allra anarra Heilagra Maña.

Þvi hvad er þad ſem hiñ godde og Nædvande David ſeger / Pſ. 119. v. 105. 106. DROtteñ/þitt Ord er Lampe Foota miña / og Lioos a mijnum Vegum. Eg ſver (i mijnum Huga) eg vil hallda þad / ad eg vil hallda Rettende þijns Rettlætes (dæma og laga allt þad ſem i mier er/og allt þad ſem eg tek mier fyrer Hendur ad giøra/epter þvi ſem eg veit ad þad verdur dæmt af þijnu Rettlæte/og epter þvi ſem eg fæ ſtadeſt þar med fyrer þijnum Rettlætes Doome/) v. 107. Eñ nærſta em eg audmijkkur / Endurlijfga þu mig epter þijnu Orde / v. 108. Lækku þier þocknaſt DROtteñ þad viliugt Offur mijns Muñs/og kieñ mier þijna Dooma.

Þad eru viſſulega nockur ægiæt og ypfred føgur Ord: Eñ hvad eru þau þo aſiad / eñ ein auglioos Jætning fyrer

Gude

Gude og ollum hans Heilogum / ad þa David hafde utvaled Guds Ord so sem Lampa ellegar Lygt Foota sinna / til ad lysa sier med/ og han hafde svared þad i Hiarta sinu/ og aset sier med goodum Hiartans Vilia og liufum/ ad dæma og skylda sina Þanka,/ Ord og Verk epter Guds Rettlæte/ þa verdur han audmiuk-ur/ þa verdur han sturladur/ ecke allei-na af Monnum / helldur allra mest af Holldenu z af Satan/ og verdur so kval-ar lega Sorgbitenn / ad han hlytur ad hroopa til Guds og bidia / ad han vilie hallda Lijfenu i sier medur Huggun sijns Ords / so han orvænte ecke til fulls og ormegnest/ og ad sa same Gud vilie hiaal-pa honum og styrkia han / ad han gete endt og hallded þad gooda Verk er han hefur Gude giort. So ad David fin-ur þar fyrer ecke til neinar sierdeilesleg-rar Þrautingar / fyr en han hafde af tiestre Alooru og Alhuga mootsagt Dioflenum og Syndenne/ og i sinne Baud-lating svared / ad han skyllde hlioona

Gude. En þegar þad er bued/ þa fiñ-ur hañ til Audmykkar (sig ad vera niður-ſleigiñ) þa finnur hañ til Freiſtinga / ad-bæde Syndiñ og Diøfulliñ eykur hon-um noogu myklellrar Skielfingar / ad hon-um vill ecke veita þad ſo liett / ſo ſem hañ hugde.

Hvad er þad er hañ ſeger i þeim ſa-ma Pſalme / v. 36. 37. Hneig þu mitt Hiarta til þiña Vitnisburda og ecke til Fiaar-Girndar / Item / Fraa ſnu þu Augum mynum / ſo ad þau lÿte ecke epter Onytſamlegum Lærdoome / Hvar fyr er munde hañ bidia Gud ſo Innelega / DRottiñ / Hneig mitt Hiarta og ſnu mynum Augum þar i fraa / hefde hañ ecke funded Freiſtingar þeirra Girnda vera ſo rykar og hardar i Hiarta ſynu / ad hañ matte ørvænta uñ ſyna eigeñ Krapta.

Hiñ ſame David er viſſulega ſaa Madur / hver ed hefur þañ Loffſtyr i Ritningune / ad Gud ſeger ſialfur / ad hañ hafe vered Madur epter hañs Hiarta.

Hiarta: Eñ hverneg fer Gud pa ad/ ad þyrma hönũ fyrer sialfs sijns Freist-ingum? Hvad er þad sem David klagar yfer / Psal. 77. v. 3. A mijnum Mootgangs Tijma leita eg til DRottins / mijn Hond er utrett a Nætkarþele / og lætur ey af / þviad Sála mijn vill sig ecke Hugga lata: Nær ed eg em hryggur / þa hugsa eg til Guds / nær mitt Hiarta er i Angist þa tala eg (þegar eg villde hugsa til Guds / þa skelfdunst eg / villde eg segia hvad mier bioo i hiañ Briosti s / þa ormegnadest miñ Ande) þu helldur mijnum Augum so þau vake / So Mælltlaus em eg / þad eg get ecke talad / þa eg villde mæla vid mitt Hiarta og miñ Ande villde ransaka / þa hlaut eg ad segia / mun þa DRottiñ Eylijflega fordrijfa og einga Lykn nu leingur aud-sijna? Eda er nu hañs Miskunseme med ollu utgiord / og hafa Fyrerheitenn teked Enda (hñs Ord sin hañ hefur lofad ad skylldu vara fra eiñe Ættkvijsl til añarrar / so leinge Feolk være a Jordu / ad

han villde vera Nødugur ? Nefur han nu gleimt þvi Orde / og byrgt sijna Myskunsemd med Reide ? Hvernig var han frij þegar han kallar / Ps. 88. v. 4. Sæla mijn er full af Eymd / og mitt Lijf þad tekur Nelviite ad nælgast (han seger/ Sæla mijn er mett af Olucku/ecke mitt Lijkame) eg reiknast eins og þeir sem fara til Nelvijtis (søckva nidur i Dryvkningena) eg em lijka sem sa Madur hver ed einga Hiælp hefur / eg ligg medal þeirra Framlidnu yfergefin/lijka sem hiner i Nelslegnu þeir ed i Grøfum liggia / hverra þu minest ecke leingur/ og þeir frastilldet eru fra þine Hende. Þu hefur mig i Grøfena nidurlagt i Myrkred og Diuped / þijn Grimd þrick er mier/og þu med øllu þijnum Vatns-Floodum þreinger ad mier. Hvar var David þegar han seger/ ad Gud hafe læted sig raka i margar Eymder / allt eins og David hefde vered i Afgrune Jardar / Psal. 71. v. 20. Edur þegar han seger/ Psal. 42. v. 8. Ad þar kome
eitt

eikt Afgrun epter aflad.

Samuleidis / og sannarlega er pad ein gledeleg Bæn sem han gierer/ Psal. 119. v. 76. 77. Vljn Mirskun hljtur mijn Huggun ad vera/ epter pvi sem pu hef yr pijnum Pioon heited / lat:u pijna Miskun koma yfer mig so ad eg life/ pvi ad eg hefe Lysting til pijns Logmals. En hvad er pad annad/ en ein Jatning/ ad han hefur adur vered fyrer utan Huggun Guds Orda/ og so Ottaslegin/ ad han hefur orvænt sier eylijfs Lijfs / og ecke hefur han kunnad ad finna til nock rar Glede af Guds Logmale.

Allt eins var og astadt fyrer Job: Han hefur pan Vitnisburd / Ad medal allra peirra sem lifdu honum Samtijda / var ecke neinn hans Lijke til a Jordu ad Heilagleik: En hversu ad han hafe vered freistadur / par um hefur adur vered talad: Diofullinn slær hans Lij- kama/ og ofan a pan Skada er han gierde honum a Eignum hans og Bornum/ en pad virdest Job en pa hardla lijtels/

hia þeim Ognarlegu Skelfelegu Formi-um/med hveriuim Gud liet hañ hræddañ verda/og hia þvi/ ad Gudlegre Huggun var svipt i burt fra honum/ þvi þegar þetta frestallt til fyrer honum/ þa Ose-ade hañ sier alldunges ad hañ være heingdur.

Eg sagde ådan / ad þegar Madur vill affegta Syndeñe og Dioflenum/ þa sækia þessar Freistingar a hañ sem allra akaflegast. Skoda þad a þeirre Canversku Kvinu/ þegar hun hefur nu i Hygglu ad kasta Neidne / þa veiter Diofullen Dottur heñar Aras / Eñ þegar hun vill ad fullu og ølluigiøra sig vidskila vid Satan og fra þvi Canversku Tofra-Folkei Phœnicia/ z villde ecke leita Rada til Beelzebub vegna Dottur siñar/helldur hia Guds Fyng-re/ hia JEsu Syne Davids / Sia / þa Freistar Christur heñar siælfur mik-lu freklegar eñ Diofullin hefde nockru sinne kuñad ad giøra.

A sama Nott geingur Abraham. þegar

Þegar hñ ser ad hlÿda Bodorde DRottins/ geingur burt fra þeim Skurgoda-Dyrkunar fulla Stad/ Ur i Caldæa/og seger sig fra Þioonustu Diøfulsins/ þa hlÿtur hañ ad ganga i þa sømu Rød (Flock hiña Freistudu) ad søñu greiner þar ecke uñ Freistingar Holldsins ellegar Satans/ eñ þo er þar geted Freistingar sialfs Guds/ sem hefur vered ein þvilijk Freistne/ ad vier varla høfum Skinbragd a heñe/ hvar uñ og so hefur adur talad vered. Þad er ølldunges vÿst/ ad øll su Heilaga Ritning getur ecke uñ neina diupare (hærre) skelfelegre / nie hættulegre Freistne/ Þviad/ iafnvel þott þad sie ecke Diøfulliñ sem freistar hñs (Abrahams) helldur Gud / þa er þo Freistingeñ þess hættulegre / og þad vegna þeirrar Orsakar / ad hier er ecke vered ad stÿma uñ Isaak/ sem var hñs einka Sonur / og hvern ed Abraham atte ad aflÿfa med siñe egiñ Hende/ og brena ad Øsku. Helldur er hier vered ad stÿma uñ Fyrerheite Blessunariñar

og

og þess eilijfa Lijfs. Hvad Gud hafde heited Abraham Blessuneñe/ þad er Fyrergiefning Syndaña / Rettlætenu / og Frelsun frá Bølvan Løgmálsins/ sem og Glede þess eilijfa Lijfs. Eñ þessu var Abraham (þañig) heited/ad hañ skyllde þad ødlast/fyrer og med Sæde Isaaks/ þad er/ fyrer eiñ Mañ/ edur þa Persoonu er ætte ad fædast af Isaaks Ættkvijsl/elleggr Afkvæme/ Eñ nu æ Abraham ad slætra Isaak/ þa hañ æ þo eckert Sæde/ og æ siálfur ad Offra hønum. Hvad var þa añad sagt i Hiarta Abrahams / eñ so sem hañ hefde heyrt siálfañ Gud tala þvilijkum Ordum: Siæ/ þu hefur ædur feinged Fyrerheited / Eñ þu ert ecke þess maklegur / þu skallt siálfur Offra hønum/so þu meigir vita / ad hañ er af Døgum ræden / og vit fyrer vijst / ad þu skallt alldrege fæ Sæde af hønum / og alldrege skallt þu verda Sæluhvolpiñ/þar er og eingiñ Efe æ/ad vissulega hefur lijka Diøfulliñ skerpt þetta i Hiarta Abrahams /

og

og smądad þetta so i Huga honum: Hvrad þegar Gud sagde/ Þu skallt slæt ra Syne þÿnum / Þa var sagt med beru̅m og einlægum Ordum: Þu skallt alldrege fa neina Blessan af mier / fyrer Þvi / ad hañ ætte ad hafa Blessunena af Sæde Jsaaks/eñ nu svipte Gud Jsaak ï burt fra honum / hvad sem hañ sagde: Hier/ sege eg/ hefur Satan ecke læted vanta Þad hañ þottest eiga til ad leggia / helldur leidt Abraham þetta eñ þa framar fyrer Siooner / lagt þad eñ þa befur nidur fyrer honum / og reked þad so sem eina Ør iñ i hañs Hiarta: Skodadu / Þad er vissulega Gud sem talar vid þig/ Einganvegiñ er þad Satan/være þad Saton/ mætter þu ælla ad þetta være Lyge/ Eñ nu veitst þu ad þad er Guds eigeñ Raust/Sielur þu nu þeckt / ad þad Merke er nu Gude Andstygd sem hañ hefur þier giefed/ þad er ecke hañs Alvara ad hañ vilie blessa þig/helldur blÿfur þu og erf bølvadur/ Hvad hefur þu nu meira ꝥ þÿna trua

Þioon=

þioonustu? Hañ kom hier til ad forä burt ur þijnu Födur-Lande / hier hefur þu vered eiñ vesæll Vegferdar Madur og Adkomande/reikad uñ kríng fra einum Stad i añañ/i Hallære og Kvølum/ i allskins Nættum og Armædu/ Hijngad til hefur þu lifad vid Fyrerheited / hvert fær þu nu ecke sied ad þad er ukes? þetta er Gud þi hveriurn þu hroosar so miøg / og hefur þioonad hønum so dyggelega. Nu vill hañ ofan i Kaupeð loka þig ut fra Himnarijke/allt eins og hañ hefur utflæmt þig fra þijnu Födur Lande. Eñ eckert er auglioosara nie sterkara til ad geta þetta bevÿsad / eñ Epterdæme Endurlausnarans Vors DRottens JEsu Christi. Uñ hañ efunst vier olldunges ecke / ad hañ sie vissulega eigeñ Nattturlegur Sonur þess lifanda Guds / i hverium Gud Fader hefur alla sijna Velþocknan. Vier vit um ad hañ er sa Allra Heilagaste / so sem Daniel kallar hañ/hver ed Heilaga giører alla þa sem Gud þecker fyrer

Heilaga.

Heilaga. Vier vitum eiñig / ad hañ er pañig fraḿkileñ / ecke alleina fra Syndurum/ so sem Paulus seger/helldur og fra øllum ødrum Heiløgum a Jardrijke/so ad alldrege hafa nein Svik vered fundeñ i hañs Muñe/og ecke þeck er hañ Synd/ Ellegar fyrer ßina Persoonu veit hañ hvad Synd er/nie helldur hefur hañ vered freistadur nockurn Tyma af Syndeñe / hvad þo maa aflars stiña him og i ødrum Heiløgum. Eingu ad sijdur verdur hañ þo ad reyna þañig Freistingar Satans/og so Guds Freistingar / allt eins og hefde hañ vered hiñ allra Vanhelgaste medal allra Maña. Og þad strax sem hañ hafde Skijrn hloted / og var utkhroopadur med þeirre skilianlegu Rødd af Himnum/ad hañ være Elskulegur Sonur Guds/Þviad hvad getur Satan giørt frekara við nockurn Mañ/eñ þad hañ giørt hefur við JEsum Christum/ neina þvi ad eins/hønum giæfest ølldunges Magt og Leyfe til ad draga hañ burt med Lijfe og Salu/

lu/hvad honum verdur þo alldrege leift ad giøra vid nockud Guds Barn.

Fyrst mæreiter og mængrar Satan han i 40 Daga og Nætur a Eydemørk/ længt fra øllum Mønum / so han (Christus) hefur hvørke List til ad Eta ellegar Drecka: Nan ræðst a han ecke i einum Svip og so sem brunande / og vykur so strax fra honum aptur / helld ur fremur han þeña Leik vid han/ eins og eg sagt hefe/ i længan Tyma/ad han lætur han ecke alleina heyra og siæ hins ar skelfelegu Bofur a myrkre Nottu/a villu Eydemørk / hvar eingen Madur var hia honum / og jafnvel ecke so mikid ad han hefde eitt Hund hia sier sem han giæte haft sier til Afþreyingar/ helldur efur Satan þeim grimu Villu Dyrum a mote honum a Dagen / eins og þau c... ..du og skylldu rifa han strax i sig. Þegar þader nu bued/hætter han þo ecke / helldur geingur Diøfullin ber synelega fram/ og þad i Lykamlegre Mynd og Asynd / lætur bæde siæ sig og heyra/

heyra/ og ecke Disputerar hañ rett ein-
falldlega a mooke hønum med Ordum/
ad hañ feinge komed hønum til ad yfer-
giefa Gud ølldunges / og ad orvænta /
so ad hañ afneitade Gude og tilbæde
Dioful iñ i hañs Stad / Nelldur disputerar
hañ og þessar skñar Astædur med
Nøndeñe / og stadfester þad med Verk-
enu (er hañ seger) ad JEsus geke ecke
vered Guds Sonur : Þvíad bæde rædst
hañ a Lÿkama hañs og Sælu / færer
hañ med sier/rett eins og hañ være øll-
unges i hañs Wallde / og þad i Lopt-
enu / uppa Musteris Bustena / þadañ
fer hañ med hañ aptur uppa eitt ofur-
hætt Fiall/og so um̃ Lopted/allt eins og
JEsus hefde vered hañs eigeñ bæde ad
Sæl og Lÿkama.

Þetta er ad sønu skielfelegt / þegar
Madur virder þad fyrer sier : Þvíad ecke
hefur þad vered lÿtell Spølur fra Eyde
mørkeñe og uppa Mustered / hvar þad
var sem allra hærst og Næktulegast /
Sÿdañ aptur længt i burt fra Must-
 erenu/

erenu / yfer Merkur og Skooga / yfer Fioll og Dale / allt uppa hid hæsta Fiall / hvar han uppmælar fyrer hønum Dyrd allra Heims-Rykia/ so ad pad hefur vered eitt yfred langur Vegur / og ecke helldur hefur pad vered giort a Augnabragde / helldur hefur pad hafft sijnar Tyder og Stunder: Være Book Stafurenn ecke so auglioos / pa mættum vier vissulega ætla/ ad pvilijkt være skied i eine Sioon/ellegar so sem i einum Draume/eins og Prophetanum Ezechiel/ sijnest og pyker sem pad sie fared med sig til Jerusalem/ enn er po i Chaldæa/ Enn pad er ofur audsied og auglioost/ sem Guds Ande seger fra pessu: Pviad hier stendur/ Freistarenn gieck til hans/ talade vid han/ hafde han med sier/ sette han uppa Mustered/ o. s. f. Pess vegna er petta alltsaman skied so sannarlega/ sem vier mættum sia pad med Augum vorum/ so sannarlega sem Joseph og Nicodemus tooku Lijkaman JEsu nidur af Krossenum/og løgdu han i Grøfena/ so

sannar.

fastarlega hefur þesse Fluttningur skied Lykamlega / og so hefur Christur vered fluttur epter Lykamlegum Nætte og i Eigen Persoonu af Satan/so sem Nist optast greiner þar fra.

Sæum vier nu þvilyft a nockrum ødrum Maste / hvad mundum vier þa segia astad eñ þetta? Sian / Nañ ser Diøflenum i Walld bæde med Lykama og Sælu: Warla mundum vier þvi trua ad giefa um hañ / ad hañ være Gude kiær/og ad hañ være Guds Barn/hvern vier sæum med Augum vorum ad vera þassig i Nøndum og Walldе Satans: Ja / fraudlega munde nockrum Neiløgum Maste meiga telia Tru um þad/ ad hañ være Gude kiær / hefde Guds Anda/ og være eitt Guds Barn / yrde hañ var vid ad Satan hefde þvilyft Walld yfer sier: þess vegna brukar og Satan þetta sitt Walld so sem eitt Argument a mote J Esu uppe a Fiallenu/Seigian de/Fall fram og tilbid mig/þad er: Eet ur þu nu sied ad þu ert ecke Guds Son/

Getur þu nu leked og þreifad a þvi/ ad þad er Lyge sem þu fer med? Þvi/ hver su kynne þad ad vera mogulegt /. ad eg mætte hafa þig þassig Medferdes / ef ad Gud hefde nockra Ast a þier? Ef honum være nockud um þig giefed? Vær er þu Guds Sonur / hvert munde hañ lyda ad þad være þassig rædest a þig / og þu værer þassig flutktur um kryng a mille þessarra Ohreinu Klova? Alldrege/sege eg/getur nockur Madur fram ar selldur vered under Freisting Dioful-sins eñ þassig: Alldrege gietur Dioful-eñ talad Sofsvirdelegar / Smænarleg-ar/Andstyggelegar og Fordæmingarleg-ar fyrer og i Hiarta nockurs Guds Bar-ns/ eñ hañ hefur talad hier fyrer Eyr-um Christi/ Alldrege kañ hañ helldur ad hafa sterkare Roksemder til ad hræra Hiarta nockurs Mañs fra Gude og til sinar Þioonustu/ fra Truñe og til Dre-vænsingariñar / fra Guds Otta til Syndariñar / eñ hañ hefur hier haft a moote Christo: Alldrege getur hañ hellb

ur komed med nockra augliosare Be=vijsing moote nockrum Manne/af hverre kropstuglegar maa raada / ad hañ hefre ecke Gude til/Eñ su er: Hverja hñ hef=ur sett hier fram a moote Christo: Nu er þo Christur Eingietenn Nattúrleg=ur Sonur Guds þess lifanda / ecke all=eina þa/ er hañ liðdur Hungur a Eydee=mork / helldur og so þegar Diøfullinn er ad fara med hañ i Loptenu med sier/yfer Kielldur og Mijrar / yfer Stocka og Steina: Og þegar hañ talar hid allra Sogvirdelegasta vid hañ/og eggiar hañ m þad sem er hid allra Vidurstyggeleg=asta/ þa er Christus þo eingu ad siður hiñ allra Heilagaste/ a hverium Eing=larner hafa Giætur / og standa buner til ad þioona honum.

Þañig er hañs freistad af Diøflen=um: Og Freistingar sialfs Guds eru ecke med neinu minna Moote hia hon=um. Þviad/ hver hefur meir klagad yfer Belials Ar=Straumum / og Helvijtes Angist / eñ sa maa af hañs Ordum og

Rædu / ſo ſem David þau framſærer i Pſalmenum. Evangeliſten Mattheus ſeger um̃ han̄ / ad han̄ bardeſt vid Daudan̄: Hvada Angiſt þad hafe verid / ſeger ſig ſiælft / Þa þeir Bloodugu Angiſtar Sveita-Dropar hrundu a Jordena. Um̃ hvern leſum vier medal hin̄a Heiløgu / ad han̄ hafe vered ſo ſtur ladur i Sælu ſin̄e? Hver hefur hroopad ſkelfelegra og kvarkad Ognarlegar um̃ þad / ad han̄ være yfergiefen̄ af Gude / en̄ han̄ / er han̄ hroopar þan̄ig a Kroſſenum: O Gud min̄ / Gud min̄ / Hvi hefur þu yfergefed mig þan̄ig? Þad var Guds Freiſtne ſem han̄ rakade i: Ad Gud liet han̄ þreyta vid Syndena og Daudan̄ / þo ecke vid ſijna Synd / (eins og hn̄ ſiælfur hefde drygt nockra Synd) ſamt ſem ødur eins og þad være han̄s eigen̄ Synd / han̄ liet han̄ verda ad ſkoda Guds Grimdar Reide / og þar med fin̄a til Angiſtar Daudans / til Kvalar Helvijtes / ſvipte han̄ Liooſe ſijns Andlites / Byrku ſin̄ar Nædar og Nælægd ſin̄ar

ſkñar Nuggunar: Samt og ædur er hañ þo Guds Sonur/ og er i Skaute Foodur ſins/ jafnvel þegar hañ hroopade/ Gud miñ/ Gud miñ/ Þvi hefur þu yfergef ed mig ? Af þeſſu reynum vier og ſkiaum augliooslega / ad Freiſtingiñ vill þeim Heilogu Guds Bornum til / þeim ſem hafa Guds Anda/ þeim ſem hafa Truna og þad rietta Edle Truarinñar/ hver et ad er eiñ ſkødugur Aſeknìngur til ad lifa Gudrækelegu Lyfferne/ þeim ſem eru Wlvallder til þeſſ eylyfa Lyffſins.

Þvi hvad vidvykur Freiſtingum Holldſins/ þa hafa hiner Heilogu þo Syrnder Holldſins i ſier/ hverſu ſem ad Heilagur Ande er nælægur hiaa þeim/ ſa ed kiefur Syrnder Holldſins og gyrnist i moote Holldenu / ſo ſem St. Pall kiefier og ſeger/ Gal. 5. v. 17. Ad Andeñ gyrneſt a moote Holldenu og Holldeð a moote Andanum / Þad er / ad jafnvel og ſo þar / hvar Guds Ande er kroptugur i eunu Guds Barne/ þar hreifa Syrnder Hollds ſins ſier/ og veita Andanum Mootſtø-

du/Ja/pad er þvilifka Mootſiødu/ i eſſ a millum / ad Madur kiemſt ecke ægfram med pad gooda / ſo hañ faae fullgiort pad ſem bæde Andeñ vill / og uppvekur pad eiñig.

Þetta þyker ad ſaña undarlegt/ Eñ pad er po Dagſañå. Pad er O„efad/ Villde Guds Ande neyta ſijns Kraptar/ þa yrdu Gyrnder Holldſins viſſulega ad vijkia/ Eñ Gude hefur þocknaſt/ hvad þeſſu vidvijkur / ad læta þeſſa Reglu halldaſt / til hverrar Chriſtur vijſar St. Paale: Guds Kraptur fullkomnaſt i Veikleikanum: Og jafnvel þoott ſæ ſame Ande bue i þeim Heiløgu/ þa geta þeir þo ecke vered ſo/ad þeir hlioote ecke ad reyna Freiſtingar Diøfulſins / hvad eñ þa er myklu og framar Forundrunar verdara/ad Guds Ande og Satans Ande geta þeſſ a millum vered æſamt i eino Hiarta / i eiñe Sææl/ talad þar / og kveikt þar ſijnar Fijſner og Gyrnder med margvijſlegum Fortølum: Pad er ad vijſu furdanlegt / þa Madur fer ad hugſa

hugsa uti þad / ad sa Ohreine Ande skamast sijn ecke fyrer Nalægd þess Heilaga/ Almattuga/ Hrema Anda Guds/ og eñ þa er þad furdanlegra / ad Heilagur Guds Ande vill lyda þañ fula / bañvæna/ fordæmda Anda/ iñe i þeirra Sal og Hiarta/ sem er hans eigin/ þad er Mustere og Bustadur Guds Anda / Eñ hvad vilium vier þar umm tala? Hverk mætter ecke sa leide Ande Mattulegañ Son siälfs Guds/ sin eigin Almattugañ HErra? Hverk fer hañ ecke med Guds Anda og hefur hañ Medferd es med sier / eins og Christum / hvïad Guds Ande var i Christo/ hvilijkt þoler og lydur Guds Ande i Persoonu JEsu Christi / Hvar fyrer skyllde ecke Guds Ande geta þolad/ þott Satan fære hvilijku fram vid eiñ añañ Heilagañ Mañ e Pañig þocknast Gude / so sem eg adur sagde / ad fullkomna og læta þeckia sin Styrk og Matt i vorum Veikleika.

Umm Freistingar Guds/ er þad og lioost af þessum Epterdæmum/ ad þær

vilia Einunges til hinum Gudhræddu/ og koma alls ecke neitt þeim Ogudlegu vid. Þañig eru þad þa eigenlega þeir Gudhræddu sem verda freistader/ Þviad: sasnvel þott Hollded sie kropfugt / og Diofullin eñ þa kropfugre i Bornum Vantruarinar/so sem adur hefur sagt vered/ þa er þad þo ecke i þeim nema ein blind Ras og Tilhlaup af Holldenu / þau eru rekin / ecke odruvisse eñ Omaala Vrat/eins og Salomon talar þar um: Og þad er eitt Vellde og Herradæme Diofulsins/og ecke nein Freistnis. Þetta maa og so skilia af Ordum Christi i Fad er Vor/ hvar hañ skipar þeim Heilogu ad bidia þañig/Leid Oss Ecke J Freistne/ Og þar hañ seger vid Petur og hina adra / Bidied ad þier falled ecke i Freistne/þviad Andeñ er ad sonnu Reidubueñ hiaa ydur/ eñ ydvart Hollд er veikt.

Hvar af eñ framar þesse Alyktan gioreft: Ad þeir sem hafa Anda Vanarinar og Nadarinnar/ þeir/ J hverium ad Guds Ande er Reidubuinn/þeir/hver-

ier

ier ed meiga upphefia ſijnar Hendur til Guds/og ſegia: Abba Elſkulege Fader/ Leid Oſſ Ecke J Freiſtne / þeir hinu ſømu lijda bæde Freiſtingar Hollðſins a moote Andanum / og hafa lijka fulla Þørf a ad bidia a moote Freiſtingum Satans. Nu kan þad ecke ad ſeigiaſt um̃ hina Ogudlegu/ ad þeir hafe Anda Nadarinnar/ ſem kieñe þeim hvad Gudꝰ Nad ſie/lijka kieñe þeim ad ſtaa moot ſtaded Syndeñe fyrer þa ſømu Nad/og lied ſijna Limu Gude til Þioonuſtu: Þvi ad þ ſtendur i Spekeñar Bookar 1. C. v. 4. ad Guds Ande bue ecke i eiñe hreck vijſre Saal / og i þeim Lijkama ſem er Syndeñe underorpiñ: Þad kañ ecke helld ur ad ſegiaſt um̃ hin Ogudlegu Børn Bankruarinnar / ad þeirra Bæner ſieu Gude þægelegar / ellegar medteknar af honum ſo ſem Fødur/ Þviad Eſa. 1. Bannar Gud þeim ad giøra Bæner ſijnar / ſem ecke vilie laata af hinu Jlla og giøra gott. Og Pſal. 109. Reiknaſt hinum Ogudlega Bæn ſijn til Syndar/

Pſ. 50.

Ps. 50. Forbiodur Gud hinum Ogudlega ad taka hans Sattmala sier i Munn / hver ed hlioodar umm hans Rad og Bæn heyrslu. Þess vegna þa fellur Freist ingin ecke helldur a þa Ogudlegu. Ecki so sem ad þeir Heilogu og Guds Ut voolldu hafa þessa Vegsemd framar ø drum / ad þeir hafa Anda Nadarinnar og Bænarinnar / og meiga nalægia sig Gude / so sem sijnum Fødur / So hafa þeir einn ig þann Eiginlegleika / ad þeir verda ad mæta Freistingunum / og ad Freistingar nar eiga alleina heima hia þeim.

VIII. Capitule.

Hvada Huggun eitt Guds Barn eige ad hafa i þvilijkum Freistingum / og hvar fyrer Gud latt hin Utvoolldu Børn hanns freistast / og þijna bæde til Syrnda Hollbdsins & Andskotans Hegga Satans / sem og hvar fyrer Gud freiste þeirra sialfur og reyne þau.

Ed þvi þad er nu vijst / ad þad eru ecke hiner Ogudlegu þiggbund nu Satans Þrælar / sem Freistast / helldur eru þad þeir Gudhræddu og Hei logu / þa er nu framveges epter ad sa skilid

skiled / vid hvada Huggun eikk Guds Barn ege ad styrkia sig og hallda i Freist ingunum.

Fyrsta Huggun.

HJer maa þetta / sem nu hefur vered framfært i undanfarande Capitula/ med øllum Rieke reiknast ad vera ein Almeñeleg/ hin fyrsta og stærsta Hugg- un i øllum Sturlunum/ad FREISTINGARNAR FALLA EINUNGIS A ÞA GUDHRÆDDU/ OG ECKE HINA OGUDLEGU.

Þviad þetta er hid hellsta/med hver- iu hiner Freistudu kveliast / og med hver- iu bæde þeirra eged Hiarta og so Satan skelfer þa og hrigger allra mest / Ad þeir Argumentera (segia) so med sialfū sier: Sia/þ gietur ecke vered/ ad þu siert i Tølu hiña Heiløgu / eingañ vegiñ kant þu ad vera i Tølu Guds Barna / ecke kant þu ad hafa Truna/ þu hefur vïst ecke Guds Anda / þu

kant

kank ecke ad vera Gude þægelegur / þu gefur ecke vered i Rꜳd hia Gude/ Gud gefur ecke skipt sier neitt af þier/ ellegar bored nockra Vmhyggiu fyrer þier/ med þvi þu fiñur til þvilijkra Asoknaꜳ/ þvilijkrar Barꜳttu og Mootstødu af Hollđenu / þvilijkrar Magtar og Ofbelldes af Hꜳlfu Diøfulsins / ad þu fiñur til ad Gud byrger þañig slijka Rꜳd fyrer þier: Til þvilijkrar Efasemdar og Orvænꜳingar/þvilijks Ostød ugleika / þvilijks Svipters a Guds Huggun.

Eñ þad sem Satan og Hiarta mitt brukar allra mest til ad telia mier Tru uñ þad/ad eg sie ecke i Tølu hiña Heilꜳgu Vtvølldu Guds Barna / þad er hin hellsta Røksemd/Bevising/ Argument / Merke og Kieñeteikn af hveriu eg verd fullviss uñ/ ad eg sie vissulega medal Guds Astudlegra Heilagra/ Vtvalldra Barna/ꝛ hefe hina mestu Hylle og Rꜳd fyrer Augum þess Mysknnsama Guds / og þar fyrer er þad hid

sama/

sama/sem kvelur mig þañig allramest/ Skielfer og Hrigger / hin krøpkugasta Bevÿsing til ad Hugga mig/Hughreista og kiæka: Af hveriu eg Argumentera þañig og ælykta med Hiartans Glede: Ja/vegna þess eg verd þañig freistad ur og mæddur/ þa er eg eitt Guds Barn/ þar fyrer er eg eiñ af þeim Heiløgu og Utvølldu Guds/ þar fyrer er Guds Ande hia mier/þar fyrer hefe eg Truna / þar fyrer er eg i Næd hia Gude / þar fyrer elskar Gud mig / og ber Umhyggiu fyrer mier so sem eiñ Nædugur Fader: Yrde eg ecke var vid þvilijkar Asteitingar/ þa ætte eg ecke ad teliast med þeim Heilogu: Þa mætte eg seigia/Eg hefe hverke Guds Anda nie Truna/ecke helldur er eg i Næd hia Gude.

Þviad þessa Alycktan stadfester Guds Ande sialfur fyrer þañ Hævijsa Konung Salomon / Ordskvida Bok 3. v. 12. Og þañ hælttupplijsta Postula St. Pæl: Hvern þañ Son sem DRottiñ elskar þañ agar hañ/ Ebr. 12. v. 6.

Þar

þar færer/ þegar Drottinn typtar oss/ þa giører hann sem einn Fader vidur oss/ hiellde hann oss vera so sem Hiaa-gietinn edur Hoor-getenn Børn / og ecke fyrer sijn Astfoolginn Børn / þa agade hann oss ecke.

Þannig kienna þesser Heilager Guds Menn oss þessa Reglu ad vera eins vissa og sanna millum Guds og vor/ sem ætijd er athugud ad vera sønn mille Holldlegra Forelldra og Barna/ þess Astfoolgn ara Barn / þess skarpara Hrijs: Nu er eckert skarpara Hrijs edur Refsing til / medal allra þeirra er Gud brukar til ad aga sijn Børn med / Enn þær diupu Freistingar / med hverium hann agar sijn Børn / eckert skarpara / enn þær diupu (hønu) Freistingar med hverre ad Saalinn skelfest og ængrast / þegar hun kemst ecke neitt æfrann a mooke Syndenne/ sem er føst i Holldenu/ þegar Madur verdur var vid Knefa-Høgg Diøfulsins / þegar hann sier ecke Guds blijda Auglit/ þegar Truinn sijnist ad vera kijnd

og

og tøpud/ Kråpfur Guds Nadar dreg-
ur sig i Hlie / Madur ef ast um̄ Guds
Nad og sijna Velferd. Nin Lijkamlega
Refsing/edur su sem liggur å Holldenu/
er sem eckert ad reikna / hiå þessare
Refsing og Freistingunum: Med þvi ad
Umkvartaner hitta Nerløgu vitna þar
um̄ hvervetna/ Sl. Påll klagar ecke so
saargrætelega yfer Høggum og Sløg-
um/ yfer allskonar ødrum Offookn̄um/
Mootgånge/ Vanæru / Hudstrokum/
o.s.f. Sem hañ kvemar yfer Løgmæle
Syndarinar/ Rom. 7. Og yfer Satans
Eingle. 2. Cor. 12. Iob kveinar ecke so
miøg yfer Plågum Lijkamans / so sem
yfer þvi ad DRottiñ skelfde hañ med
hinū Ognarlegu Sioonū i Draumunum
etc. Iob. 7. David angråst ecke so miøg
af Offooknum Sauls / so sem af þvi/
ad Gud hafe byrgt sitt Andlite fyrer
hm̄ / Ps. 30. v. 8. Sialfur Christur
lijkur ecke sijnum Munne upp/ þa hañ er
Hudflettur/ þa hañ er festur å Krossiñ/
þa hañ er reistur hatt upp i Lopted/

so sem eitt Ormur/ og eitt Naggormur/ þoott hañ sie bæde i Forsmæneñe og Kvøleñe / reiknadur med Spillvirkium/ Eñ þegar hañs Neilaga Sal berst vid Daudañ / og lijtur Reide Guds fyrer sier/ under hveria hañ hafde giefed sig/ til ad taka i burtu vorar Synder / Og þad Eylijfa Straff Syndarañar / þa verdur hañs Sveite so sem Bloode-Dropar / þa fleger hañ sier nidur fram a sitt Andlite i Grasgardenum / þa hroopar hañ a Krossenum Æ Gud miñ/ Gud miñ / þvi hefur þu yfergefed mig/ þvilijka Refsing kalla hiner heilogu Nelvijte / og ad sturlast og œrelast þar med / ad VERA FARDUR TIL HELVITES/ fyrer Saker þeirrar bitru Angistar og Pijnu / sem þeir lijda og fiña til þar i/ vid hveria eingar Lijkamlegar ellegar Tijmanlegar Kvalerkuña ad samjafnast edur lijkiast.

Vegna þess þa / ad þvilijkar Freistingar eru hid skarpasta Nrijs / og Gud brukar þær vid sijn kiærustu Born / þa

bera

bera þau og øll þañ gledelega Vitnes-burd i Hiørtum sijnum / er reyna þær og verda vør vid þær / ad þau eru þess hielldur Guds Elskulegu Børn.

Þa sømu Huggunar rijku Alyktun stadfester Asaph fyrer Guds Anda: Þvi þa hañ hafde leinge vered ad fori-na / og smakar hvada Hugrenningar og Freistingar ad hafe komed ad sier / þeg-ar hañ bar sijna Sorg samañ vid glede-leg Kiør hiña Ogudlegu / þegar hañ sa / hversu ad þeir voru Ogudleger / eñ vissu þo ecke hversu sem þeir lifdu O-gudlega/hvad ein Olucku leg Stund være/ eñ hañs Plaga var hvern Morgun nij/Jafnvel þott hañ hvad mest hrein-sade bæde Hiarta og Hendur/Þa kiemur hañ Loksins ofañ a þessa Reglu/ Sia / Guds Børn eiga skiled/ þvilijkt ad lijda/ Ps. 73. Þar med tekur hañ til ad Hug hreista sialfañ sig / og eyda þvi undañ-farna Angre: Sia/seger hañ/Eg var eiñ Dare/ og eg þeckte þad ecke/ v. 22. Eg var so sem eitt Mællaust Dyr hia

þier/ og eg var þo jafnaſt hiä þier / og þu hiellſt mier i hægre Hond. Þannig rædur nu Asaph og ælyckar af ſine Reſſing / ad hann ſie þar fyrer i Tolu Guds Barna/og Sokum þeſſ hann æng radeſt ædur og hrygdeſt af henne/og þotte ſem hann ætte ecke neinn Hlut i Guds Nad / ecke helldur ſkipte Gud ſier neitt af hønum/þa ælyctar hann nu þar þvert a mote/ er hann lijtur til þeſſarar Reglu/ad þad eru Guds Born ſem ver de plagud og freiſtud/og hann ſie þar fyr er i Nad: mvyktar ſo ſijna eigenn ſkavyſs-lega Þanka / med hverium hann hefur hryggt og angrad ſig ſiälfann. Æ/hvilijkur Dare var eg/ſeger hann/þa eg liet þvilijkt vera mier breiſkt i Hiarta / og þegar eg liet þvilijka Þanka ſtänga mijn Nijru: Hvada Villudijra Skilning hafde eg þa ecke / ad eg villde leida mier i Hug/ ad eg være þier þvi Okiærare og ecke i Tolu þinna Barna/ vegna þeſſ eg vard þvilijkt ad þola/og eg gat ecke hugſad ſlijkt / hvad þo var þannig i ſiälfu

ſier/

ſier / ad / þo eg þætteſt vera ſem hellſt ofergiefeñ af þier / var eg ſqſelldt hiaa þier / og ecke þad Einunges ; helldur hielldſt þu vid mjna hægre Hond.

Þar fyrer giordeſt Aſaph og ſtrax ſo Hughrauſtur / ad hañ er med goodu Gꝛede/hvernig ſem fer/ þvi hañ veit þo fyrer vyſt / ad jafnvel þott Himen og Jord villdu vera honum i moote / þott bæde hañs Hollð og Saal villde ørmegn aſt / þa munde þo DRottiñ ecke ſleppa Hondeñe af ſier / helldur myklu framar vera hañs Hlutſkipte og Hiſſdar-Biarg/ og hallda ſier vid hægre Hond.

Og hvad vilium vier tala margt uñ Job/ uñ David/uñ Aſaph ellegar ad-ra? JEſus Chriſtus Guds Náttúrleg ur Sonur kiefier. oſſ ſialfur ad giora þeſſa Alyckan af ſynu Epterdæme : Hver er Guds elſkulegre Sonur/eñ JE ſus/ ſa Náttúrlege Guds Sonur? Eñ hver hefur og ſo vered under ſkarpara Aga og Refſing Freiſtingañà/ eñ JE-ſus ſialfur Náttúrlegur Sonur Gu ds

þar fyrer ſkal eg reka allar þær Sorgar⸗Fortølur ſem Freiſtingarnar hafa med ſier / a Flootta med Rælægd ſiaalfra Freiſtingañaǝ Siaalfar Freiſt⸗ingarnar hafa i ſier hina allra kroptug uſtu Nuggun i giegn ſiaalfum ſier / J giegn þeirre Skielfing ſem ad ſtendur af þeim. Freiſtingarnar beviſa ecke / ad eg ſie ecke Guds Barn / helldur ſtad⸗feſta Freiſtingarnar þad / ad eg ſie Gu⸗ds Barn.

Af Freiſtingunum kaũ eg ecke ad ø⸗lyckta / ad eg ſie ecke medal hiña Neilegu / Vegna þeſſ þad er Edle allra hiña Neilogu / þañig freiſtader ad verda / ſo ſem ſagt hefur vered i fyrerfaranda Capitula.

Vegna Freiſtingañaſkal eg ecke hryggia ſiaalfañ mig / allt eins og Guds Raad være mier bøñud / helldur hugga mig þar i gegn Ocfad / ad eg þeſſ vegna ſie i Guds Raad / ad eg er freiſtadur: Þvi ſo kieñer ſiaalfur Chriſtus St. Paule ad hugga ſig / er hañ klagar yfer Sa⸗

tans

kans Eingle/ pa svarar Christus: Þu ert þar fyrer ecke i Onæd / helldur gled þig og lat þier þyckia vænt um / þviad þu ert i Nad/lat þier þar med nægia.

Vegna Freistinganna þarf eg ecke ad efast um Fyrerhyggiu Guds fyrer mier/ ellegar ætla / ad Gud mune þess vegna hafa yfergiefed mig/ helldur taka Hugg un af þeim med fullu Trunadartrauste um Guds Fødurlega Forsorgun og Nað lægd / Og hardlega aviijta mijna eigen Fæviskuu og Þeckingarleyse i þui Efne / ad Dæme Asaphs / hvar um ædur hefur talad vered / og ælyckta þvert a moote/ eins og hañ giører / Ja/ vegna þess eg verd þañig freistadur/ þa helldur Gud mier sier vid hægre Hond.

So skal eg ecke helldur ælyckta af Freistingunum / ad añadhvert hafe eg mist Truna/ellegar Guds Ande sie burtu vikin / helldur myklu framar hugga mig þar vidur / vitande fyrer vijst / ad bæde helld eg Truñe eñ þa/og so er Guds Ande eñ þa mer nælægur.

Hviad hvar Satan fiñur ecke Tru-na / þar getur hañ ecke helldur leitast vid ad fa kollvarpad Truñe: Hañ getur ecke helldur komed Mañe til ad efast um þad / a hveriu og til hvers Madur hefur alldrege feinged neina Tru. Sa sem alldrege hefur fenged nockra Tru til Guds Fyrerheita / fyrer þeim sama giører Satan sier alldrege neitt Omak / so hañ fae komed honum til ad kasta Truñe. Sa sem alldrege skilur / hvad þad sie ad trua a JEsum Christum / kañ helldur alldrege ad giørast Hugsiukur uf af þui / ad Truiñ veiklast i hoñu. Hviad vissulega getur hañ ecke funded til / nie dæmt þar um / hvert Truiñ er veik / nema hañ vite / hvad til Trugriñar þurfer. Ecke helldur getur hañ ængrast þ þad / ad hñ fiñur til nockrar Efasemdar og Ostødugleika þar i / nema hñ hafe hiartanlega Epterlangan til ad fa hallded Truñe: Þvi eg er ecke miøg hugsiukur / þott eg sie þui rændur af hveriu eg skipte mier ecke.

Þar

Þar fyrer þegar þu getur fundeð til þess / að það kvelur þig / að þu getur ecke haft Truna so sterka / og villder Hiartanlega fegin hafida þier fastara og kiærlegar við Guðs Loford/ siw/ þa hefur þu Truna/og mallt so með godre Fullvissu þaðig utlykka : Skoda / Sæe Satan nu ecke að og hefde teked við þre rettu Tru/ þa vekte hn̄ einga Hrædslu nie Kvidda i mier um̄ hana. Eins / hver sem hefur ecke retta Elsku til Guds/ hver sem ecke hefur asett sier rett stoð uglega að þroona Gude i Kiærleika/hn̄s kan̄ og ecke helldur Djofullin̄ nie Holld eð að freista/nie kosta Kapps um̄/ að fæ leiddan̄ han̄ sama þar i fra a rangan̄ Veg. Ecke helldur getur nockur Angurast ut af þvi Hiartanlega / að han̄ finnur til vondra Hugrenninga og Hiartanga til Syndarinnar/nema han̄ hafe asformað i Hiartanu að þroona Gude i Hreinleika og Heilagleika: þannig getur það og ecke kvaleð nockurs Mans Hiarta að han̄ verdur ecke var við / að Guds

Ande er i hønum: hvlad su Regla stend ur fost: Anden gyrnest a moote Helldenu. Nu er þetta Gyrnd Helldsins og Diøfulsins/ad þu skuler sleppa þynum Heilagleika og þvi Trauste sem þu hefur a Gude.

Nær ed þu Guds Barn finur þar a moote til þessarrar Gyrndar i þier/ ad þu villder fegin vera skilin vid þvilijkar vondar Gyrnder/ og hafa hreinar Hugrenningar/ þa getur ecke su Gyrnd/ellegar þad gooda komed fra Helldenu/ ellegar Diøflenum: Helldur vegna þess ad hin gooda Gyrnd er a moote Gyrnd Helldsins og Satans/ þa er su sama af Guds Anda/ og þar fyrer er og Guds Ande i þier.

Sømuleidis skal eg ecke af þeim Otta sem eg fin hia mier/ um Truna/ um Guds Naad/ um Huggun Heilags Anda/ uteloka siælfan mig fra Tølu hinna Heiløgu/ ellegar dæma þar af/ ad Guds Ande sie vikin i burt fra mier/ helldur giørast þess gladare og hreskare af

af þeim sama Otta, hvrad alldrege mun nockur fina / ad sa sem ecke er Guds Barn/og i Onaad hia Gude / andvarpe yfer hvilicku: Alldrege Andvarpar hiñ Ogudlege vegna Veikleika Truariñar / alldrege er hañ hriggur vegna Guds Naadar/edur er Sorgbitiñ vegna þess ad hañ er ecke i Naad hia Gude/ alldrege fellur sa Kuoþde og Otte a hañs Hiarta / helldur er hañs Hiarta Andvaralaust / og hyggst bæde hafa Truna og Guds Naad / eiñig hañs Anda hid Fullkomlegasta. Eñ su Andvarpan og Sorg vill helldur til þeim Heilægu/ Utvølldu Guds Elskulegu/Guds Børn um.

Pharisæariñ sem stod i Musterenu/ var ecke Sorgbitiñ vegna Guds Naad ar: Eñ Tollheimtu Madurinn hvern Christur dæmer ad vera Rettlætañ/ slær sig a Briost med særu Hiartans Angre / og seger med Sorgfullre Sæl: O Gud vertu mier Syndara Naadugur: Su auma Bersynduga / Luc. 7. sem

liggur

liggur fyrer Footum DRottins JEſu, hefur eifi Sorgbitiñ Anda: Eñ hiner Vantrundu Phariſæarar viſſu ecke neitt hvad þvilijkt være. Hvern hevre um vier af hinum Oguðlegu Børnum Vantruanar / Andvarpa hañig og ſtynia vegna Hollðſins Lögmals / vegna Knefa-Slaattar Diøfulſins / ſo ſem Paulus Andvarpar? Hver af þeim klagar yfer Helvijte / og yfer Skelfing Salar ſiñar / ſo ſem David og adrer Heilager?

Þeſſ vegna ſkal þu egiñ Niarta, Sorg hugga þig (og giøra þig viſſañ) uñ Naadena / uñ Nærveru Guðs Anda / uñ Guðs Fyrerhyggiu / ſo ad þu mælyrt er: Siadu: Af þvi eg fiñ til þeſſa Otta / þa er eg i Naad / Af þvi veit eg fyrer viſt / ad Guds Ande er hia mier. Þvi þa Alyktun ſtadfeſter St. Paall / Rom. 8 Vier ſeger hañ / hverier ed hafum Frumgrooda Andans / verdum ad Andvarpa i og med ſialfum oſſ / med þvi vier vonum epter þvi retta Frelſe Barnañ /

og

og Lausn Sykama vorra. David talar og so þar um Psal. 34. v. 19. DRottin er nælægur þeim sem hafa (ecke hreck-vyslan helldur) Sundurknosadan Anda/ og hiælpar þeim sem sundursleged Sinne hafa. Siælfur Gud talar þar um/ Es. 66. v. 4. Eg ælyt þan hinn Fatæka/og þan sem hefur sundurknos-adan Anda / og þan ed hrædest mijn Ord. Og siælfur Christur giører þessa Reglu. Matth. 5. v. 4. Sæler eru þeir sem Harma/ þuiad þeir munu Huggad-er verda : Þad eru hiner Andlega hrigg-vu/ hveria ed vantar þa andlegu Hugg un / hveria ed hungrar og þyrster epter Rettlætenu. Þui ad þeim heyrer þad til ad verda huggader/ og þeirra er Him-narijke. Þar fyrer eru þad ecke þeir Lett-sinndu / Listugu Men / sem Sæler eru/ helldur hiner Angurvdu / sem gannga og hafa hrelldan Anda / þeim til heyrer Guds Anda Huggun og Himnarijke sieg er Christus.

Þar þ er hla ein rett almeñeleg krapt

ug Huggun / med hverre eitt Sturlad Hiarta gefur reked i burtu / alla slijna Sorg og Hugsijke/ad hañ gefe rett grat ur ad þessare Reglu. Freistadur ad vera tilheyrer alleina þeim Heilogu / þad er þeim / sem hafa Truna / þeim sem hafa Guds Otta i sier / Þeim / hver ed eru i Raad hia Gude / þeir sem eru Utvallder/ þeir sem hafa Guds Anda/ þeir ega þad skiled ad freistast. af þessu skal bæde og gefur hver og eiñ Hughreist sig sialfur einardlega: Sia/ þu Auma aungrada Saal / þvi kvelur þu þig/ allt eins og þu værer fyrer utañ Guds Raad? Þvi kvelur / þu Satan / mig so miog/ af þvi eg fiñ til þessarrar Areitingar? Eg veit nu af þvi / ad eg er i Raad: Være eg ecke eiñ af Guds Heilogum / þa fynde eg ecke þar til: Af þvi þu hiñ hreckvijse Diofull/villt so nakvæmlega telia mier Tru uñ þad / ad eg sie ecke medal hiña Guds Utvoldu/ þa veit eg þess helldur þar af/ ad eg er utvaliñ.

So skal eiñ og sierhver jafnadarlega

lijta

lijta til Dæmo allra Heilagra/og hugga sig þar vitur/ Sim : Vid hvilkt vard eiñig Job var/ hvilkt hlaut David ad þola/ sem og Paulus / og þo voru þeir eingu ad sijdur Guds Heilager: Ja hvilijkt vard eiñig JEsus Christus ad þola/jafnvel þott hañ være Guds eigeñ Rættutlegur Sonur: Sokum þess eg þa fiñ þetta Kieñemerke Freistingaña Einganvegiñ him þeim Utskufudu og Fordæmdu/ helldur hia þeim Utvolldu/ Ecke hia þeim sem voru fallner fra Guds Naad/ helldur hia þeim sem voru eñ þa i Naad hia Gude/af þvi veit eg/ ad eg er þa eiñig i Naad og medal hiña utvolldu Guds. Hvjad eg heyre/ad hollð ed gyrnest og so a moote Andanum i og hia þeim Heilogu / og Andiñ gyrnest a moote Hollðenu: J þeim Heilogu fiñ eg eiñ angradañ Anda/med Andvarpe og Umkvortunum/ vegna Veikleika Tru arinnar/vegna þess þeir vite sig ecke hafa Hlutskipte neitt i Naad Guds vegna Hel vgtes Angistar: alpeckta þar fyrer um

þig

þig sialfan / og seg hid sama um þig / sm Raphael kienner Tobia: Fyrst ad þu varst Gude kiær / þa hlaut þad so ad skie / ad fyrer utan Freistne mætter þu ecke vera/so ad þu værer reyndur/ Tob. 12. v. 13.

Annur Huggun.

ÞAd Annad/med hveriu Hiarta eins Guds Barns kan ad hugga sig giegn ollum Freistingum / Er þetta : Ad Allt hvad þeim þanig ber ad Hønd um/ skiedur ecke Gude Ovitande/ecke helldur skiedur þad a mote Guds Vilia/ Helldur kemur þad alltsaman framm med Vit und þess Nadugä Guds/og Leise Drottens Vors JESU Christi.

Um þær Freistingar sem koma fra sialfum Gude/er þad noogu augliost:

En

Eñ um̃ Freistingar Holldsins Ellegar Diøfulsins/mætkum vier ad søku hafa Orsøk nockra ad efast : Eñ þad er þo fullvyst / ad Ein Freisting skiedur eins vel ad Guds Vitund og Leife/ sem hin Adñur.

Þviad hvørke gefur hiñ allra minste Þanke nie Hræring komed mier i Hug og Hiarta mitt / ad Gud vite hañ ecke ädur og a hverium Tyma edur Augna blike hañ ege ad koma/ Ps. 139. Og ad Gud lyder ad hinar vondu Holldlegu Gyrnder kome ad Guds Barne / þad vitna og auglÿsa þau kroptugu Ord sialfs Guds Anda/ Gal. 5. v. 17. Hvar ed stendur skrifad / ad Hollded gyrnest i moote Andanum / og Andeñ i moote Holldenu. Þvi/ ad Guds Ande Endurfæder og Endurnyar oss ecke so olldunges fullkomlega / ad eñ nu kiñst nockud af hinu gamla vonda spillta Hiarta/ og ad Andeñ verkar ecke þañig i stnar Gyrnder og Hræringar i Hiartanu / so ad siälfar hinar vondu Gyrnder Hiart

ans

ans deydest alldunges / og findust ecke framar/pad skedur ecke af pvi/ ad Guds Ande være Vanmættugur/allt eins og Guds Ande giæte ecke umbreitt Nattúru vorre so algiørlega / ad vier yrdum alldunges fullkomin Ande / og ecke Holld / helldur skedur pad / af pvi Gud hefur sijnar Orsaker/ vegna hverra hañ vill ecke taka allañ Veikleika i burt frá oss i pessu Lyfe: Helldur vill hañ ad pvilijkur Algiørlegleike dragest undañ / pañgad til vier verdum flutter til pess Eylijfa Lyfs: Og a medañ skulum vid hafa hid vonda / prioóskufullæ Holld til ad preitá og beriast vid/1. Cor. 13. v. 12. par uñ talar St. Pall segiande: Nu sicaum vier i gegnum Spegel i einu myrkvu Orde / eñ pa Auglite til Auglites / Voret Viksmuner eiga ecke ad vera hier nema Hælfverk / eñ par eiga peir ad vera Fullkomner: Og apþur seger hañ: J odru Lyfe mun Gud fyrst vera allt i ollum / par fyrer vill hañ ecke vera hier allt i ollum / helldur

ꝛc

er pad hafs Undrunarlegt Rad / ad vier skulum hallda hier heilum Nluta þess nockurs femer vort eged: Sie pad nu Guds Ogriipanlega Rad / ad eg sie ecke frü fra Nolldenu/ Vilie han og ecke gefa mier þær Saakur Andans sem sieu sterkare / vilie han ecke ad Anden kefie olldunges mijnar Nolldlegu Gyrnder / helldur vilie han ad eg skule kinna til A- steitinga af þeim: Sie pad so þa/ þvi skyllde eg vilia vera betre en Gud vill hafa mig? Nvar fyrer er eg Sorgbitinn ut af þvi / ad eg er ecke algiørdare en Gud vill hafa mig? Geke Gud vered Anægdur med mig? Nvar fyrer skyllde eg þa ecke sialfur nægiast med mig? Eg heyre vissulega/ ad aller Neilager meiga syngia eina Eymdar-Vijsu medur mier/ hroopa alleiner og segia: O mig Aumann Mann / Nver vill frelsa mig fra Ny- kama þessa Dauda / og fra þessu Cog- maale og Vellde Syndarinnar? Eg get ecke giort hid gooda sem eg villde. Eg giøre hid vonda sem eg hata. En fyrst
 Gud

Gud liet sier nægia med þa / þvi skylldé hañ þa ecke lata sier nægia med mig ? Þvi vil eg vera betre eñ þeir ? Gude sie Lof fyrer þa Naad / ad eg verd ad kveina og ásaka mig / eins og þeir / þa er eg algiørdur sem næger.

Eins skiedur þad ecke helldur án Guds Vilia og Samþyckes / ad Satan freistar vor: Þvrad Sagañ af Job vitnar augliooslega þar uñ / hversu ad sa ille Ande meige þo ecke raadast a Eigner vorar / hversu sem hñ hefur bæde Maatt og Vilia noogañ til ad giøra oss illt / Eñ sijdur man hañ raadast a Lijkama vorn / eñ allra sijdst a Hiartad og Saalena / sem eru Bustader Heilags Anda / fyrr eñ hañ hefur sinsk sier þad Leife ut hia Gude hinum allra Vollduga sta / hver ed hefur kallad oss til Naadarinar: Og hia DRottne vorum JEsu Christo / sem hefur Endurkeypt oss so dyru Verde undañ Vellde og Grimleikum Diøfulsins. Matth. 8. seger fra þvi / ad Satan meige hvorke nie giete snert

eitt

eitt illa lucktande Svdni/ so þad hliote Mein nockurt þar af/ an þess ad Christur samþycke þad / Hversu skyllde hañ þa meiga rada yfer Lijkomum vorum og Salum ad siñe Villd/ hver ad eru End urkeypt med so dijrmætu Verde/ og ordiñ Musiere Guds Heilags Anda. Og med þvi ad Guds Ande byr i Hiarta eins Gudrækens Mañs: Og Christur er hiñ Sterke / hver ed fleller hiñ sterka Dioful s[kn]num Her-Vopnum / og viñ-ur hañs Høll/ Luc. 12. v. 21. Hvernig er þad þa mogulegt / ad sa vonde Ande sære komest iñ i Hiartad / Ellegar giort nockud þar iñe / nema med Guds Vitund og Vilia. Vier siaum þ a Dæme St. Peturs: Diofulleñ gyrntest z beiddest sier være leift ad sigta hañ. Ef sa svivirdelege Ande vard ad bidia uñ þad/ þa rede hañ ecke sialfur fyrer þvi / og þad skede þar epter med Guds Tillæfeme / ad hañ sigtade Petur: Þad leifde Gud. Þad sama er skrifad uñ St. Pal. Þrad / þegar

han ſupplicerar. Þa fær han þeſſa Svar: Lat þier nægia mÿna Nád: Likа ſem Chriſtur villde þaſig ſegia: Eg leife þad: Þvi klagar þu ſo miøg þar fyrer/ Þacka þu Gude/ ad þier geingur ecke ver en ſo/ Eg hefe leift Andſkotanum ad kvelia þig þaſig. Þeſſa þeckte og ſkyllde Iob: Med þvi han let þetta ætid fara ſier um Munn. Þønd D Rottins hefur ſnert mig þaſig. Þo var þad Hønd Diøfulſins. Orſøk þar til er ſu/ af þvi ad Gud let Satan hafa alla þa Magt er han neitte ſier/ En ſier i Lage er þad adgiætande ſem ſkrifad ſtendur/ Matth. 4. Vm Freiſtingar þær ed Chriſtur Leid. Ad Andin leidde han ut a Eydemørk/ ſo ad han yrde Freiſtadur af Diøflenum. Hvad er þad anad en ſagt være/ Ad Guds Ande villde hafa þad ſo endelega/ og leidde IEſum þeſſ vegna ut / ad han ſkyllde endelega verda Freiſtadur: Þaſig er þad en nu i Dag undarlegt Rád og Tillætſeme Guds/ ad Diøfullin ſkule freiſta margs eins
Guds

Guds Barns / ad hañ sigke þad eins og St. Petur / og slæ hañ med Knefum/ eins og St. Pal : Og þott oss virdest optlega/ ad vier verdum rekner og leidder af Satan til Freistingarinnar fyrer utan Guds Rad/ þa hefur Gud þo sijna Hønd i Verkenu med/þegar Freistingeñ liggur á. Og efast eg olldunges ecke um /hvad þessu viðvijkur / ad/ jafnvel þott Satan hafe bæde noogu frekañ Vilia og Gyrnd til ad giøra oss illt/ þa þyker honum þo Ofallðañ illa fara/ad hañ hefur nockurn Tijma freistad Mañ sins/og nær ed hañ sier hvernig ad Freist ingeñ ender/villde hañ helldur hafa lætt ed Mañiñ vera Ofreistadañ i sijnum Greinum / eñ hañ hefde rædest a hañ þar med : Af þvi ad hañ verdur jafnvel a moote sijnum Vilia/og sier ad þack arlausu/ad efla Sæluhiølp margs eins Mañs/og styrkia marga veika Tru/og med siñe Freisting giøra sialfum sier meyre Skada eñ Gagnsemd.

Þegar eiñ Gudhræddur Madur ys-

ervegar þetta/ hvad gietur han þa sagt
astad ? en þetta: Nu vel i JEsu Naf-
ne / giefe Diøfullinn þa eingu orsad i
mote mier/giefe han ecke skadad hid minn
sta Haar án Guds Vilia og JEsu
Christi mijns Frelsara / og vilie Gud
endelega hafa ad so skule vera/ þa fare
þad so fram i Nafne þess sama Guds/
Fyrst eg veit / ad Diøfullinn fær ecke ad
ráda vid mig epter sijnum Vilia / vilie
Gud þa hafa þad so / þa kan han ecke
helldur þar fyrer ad vera reidur vid
mig: þott eg lijde þad sem han vill láta
ta mig lijda. Hvar fyrer skyllda eg vilia
vera betre/ en Gud vill ad eg sie ? Fyrst
Guds Ande leidde JEsum ut / ad han
yrde freistadur/ han sem var (og er) minn
Frelsare / þvi skyllde eg þa vera so O-
herkeñ / ad eg villde ecke lijda hid sama ?
Eg er þo ecke betre en han/ Leyfde Gud
ad Diøfullinn skyllde fara med JEsum
fra Einum Stad i Annan: Leyfde Gud/
ad Satan mætte slá St. Paal med
Knefum / Hvi skyllde eg vilia vera so

miøg

miog frij / og gaunga so Sialfala.

Pridia Huggun.

NÆrst þessu kiemur hun Pridia Hugg un / hver ed er innfalliñ i þvi / ad **Gud giører þetta allt oss til hi ns Besta.** Þviad alldrege munde Gud leifa añadhvert Holldenu ellegar Dioflenum ad freista vor/eñ hedur mun de hañ freista sialfur nockurs Mañs / ef hañ kyñe ecke ad haga þvi og skipa øllu oss til hins Besta/so ad þad er myk lu betra fyrer oss/þañig ad freistast/ eñ ecke ad freistast. Visse Gud og ecke / ad Diøfullin munde giøra oss meyra Gagn eñ Skada med synum Freistingum/ munde hañ alldrege gefa honum Samþycke til ad meiga suerta hid minnsta Har a Høfde voru. Þar uñ hliood ar þesse Regla og stendur Ohagganleg i þeim sem Gud elska/ þiena aller Luter til hins Besta/ Rom. 8.v.28.

Þar fyrer eins og St. Þall talar af Guds Anda uñ alla Refsing/ Tyyt,

un edur Aga Guds / Ebr. 12. Ad hun þyker ad Vijsu ecke / medañ hun liggur a/ hafa nockra Glede ellegar Huggun i sier/ helldur fater hun þa med sier Hryggd/Otta og Kvøl/ Eñ ad Lycktum fæter hun þo med sier Kosamlegañ og fagnadarlegañ Avoxt til Rettlæter/ þeim til Handa sem æfast þar i: Þañig er þvi og so vared med Freistingarnar: Þad sijnest sõ þær sieu eitt Reide-Teikn Guds/ eñ þær eru Oefud Bevijsing og Auglijsing Guds Nadar; þær auka Mañe Angistar og Pijnu a medañ þær yferstanda ad søñu / Eñ þær hafa þo þa Natturu ad þær duga helldur til ad hugga hañ og gledia / fyrer Saker þess Avaxtar og Nytsemdar / er þær fæta med sier/hver Avoxtur ad er tekiñ fra þeim Ogudlegu/so ad margu hvert eitt Sorgbitnu Guds Barne þyker þess a mille / þegar þad lijtur og skodar ad ra/sem þad mege hallda þa ad vera sier Luckufalle/og hefur vel þvilijkar Forsølur med sialfu sier. O/ Herra Gud

gięfe

giæfe mitt Hiarta være so lett sem þitt
er/ad eg være so lettlundadur sem þu/
Gud. giæfe eg giæte vered so gladur
sem þu/ Eñ ef þvilijkur Madur skyllde
þad riett epter sijnum Grundvelle / þa
munde hañ miklu framar og helldur
gledia sig og þacka Gude / ad hañ maa
vera verdugur til ad fiña til þvilijks/ og
skyllde þa ecke vilia gefa Þyngsle og
Kvøl sins Hiarta vid Kiæle og Glede
hiñs allra Gladværasta og lettlundasta
Mañs. So sem vier sieum þad og so
a hinum Heilogu Postulum JEsu
Christi / Giørn. Bok. Post. 5. v. 41.
Hversu ad þeir fognudu og þotte vænt
um/ og þacktudu Gude / er þeir urdu ad
lijda Hudstrokur og Forsman fyrer Sak
er Christi Nafns / og þad helldur / eñ
þott Phariseæarner og hiner ypparstu
Prestar / hefdu leidt þa til Sales hia
sier/ og mundu þa ecke hafa viliad missa
sijnar Hudstrokur a þeim Tijmum/ fyr
er allt Yferlæte og Vegsemd hiña ypp
arstu Presta / So ad eitt Guds Barn
skal

skal þar fyrer alldrege gyrnast ad vera so frijr og Andvaralaust/ ad þad þurfe alldrege ad finna til þvilijkra Freistinga.

Eg veit ad sönu ad mörgum þyker þad undarlegt og fasheirt / þegar hann verdur var vid freistadar Manneskiur / og hrooſar ſier kannſke af þvi / ad alldrege hafe hann ordeð œskinna umm hvilijkt hia ſier edur med ſialfum ſier: Enn þad er ſannarlega ecke þvi betra / og þu ert eingannveginn þar fyrer Gude þess kiærare edur þocknanlegre. Sia/ hvern Gud hefur þeged undann þessu / hann þacke honum fyrer þa Naad / ef hann getur annars vegar ranſakad ſig ſialfur/hvert hann hafe Truna og ſie i JEſu Christo/ 2. Cor. 13. v. 5. Og forakte ecke adra: Enn ſa ſem i annann Stad er þiaadur med þeſſu/ þacke Gude enn þa framar: Þvi ad þeſſe Regla ſtendur fost: Fyrer marg ar Mootlætingar eigum vier inn ad ganga i Guds Rijke. A medal hverra Motlætinga ad Freistingarnar eru hinar hellstu. Og Guds Ande ſeger fyrer

St.

St. Petur miog epterkafanlega og hug gunarsamlega/1. Pet. 1. v. 7. Ad su Priegd/ Kvøl og Hiarta-Sorg er Madur fiñur til a Tijma Freistingarinar / er hønum betre og miklu ædra virdande/ eñ hid kostulegasta Gull/vegna þess þad fægar og hreinsar hañs Tru/ allt eins og Eldurinn kañ ad giøra Gulled hreinet/so ad Truen verde þess hreiñe/skiær are og klarare fyrer Freistingarnar / og hliote sialf þvi stærre Lofstyr Virding og Vegsemd/ ecke alleina hier i Heime/ helldur og a Dege JEsu Christi: hvar fyrer St. Jacob einig aminner oss/ ad vier skulum glader vera / ecke þegar allt geingur epter Villd vorre/og vier fiñum ecke til neiña Atlaga edur Freistingar/helldur þegar allekonar Freisting ar bera oss ad Hondum/ad vier fieum þa sem gladaster.

Af hveriu Guds Ande lærer oss giøra þessa Alyktun/ad ef þad getur skied/ ad Gud þryme nockru sinu Barne fyrer þvilikum Freistingum/ fra hveriium

ædur

ædur hefur vered sagt / (hvert þo ecke finist neinstadar sagt vera/ nie þvi heiked) þa er þo allðrege Truen / Vonen og Elskan til Guds so hrein og so kostu⸗leg i og hiá þeim / Er ecke vita hvad Freistingarnar eru/edur fiña til þeirra / so sem i og hiá þeim / sem eru freistader: A sama Veg giørest og su Alyckt⸗in af þessu: Þad Er Betra Ad Vera Freistadur/ Eñ Allðrege ad Vera Freist⸗adur: Þo vil eg og bæta þessu hier vid / Ad eg voga ecke ad giøra þa Alycktun / ad nockur sie riett giœddur med Truñe og Guds Anda / sem er frij fyrer allre Freistne: Þviad hiá eingum Guds Hei⸗lagra fiñ eg þa Hroosun/ellegar ad þeir hroose sier / af þvi þeir hafe þesskonar Frelse/ Helldur fiñ eg Umkvørtun hiá þeim øllum uñ Freistingarnar/ecke all⸗eina af Holldenu/hellður og af Satan/ og lyka af Hœsfu sialfs Guds/ jafnvel þott þær sieu ecke eins hiá øllum/ og O⸗jafnt sie hellt a þeñan Kaleik / epter Guds Alvÿsu Rœde / hver ed lagar allt
epter

epter þvi sem vier gekum boreð það / hvar um̃ fleyra skal sidar sagt verda.

Hver sem þetta Jhugar og leggur uppa Hiartað / kan̄ alldrege að kveliast nie hriggiast ut af þvi / helldur a hān̄ mikłu framar að glediast þess vegna: Þvi sie það meyra Gagn og Nytsemd fyrer mig / miklu betra og Saluhiælplegra / að vera freistaður / en̄ ecke að vera / þvi skyllde eg þa styggiast við Freistingena? Þa vil eg miklu helldur segia: Gude sie Lof / að eg ma vera þess verdur að mïn sie freistað: Þar um̃ talar Christur / Matth. 5. v. 4. Sæler eru þeir sem Harma. Jtem. Sæler eru þeir sem Hungra og Þyrsta epter Rettlætenu / þviað þeir skulu Saddér verda

En̄ af þvi að mørgu hveriu stur-ludu Guds Barne þyker það vera fra leitt sem eg nu hier tala / að Freistingar nær sieu Nytsamlegar / en̄ ei Skadlegar / og að jafnvel hliooke Diofullin̄ sem og Hollded að vera oss Efne til einhvers goods þar með (þvi alls eingen̄ Efe er

a þvi/ ad Freistingar þær ed koma fra Gude/ sieu vissulega til goods) þa vil eg giøra Grein og Wtskyring þar a med nockud fleire Ordum.

1. Þar fyrer / hvad fyrst ahrærer Freistingar Holldsins / Ellegar þær Bondu syndsamlegu Gyrnder/ sm̄ uppvreifast añadhvert af þeirre Illu Med faddu Erfda Synd/ellegar þær eru upp aldar og uppkveiktar og so af sialfum Dioflenum / þa er þad vyst og Oefad/ ad þad hender þañ Mañ/hver ed fiñur til Guds Nadar med sier / og ryknglegrar Medverkunar Heilags Anda / eins og St. Pall seger/ 1. Cor. 8. v. 1. Wm̄ Wysdoomiñ og Skynsemena / ad hun blæs upp/ Þad er/ad Madur metnest og giørest Þolla mikell af hefie : Þad er/ Hun blæs hañ þañig upp/ ad hañ hefiar vegna virder adra ecke neins hia sier / hverier ed eru ecke so miøg upplystir/og so sterker i Truñe: Eins er þvi og hatfad fyrer þeim goodu Gudrækelegu Hræringsum og Gyrndum / hveriar ed

äd Andeñ uppvekur i Hiertum vorum á moote Holldenü/og eins fyrer Tilfiñing þess sama Anda og Stiornan hañs á oss i Heilagleik / Þegar vier gietum geinged epter Andanum / halldeð Holldenu i Taume/og raaded so vid Syndena/ äd hun rijke ecke yfer oss/nær vier lijtum þa adra sialfer hafande þessa goodu Roosemd/ so sem David kallar þad/ þä nefnelega sem verda areitter og yfeistig ner af þeim illu Syrndum / eru lángt fra þeim Heilagleika/ og Stiorn Andans sem vier kiñum til / forsökum vier þa/ giörumst sialfer skollter/ af þessu/ z tökum þa þad Cunderne i oss og hyggium / ad vier munum allrege falla / nie oss muñe nockurn Tijma verda nöckud m/ og köñunst so ecke vid þad sem St. Paall vill hafa/ 1. Cor. 4. v. 7. Ad vier þo skulum jata þecktra og vidkañast z Hvad hefur þu/ O Madur/ ad þu hafer þad ecke þeiged ? Af þessu verdum vier bæde Stoorhugader/ Hrokafuller og Andvaralauser/ og gleymum þeirre Aminñing

sem St. Paall giører oss/ Phil. 2. v. 12.
Ad vier verkum vora Sæluhiælp med
Ugg og Otta. Hvind ecke siaum vier
Þekta alleina a Phariseunum/ Luc. 18.
Hverier ed ecke hofdu Hetlagañ Anda/
helldur høfum vier Reynslu/ Dæme þar
uṁ a siælfum David: Er hañ seger/
Ps. 30. v. 7. Eg sagde/ þa ed mier giecck
vel/ eg munde alldrege undir liggia: Vier
verdum þess æskynia a þeim Galatis og
Corinthisku/ hverier ed vegna syns
Styrkleika/ sem var þo Guds Giøf/ ein-
kis vyrdtu hina veiku i Trunne. Þess
vegna lætur Gud vort eiged Holld auka
oss Harmkvæla/ og Syndernar uppbæl
ast/ Jaa hvad meira er/ hañ lætur Mañ
eñ falla/ til þess hañ hrokest ecke upp
af þvilijkum Gafum/ ellegar giøre sier
i Lund/ ad hñ hafe þær af sier siælfum/
helldur kasiest nu vid/ ad hvad hellst sem
hønum er veitt fram yfer adra/ þad ha-
fe hañ af Naad/ 1. Cor. 15. v. 10. Og siæe
sig þess betur vid/ medañ og þegar hañ
stendur/ ad hañ ecke falle/ helldur Hug-
leide/

leide / ad eingu betur munde fara fyrer sier/en þeim edur þeim / hvern han ans ars forakter / ef ad Nad Guds Anda være ecke ryfare og sterkare i honum til hins gooda/en sialfs hans Krapfar.

Vier siaum þad a dæme hins vijsa Salomons / er han seger: Þar er eingenn sin ecke syndgest/1. Bok Kong. 8. v. 46. Og hver mæ segia / Hreinn er eg i mijnu Hiarta og klar af mijnum Syndu/Ord skvid. 20. v. 9. Þad er ecke neitt annad/ en fyrst ad Gud hefur han giaddan so stoorum Vijsdoome framar ødrum / þa liet Gud han sinna til nockurs saur ugs i Hiarta sialfs sijns / so ad han uppþrokadest þa ecke af Ofmetnade vegna þess Vijsdooms.

Vegna þeirrar somu Orsakar lat ur Gud Hollded og Satan optlega far Yferhond hia Mañenum og leifer þad/ so þau geta komed honum til ad drygia einhveria Synd og Løst og þad stoorkost legan / til þess ad Madur treiste ecke of miked a sialfan sig / helldur mege stilla

 ad

ad hañ er af Naad allt þad hañ er/ 1. Cor. 15. v. 10.

St. Petur seger: Herra eg Elska þig so miøg / ad jafnvel þoott aller/ adrer hneixlest a þier / þa skal eg þo all drege hneixlast a þier / þad skal alldrege skie. v. s. f. Hier þikest hañ sialfur hafa so mikeñ Styrk / ad jafnvel foragtar hañ alla adra. Eñ er hañ var falliñ/ þa sitium vier hversu Raadsett ur og audniukur hañ verdur fyrer Gude. Þegar Christur spurde hañ sagdar ad: Elskar þu mig meir eñ þesser? Joh. 21. v. 15. Þa þorer Petur ecke ad svara beint afram / ellegar med lioosum Ordum / helldur þañig: Ja/ Herra þu veist ad eg elska þig. Paulus gefur hid sama til Vikundar/ 2. Cor. 12. v. 7. So ad eg stære mig ei af þessum Haau Opinberingum / er mier gefiñ eiñ Fleiñ i Holldeð / sem er Satans Eingell / sem mig skule med Knefum sla. Þar medkeñer St. Paull hreint uñ sig / ad þegar hañ hugsar til þeirrar miklu Speke / sem

honum

honum var gefiñ / þegar hañ virdte fyrer sier þær veglegu Vitraner og Opinberaner sem honum gæfust hverʃu ad JEsus Christus hafde halldeð hañ þess verdugañ / ad hañ talade siælfur vid hañ/Ad ne'na hañ upp i hiñ þridia Himen / og þar ad auke / Opinbera sig honum æfars med ødru moote: Og hañ þar a moote sem/ hverʃu ad adrer Meñ høfdu ecke þær Gæfur / þa Raad / þa Vegsemd ad hroosa sier af / þa gat hañ ecke stillt sig so/ad hañs Hugur hreifde sier ecke upp þess vegna/og Hiarta hañs yrde (ecke) Metnadarfullt. Hvar Satan hefur og so haft siñ Fingur/ og egg iad St. Pæl til þvilijks / so ad fyrst hañ gat ecke svipt hañ Guds Gæfum/ þa villde hañ koma honum til ad van bruka þær / og ʃkyggia Gud med þeim so ad Gud tæke þo ʃijnar Gæfur fra honum og svipte hañ þeim um ʃkder. Allt eins fer Satan ad vid øñur Guds Børn / ad þegar hañ getur ecke svipt þau kroptugre Nærveru Guds Anda/

þa blæs hañ þeim þad i Brioſt / ad þau hrokaſt upp af þvi / hvar med þau til Vanheidrunar vid Guds Anda Vanbruka Rood hañs og Hiaalp / og þeſſ vegna reka þau hañ opt lega fra ſier. Eñ vegna þeſſ ad Paulus gat ecke vareſt þvilijku/ ſege eg / og Satan let ecke helldur ſitt vanta þar til / þa med-kiefier hañ þad med berum Ordum ſiafn framt/ad Gud hafe Orced fyrer þa Or ſøk ad fram̃ ſelia ſig under Valld Sat ans Eingels/er ſkylldi ſla ſig med Knef um / ſo ad hañ yrde fyrer þa Nædung er hañ hlaut ad lijda af Satan / Lijte-lætkur / Audmijkkur og giæte ſett nidur þañ Ofurhug/Dramb og Metnad ſem hañ hefde añars teked i ſig vegna Opiñ beringa þeirra er hañ fieck af Guds Nalfu.

Hver Hiſtoria z Jafning Bevijſar eiñig þad medal añars / ad Gud jafnvel leife Satan þeſſ a millum ad freiſta vor / ſo ad Satan med ſiñe Verkun/er vier lijdum fyrer utañ Synd / verde ad

taka

taka þa Hræring i burt fra oss hveria hañ añars vegar Orsakar i oss med Synd. Hviad ecke framde Paulus so stoora Synd þar med / ad Satan rak hañ Flein iñ i hañs Hollð / a moote-Vilia hañs / og slo hañ med Knefum/ Sem hañ hefde drigt Synd i þvi / ef hañ hefde melnast af Guds Naad / og hrokast upp i Hiarta siñu til ad forakta adra. Hviad hversu Vidurstygge-legt þad sie fyrer Gude / sieum vier a Phariseœaranum/er hafde þo ecke Guds Anda/ Eñ miklu er þad vidurstygge-legra fyrer hõnum/ ef nockur sa giører þad / sem hefur giørst verdugur til ad hafa Upplijsing og Stioorn þess Heilaga Anda: Þar fyrer efast egølldung es ecke um / ad Dioffulliñ hafe vered neyddur til ad kvelia og mreita Paal þañig. Þvi miklu helldur hefde hañ sied/ ad hañ hefde getad hallded St. Paale i Ofurhuga og Drambe / helldur eñ hañ skyllde kvelia hañ so Magnlega og olla hõnum so storrar Angistar/eñ reka

hañ (þo þar medur) til ad audmÿkia sig fyrer JEsu / ad falla þrisvar Siñum fram/og ad giora Bæn sijna til DRottins, effs med þvilijkum brennande Bænar Ni-ta og Gudrækne.

A sama Nattt er nu þessu vared fyr er ødrum Guds Børnum / ad Satan kvelur þau og hrygger optlega/ og lækur þau riett þeckia/ad þad er hañ sialfur / Þad giører hañ þvert a moote sijnum Vilia: Þviad hañ villde mÿklu helldur ad hañ þyrfte ecke ad leggia neitt til þeirra / og mætte lata þau vera med Mak i sijnu Andvaraleyse / so ad þau þættust mykel af Gafum sem þeim eru veitttar / og giætu so styggt Gud þar med/helldur eñ ad hañ feinge þeim Efne og Orsøk til Audmijktar / til Gudrækne/ til Andvarpana og Bæna / med hverju þau bæde hindra og reka Syndena fra sier samt hañ sialfañ/Søkum þess hañ med søgdu Moote verdur þeim þess ollande/ad þau hljoota mÿklu helldur og meyra gott af þvilijku / eñ Jllt.

Auk

Auk þessa er því og so vared fyrer oss: Stundum kiemur bæde Holldet og Diofullinn oss til ad svæfast i þessu And varaleyse/ad vier feium ei taled oss fullkomlega Tru um þad/ad þvilijkur Diof ull sie til/Vier truum ecke ad vier sieum so hætt stadder fyrer honum og hans vegna/ Og lijka sem St. Petur/ hofum ad eins daufan Skilning þar um/ hvad þad þijde sem Christur seger/ Vaked og Bidied/so ad þier falled ecke i Freistne: Og þad þyker morgum breyfelegt sem stendur i Fader Vor / Leid Oss Ecke I Freistne.

A sama Hatt þa skilium vier ecke helldur þess a millum / hvilijkur Velgiorningur ad su Endurlausn er / sem JEsus Christus hefur oss afrekad/ Jafnvel þott vier heyrum bæde talad og predikad um þad/ Vier tolum um þad/ vier truum þad einnig/ad JEsus sie dæ-ein fyrer Synder vorar/ad Blooded JEsu hafe hreinsad oss af ollum vorum Syndum/ad JEsus hafe frelsad oss fra

Vallde Diøfulsins/ og Helvjtes Pijnu/ at hañ situr til hægre Handar Gude/ og er vor Arnadar-Madur og Tals-Madur hiá Gude / hverju sem vier heyrum þessa Aminñing allvel þess a millum af Guds Orde : Glediед ydur i DRottne/ og aptur sege eg/ gledieд ydur: Phil. 4. v. 4. Þa erum vier þo kallder/ þad er oss ámiñt / og nockur Epterlijking/ og riett so sem þad være ecke neitt i þad vared.

Eñ framar/ þott vier heyrum talad uñ Truna/ og rædum sialfer uñ hana/ hverju stoor Guds Gáfa ad Truiñ sie/ hvilijka Glede hun uppvekie i Hiarta Mañsins/ hvilijkt Epterlæte þad sie ad verda var vid Huggun Guds og Skodun Gudlegrar Nádar i Hiarta sijnu; þa þyker oss þo Optsiñes / sem þad sie ecke añad eñ Hial nockurt / alijka og Ein Dæme-Saga / og oss hender hid sama sem þañ Pharisæara / er sat vid Bord asamt JEsu/ og hroosade miøg so med Ordum/ hversu stoor Sæla þad være ad

eka Brauð i Guds Ryke/ Luc. 14. v. 15. Enn þad giørde honum þo eingann Hita i Hiartanu: (Hann hafde þo einga brennande Elsku til þess i Hug nie Hiarta.) Allt eins er hattad vorum Efnum/ Ad sønu þorum vier ecke ad neyta þvi / enn þo fiñum vier vel hvørsu lited ad Hiart ad kiæst þar af / og þackar Gude. Eins er þvi og hattad/ hvad vidvyker Skyrnenne / eins hvad Sacramente Lijkama og Bloodsins JEsu Christi: Margt eitt Guds Barn finnur ad vita ecke alleina hvørsu Oflodugt og Efao blandid þad er ødruhveriu / þegar þad vill umgangast þar medur / helldur og optlega/hvørsu audvyrdelega þad dæmer uñ og vyrder þvilijka Guds Naad. Eins er oss og vared / hvad vidvijkur Guds Orde. Vier hroosum þvi ad sønu / hvørsu kostuleg og dyrmæt Guds Giafa þad sie / Enn hvernig sem øllu þessu er vared/ þa er oss þo allt eins hattad og Børnunum / er hafa meyra enn nog af Braudenu: þvi ecke all

eina

einavarpa þau, þvi fyrer Hundana/ helldur ganga þau og jafnvel ofañ a, þad med Footunum / Eins er þvi og vared fyrer oss: Alla þa Stund sem vier lijdū eingañ Breſt a Guds Orde i Hiart anu / til ad ſtyrkia oſs / vidhallda og hugga oſs med/ þa høfum vier þad ecke i ſo miklum Hævegum/ Eñ þegar Augeiſteñ kemur ad Hondum / ſo ad Trueñ og Huggun ſu hverta Gud gefur / er tekeñ i burt fra oſs / eiñig Miñed formyrkvaſt af Dioflenum/ ſo ad vier getum ecke munad nockurt Guds Ord/ellegar og/ þott oſs ranñkade jafnvel vid þvi/ og heyrdum þad af ødrum / þa dregur Guds Ande þo ſiñ Krapt og Lioos i hlie / ſo ad vier getum ecke numed þad nie medteked / vier giefum ecke hugſad epter þvi/ þad fær ecke numed Stadar i Hiarta voru / vier getum ecke haft þeſſ nem Not/ Helldur hender oſs hid ſama ẽ hinar Sarhungrudu Maññeskiur er ecke hafa Megn edur Þrott til ad tyggia Braudet/ ſo ad Ordet kemſt ecke iñ i
Hiartad/

Hiarkad / skoda / þa verdur Guds Ord Dyrmætt.

Þegar vier finnum so sem sied Diofs-uliga Versiinelega / ad hañ er bæde nalægur og skelfer oss / þegar vier finnum til Brodds Syndarinar / og nagande Orms Samvitskunar / Þegar vier getum skod-ad þa Ognarlegu Reide Guds gegn Syndeñe: Þegar vier verdum mistinia uñ Sukuna af Helvijtes Ellde og Ang ist / og vier finnum til olldunges eingrar Huggunar edur Hugsvolunar / þa verd-ur Truen og Guds Velgiorningar / þa verdur Lioos og Huggun Heilags Anda mikels metin og þa tekur þetta til ad koma st i Nææft Gillde hia oss. Þegar vier hofum Truna / þa þyker oss likeß ad eins koma til hennar / og hugsum so med sialfum oss / Vier getum allt feing-ed hana / þegar vier villum / allt eins og hun være under vorum Kiorum komin / eñ þegar heñe er svipt fra oss / þa þeck-ium vier hid fyrsta / ad Truen er ein dyrmæt Giafa Guds / og villdum þa feg

ner

ner bidla han̄ um̄ hana og giallda hon-
um Þacker fyrer hana/ Eins þegar oss
stendur Ogn og Skelfing af Dioflen-
um sialfum og Helvijte / þa verdur
Naaden̄ JEsu Christi Dyrmæt/ þa tek
um vier til ad Ransaka Skrin vora/
sem og adrar Lofaner og Fyrerheite
Guds/ hvad z sialfur Drottin̄ gefur til
Vitundar/ segiande/ Es. 28. v. 29. All
eina Freistingin̄ keńer ad merkia Ord-
ed: Þad er / þegar Madur er staddur i
nockre Neyd og Angist/ gefur han̄ gren
slast epter og ransakad hver ad sie hin̄
rette Skilningur og Meining a Guds
Orde/ etc. Item: J Angistenne leitum̄ vier
DRottins: Þegar Angist Helvijtes kem
ur a mote oss / þa kun̄um vier ad And-
varpa til JEsu / þa kun̄um vier ad
Andvarpa til Guds Anda um̄ Huggun.

Vegna þessarra Orsaka lætur Gud
Dioful in̄ bæde skiota sijnū gloande Pijl
um in̄ i Hiortu hin̄a Gudhræddu opt
og tijdum/ ein̄ig slaa þa med Knefum/ og
sialfur Gud freistar þra med Skijlu

og

og Byrging sijns Andlites / med Burt-
svipting Nadarinar og Huggunarin-
ar/med Hvarse Truarinar/og leitar þo
þar medur þeirra egin Gagns/z Sælar
Velferdar þeirra sialfra. Þvi/ad þad
sie Orsokin til Freistingarinnar/z ad þ sieu
Averkerner af hene / verdur bevijsad
af Epterdæmum hinna Heilogu : St.
Petur trude ecke / ad þad være so mik-
el Hætta buin af Satan / ecke helldur
hugde hann þad være so stoorum Þorf a
ad vaka og bidia a moote honum a med-
an hann vard eckeneitt var vid hann: Enn
er Satan var Einusinne buinn ad svikia
hann til ad afneita og affveria JE-
sum/Þar nærst ad giora Syndena sem
vidurstyggelegasta fyrer honum med hinne
mestu Skelfing/ og sijnde sig nu so sem
nalægann fyrer Augum hanns: Siaðu
nu / Þu hefur nu formællt sialfum
þier/Nu a eg Medgiord med þier/ Þu
hefur affvared JEsum/ þar fyrer hef
ur þu eckert Hlutskipte i honum. Þu
hefur bolvad þier burt ur Himnarijke/
nu

nu attu heima i Helviste / Þegar Þetta kom Petre ad Hondum / þa þeckte hañ af hvada Tæe ad Diøfulleñ være / Þa took hañ til ad fa Ast og Traust a JEsu / þa took hañ til ad þreya epter hønum / seigiande : Æ / mætte eg nu ødlast nockra Rad af JEsu / Þa lærde hañ hvad Diøfulleñ var / Og ecke gat hañ þa alleina sialfur beded og vakad a mood te hønum / helldur gat hañ þa amineñ adra til þess og sagt : Vaked / þviad ydar Mootstandare Diøfulleñ (sefur ecke) hañ geingur um̃ kryng sem grenjande Leon / 1. Pet. 5. v. 8.

Þegar St. Paull fiñur til Syndarinnar / hverſu griṁelega hun rædst a moote hønum / hañ fiñur hennar Krapt / og hver su lyted hañ orke i gegn henne : Hañ sier Løgmaaled fyrer sier / og Fordæming Syndariñar byrtest fyrer Augum hans / hañ skoniar og skilur / ad hañ fær hverge komest / er Fordæmdur af sialfum sier / sia / þa fær hañ Ast a JEsu / þa getur hañ sagt med Hiartans Glede :

Eg

Og þacka Gude fyrer JEsum Christ um DRottin vorn/ Rom. 7. v. 25. Þa giefur hañ sagt: J mijnu Hollde bygger ecker gott / Item/ Nu veit eg / Lof sie Gude / ad þad er eingiñ Fyrerdæming i þeim sem eru i JEsu Christo / Rom. 8. v. 1. J Stadiñ fyrer þad hañ hafde radur Offvoott JEsum/ og hroosad sier af sijnu eigiñ Riettlæte.

Þegar Snorur Daudans hofdu umm spendt David/og Angist Helvijtes hafde strelft hañ / og Gud hafde sijdañ Bæn heyrt hañ/ þa giefur hañ teked so miög mögiætlega til Ords/ Ps. 116. v. 7. Æ/ Vertu nu til Frids aptur mijn Saal / þvi DRottenn veiter þier hid Gooda / þvi þu DROTTen hefur utrickt mijne Saalu ur Daudanum/ Augum mijn um af Tarafollum / Footum mijnum fra Hrosuneñe: Hveriu skal eg DRott ne Endurgiallda fyrer allar hañs Vel giørder ed hañ veiter mier? Hañ giefur og sialfur Orsøkena til Vidkundar/ hvar fyrer ad Gud læte bæde hañ og adra

Heilaga þañig freistast/ Ps. 30. v. 7.
Eg sagde þa ed mier gieck vel/eg munde
alldrege under liggia / þad er / þegar eg
vard ecke var vid neina Freistne. Eñ
hvad stendur þar þa meyra: O DRott-
eñ/ Eg skyllde þad ecke / ad þu styrkter
mitt Biarg / og gafst mier þvilijkast
Krapt: Þar fyrer byrgder þu þitt And
lite/ þa skielfdest eg/ Þa lærde eg ad bid-
ia og segia: Æ DRottiñ/ Eg vil kalla
til þijn og ákalla þig æ og jafnañ.

Þetta verdur utmálad yfer allañ
Máta Unnunarsamlega og Huggunar-
samlega i Lofkvæde Salomonis/ þar ed
Brudgumeñ og Brudurñ eiga Rædu
samañ/og umgangast hvert vid añad/
Cap. 5. v. 2. Þvad þar medkieñer
Bruduriñ (sem ad er Sal hvers eins
Gudhræddz Rett-Truads Mañs/ sem
hefur giørst eitt i Elskuñe/med DRott
ne sijnum JEsu / og er þess a millum
so sem siuk af Elskuñe) hvernig þad
hefur fyrer heñe fared: Eg sef / seger
hun/ eñ mitt Hiarta vaker: Hvad giør-
eſt

eff þa a medan ? Þar er eins Vinat Rauft sem þar ber; (og seger) Lat upp fyrer mier mijn allra Kiærasta / Mijn Syster/mijn Dufa/mijn Jnelega: Þvi, ad mitt Hofud er fullt af Dogg / og mijner Lockar eru fuller af Nætt-Drop um/ Eñ hveriu svarar Brudurñ hønum? Eg hefe fært mig af mijnum Kyrt le/ hvernig skal eg færa mig i hañ apt-ur? Eg hefe þveiged mijna Fætur, hvet nig skal eg giøra þa Oklæra aptur?

Epter þetta Andsvar feinged/ seger hun/ Miñ Vin stack sijne Hende gieg num eitt Hol/ og miñ Lijkame skalf þar vid: Þa stood eg upp seger hun/ad liuka upp fyrer mijnum Vin / Myrrhañ draup af mijnum Hondum / og Myrthañ flaut uñ mijnar Fijngur / a Láas-Lokunum. Og þa eg hafde upplæsted fyrer mijnum Vin/var hañ i burtu/og af Stad geing iñ. Þa gieck mijn Sæla ut epter hañs Ordum/Eg leitade ad hønum/eñ eg fañ hañ ecke / Eg kallade ; eñ hañ svarade mier ecke. Vaktararner sem geingu

um Stadiñ þeir fundu mig / sloou mig Saarum / Vaktararner a Murnum tooku mijna Yferhøfn fra mier : Eg sære ydur Þier Dætur Jerusalem / ef þier fiñed miñ Vin/þa seged honum ad eg ligg siuk af Elsku.

Þetta allt samañ er ecke neitt añad/ eñ Umkvørtun eiñar Gudhrædrar Saalar yfer Dadleyse sijnu og Nyrduleyse i þvi ad Elska JEsum/ og hvørsu ad Christus sie þa vanur sialfur upp ad vekia þa Elsku a ny med Freistingunñe og Angistenñe: Þad fer ætijka fyrer oss/og hier stendur: Vor Hiørtu vaka til ad søfu / og hafa Tru / Eiñig Elsku til Christi / Eñ vier giørunst þo hyrdulauser og dauf er i hvørutveggiu : Þa kiemur Christus ad søfu fyrer Predikun Ordsins/ber a Dyrnar/ og seger : Lukktu upp þ mier/ Elskadu mig nockud meir og Jñelegar / Lattu mig nu ad komast iñ i Herberge Hiarta þijns / so ad eg mege þar Hvijlder taka: Skoda/ vegna þess þu virder mig ecke meyra nie

Hærra/

hærra / þa hender mig hid sama og þa sem eru a Ferd a Nattarþele / Nøfud mitt og Haar / verdur vott af Døgg Næturiñar (Nattdøggeñe) Mig sker þad og særer ad eg verd ecke ødruvysse Elskadur af þier. Eñ hier giøreft Saal iñ Sællifesfull þess a mille / og skipter sier næsta lyted af synum Vñusta / hun sækur Christum standa fyrer Dyrum ute og beria a / og þad jafnvel þott bæde rigne/og Hrymfrost sie ute / þegar hun ma ad eins gånga til Høllu og taka Naader / verdur ecke vør vid nockurn Kross ellegar Skurlun / Item. Þegar hun hefur nooga Huggun/og hvad hellst sem hana gyrner / hefur eckert Mootlæte/ahæde Kyrkel ad klædast i / og hefur noogañ Tymañ til ad lauga Fætur syñar/þegar hun hefur Myrrha og kostulegt Salve / so ad þetta getur runed yfer Hendur heñar/þa siñer hun ad eins lited uñ Kauft syns Vñusta / þa er Evangelium og hid Himneska lytels met ed / Þa neñer Saliñ ecke ad fara a

Fatur / þa lætur hun sier Tormerke a þvi. Enn hvad skedur? Christur verdur þa ad sting̃a Hende sinne i gegnum Dyr Hiartans / og koma vid Hiartad / so þad gete þreifad a Syndenne og mege sinna til hennar / So þad mege kañast vid hversu stoora Þørf vier høfum a Christo / og hvada Synd þad sie ad hafa Leida ellegar Opocka a Evangelio. Þa tokum vier til ad reisa oss / fara a Fætur / og vilium Liuka upp fyrer JEsu / eftir hañ er þa þegar allur i burt. Þetta skedur allt saman til þess / ad Sala miñ skule þeckia / ad eg hefe ecke Truna nie Elskuna til Christi i sialfs mins Valldi / þess vegna skal Salen̄ lukast upp fyrer hm̄ / nær ed hann ber a Dyrnar. Þar fyrer þa freistar Gud Salarinnar / og lætur Hiartad skielfast fyrer Ahræring med sinne Hende / hann lætur hana þess a mille leita og grenslast (epter sier) til einkis / þegar hun tekur til ad vera Vandfysenn og Sæl: Byrger hann sig so um̄ litla Ryd / og lætur Vøku-
Mess

Mets Borgarikar / þær ſkørpu Predik
aner og Ognaner Løgmaalſins kvelia
Sælena / taka Nøfud-Faled fra oſſ / og
vora egin Ofdyrſkku / ſo ad Sælin mege
þeckia þad hun er nakin og ſiſſe bæde
til Kullda og Skelfingar. Þviad þa
gefur Sælin ſijdan hrooſad JEſu /
og Vtmaalad hann upp og nidur / hverſu
Dægelegur / Vnunarfullur og Yndesleg
ur hann ſie. Þa er hann bæde Raudur og
Hvijtur. Þad er / vier vitum þa alldrege
hverſu Hiartt vier eigum ad virda hann /
þegar vier høfum orded ad miſſa hans
Huggunar um̃ Stund.

Vier ſiaum þvilijkt a morgu Guds
Barne / Og ſijka reynum vier þad a ſiaalf
um oſſ / þegar vier høfum vered i diup-
um Freiſtingum / So ad vier høfum
eckert funded til Guds / eckert til Truar
innar / eckert til Nadar og Huggunar
Heilags Anda / og þegar vier frelſunſt
ſijdan þar i fra / hverſu innelega glad-
vært verdur þa vort Hiarta / og hverſu
Aludlega vier kunnum þa ad þacka

Gude fyrer Frelsunena: Hier hender hid sama sem i ſtarre ſtorre Lyfs Hætlu: Þegar Gud lætur oſſ raka i hana / so sem i Sioſar-Nauſka / verda fyrer Falle / raka i Elldz-Voda / ellegar einhverra adra Olucku / og oſſ verdur biargad so vier komunſt af / þa vitum vier / hversu Hiartanlega gladet vier þa giorunſt / og þackum Gude med ſo ſtorre Gudrækne. Allt hid sama ſkedur i þeim Andlegu Freiſtingum. JEſus ſeinge alldrege þa Eiſku af oſſ / alldrege þad Þacklæte / alldrege þa Gudrækelegu Goodvilugu Þionuſtu og Akallan / ecke helldur þa packa fullu Lotning ꝑ ſtna Endurlausn (sem honum er Skillſ) ef ad haſ byrgde ſig ecke þeſſ a millum og lete oſſ verda vara bæde vid Dioſulsſ og Helvijte.

Þat um̄ hoſum vier augliooſa Jatning Davids / Pſ. 119. v. 71. 72. Þad er mier liuft ad þu hefur lytelækt aſ mig. Spyrter þu hvat fyrer ? þa ſvarar haſ ſialfur og seger / So ad eg lære

lære þþu Rettinde: Þvi þa lærde eg
hvad þitt Rettlæte sie/ hvad þad er/ ad
vier verdum Rietlæter af Náþeße
fyrer Saker JEsu Christi. Og þa
vard Logmaled þþns Musis mier Ljuf
gýa/ helldur eñ mørg Þusund Stycke
Gulls og Silfurs. Þviad Gud freisto
ar Truar vorrar / ecke vegna þess haň
vilie vita og þeckia hvirsu ad heße sie
vared/ þviad haň þecker hana betur eñ
siælfer vier/ helldur til þess/ ad vier skul
um fá þeckt vora eigiñ Tru: Þviad oft
lega skiliun vier ecke/ hvernig ad vorre
Tru er hættad/ Vier hyggium oss vera
sterka i Trune og standa trugga i heñe/
eñ skiliuin þo ecke hvad Truiñ er. Raun
ar i siælfre sier / og stondum ad eins i
heñe a verkum Footum: Þess vegna læt
ur siælfur Gud Truna lyda nockurt
Mootkaſt/ so vier faaum þeckt/ hvad oss
brestur/ og rædum Boot þar a i Tjma/
og giefum þvi helldur Giætur ad siælf
um oss/ eins og St. Páll seger/ 2. Cor.
13. v. 5. Reyned ydur siælfa hvert þier

 erud

erud i Trusie/ Og seigium eins og Fader þess Tunglsiuka Barns / Marc. 9. v.2.3.4. HErra/Hiælpa þu misie Van trú/Þannig lætur Gud þa Truna tiena/ so ad hañ eble hana og styrke epteræ. Þviad su Reynsla sem verdur vellt og gefst i Freistingunum/þegar Gud hiælpar ose / styrker Truna so Yfervættes miøg/so ad su Hrygd fær eydt mørgum Sorgum og margskonar Hrygd/med þvi eg kañ ad segia: Stædu / þa hiælpade Gud mier so vel/ Jafnvel þott eg være so Hiartanlega Ottasleigiñ / þa veit eg fyrer vyst/hañ mune Ofad giøra þad i þetta Sinn og ætijd.

Med þvi þessu er so i Sañleika var ed / ad oss kañ eckert af Freistingunum til ad falla fyrer utañ Guds Vilia / hverke meyra edur minna / skiemur edur leingur/ eñ hønum þocknast / og þad er ecke Einunges hañs goodur Vilie/helldur giører hañ þad alltsamañ oss til hins besta / þa gieta Freistingar ad vÿsu ecke aungrad þañ Mañ sem fær þetta

ſkiled og Nugleidt/ helldur a han myklu framar ad hugga ſig vid þær/ Sia/ Eg veit þad mun verda mier ad goodu / ſo ſem einu Guds Barne / Eg veit þad er Dioflenum ſkadlegra og verra / ad eg verd þanig freiſtadur/ en mier/ Fare þvi ſo fram i JEſu Nafne / ſo leinge ſem han vill / þvi þad ſkiedur og verdur þo allt mier fyrer Beſtu.

Fiorda Huggun.

ENN ſo ad Madur meige þeſſ øruggalegar reida ſig framveges uppa þetta/ ſem nu hefur ſagt vered / þa er þetta / ſem er hin Fioorda Huggun / ſtrax þar hia adgiætande. Ad hvert helldur Gud lætur oſſ freiſtaſt/ellegar han freiſtar vor ſiálfur/ þa lag ar han og ſkamtar nidur øllum vorum Freiſtingum epter vorum Kroptum/ Pad er/ han lætur einga Freiſtne koma oſſ ad Høndum / hverke

ſtertare

sterkare nie længgiædare/ enn hann sier og veit ad vier gietum vel þolad/ so ad vid fæe goodann og Sæluhiælplegann Endæer/ og verde oss fyrer Bestu.

Þar umm eru Ord St. Pals/ 1. Cor. 10. v. 13. vel athugande og Minnes verd: Gud er Trur/ sa et umliþur þad ydar sie freistad framar enn þier fornieged / helldur giører hann þa Endinng ad Freistinguñe / ad þier gieted þad þolad.

J þessum Ordum giører Guds Ande oss fullvissa umm Fimm Greiner: Nid Fyrsta er/ ad eingin Freistne gete komed oss ad Nøndum ann Guds Leifes: Hann umliþur ecke ad ydar sie freistad.

2. Þar nærst/ad Gud er siælfur nælægur him oss i Freistinguñe / og þad jafnvel þar sem hann freistar þo ecke siælfur / helldur þar sem hann lætur oss freistast af Dioflenum.

3. J þridia Lage/ad hann er þess vegna nælægur/ ad hann fæe øllu vel skipad til goodra Lyckta / so hann rædur fyrer giørvøllu Verke Freistingarinnar: Og

þegar

Þegar Diøfulliñ sijnest ad vera Frum-
kvødulliñ/ þa er Gud þo fyrer framañ:
Þviad Afdrifeñ og Endalyckteñ standa
þo ecke i Satans Vallde/hefldur rædur
Gud fyrer þeim.

4. Og so uñ sijder/ad Gud lijstur til
vors Mællar bæde i Vpphafenu og
i Endernum/Sa ei umlijdur/seger Post-
uleñ / þad ydar sie freistad framar eñ
þier formeged / helldur giører hañ þa
Ending a Freistinguñe ad þier geted
þad þolad.

5. Og allt þetta seger hañ oss fyrer
vijst/vegna Guds Halldin-Orda: Gud
er trur/seger hañ: Þad er / Gud er ecke
Flærádur vid oss: Gud hefur ecke frel-
sad oss til þess fra Diøflenum/ ad hañ
giæfe oss a ny i hañs Valld: Ef ad
Gud villde ecke hiálpa oss/ helldur lata
Diøfuliñ og Syndena neyta allra siña
Krapta i gegn oss / hañ villde og sialf-
ur rádast a oss/þa Fyrst hañ verit sialf
ur giørla / ad vier sæum eingañ vegiñ
vidstadest / være þad ecke utan eintom

Flærræde og Svik / þott han hefde til-
bodeð oss alla sijna Nad og ecke helldur
være oll vor Endurlausn þa neitt an-
ad / þvi að hvada Dannumenska og hvada
Rædvendne kynne þad ad vera af minne
Hende? Ad eg biargade einhveriu Bar
ne fra Hunde sem bite / og villde ad mier
være hroosad fyrer þad / af þvi eg hefde
giørt þad / so sem eitt gott Verk: Sijo
an leke eg fimm eda sex Hunda hlaupa a
Barned / og sigade þeim / Hialpade eg
sialfur til a allan Hatt / ad þeir rifu
Barned i sundur / Hver munde segia / ad
eg giørde so sem eitt Trufastur Ærleg-
ur Madur / ellegar packa mier þar fyr-
er / ad eg hefde Biargad þvi sama Barne
ædur. Þannig er Gud ecke lyndskur / seger
Paulus / helldur er han Trufastur /
han er Rædvandur / han sier sig ecke umm
Hond hvada gott sem han hefur upp-
byriad. Þess vegna slepper han oss ecke
olldunges i Freistingunum / nie sigar
þannig Satan a oss / ad sialfur drage
han sig i Hlie / ellegar veite Satan
sialfur

ſialfur Ljd og lœte oſſ ſo þreifa aleina/ þa haſi þo veit ad vier getum eingañ vegiñ Rønd vid reiſt: Helldur fremur haſi þetta fvent i øllum Freiſtingum/ ſo ſem eiñ Truſaſtur Gud: Fyrſt lijtur haſi til vorra Krapta/hvad vier getum þolad og lagar allt þar epter: þar næſt lætur haſi oſſ þo ecke vera ſtadda alleina/ helldur rædur hñ ſialfur Utførunum/og þad ſo ſem vier getum þolad/ og faum Yferhønd: Þad er hñ Styrk er og Hialpar / þegar haſi ſier ad vier erum ofveiker/Og haſi hindrar Diøful iñ og Hollded/ ſiæ haſi ad þau ætla ad verda oſſ offſterk/ Um hvert/þo oſſ ſkin ie ecke neitt þa vid eigunſt vid / þegar Syndeñ og Diøfulliñ hrekia oſſ uñ kriñg/þa ſkiniar oſſ þad þo/ þegar Oruſtañ er afſtadiñ.

Uñ þeſſa Truſeſte og Hreinſkilne Guds talar David/ Pſ. 103 v. 13. Lijka ſem þad Faderen er Børnunum liknſamur: Eins þa er Drottiñ Miſkunſamur vid þa ſem haſi ottaſt/þviad haſi þeckeer

er vora Skopun/ Honum til Hugar kem̃
ur þad vier erum Dupt. Þad er vier erũ
ecke neitt Ande/ og vor Skopun er Ve-
sæl. J somu Meining a einig Esajas
ad skiliast/ þar hñ segir oss þanig fra
Gude sem þeim er hage sier epter vorum
Vanmætte/ er hañ tekur so til Ords;
þañ brakada Reirenn mun hañ ecke
sundur briota og ecke mun hañ utslöck
va þañ riukanda Hörkveik.

Þess vegna er þetta so satt sem vier
stöndum Himenn og Jord fyrer oss / ad fyr
eñ Gud læte nockra Freistne koma oss
ad Hondum mœote Tru vorre og Guds
hrædslu / adur eñ hañ lætur afadhverf
Hollded ellegar Diofulenn fa Rum hia
nockru Guds Barne / og adur eñ hañ
lyka siälfur rædst a nockurn af sijnum
Truudum/ þa Ransakar hañ og reikner
vorn Styrk / hyggur ad og skodar (med
þvi ad aller Hluter bæde hid nalæga
og epterkomanda / standur oped fyrer
hans Augum/ Ebr. 4. v. 23.) Hversu ad
vier nunum hegda oss i þeirre Grein/ i

þeirre

þeirre ellegar þeirre Freistne / hvad Svar vier høfum bued a moote þeirre ellegar þeirre Sturlun. Hañ sier hversu leinge vier giëtum þad þolad / og epter þvi lÿdur hañ Freistingunum ad rœdast œ oss.

Þad siaum vier a Epterdœme Jobs/ i hañs Bokar 1. og 2. Cap. Med þvi Gud setur Vilia og Vallde Diøfulsins eitt vÿst Takmark/ seger hønum hversu lœngt hañ meige fara/og hvar hañ skule Stadar nema. Siœlfur Christus utleggur þetta i Epterdœme St. Peturs: Diøfulliñ seger hañ/hefur ad søfnu gyrnst ad meiga sigta ÿdur / eñ eg hefe bedeð fyrer þier/ad þÿn Tru skylldе ecke þrotna: Þad er so myked sem sagt være: Satan hefur mælst til hia Gude / ad hañ mætte sigta þig / og hefur hañ vegna þess þvi stærre Gyrnd til ad reyna siñ Styrk a þier / af þvi þu ert so Fullhuga/Hvert hañ mætte ecke sigrast a þier. Eñ hønum er ecke leyft ad sigta þig so sem hañ vill/þvi þad munder þu

 alldrege

alldrege þolad gefa: Helldur hefe eg bedzed fyrer þier/ad þijn Tru skule ecke bila: Pad er/ Eg veit og so giørla/ad þier er Omøgulegt ad þola fare hañ ad sigta þig/ þar fyrer hefe eg giørt Bæn til Guds þiña vegna/ Þeirrar misiar Bæn ar hefur þu þau Not/ad Diøfullin ma ecke giøra hvad hañ vill / helldur epter þvi sem þu gefur þolad: Og þad mun Guds Meckt gefa þier / ad þijn Tru mun þo ecke ølldunges liña/ nie ad Lyckt um bila.

Af þessu er sa Mismunur sem er a Freistingunum /yfer hverium Mismun ad Guds Børn Vndrast optlega og jafn vel møgla ut af hønum med Petre/ Joh. 21. v. 21. Herra hvad skal þa þesse? Þvi lijd eg þvilijka Angist/ og sa er so gladur og kætur? Þvi vissulega siaum vier þad Opinberlega fyrer Augunum / hversu misjafnt ad hellt er a þessa Skålena.

Esajas og Daniel voru eins vel Prophetar Guds sem David; Þo kvar-

sa

ka þeir ecke so ýfred miøg sem hañ giør-
er; Petrus og Jacobus eru eingu sijdur
Postular Christi eñ Paulus; þo klagar
hañ laungsum ødruvijse yfer Knefa-
Høggum Diøfulsins / og yfer þeim
sterku Freistingum Holldsins / eñ þeir
giøra: Su Gudspiall-lega Historia ber
eiñig lioos Vitne þar um. Hvׅiad hiá
Joh. 4. greiner/ad þegar sa Konunglege
Madur beidde Christum Fulltinges til
Handa Syne sijnum: þa vill hañ ecke
alleina ecke gaunga strax med hønum/
helldur gefur hañ hønum jafnvel hvׅid
Afsvar/ allt eins og hañ þyrfte ecke ad
vænta sier neitt af Hiælpar og Huggun
ar hia hønum.

Nema þier siaed Teikn og Stoor-
merke / seger Christus / þa trued þier
ecke: Þader sem segde hañ/hvert mein-
ar þu / af þvi þu ert eiñ Konunglegur
Madur/ ad eg skule þa giøra strax nock-
ra Jardteikn fyrer þijna Skulld/ o. s. f.
Eñ þar a moote svarar hañ Høfuds-
Mañenum so Blijdlega/ er leitaze

Hiælpar til hans fyrer sin Pioon / Matth. 8. v. 7. Jæ/seger hann strax/ Eg vil koma og lækna hann.

A sama Hætt er stoor Mismunur / a mille þeirrar Bloodfalls-siuku Kvinu/ Matth. 9. Og þeirrar Cananæisku Kvinu/ Matth. 15. Hvad hin fær strax Hiælp: Enn su Canversska fær ecke allreina Afsvar i heilar þriar Reisur / helldur er heñe og vysad i burt med þrem ur ækaflegum Freistingum. Hver er Orsok til þess / ad Christus fer ad vid þær med so Olykum Hætte? Pad er Orsokin: Hann sem veit hvad med Mañen um er/Joh. 2. v. 28. So ad eingiñ þarf ad segia honum nockud/ hverke af honum (sier) sialfum nie nockrum ødrum/ af þvi hann veit pad sialfur allt saman betur / Hann viste vel / ad hiñ Veike Hofuds-Madur kuñe ecke ad þola so myked sem hiñ Konunglege Madur: Hann visse i sama Mata / ad su Cananaiska Mooder gat betur þolad þær Freistingar eñ hin Bloodsiuka Konan.

Veñ

Vm þessa Trufestre Guds / ed hañ lage þañig allt epter Kiorum og Stopk eins og sierhvers / talar Esajas Cap. 28. v. 27. 28. Og utmalar hana i eiñe miøg so agiætre Samlijking : Gud ser i þessu seger hañ/ allt eins ad og eiñ Bonde med sitt Sæde og Naust-Vrkiu. Grooda-Pad smagiørda Sæde/ so sem kañ ad vera Vikkur og Kumen/ er ecke þresst med Þreskingar Verkfære/ og ei lata Meñ Vagn-Hiooled ganga þar yfer/ helldur verdur þad harda Braud-Korn muled med Vagn-Hioolenu / Eñ Vikkurnar eru bardar af med Staf/og Kumened med Prike : Pad er sem sagt være : Alijka og Kumened og Vikkurnar og þess hattar Sma-Fræ er ecke af-þresst med þeim þungu Þreskingar Verkfærum / so sem þa kuña ad vera Sledar og Þreskingar-Vagnar/ ellegar nu kuña ad vera Þreske-Svipur/ Helldur eru Vikkurnar bardar af med eiñi Staf / og Kumened med einu litlu Prike: Eins hagar Gud sier vid Meñena /

ſuma preſſer hañ med Prike og ſuma med Staf / og adra ſem hrauſtare eru med Soipum / Efter þvi ſem hver eiñ kañ ad þola.

Þetta er þad ſem ſtendur / Eſa. 27. v. 8. Helldur dæmer þu þa med Maata / þad er Gud plagar þaa med ellegar ept er Maata: Med þeſſare Hugleiding ſkal eitt Guds Barn Hugga Hiarta ſitt / þegar hañ er ſtaddur i Freiſtingunum / þa honum virdeſt ſem hañ gete alls ecke þolad þvilikt / og ſo ſem hñ ſie nu yfer ſtijgeñ: Hañ ſkal þa ecke laata ſier þeſſe Ord um Muñ fara med Angiſt : Æ miñ Maattur er i þurtu og myn Von a Drottiñ / Eg maa nu ecke framar bygg ia Von myna a DRottne / Harmagr. Jerm. 3. v. 18. Helldur ſnu þvi vid og ſeg : Af þvi eg er nu ſo ſem eitt riukande Horkveikur / þa mun Gud blaaſa ſo ad mier / ad eg lifne vid a ny / og hella Vidſmiore ſyns Fagnadar i Hiarta mitt / ſo ad myn Tru ſkal brenña ſkiært / veroa heit hrein og alvarleg: Af þvi

eg

eg er nu eiñ lamadur brotiñ Reir / þa mun hiñ Goodgiarne Trufaste Gud styrkia mig / Esa. 42. v. 3. Þad er hid sama fyrer hvert David þackar Gude med Glede/ Ps. 68. v. 20. Og seger/ Dag lega sie DRottiñ Lofadur / Gud leggur Þunga a oss/ eñ hañ hialpar oss z eiñig.

Med þessare hiñe somu Hugleiding skal eiñig sierhver Madur hugga sig / þegar hañ er fri fra Freistingunum/ og heyrer þo þar uñ talad/ ellegar sier þa Angist og þa Baraattu a ødrū. Þviad margur hver / jafnvel þoott ecke hafe hañ eñ þa ordeð var vid neitt af Freistingunum/ skelfest fyrer þeim/ og hugsar med sialfum sier: Æ / Alldrege giæte eg þvilijkt þolad / a/ Gud Miskune mier/ eg er mikels til of veikur þar til/ eg hefe so litla lijtel seilgda Tru/ og fiñ þegar/ hversu veik hun er/ Hvernig munde fara ꝥ mier / ef Gud lete nockud þvilijkt vil sa mier til/ og allra hellst a mijnum sein asta Tijma ? þa er mier ecke mogulegt ad gieta stadest? Yfervega ad eins þetta

sem nu er sagt um Guds Trufeste/ Gud veit hvad þu giefur þolad / Hañ mun ecke leggia meyra a þig eñ þu kant ad bera/ epter þvi sem hañ sier þiñ Styrk vera/ epter þvi lætur hañ þÿn freistast og alldrege framar nie freklegar / og hvad sem þig brestur / mun hañ gefa þier / med þvi hañs Mættur er i veik-um Kroptugur.

Og so ad vier skulum reida oss þar uppa / og einganvegiñ Orvænta fyr er Saker vors Veikleika og Vanmætt-ar/ þa hefur Gud sett oss Epterdæmeñ so Dæmsamlega fyrer Augun / ad jafn-vel og hid allra veikasta Verkfære hef-ur kvaled vered med hinum diupustu ed-ur allra þÿngstu Freistingum.

Tylltu ad eins til þeirrar Cananeisku Kvisnu/ Hvad var hun añad eñ ein Ve-sæl og veikluleg Konu-Skepna / og ecke alleina þad / helldur var hun og so ein heidin Kona/ er visse nærsta lited ad seg-ia af JEsu Syne Davids / ellegar Messia / Þo lijdur hun og ber af sier
stærre

stærre Freistingar og Oblugre / So sem edur hefur vered fram sagt / eñ ofiad hvert St. Paall edur sialfur Christur. Pvi þott Christur yfervinne Diøful, iñ / hvad er þad virdande hia þvi / ad hun fær Christum Sigradañ sem er Diøflenum Yfersterkare / Og þad i miklu Hræskalegre Freistingum eñ þær voru / hvertiar Satan hafde i frame a moote Christo? Pvi sa sem veit ad þad er Diøfulliñ sem freistar / getur a einhvern Hatt svarad hønum: Eñ þegar Gud seger: Þu ert Hundur / þu ert ecke verdugur þeirrar Naadar / Hver þorer þa ad segia ney þar vid? Þad er ecke þaßig / Þad maa raada og sia af Kveinstaf St. Pals / ad hañ varla hefde þol ad þad hañ þolldi: Þviad hañ kvelst so / þegar Diøfulliñ Plagar hañ / Er hañ veit ad þad er Satan / og DRottiñ vill ecke strax gefa hønum Andsvar. Eñ hefde JEsus sagt vid hañ / Eg hyrde ecke neitt um þig þu Gudlastare / þu veist hversu þu Offsokter mig, forre

um/ Hvad munde þa hafa orded ur ed-ur af Paulo? Þaſſig hvorſar Christ-ur hennar Tru / Ad hun ſie mikel / Hvad þo eingen af Læreſveinunum hef-de ætlad. So hefur og margur hver / þooſt ſakakur ſie og einfalldur / miklu ſtødugre Tru / og gefur afbored miklu meyra / þa Freiſtingarnar ſækia a han / en margur hver ſa ed ødrum kiener / þooſt han ſie hæde mikell og merkur / og þvi-lijkan Styrk veiter Gud aſamt med Freiſtingunum / ſo ſem David talar þar um merkelega i Pſalme ſijnum einum þar ed han ſo ſeger / Pſal. 94. v. 19. Marga Hugar Hrelling hafde eg i mijnu Hiarta / en þijnar Hugganer þa gloddu mijna Sælu. Og Eſajas ſeger 40. Cap. v. 29. Ad Gud giefe þreittum Krapt ſo ad þeir upp fluge med Væng-ium ſem Erner / ſo þeir hlaupe og verde ecke Luner / ſo þeir gange z mæd-iſt ecke.

Þar um er ſagt fra einu føgru Dæ-me. Marc. 8. Af þeim Mannfiollda ſem J Eſus gaf Fædu a Eydemørk. Þvi

ad

ad þa Foolked hafde nu fylgt hønum a epter i Eydemørkeñe/ og þad ætte nu længt heim til ſijn/ hafde og ecke hugſad neitt um̄ / hvad þad ſkyllde hafa ſier til Fædu / grundade ecke helldur ut i þad/ hverſu leinge þad hafde fylgt hønum epter / edur hvad þad ſkyllde utvega ſier til Vidværes/ſiæ/þa ſeger Evangeliſt eñ/ ad ſiælfur JEſus hafe teked til ad ſegia um̄ þad: Mig aumkar yfer Foolk ed: Þvi þad hefur nu vered hiæ mier i þriæ Daga/og hefur eckert ad Eta/ og ef eg lete þæ / fara fra mier heim- leides ſo buna/þa hlite þeir ad Ørmegn aſt a Vegenū. Sef þar nu Siætur ad a þeim/um̄ hvad þu meger reida þig uppa Gud i þvilijku Tilfelle / hvert hañ er Truſaſtur ellegar ecke. Chriſtur telur Dagana þegar eingeñ af þeim telur þa: Nær ed þa ſkyniar ecke ſiælfa neitt/ hverſu ad þeir Ørmegneſt/ þa hyggur hañ ſiælfur þar ad / hañ ſier hverſu miked þeir gete afbored/og af þvi þeir gætu nu ecke þolad leingur/ añars yrdu
þeir

þeir ad Ormegnaſt / Þaa vill hañ ecke helldur tefia fyrer þeim/helldur ſkal nu hier Hiaalp framkoma jafnvel þoott hier til þirſte Jardleiſkn fram ad koma. Þañig ſier hañ iñ i þitt og mitt Hiarta / hvad vid getum þolad/hverſu vier tokum til ad Ormegnaſt: Hañ telur Dagana og Stunder nar nakvæmlegar eñ vier giorum þad ſiaalfer/ Og aumkaſt miklu meyr yfer oſſ/eñ ſiaalfer vier: Hañ afmarkar Tijdena vid Dag og Stund / Vid Mijnutur og Augnablik/ hañ jo ſem vegur oſſ þad ut i Leode og Q vintine,ſo ad Byrdeñ gange ecke yfer Matt vorn og Megn. Þad er / hvad David ſeger/ Pſal. 3. v. 8. Þu alltſurmijna Gymd og þecker Saalu mijna i Neydeñe. Þetta er eiñig agiætlega utmaalad i þeirre Ræadfæring ſem Brudgumeñ hefur um Syſtur ſijna ellegar ſijna Bruut i Lofkvædenu/ hvar þeſſe Ord eru framfærd/ Lofkvæd/ 8. v. 8. 9. Vor Syſter er lytel / og hefur engiñ Brioost / hvad ſkulum vier giora vorre

Syſter

Systur nær Menn vilia tala til hennar? Er hun eirn Mur/ þa villum vier byggia Vyggskörd af Silfre þar uppa. Er hun einar Dyr / þa villum vier giöra hana fasta med Cedrus Tre.

J þeim Ordum er utmäälud Hugsun og ästudleg Umhyggia Herrans JEsu Christi/ sem er Brudgume vorrar Saal ar hverria Umhyggiu hann her fyrer Stödugl ynde einnar veikttruadrar Saalar i Tijd Freistingarennar: Og er þad eitt gledelegt Loford / hversu hann vilie hana styrkia/ ef hun er nockud sterk/ Enn vernda og forsvara sie hun veik.

Hvad ettie veikttruadre Saal/ er synest bæde sialfre sier og ödrum/ sem hafe hverge nærre Vikemune og Styrkleik til ad standa i moote þeim hæu/ bæde Lijkamlegu og Andlegu Freistingum / samlijker hann vid eina unga/ lijtelsfeiglda Oherkna Mey/ sem enn nu hefur ecke nääd fullum Proska/ og þyker þess vegna vera Ohæfeleg til Hiwonabands. Hvad skulum vier giöra til vid þvilijka eina

Saal/

Sal/ seger han/ a þeim Deige er Mest vilia tala til hennar ? þad er a þeim Dege/ þegar hun a ad reynast/ og giøra Reikning/ annad hvert i Lijkamlegre Ofsookn / ellegar med Jnvortes Andlega Freisting/ fyrer Tru sijna/ ad hun verdur þa so sem tilspurd / hvert hun vill hafa JEsum / og hallda han fyrer sinn Brudguma/ reida sig uppa hans Ord / ellegar ecke/ og Elska han framar øllu/ þvi þad kallast hier ad tala til.

Þegar sa Dagur kiemur/ seger Christus / ad hun skal ut i Freistingena / og hun verdur tilspurd fyrer Alvøru/ sie so þa/ ad vor Syster er sterk og føst i Tru sinne og Kiærleikanum/ so sem einn Mur / þa vilium vier byggia Byggskørd af Silfre þar uppa / og giøra hana bæde Rambyggdare og Skrautlegre / Enn sie hun ad eins so sem nockrar opnar Dyr/ og sinnest sem hun stande fyrer øllum hennar Ovinum / ad hun sie veik/ og gefe ecke giørt neina Mootvørn/ þa vilium vier sla Cedrus Bid fyrer hana og

byggia

byrgia hana vel / þa vilium vier giøra hana fasta med þeim Bord/ Wid sem alldrege mun funa/so hun sie þo stødug.

Þesse fagra Rædfæring og Ræda Christi sijner oss / hvada Wmsorgun og Athygle Christur bere fyrer Efnum vorum/og ad hañ lijte til vor/hvert vier høfum Nug i Brioostе ellegar ecke/hvert vier sieum Nrauster ellegar Weiker / hvad vier giekum þolad og afbored / og þar epter midlar hañ øllu / Einkanlega a þeim Deige nær Meñ vilia tala oss til / og þegar þad skal gyllda fyrer Alvøru.

Nvar af sa same Drottiñ vill / ad vier skulum taka þa Nuggun og Nugdyrfsku / ad vier Orvæntum oss ecke/ þott vier fiñū oss ad vera veika þess a millum/ ellegar sieum hryggver og sturande og segium: Æ/ Eg kañ eingañveginn stødugur ad standa / skule eg vera so Freistadur og hlioota ad þola þvilijka Reynslu: Nelldur skulum vier reida oss fyrer vijst/uppa þad / ad þegar sa Tij-

me og su Stund kemur/a hverium ad oss skal til kalast / þa munum vier ødlást bæde Hug Svar og Styrkleika . Þar af vill Christur / ad vier skulum taka i oss Hug og Hreiste / og fela ad eins einum Trufasta Gude allt i Hendur/Søkum þess/ad Brudurin giørest einig strax so Hugdunarfull og Hughraust af þess are Rædu Brudgumans/ ad hun seger/ eg em ein Mur / og min Brioost eru sem Turn / þar er eg ordin fyrer hans Augum sem sa er Fridin finnur: þad er sem hun segde/ JEsu Christo minum DRottne ske Lof og Heidur fyrer þessa Huggun/ þvíad/ hverfu veik sem eg er i og af sialfre mier / þa veit eg nu/ad eg skal standa sem ein Murvegg ur / og min Brioost sem stinast ekkert polakuna/þad er min Lytelseigld a Sam vitska / mun vera so sem ein Turn allt upp fra þeim Deige sem han hefur tekid mig ad sier/ og han mun lata mig vera sier fyrer Augum/og hafa Velþocknan a mier.

A sama Hatt skal eitt Ottastleged og Sorgbiked Hiarta eins Guds Barns/ er allstuir sitt eiged Hugleyse og Veikleika/og skielfest þar vidur/ rada þann vid sialft sig/ Vert Rooleg og Kyrrlaat mijn Saal i mier/ Bona þu a DRottinn og þinn HErra/frame fyrer hvers Aug um þu stendur/hann sem Ransakar jafnvel þijn smæu Brioost/ hann er so Trur/ ad hann mun ecke lata meyra nie stærra koma þier ad Hendum enn þu far vel þolad/hann mun ecke helldur sleppa Hend sinne af þier þegar þier liggur sem mest a honum.

Þad er su hin sama Hugsvolun hver ed David gefur i Psalmenum. 25.v.8. DRottenn er goodur og froomur/ þar fyr er Leidrietter hann hina Syndugu a Veg enum/ Þad er/vegna þess ad Gud er good ur og Trufastur / þa mun hann sialfur uppfrada/efna haglata / Orvænlande og Huggunar þrotna Saal og Samvitsku/ Þegar hun kiemur fyrer Rettenn/ þeg ar Synden og Satan taka til ad setia

 sig

sig upp a moote hefie med Ordakaste um Naadena og hid Eylÿfa Lÿf / hvert sem pad skiedur i Lÿfenu ellegar a Dauda-Stundunne/so ad hun skal finna pan Kraft og Styrkleika / yfer hverium ad bæde hun sialf/ og so adrer skulu furda sig.

Petta er pad sem St. Paulus seger/ 1. Cor. 1. v. 9. Gud er Trur fyrer hvern pier kallader erud til Samlags Sonar hans JEsu Christi vors DRottins / Pvi mun hann og styrkia pig so pu sierf par i Ostraffanlegur allt til Enda. Pvilykt er pad / sem hann seger aptur / 2. Cor. 1. v. 7. Vor Von er stadfost fyrer ydur / af pvi ad vier vitum pad / ad lÿka sem pier erud Hluttakarar ordner Hrygdanna / so munud pier og verda Hluttakarar Huggunarinnar. Kvel pig par fyrer ecke med Hugsÿke/ og vert ecke hryggur fyrer Saker pyns eigin Veikleika; Hinn allra Hraustaste Heilagur Madur hefur ecke ætt meyra under sialfum sier enn pu ætt edur veist pig eiga / so ad allur sa Styrkur og Hugar-Hreyste

ſte ſem St. Paall/ St. Petur/ David/ Job og adrer hafa haft/ þad hafa þeir haft af Naad JEſu Chriſti / 1. Cor. 15. v. 10. Seg alleina þar fyrer med hrauſtum Hug : Nu veit eg ad Gud er Trur / þar fyrer / læte han̄ mig verda Hluttakanda i Freiſtingun̄e/mun hn̄ og læta mig verda Hluttakanda i Huggun en̄e/ St. Paall og hiner adrer höfdu ecke meyre Styrk af Holldenu en̄ eg hefe: Þar fyrer mun ſa ſame Trufaſte Gud/ ſem er Fader Myſkunſemen̄ar og Huggunarin̄ar eins vel fyrer mig / ſem fyrer þa/ giefa mier eins vel Krapta / Styrk og Hreiſte ſem þeim/og lyka ſo ſem han̄ vill ad eg ſkule lyda/ ſo mun han̄ og gefa mier Hreiſte og Huggun þar epter. Þetta er nu þan̄ig hin Fiorda Huggun.

Fimta Huggun.

HJn Fimta Huggun er innfalen̄ i þvi/ Ad Gud tilreiknar oſs ecke hvada Oviſku vier kun̄um ad

 giora/

giøra/þegar vier høfum ad ber-iast vid Freistingena / helldur vyrder hañ þad vel og til Vorkuñar fyrer oss/jafnvel þott bæde Hiarta og Muñe sleppe eitt hvad af Oþoleñmæde/auk þeirra mørgu añarra vondskulegu Þanka/vid hveria vier verdum varer. Þviad / auk þeirrar añarrar Þianningar / er vier fiñum til af Glooande Elldlegum/Skeytum Diøfulsins/ og af vorum egin Tilhneigingum/ er i Freistingunum uppstiga so optsiñes, med Þvermoodsku i gegn Gude / med Møglunar Ordum/og illu Skape. Vegna þess ad vier høfum þioonad Gude so Trulega / o. s. f. Þa Ognar og so þetta Samvitskuñe / ad marger hugsa med sialfum sier: Skoda/Hversu getur Guð haft nockra Velþocknan a þvi ad

Hialpa

Nicalpa mier ? Eg hygge hañ vissu-
lega so miog/ofañ a allt hid añad von-
da fremi eg verd ad lijda: Og þegar ein
Vesæl Sorgbitenn Manneskia kiemst apt.
ur til sialfrar sijn / þa hañ er buiñ ad
lata Mußiñ tala allañ Fiolldañ / þa
hrædest hañ / og hefur upp þvilijkar
Fortolur fyrer sier i Hiartanu: Æ/Vissu-
lega, verdur Gud og mun straffa mig
fyrer þvilijkt/ hversu ma eg reida mig
uppa hañs Nad ellegar vænta nockrar
Nadar af honum ? Þott alldrege hefde
eg giort neitt añad Jllt/eñ þad eg giø-
re med þessu Sorgvirdelegu Andstygge-
legu Hugrenningum og Þanckum / þa
hefde Gud þo samt fulla og alla Or-
sok til ad Vijsa mier fra sier.

Diofullin er og ur Mata Lærdur
og smidugur til ad giora mikid ur þessu
so hañ latur sier ecke þar med nægia/
ad eggia Mañkynna til Syndariñar/ ꝫ
talar i Hiartanu allt eins Vidurstygge-
lega og hañ talade fyrer Eyrum JEsu
i Freistingunne/Matth. 4. Nellður telur

hañ oss par ad auke Tru um pad / ad pad sem hañ giører og talar. Sie vort eged/ og kome fra eingum ødrum eñ oss si alfum/allt eins og vier sialfer føludum pad og giørdum/ ur pvi giører hañ so miked og stoort / so sem hañ er eiñ Meistare til pess / ad bæde getur hañ giørt lijted ur eiñe storre Synd / pegar hañ er ad freista / Eiñig ysred stort og miked ur eiñe lijtelle Avirding: Hvar hañ finnur Syndena par giører hañ lijted og æted smætt ur hene: Eñ hvar hañ fiñur hana ecke/pa getur hañ bued hana so til og fared med hana eins og pad være pa hin allra stærsta og Svivirdelegasta Synd: Hvad vier reynum hia mørgum Sorgbitudum Møñum/ pvi peir geta sialfer giørt so miked ur pvi einhveriu litlu sem peim hefur orded a/og verda ur Mæta Ottaslegner par af / Allt eins og peir hefde bæde afneitad Gude og forsmæd Heilagañ Anda.

Pañig fer hiñ Nreckvijse Fordæmde

Ande

Ande med eitt Guds Barn i Fyrst ik-
blas hañ og talar iñ i Hiarta Mañsins
so mørgum Ovidurkvæmelegum Fordæm
anlegum Ordum og Meiningum uñ
Gud/ uñ Christum/ uñ Evangelium/
uñ Skijrnena/ uñ Sacramentum All-
tarefsins/ og uñ giørvalla hañs Christ-
ne / ad mørgu hveriu Guds Barne þyk-
er/ sem þess Hiarta segde: Eg siñe ecke
þvi edur þvi / sem seger af JEsu/ uñ
Skijrnena og uñ Sacramentum hañs
Lijkama og Bloods / Hvad a eg med
þad? o. s. f. Þegar Satan er nu fyrst
buen ad koma þessu til Leidar / þa telur
hañ Mañe þa Tru / ad þvilijkt kome
fra Mañenum sialfum / og fra hañs
eigen Hiarta/ og vill/ hvad sem gylldur/
koma hønum til ad trua þvi/ ad þad sie
hañs eigen Synd / giører hana eptera
so skielfelega i hañs Augum / sem hañ
megnar allra mest.

Allt eins fer hañ med Bænena. Nu
er oll segia: Mitt Hiarta er hreint/ þeg
ar hañ añadhvert geingur til ad bidiast

 fyrer

fører / ellegar hañ giører Bæn ſÿna til Guds Dioſullikt vill feigeſt hindra Jdkun Bænarikiar/ſem og Brukun Sacramentaña / Eñ þegar honum tekſt ecke ad hindra þetta / ſo ad Hiarta Mañsins leitaſt þo þar vid/ og vill þo hvad ſem gylldir / Jdka ſig þar i/ þa ſender hañ optlega midt i Bænum vorum þvilikt Illſkuleg Inſkot/ ad þad/ um hoert vier bidium Gud ſem allra mſt / kañ ad þykia oſſ i Hiortum vorum/ſem eitt hid allra hrædelegaſta og forſmanarlegaſta. Þar med vill hañ þa ſamt ſem ædur hindra hid Gooda / og ſkielfa oſſ þar i fra/ad vier þeinkium: Sia/ þañig og þañig lÿtſt þier þad vera / Þad er ad vÿſſu ein hrædeleg Synd/bid hellldur ecke/ gack helldur alldrege til Sacramentes/ eñ ad þu gangeſ iñar med þvilÿkum þaunkum. Þar epter gietur hañ utbued Syndena ſo Meiſtaralega/ Sia du / Hverſu gietur þÿn Bæn vered Gude þock nanleg / hver ed kiemur fram af einu Hiarta ſem er þañig ſaurgad ? Hverſu
gietur

giefur þu vered verdugur til ad veita Heilogum Lijkama og Bloode JEsu Vidtoku/ ecke alleina under þitt Þak/ helldur og i Hiarta þijnu/ i þisse Saal / Hver ed hefur þo so Vidurstyggelega Meining og Þanka um̃ hans Hollð og Blood.

A mooke þessu skallt þu/Guds Barn hugga þig a þennañ Hatt/Fyrst skall tu trua þad fyrer vijst og satt/ og reida þig a þad stoduglega/ad þvilijker Þank ar eru ecke þijner eigeñ Þankar/helldur eru þad Hugsaner og Þankar Diofulsins/ þvilijk Innskot giorer Satan/ Satan er þeirra Orsok/þeir koma fra Satan/hañ giorer þeim ad skiool a iñ i þig/ sijdañ vill hañ koma þier til ad trua/ad þu hafer siaalfur giort þad. Þvi/ ad þess hattar Þankar sieu ecke þijner eig iñ/ ellegar kome fra þier siaalfum / þad giefur þu fyrst raaded þar af / ad þeir verda þier tilgefner / er þig varer sem sijdst/ er þu hugsar sem allra minst þar til/þegar þu ert sem allra fiarlægastur

þar i fra / og veist alldrege med hveriu mote þeir fliuga þier i Brioft / ef þad væru þijner egin Þanckar / þa munder þu og nockurnveiginn vita / med hveriu moote þeir kiæme ad þier / hefder þu hugsad þa upp af sialfs þijns Hiarta / ellegar ef þu giæfer teked epter / med hveriu mote þr. fa sijn Upptøk i þier / eñ nu koma þr so sem ein gloande Pijla / med hvilijkre eiske Skynde-Ferd ad þu fisitur alldrege nockud til hvernig þeir byria / fyr eñ þeir eru ordner faster i Hiarta þier: Þar af kant þu ad ráda / ad þeir eru ecke þijner egin / ellegar komner upp af þier sialfum / helldur hafa þeir nockur onnur Upptøk sem eru fyrer utan þig.

Þvi næsta ma þetta skilia af Freistingum þeim er Christur þolde: Þviad þau Ord sem Christus heyrer. Sia / Ef þu ert Guds Sonur & þa steigdu þier fram̃ i þa Synd og þañ Misgiørning / eins vel matt þu falla fram̃ fyrer mier: Hvern þu þo veitst ad

vera

vera Satan/ so sem fram fyrer Gud/ og skipsu pier ecke neitt af Gude/ Hvad hefur pu añad ur Bïflum pott pu pioon er honum/ eñ Eymd Bolæde og Svik/ Eg vilgiefa pier Dyrd og Vellde all rar Veralldar ? Pau Ord / sege eg / vitum vier Augliosslega / og fyrer utañ allañ Efa/ad koma hverke fra Hiarta JEsu Christi vors Frelsara / og ecke helldur fram af hañs Muñe / helldur heyrer hañ pau og Angrast og styggest par vidur/ af sialfum Dioflenum/ pa hañ verdur Freistadur af honum: Pau koma eiñig fra Hiarta Diofulsins/ af pvi hañ villde fegiñ / ad pvilijkt hefde giörst: Pau koma og fram af Kiapte Satans/ eñ Hiarta og Muñ ur Christi er alldunges frij par i fra.

Gef nu vel Giætur ad pessu/ pu Gu ds Barn/ allt eins og Dioful iñ talade petta med skiljanlegre Rodd fyrer Eyr um Christi / so talar hañ pad sama / med pvi hañ er eiñ Aude / fyrer pine Saal/ og fyrer pijnu Hiarta / pvi allt

eins

eins er honum audvellt ad tala þvilijkt hid Jnra fyrer Hiarta þijnu og Saalu/ so sem Utvortis fyrer þijnum Eyrum: En þad er þier ecke so Audvellt/ ad faa tekeð epter og skiled fraa hverium þvilijkt kemur / þess vegna kemur hañ so sem eiñ Ande i Myrkre/ og med huldu Høfde / þorer ecke ad tala þvilijkt fyrer þijnum Eyrum / med Lijkamlegre Raust/ þviad þa giæter þu bradt gefed honum gilld Svar og skipad honum ad verda i burt / þa giæter þu vered Hugbraustur og visser ad þad være ecke þijn Ord / eñ vegna þess hañ vill hafa / ad þu kiener þier uñ þad / þaa þorer hañ ecke ad tala þad fyrer þijnum Eyrum/ helldur talar hañ þad Leinelega og i Dulmælum fyrer Saalu þiñe þier i Hiarta/ og þo er þad af honum sagt so fullt og fast / og so sañarlega eru þad siaalfs Satans Ord / an allrar þiñar Tilverkunar ellegar Hiaalpar/so sem ad Christus hafde alls einga Søk i þvi / ad hañ vard ad heyra hin Svivirdelegu

Kostabod og Tilmæle af honum.

Þar fyrer vegna þess ad þvilijkar Hugar-Imindaner, og Þanckar koma ecke af edur fra þier/ helldur fra Satan/ þa hefur þu einga Sok nie Skulld i þeim/ecke helldur reiknast þeir þier til nockrar Syndar: Og þarftu so ecke ad giøra þier neina adra Samvitsku þar af/ Eñ so ad þu angrest þar af i Hiartta þijnu/ ad þu hlijtur ad heira þvilijkt og verda var vid þad / og ad Diøfulliñ skule tala so skammarlega þar um̃ i Hiarta þijnu. Þa tilreiknar Gud þier þa ecke helldur.

Hvad eins og hæittad er fyrer nockre ærlegre Kvinu edur Karlmanne / sem hefur sett sier stadfastlega ad vardveita sitt Ker ellegar Lijkama i Hreinlleika/ og hefur snued sijnu Hiarta fra Lausung / ef eitt añar Lausmæltur og O hæverskur Madur villde tala eitt hvad Osidugt fyrer Eyrum þess Karls edur Kvinmans/og Mælast til nockurs Ey: d samlegs Verks af þeim: Þa kynne ad.

þo ecke ad reiknast þeim til Syndar / ecke helldur kyñe þar fyrer ad halldast Ohæ verk af þvi þau verda ad heyra þvilijkt hvert a mote sijnum Vilia / helldur a Syndeñ heima hia hiñe Personuñe / fra hvers Hiarta og Muñe ad þau Ord og þvilijk Tilmæle koma. Þañig er þiñ Froome og Sidlaate Joseph þess vegna eingeñ Hoorkall / ad Hus-Mooder hañs mælest til ad fremia Lausung med hønum / helldur er hun ein Oskamfeilin Hoora / og Syndeñ er heñar.

A allañ sama Hatt eigum vier og meigum dæma uñ / mørg Vidurstygge leg og Svijvirdeleg Innkol / hvertum ad Diøfulliñ oller / þau verda þañig dæmd af Gude / Ad þau sieu ecke þyn / ne þier ad kieña / helldur Diøfulsins / og hønum ad kieña. Þess vegna þa giører og ecke þvilijkt / þig Vidurstyggelegañ fyrer Gude / ecke helldur Bæn þyna / ecke þiñ Gudrækelegañ Asetning / ellegar þitt Hiarta / þegar þitt Sampyke er langt þar i fra / helldur ert þu Gude eins

eins kiær og eingu sqdur/ þott þu verder þetta ad lyda.

Þvi þad stendur hverge nockurstadar um̃ Christum þa hẽ var staddur i Freist ingũñe: Sia/ nu ert þu ecke Sonur minñ Elskulegur/ vegna þess þu heyrer nu þvi lijkt/ af þvi ad þessa er fared a Lerk vid þig/ helldur var hañ eins vel ad fullu og ollu Sonur Guds Elskulegur/ eins og þa er hañ stood i Jordan/ fyrer utañ allar Freistingar Satans/ hvad ed strax var giefed til Vikundar/ er Einglarner geingu fram̃ og þioonudu honum: A sama Mata skallt þu ecke añad giøra/ eñ mlyckta fyllelega og fastlega hid sama um̃ þig/ hvad þvilijkum Hugsunum og Hugar-Jmyndunum viddvijkur/ hveriar ed eru so vondar og svijvirdelegar/ hveriar þu og veist fyrer Gude og þiñe Samvitsku/ ad þu hefur ecke upphugsad þær edur uppbroted/ helldur koma þær ad þier a moote allre þiñe Meining/ Ætlan/ Vilund/ Vilia og Samþycke: Sem ad eins/ seg eg/ ad þær ko-

me fra Dioflenum / og þar fæe þvi
einganvegen til Leidar komed / ad Gud
hafe misst Velþocknan a þier / en han
hafde i þisse H. eiløgu Skyrn.

Vier siaum þad a þeim Diøfulsett-
nu Mønnum / Matth. 8. Ad þeim er ecke
kient um þad sem þeir giørdu / er þeir
voru þasig i Vallde Satans / helldur
verda bæde Ordin og Verkin tilreiknud
hinum vondu Andum er hafde innteked
þa : Sama er og ad segia um þvilykar
Satans Freistingar : Eins og þad er
utskyrt med fleyre Ordum i þvi Skrife
er eg samsett hefe um LIJFSINS
VEG. Þu hefur Epterdæme þar
um a Paulo / Hvøriu svarar Christus
hønum / er han var so Ophollinmoddur /
og bad so innelega / ad Satans Eingell
mætte verda tekinn fra hønum ? St.
Paall hugde ad han være i stoorkostlegre
Onaad : En Christus svarar : Lat þier
nægia myna Naad / þad er / Þu Paall /
Eg er þier ecke þar fyrer Onadugur /
helldur er eg þier nu allt eins Nadugur /
er

er Satans Engell fer so med þig/ sem þar fyrer utan/þegar þu finnur þar ecke til ; Skal þier þar fyrer ad eins nægia mijna Naad.

Og jafnvel þo eckert hugsan Vondt/kome upp af voru eigin Hiarta/ ellegar þo Hiartad hræreft og so þar til af Satan/med þvi þad er hneigt til Syndarinnar / þa tilreiknar Gud þier þad ecki þa ecke / þegar þad kemur ad þier a moote þijnum Vilia/og þu finnur hversu fegiñ þu villder vera frij þar fyrer / Þier verdur ecke kient um hvada Synd sem þar er i / helldur tilreiknast þad Syndenne sialfre / so sem einum Adkomande. J hveriu St. Paull lyser aptur fyrer þier med sijnu Dæme / þvi þar hañ vard og hlaut ad vera selld ur under Krapt Syndarinnar þvert a moote sijnum Vilia/ og ber sig so Hormu lega vegna þess / þa gefur Guds Ande hönum strax þessa Huggun i Hiartad/ Æ./ Gude sie Lof / ad eg hefe JEsum Christum/ Þvi eg veit ad i mier er eing

in̄ Fordæming: Sie eingin̄ Fordæming i hønum / og eckert þad sem giøre han̄ Fordæmanlegan̄ / þa er han̄ Gude eins kiær en̄ þa / er han̄ hlytur ad finna til Freistinga af Nolldenu.

So skallt þu þar fyrer mølyckta þanig med Glede og Huggun / a moote þeirre Hryggelegu Hugar-Jmyndun sem Diøfullen̄ vekur i þessħattar Freistingum: Sia/ Til þess og þess finn eg ad søkiu/ Eg veit og giørla / ad þvilykt er Vondt: En̄ eg veit og fyrer Gude og mine Samvitsku/ Ad eg hefe ecke uppþeinkt þetta sialfur ellegar gøtvad þad upp: Eg kan̄ og ad vitna fyrer Gude/ sem sier og þecker mitt Hiarta/ad mier þyker ecke vænt um̄ þad i neinn̄ Maata / helldur angrast eg af þvi rett Hiartanlega / ad eg skule verda ad lijda þvilykt og finna til þess : Þar fyrer þa veit eg og/ ad þad kiemur ecke fra mier sialfum: Helldur kiemur þad anarstadar fra / utan fyrer mig: Og þvi veit eg lyka ad Gud mune ecke kiena mier um̄ þad / ecke

helldur læta sijna Elsku til mijn Umbreitasi vegna þess/ellegar riena i nockurn Mata.

2. Þar næst skalltu og reida þig stadfastlega uppa þad/ad þott Munur þinn kunne af Obolinmæde ad mæla eitt hvad Vondt og Gudløstunarlegt giegn sialfum Gude/ (þegar þu ert staddur i þvilijkre Piening og Freisting) þa til reiknar Gud þier þad eñ þa eingan veg iñ / helldur aumkvar hañ þig og vørder þier þad til Vorkunar / og ecke lætur hañ þig þar fyrer mijssa nockud af siñe Nåd / þegar þu lætur þvilijkt angra þig i Hiartanu siđañ. Hvad vier høf um augliooſt Dæme þar uppa a Job / hvers Hiarta kuñe ad hafa verre þanka / og af hvers Muñe gætu vere Ord hroted/eñ ed hrutu þess a mille af hañs Muñe a mooti Gude: O Drottiñ segir hañ/ Job. 30. v. 2. Þu ert mier umsnueñ til eins sem er hrædelegur/og aud sijner þijna Reide a mier / med þeim Styrkleiknum Handar þiñar. Þad er/

þu hefur Gaman af þvi / ad þu giørur sett mig so sem eitt Mid til ad skioota a. Item/Eg er Riettlogs/og Gud haü afneitar mijnum Riette? Þo einhver sie nu froomur þa er haü þo einkis verd ur fyrer Gude/ Job. 34. v. 6. 9. Þetta talar Jobs Munur/og þad er ecke talad fyrer utaü Beyskiu og Reide hid Jñra i Hiartanu: Samt sem ádur ulskuf ar Gud honum ecke þar fyrer: Haü ámyntar haü ad sosu fyrer þvilijkt / Eü eingu ad sijdur hefur haü jafnmykla Ast a honum.

Allt eins vorkienest sa Nádugi Gud yfer þier og øllum ødrum: Þvi haü fer hier allt eins ad og Fader vid eitt ásiud legt Barn: Faderen giører sier ad Gamne vid Barned/ þrycker þvi/ tekur hart a þvi / leyner sier fyrer þvi / og so sem upperrter Barned sialfur: Þegar þad hliooдar þa og æper / ellegar brijst uü og lemur i kringum sig / þa tekur haü þad þo ecke og kredur þess vegna under Footum sier/ ecke helldur rekur haü þad i burtu fra sier.

Þaü

Dassig fer og Gud med oss : Pegar hañ sender. sialfur sijn Skepte so diupt i oss/og ser ad þau utsiuga alla vora Sælar Krapta/ad vier giefum ecke þol/ ad þad / ad vier hofum ecke Styrk til Polgiædes / þa hugsar hañ sialfur til þess/ad vier erum ecke giørder af Steinum / og vort Hollð er ecke so hart sem Kopariñ. ⁊c. Þess vegna kiefier hañ þvi meir t Briost uñ oss/og fyrergiefur oss alla vora Dpoliñmæde/ og hvad sem af þesse skiedur. Þar uñ talar bæde Job/ Cap. 6. v. 11. 12. og so David i pm 103. Psalme v. 13. Lijka sem þad Faderen er Børnunum Lijknsamur / Eins þa er DRottiñ Myskunsamur vid þa sem hñ Ottast/ Hvar fyrer ? Þviad hañ þecker vora Skopun/ v. 14 . Hañum til Hugar kiemur þad vier erum Dupt / 1. Book Mos. 18. v. 27. Ja hañ þeinker þar til/ ad vier erum ecke utañ Hollð/og ecke Ande/þad er/ad vier erum veikar Hollð legar Mañskiepnur/under vorpnar Hollð legum Tilhneigingum/ Af þeirre Vm-

reinking verdur hañ uppørvadur til Medaumkvunar / so ad hañ fyrergiefur oss og vii der þad vel fyrer oss/hvert vier fordæmum siælfer.

Siøtta Huggun.

HIn Siøtta Huggun sem eitt Guds Barn hefur i Freistingunñ/ er NAȦ-LÆGD HEILAGS ANDA/ hver Heilagur Ande er ecke alleina Nælægur / helldur gefur hañ sig ætqd i Ljoos ad so miklu leite / ad þegar eitt Guds Barn / gefur ad eins rett Giætur þar ad / þa gefur þad jafnvel ordið vart vid Nærvist Guds Anda af Verkun og Krapte hins sama Anda/ og þad jafnvel i hinum allrastærsta Veikleika af hveriu einig hvert og eitt Guds Barn gefur ælyc tad med sialfu sier / hvada Ender ad Freistingiñ mune fa.

Þviad i 2. Sendebrefe til Corinthios. 1. Cap. v. 22. Nefnest Heilagur Ande ein Festar Gaafa ellegar viss Pantur og obrigdult Teikn uñ þa Arfleifd / sem vier megum Vona epter hiña Gude-

Rom. 8. v. 16. Seger St. Pall / ad hiñ Heilage Ande ber Vitnisburd vorum Anda/ad vier sieum Guds Børn. Hvar fyrer hañ fær oss þetta til vissrar Hug leidingar / ad so sañarlega sem vier getum orded æskinia um Nærveru þess Hei laga Anda/ so vissulega meigum vier og treida oss þar uppa/hverk ȧ vier erũ glad er ellegar Angurværer/Hriggver ellegar Kaker/og þad jafnvel þott vier værum flutter i kryng i Loftenu hullum Klooa Diøfulsins eins og Christur siaalfur vor Frelsare.

Hvïad sa Heilage Ande / er Ande Sonar-Arfleidslunar / þess vegna geff hañ alldrege nockrum / utan þeim sem er eitt Guds Barn. Og hverium sa Ande er veittur/Þaa veitest hañ honum so sem ein Insigling um Guds Fyrer-heite/ um Utvalningena / til ad giera Hiarta hañs fullvyst um þad / ad hañ er Oefad eitt Guds Barn / og ad Gud ber Umhyggiu fyrer honum/ ad hañ sie i Guds Hondum / og ecke under Vellde Satans.

Þar fyrer man eg ohætt giora þessa Alyktun af Nærveru Andans: Sem: Eg hefe vissulega Guds Anda hia mier: Eg finn vissulega / ad hann verkar enn þa i mynu Hiarta / Eg finn / ad hann gyrnest og berst bæde a moote Syndene: Og Dioflenum: Þvi er þad ecke mogulegt / ad Gud hafe Vikkad mier / elligar framsellt mig i Hendur Dioful-sins / ecke helldur er þad mogulegt / ad eg verde sigradur i þessare Freistne / helldur verdur hun loksins vissulega ad þiena mier og koma mier til Nota. Þviad hefde Gud ecke Velþocknan a mier / hvar fyrer munde hann þa Vilia senda sinn Anda inn i mitt Hiarta? Være eg Satans Þegn og Þy / være eg Fordæmdur / hverneg munde þa Guds Ande bua og verka i Hiarta mynu?

Þviad þess hattar Alyktan kiennir St. Paall oss ad giora / er hann seger / Rom. 5. v. 5. Guds Kiærleike er Uthelltur i vor Hiörtu fyrer Heilagann Anda / þann oss er gefinn: Þad er / Gud hefur

þar

þar med Vitnad forer oss / um þaƒ Kiærleika / sem haƒ hefur til vor / med því haƒ hefur uthellt sijnum Anda i vor Hiortu.

St. Johañes kieñer oss einnig ad giora hina somu Alyktun / segiande / 1. Joh. 3. v. 24. Þar af þeckium vier ad haƒ blijfur i oss / ut af þeim Anda / hvern haƒ hefur gefed oss.

Þvi verdur þañig Guds Kiærleike til vor Obifanlega bevijsadur / lijka vor Atvalning z Erfda Nutskipte þss Eg lijka Lijfsins / af og med nalægd Heilags Anda / og þad sasnvel i hinum allra skelfelegustu Freistingum.

Eñ ad Guds Ande sie nu þañig nalægur i hinum allra hordustu og mest ustu Freistingum / Auglijsest oss framar ollu / i Freisting þeirre er sialfur J.Esus Christus vard ad þola / um hveria þad stendur med svofellum Ordum / Matth. 4. Ad Andiñ hafe leidt haƒ ut a Eydemork / til þess ad haƒ yrde Freistadur: Þar fyrer villde Guds Ande

ad hañ skyllde verda kañig Freistadur: Og ecke alleina þad/ helldur ladade hiñ same Ande hañ i þessu og til þessa/ eins og hañ ladade Simeon til ad koma i Musterid/ Luc. 2. v. 27. Þvi er þad Augliooft/ ad sa same Guds Ande hefur vered hia Christo i øllum þeim Ognarlegu Freistingum: Guds Ande hefur vered fluttur uñ kring asamt hønum af Satan: Guds Ande hefur vered med hønum uppe a Musterenu og uppe a Fiallenu: Guds Ande var i hønum þegar hañ heyrde þad Smanarlega Tilbod/ Fall fram og Tilbid Diøfulen / Vilie nockur hier seigia / þad er satt/ Hvad kiemur þad vid mig/ ad Hei lagur Ande var þa nalægur hia Christo? Þad er stor Mismunur a mille myñ og hans / Þa svarar St. Paull og seger/ Ebr. 4. v. 15. Christus er freistadur a allañ Hatt lijka so sem ad vier / þo an Syndar/ Þar fyrer/ hvad helldst sem vier stañum a hønum/ epter þvi meigum vier dæma uñ oss / og hafa þad sama

til

til ad reida oss a: Hviad hafiig skulum vier dæma um hans Freistingar / hvad þvi viðvijkur / ad vier søkum Dæme og Huggun þar af / allt eins og hañ seger sialfur um þa Raust / er skiede til hans af Himnum/þesse Rødd skiede ecke vegna miña/helldur vegna ydar/ þañig er hverke Freisting Christi skied/ ecke helldur er sagt fra hene fyrer hans Saker/helldur fyrer vorar Saker.

Eñ Søkum þess ad vor Tru er þo veik i þvilijku Tilfelle/ og oss vidlijka hættad og Thomas / med þvi vier vilium ecke trua/nema þvi ad eins/ad vier siaum og tøkum a/þa lagar einñig Guds Ande sig i þessare Grein epter vorum Veikleika / og er ecke alleina nalægur / helldur lætur hañ og fiña sig og þreifa a sier i hinum allra diupustu Formyrkvunum og Leynum/og ber Vitne um sijna Nalægd med siñe Verkan/ Synduni og Framkvæmdum edur Afburdum/ þegar vier hyggium ad eins rieft þar ad og tøkum epter þvi.

Hviad

Hviad alldrege er Megn Freistingar nockrar so hardt og strijdt/alldrege giør eß Hollded og Girndernar so ablugar / alldrege giefur Diøfulsinn uppbælad þar so / alldrege giefur hañ fornyrkvad so Truna edur hored hana Afslaga i oss / ecke helldur Guds Fyrerheite / ellegar hindrad hañig vora Gudhrædslu/ad eitt Guds Barn fiße ecke til þessa Prenns i Hiarta sinu. 1. Ad hañ hefur hvilijka þanka/ og ad þeir eru vonder. 2. Ad hañ girneſt þar i moote / og villde fegeñ vera frij fra þeim. Og i 3. Lage veit hañ og skilur/ad hañ ætte ødruvijſe ad reida sig uppa Guds Fyrerheite / og villde likka Hiartanlega giøra þad. Diøfullinn kañ og alldrege ad hindra so Bænena / ad Hiartad Andvarpe ecke i Alldrege giefur hañ sockt nyer so diupt nidur / ad eg girneſt ecke ad vera frij / komast af / og villde myklu helldur vera hia Gude og hugsa um hañ.

Sia du nu / allt þetta / þad kiemur hvert med ødru ecke fra þijnu eigeñ Hiarta/

Hiarta/ þad kiemur ecke helldur fra þijn-
nu eigen Hollde og Bloode / enn sijdur
kiemur þad fra Satan: Helldur er þad
allt samann Verkun Guds Anda og hans
15. Kraptur/ad þu gietur þeckt og fundid/
ad þu ert ecke so sem þu ætt ad vera /
Ad þu ængrast þess vegna/ ad þu þrey-
er epter ad vera betre / og ad þu ånd-
varpar þess vegna i Hiartanu / og þad
jafnvel þegar þier verdur Orda-Skort-
ur/og þu kemst ecke ut med þau/ þetta
allt samann/ seige eg/ giører Guds Ande
i þier/ Phil. 1. Þvi Gud giører þad/
ad þu villt og hefur Girnd til nockurs
goods/ og þad jafnvel þa / er þu gietur
ecke fullgiørt þad/Gal. 5. Guds Ande/
seger Paulus/ vekur jafnvel þa Girnd
til hins gooda upp i oss/ er vier gietum
þad ecke fullkomnad/ 2. Cor. 3. Vier
erum eige af sialfum oss neytt nockud
(Gott) ad Hugleida/so sem af oss sialf-
um til / helldur er þad af Gude. Rom.
8. Guds Ande uppvekur Andvarpaner
i Hiartanu / og þad jafnvel þegar vier

gietum

giekum ecke framfært þar med Ordunum.

Þar fyrer so sannarlega sem þu finnur ad eins hid minsta Andvarp inne i Hiarta þynu þar um / ad þu villder fegin vera so og so / og hallda fastlega vid Gud/ trua støduglega. o. s. f. So sannarlega mætt þu reida þig uppa þad/ ad Guds Ande er þier Nalægur: Af þvi ad Andinn giører allt þvilijkt / bæde Styndena og Andvarpanena i þier / so sannarlega mætt þu og reida þig uppa þad / ad þier mune ganga / eins og þu siælfur villt.

. Þetta skal sekiast a moote þeirre Meining med hverre vier verdum skelfder og nidur slegner/Æ/Seger margur! Mætte eg ad eins finna lijtinn Neista af Guds Anda Nalægd / so eg mætte þeckia ad eg er ecke yfergefinn af honum / þa skyllde eg alldrege kvarta nie klaga um neitt. Hier skallt þu vita ad þad er so sem St. Pall seger um Gud/ Gjørn. Bok. Post. 17. Gud hefur ecke

villad

viliad vera an Vitnisburdar. Ransaka ad eins þitt eged Hiarta/og þijna Sæl/ hun skal ad vijsu segia þier þad. Þvi ad su ifielega Epterlaungun sem þu hefur i gegn hinu Vonda / hun er af Guds Anda / og er þar fyrer eitt fastur og orekande Vitnisburdur og Bevijsing/ad Guds Ande er þar nalægur/ af þvi ad þar sem Andinn gyrnest / þar er hann og vissulega nalægur og Nærverande. Su Gyrnd sem er a moote Holldenu og Sakan/hun er nu þegar af Guds Anda / og einginn kann ad kalla JEsum eitt Herra / ellegar Andvarpa þar um/ ad meiga hafa hann fyrer sitt DRottinn/ utan þad verde fyrer Heilagann Anda/ 1. Cor. 12. v. 3.

Siøunda Huggun.

HIer af framflijtur þa hin Siøunda Huggun fyrer Hiarta eins Sorgbit ins Guds Barns / hver ad er hin Lyfsætasta og innkalenn i þvi ad þegar Madur er staddur i hinne allra

hærstu Freisting og Sorg / Pa þarf han̄ ecke ad spyrta adra hver Afdrif Pad mune fa syr er sier / helldur getur han̄ fund ed pad og Preijsad a pvi i sijnu egin Hiarta/hvern Ender Freistingin̄ mune fa.

Pviad so sem eg hefe adur sagt/ pa ber pad opt vid / ad hinar Gudlegu Freistingar koma under eins ad Manē/ og Freistingar Satans / so ad a eina Sijdu verdur Madur freistadur af Sat an med Banvænum Kvijda og Skelfingum/med Efasemd og Orvijlnan/med allshattudum illum Disputatium og Forkølum. Og af annarre Hælfu/tekur Gud sijna Hialp og Huggun i burtu / poott vier bæde hroopum / køllum og Andvørpum/ so ad pa virr vonum epter Byrkuste verdur pad pvi Myrkvara/so sem bæde Job z David klaga/og Dæmē

hinar

hinar Besælu Canversku Kvisku utvegs-
ar / hverre ad giørd er allaga af eine
Hælfu af Satan / med þvi han kvilur
hennar Döktur: Af annarre Hælfu af
Christo / hver ed þeger fyrst vid hennar
Bæn / og greider hene sijdan apkur eitt
Hrygdarlegt Ansvar. Hier skielfest
margt eitt aumlega stadt Guds Barn i
sijnu Hiarta med David/ Psal. 77. v. 3.
Og seger: Sala min vill sig ecke Hug-
ga lata/etc. v. 10. Hefur Gud þa for-
gleymt Nádugur ad vera og sijna Mis-
kunsemi fyrer Reide tilelukt : Hier hug
sum vier þannig med oss og seigium:
Æ/ Gud gæfe eg visse nu/hvern Endet
þetta allt villde fa : Hvernig nu være
mastadt med Gude og mier/ Pa skallt þu
hier skygnast epter hia sialfum þier /
hverier ad sieu þijner eigen þankar /
Gyrnd og Vilie/ þar af fær þu nogleg
vitad og skiled / hvad Gud vill/ og hver
Afdrif þu muner fa : Sierr þu Ovist
um hvad Gud vilie / Pa litt ad eins til
þess sem þu villt sialfur / og gior so

þessa Alyktun med sialfum þier: O HErra Gud/ Eg verd ecke var vid nein Teikn ellegar Merke um þinn goodann Vilia til mijn/ helldur finn eg þad/ verd var vid/ og maa nooglega skilia/ ad eg er ein Vesæl yfergiefen Manneskiepna / þad finn eg/ad eg Oska Hiartanlega ad vera frij fra Ottanum þessa Dauda / og fraa þessum Knefa-Høggum Diøfulsins / Eg Oska Hiartanlega/ad eg være Tru arsterkare/ gladare i Freistingunum/ ad eg giæte vonad alleina aa þig / hallded vid þig/ þioonad þier/O Gud/ i eñ þa stærre Algiørlegleika. Þegar þu finnur þetta/þa er so sem Gud svarade þier sialfur: Siaa / Þvi spyr þu so miøg / hvad eg vilie/spyr sialfann þig/hvad þu vilier: Allt eins og þu verder var vid þiaa þier sialfum/ ad þu vilier/ ad þu gyrnest/ og þu Osker ad Gud læte koma fram vid þig/ allt eins vil eg þinn Gud/ og so giarnann þad giøra.

Ad þesse Alyktan stande føst/giefur Christur sialfur augliooslega til Vik-

undar med þeirre Lyckan og Undir/sem hañ giörer á syñum Freistingum á moke þeirre Canversku Kviñu: Þvi þg hun villde ecke giefast upp vid hañ / svarar hañ hefie um sÿder/ O Kviña/Mykel er þÿn Tru/ Verde þier so sem þu villt/ Og ecke seger hañ: Verde so sem þu Truer / eins og hañ brukar þau Ord ȧ ödrum Stad. Þad Ord sem hañ talar hier/Verde þier epter þvi sem þu villt/ Er hid allra Lÿffropfugasta Ord / og hin gledelegasta Huggun / sem nockurs Mañs Hiarta getur nockurn Tyma upphugsad og Oskad. Þviad Truen er þess ä mille so veik i oss / og so blindud/ ad þad þyker/sem hefdum vier alls einga Tru: So ad ef nockur villde þa segia vid mig / Verde þier epter þvi sem þu Truer/ þa giæte eg alldrege fekid ad vuyqse under eñ med Beyskiu/ Harme og Drvænting Hiartans/ og þañig sagt / Æ/Gud nade þvilykt/Eige mig ad ske/ epter þvi sem eg true / þa fæ eg vissulega hryggeleg Afdrif / Gud vere mier

Myskunsamur / Skule ecke ašað koma fram við mig af Guds Naðsu/eñ það/ hvers eg vænte af honum og tilætlast med Tru minne / þa mætte eg helldur Ofka að eg være ecke til / og hefðe alldrege vered.

Þañig er Truiñ so veik þess a millum/að vier efunst um Truna: Eñ eingu að siður er þar hia ein Hiartanleg Syrnd og Eptirlaungun til að hafa eina stærre og Oruggare Tru / að vier kvortum jafnvel yfer Veikleika Truar iñar i Hiørtum vorum / og segium. O/ DRottiñ Hialpa þu minne veikre Tru/ og auk þu mier Truna.

Þar fyrer / nær ed eg hefe þetta Svar: Verðe þier epter þvi sem þu villt/ þa get eg burt rekeð allañ Kvÿða og Angurseme Sælarinnar/og sagt/ Þvi aungrar þu mig Sala miñ / og ert so Orooleg i mier/ Þvi kvelur þu mig/ þu hiñ hreckvÿsse Satan/med þÿnum Elld legu Skeitum med þÿnum Orvænkingar fullu Fortølum? Hvad villt þu þvætta

margt

margt fyrer mier, um̃ Gud / ad Saala mijn hafe einga Hiaalp hia hønum/ Psal. 3. v. 3. Til hvers villt þu hallda mier lengur i Efasemd ? Eg fiñ vissulega / ad eg þig hafa/ og allt þitt Athafe / og ad eg gyrnunst Hiartanlega Frelsadur ad verda/ fra þijnum Svikum og Freistingum/ Eg hefe og Ord mijns Herra JEsu Christi fyrer mier/ad þad skule og koma fram̃ vid mig/ ecke so sem þu villt og þu seger / helldur so sem eg vil/ so sem Epterlaungun mijns Hiarta seger mier. Þui veit eg / Gude sie Lof/ad eg mune vel faa eiñ goodañ End er a þessu / nær sem hiñ Goodgiarne Gud vill/ hvers eg vil feigeñ bijda.

Þa Alyktun stadfester og so David i Psalmenum 145. v. 19. Drottiñ gior er hvad hiner Gudhræddu gyrnast: Þad eru nockur dijrmæt Ord : Gud mune giora þeirra Vilia. Eg þarf þa ecke lengur ad spyrja hvad Gud mune giora mier / Eg þarf ecke ad spyria Englana ellegar Meñ ad þui/ miñ eigeñ Vilie er,

vissare en Svar nockurs Eingels/þoss af Nimnum kiæme : Þvi eg veit ad eg hefe Gud kiærast/ og eg villde ad so være / þess vegna veit eg og ad Gud muneog þakig giøra þad : Þad er þid sama er hin Sorgbitna Sial, syngur i Heßazanclegu Brudar-Husé : Minn Vinur er minn/og em hans / þad er / Eins og eg elska minn Brusta JEsum / so elskar hann mig apfur a mooti / Lofkvæd. 2. v. 16.

Þetta er su hin allra krapkugasta Hugggun: þviad þegar eg er ad eins vissum eitt goodann Ender og Afdrif / þa ber eg allt þess þolanlegar og Nughrausslegar : Og þesse Huggun nær til giørvallrar vorrar Æfe / og allt til þess hun ender : Þvi margur skielfest hier vid og titrar/ hugsande so med sier/ Æ/ hverßu mun fara fyrer mier i minnu Andlaate / hvert mun Gud og þa vilia vera hia mier / Hugga og viðhallda mier i minne Sjøðustu Baraattu? Hier til svarar Gud hier : Spyrdu ecke ad/hvad eg vil/helldur

hvad

hvad þu villt sialfur / hvíad þig skal ske / epter þvi sem þu villt.

Astædan og Grundvöllurinn til þessarrar Aluckunar og Huggunar/er innebunded i Ordum St. Pals/ Phil. 2. v. 13. Gud er hann sem i oss verkar / bæde Viliann og Giorninguna epter sinne Þocknan. Item/1. Cor. 1. v. 9. Gud er Trur/ Og Phil. 1. v. 6. Sa sem i ydur hefur uppbyriad hid gooda Verked / hann mun þad og einnig fullkomna / allt til þess Dags JEsu Christi / þad er til Æfe-Enda/ þvi hann hefur kallad oss til Þeckingar JEsu Christi og Hlutskiptes i honum. Þar fyrer / hvar Gud hefur gefed Viliann til hins gooda/ þar hefur hann og giort oss vissa og fullvissa um þad / ad hann vilie einnig giefa Fullkomnanena i þvi sama gooda.

Skrifa þar fyrer / þu Guds Barn / þesse Ord hier inn i Hiarta: Verde hier epter þvi sem þu villt/og giordu so sem David seger/ Ps. 37. v. 4. Haf þu þijna Unadsemd a DRottne / hann mun

giefa þier hvad sem þitt Hiarta beidist.

IX. Capitule.

Hvad Þ[?]t Guds Barn skule giøra / so þad kunne yfirvinned Freistingarnar / og hegdad sig vel þar hia þeim. Og hvada Huggun hañ giete eñ þa Framvegna hafft i þeim.

ÞAD, sem hingad til hefur sagt vered i undanfarande Capitula / um þa Huggun / med hverre eitt Guds Barn ma / og gietur reked þañ Kvijda / þa Hugar-Syke og þa stooru Skielfing i burt med / sem Freistingarnar auka hõnum / stendur allt samañ so fast sem Himen og Jørd : Þad er vijst og satt / ad Freistingarnar vilia Einu Guds Barne til / med Vilia og Vitund sialfs Guds. Þad er vijst / ad vier erum ecke sialfer maktuger af oss sialfum til ad þola þær / eñ þad er og þar hia vijst / ad Gud er Trur / so hañ lætur þær ecke koma hardare nie þyngre yfer edur ad oss / eñ hañ veit vier kuñum ad þola / epter þeim Krapte sem hañ vill giefa : Þad er og vijst / ad hañ lagar allt nidur / og

styrer

styrker oss/gefur sin Styrk i vorre Veike/ veiter þeim Maattfarna/ Krapta a nyi/ og sier so um a allan Haatt/ad oss er miklu þarflegra ad freistast/en alldrege ad freistast. Þad er og vyst / ad vier getum vitad af Vilnisburde vors Hiarta/ hvad Gud atle ad giora til vid os i Freistingunum/ hvada Afdrif þad mune faa: Hvar uff David seger so ur Mooka gledelega/ Psal. 37.v.4. Haf þu þyna Vnadsemd a DRottne / han mun gefa þier hvad sem þitt Hiarta beidest. Þad er sem han segde/ Finer þu ad þu hefur Gyrnd til DRottins/ad þu villder giarnan hallda þier vid hans Ord /. treista a han/þioona honum/ákoornast af hans Anda / lifa i hans Ryke /. giora epter hans Vilia/sigra Hollded og Diofulinn/ þa efast þu alldrege um / þad skal vissulega koma fram vid þig sem þu villt. DRottinn mun gefa þier allt hvad þig gyrner og uppfilla alla þa Epterlanganer sem þu finur þar vidvykiande i Hiarta þynu.

Enn jafnvel þott ǫllu þessu sie þann ig vared / þa vill Gud þo einig hafa þad af oss / ad vier fyrer Saker þvilijks Trausts og Huggunar giorumst einga anvegin sialfer Andvaralauser og lat er / og høfumst eckert ad ellegar brioota unst um gegn Freisting Holldsins og Diøfulsins / ellegar skiptum oss ǫlldung es ecke neitt af þvi þott Gud freiste vor. Vier skulum og ecke hugsa þannig / Vissulega / Gud er trur / hann mun ecke leggia þyngra a mig enn eg fæ bored / eg finn mig hafa goodann Vilia til Gus ds/o. s. f. Þess vegna vil eg lata Gud giora þad alltsaman / og sialfur sofa Andvaralaust. Nei / Þad tekst þier einga anvegin: Þviad hverju sem Christur lofar Petre / ad hann vilie bidia fyrer hønum / heiter hønum lijka þvi / ad hans Tru skule ecke bresta / edur þrotna / þa samiser hann hann þo einga sijdur enn hina adra / ad hann skule sialfur leggia þad til sem hann megne. Vaked og bidied seger hann: Ege þeir ad vaka / þa ega

þeir

þeir vissulega ad hafa nockud fyrer Skafne/eins z þeir ed vaka. So verdur Freistingin yfer unnen ad sofiu/ en (ecke nema) af þeim er siälfer vilia þreita a moote hene; Þad er hvad St. Jakob seger / Jac. 4. v. 7. Standed a moote Dioflenum so flyr han fra ydur/ vissu lega mun Satan rena a Flootta um sijd er / en vier skulum þo ryssa vid honum (eingu ad sijdur)

So ad eitt Guds Barn geke þa greidt sig ut ur Freistingunum/ og hallo ed Sigrenum/ecke alleina yfer synu egin Syndugu Holldе og Satan/ helldur og hier yfer unned þan Ofigrande Gud/ ad Dæme þeirrat Canverstu Kvinnu/ z nad æskelegre Endalyckt/ þa skal han hegda sier þar i þenan Hatt.

Fyrst og fremst ransake hver og ein med Athygle / nær sem nockur Freistne kemur ad Hondum / hvadan su Freist-ing mune koma / hvert þad er einsoom Holldz Freistne / ellegar hun sie fra Satan / ellegar þad er og Freistne sem

siälf ur

siealfur Gud latur Manne til falla / (petta skal ransakast) epter peirre Aviisun og Uppfrædning / sem adur hefur giørd og Framsett vered i peim siøtta Capitula. Yfervege pvi hver og eirn kostgiæfelega pær Reglur / sem eru fardar i Nidurlage fyr Tiedo Capitula / um Mismun Freistinganna.

I Freisting Holldsins er eckert Neielagt edur Hæverskt.

I Freisting Satans er eckert Saknarlegt.

I Freisting siealfs Guds er eckert Alvarlegt.

Pvi par med høfum vier hinn beinasta og besta Veg / til ad geta komest ut ur og fram ur peim mørgu Torfærum, er asiars uppafalla i Freistingunum.

Pegar pu getur pa giørt Adgreining a Freistingunum/og veist hver pad er sem Freistar pyn / lyka skyniar pig / ad pad er Hollded sem Freistar pyn og eggiar pig a ad giøra einhverja Synd og pad sem Gude kann ad vera til Styggd

ar,

ar/ þa/ fyrst þu veitst ad þar i er hver-
ke nockud Heilagt nie Næverskt/ þa snu
Sinne þynu og Hiarta frä þesshättar
Hugar-Bofum / veit Gyrndum þynum
Mootstödu af øllum þynum Mætte /
mædta Hiarta þitt og Hollð hardlega/
eins og hinn Rädvande Joseph: (segian-
de) Hvert skyllde eg lauña DRottne þañ
ig fyrer allt sitt hid Gooda / og synd-
gä þañig a moote Gude mynum: Eft-
er þeirre Uppfrædingu sem iñ er færd i
Book þeirre er eg skrifad hefe um̃
LIJFSJNS-VEG.

Skynie þig ad þad er Diøfullen̄ sem̃
freistar þyn / Þa hegda þier þañig /
Fyrst þu veitst ad þad er eckert Sañar-
legt i øllum hañs Freistingum / helldur
er hañ eiñ Lygare fra Upphafe / og
talar ecke Sañleika/ Joh. 8. v. 44. Þvi
þa hañ talar Lyge / talar hañ af synu
eigeñ/ þvi hañ er eiñ Lugare: Þvi þott
hañ gete komed fram̃ med nockud sem er
satt/ þa hefur hañ þo alldrege i Þanka
ad kieña nockrum Mañe þad sem er
satt/

satt/ellegar ad hallda honum vid Sañ-
leikañ / helldur ætłd ad leida hañ Af-
vega fra Guds Orde/hverk ad er Sañ-
leikurin / Og þar fyrer þott hañ tale
nockud sem er satt/ þa er þad þo ætłd
vyst og fast/ ad hañ vill þo med þvi sa-
ma leida oß fra þeim hreina og klaa-
ra Sañleika / sem er Guds alvarlegu
Ord og Fyrerheite. Þar fyrer er þesse
degur hiñ allra Ohættaste og beinaste
til ad losa sig fra honum/ ad þu gefer
þig ecke i nockud Ordakast vid hañ til
leingdar / ellegar giører þier Omak fyre
er ad svara hveriu einu sem hañ kemur
fram med þier i Hiarta/ ellegar ad reka
allar hñs Bevysingar i Astædur: Helld
ur tak þu ohætt allt þad sem hñ fram
fører i sÿnum Freistingum/ so sem ein-
toom Lÿge og Svik/og giør þar fyrer
þa malgkun rett stødugleg med skal-
um þier/ad þad/ hveriu Diøfullin neyt-
tar / og fra hveriu hañ vill locka þig/
þad eru þau Obifanlegu Sañende Gu-
ds/ vid hver þu skallt þier ad hallda:

Skipsu

Skipfu þier þar fyrer ecke af þui þott ecke geter þu skiled / hverfu þu fær reked allt til Baka er hañ kiemur frañ med/ og þad jafnvel þott hañ kome med þad af Guds Orde/helldur greid ad eins allar hañs Flækiur med þessu eina Svare: Þu Lÿgur Satan/og giør ætÿd þessa Alÿktun Vidstødulaust med siálf um þier: Siá/vegna þess ad Satan vill koma mier til ad vera so edur so/þa veit eg þad er ecke þañig / af þui hañ vill koma mier til ad trua þui edur þui/ og ad giøra þad edur þad/ þa veit eg ad eg á ad giøra og trua þvert a moo- te þui sem hañ seger.

Þessa Reglu skallt þu hallda so al- meñelega / og standa so fast og Obifan- lega a heñe / ad jafnvel þott Diøfullinn kÿñe ad tala vid þig riett sÿnelega / eins og hañ talade vid Christum/ellegar bera fyrer sig i Hiarta þier hid auglicosa hreina og bera Ord siálfs Guds/ þañig sem þu bæde veitst þad siálfur/ og getur lesed þad skrifad fyrer þier / þa skallt

þu

þu ecke taka hid minsta epter þvi / þegar hann er med sijna Disputatiu og Freistne/ og gef elldungis eingann Gaum þar ad/helldur skallt þu standa fastnann fastur a þessu: Stadi/Eg veit ad þessu Orde er inblased af Dieflenum / eg giet ecke neitad þvi / ad þad er Guds Ord/eg les þad og vissulega þannig i Ritningunne / Enn af þvi eg skil/ad Satan brukar þad a moote mier / og vill kreinkia þat med mijna Christelega Tru og Traust a Gude / og snua mijnum Gudrækelegum Asetninge til Jlls / þa man eg þo hafa Grun nockurn þar um / og þore hvorke nie þarf ad trua þvi edur leggia nockurn Trunad þar a.

Hvad Satan er so hættad sem adur hefur sagt vered. Hann kiemur allareigu fram med nockurt Guds Ord fyrer nockurt Guds Barn i þeirre Meining / ad hann vilie þar med queliga og villa Mann til ad hallda sier fastlega vid Guds Ord / og treida sig þar uppa so sem þann hreina Guds Sannleika. Helldur

fylgkur hañ aftadhvert Orded og Rang færer þad / eins og hañ giørde þa hañ freistade Christs / ellegar jafnvel þott hañ læte Orded vera Ofviked / og sege satt i einē Grein/ þa leitast hañ þo þar med vid/ ad fá sviked Mañ añars Veg ar frá Gude / og stadfeste sijna Lyge þar med.

Þar fyrer er þetta hid Ohættaste Vegur og Maate til ad yfervinna Sa- tan i hañs Disputatiu og Freisting/ ad þu gæinger ad eins fram hiá øllum hañs Bevijsingum og Astædum er hañ tekur af Guds Orde/ og læter þær vera i sijnu Gyllde / seigdu ad eins Ney vid þvi/ til hvers hañ vill ræda þier og yf- ertala þig / so sem til Dæmes : Þetta eru Astædur og Fortølur Fiandans i Skoda/ sú og su Olucka hender þig/ þig Hungrar/ þig Þyrster/ þu verdur fyrer Næde/ þu ratar i Orbyrgd : Nu veist þu þo hvad Gud seger/ Ps. 34. v. 10. Þeir sem Ottast DRottin / hafa eingañ Brest. Eñ med þvi þu lijdur Brest/ þa

mætt þu sia og þeckia af þvi / ad þijn
Gudhrædsla er i eingu Gyllde hia Gu-
de/ hann ber einga Vmhyggiu fyrer þier/
þu ert ecke Guds Barn. Hier neyter
Satan sier Davids Orda af Psalme
hans þeim 34. Enn læt þu þau standa
vid sitt Verd/ og svara ad eins þannig/
Eg heyre vel hvad þu frammfærer af
Guds Orde/ enn þad er þo ecke satt sem
þu seiger/ad eg sie ecke Gude kiær/ elleg-
ar ecke neins virdur af hønum. Þa ann-
ars Vegar/ Skoda/ seger Satan/ þad
stendur vissulega skrifad / Hvar sem
Syndinn yfergnæfer / þar yfergnæfer
Guds Naad: Syndga þar fyrer Nik-
laust / Gud er þier þo Naadugur: Enn
slepp hier ad eins þvi sem Satan kiem
ur med af St. Paals Ordum/ og skiptu
þier ecke neitt þar af/ helldur svara ann
eina diarflega/einganvegin/þu Satan /
søkum þess þu dæmer þar af ad eg
mege syndga Niklaust/þa veit eg þad er
Lyge sem þu seger/og eg maa ecke syndga
uppa Naadena og Myskunseme Guds.

Eins skalltu og fara ad þegar hañ vill giøra miked ur Syndeñe og koma þier til ad Ørvænta (þa seger hañ) Gud Bænheyrer ecke Syndara / Joh. 9. v. 31. Gud er eiñ Foreidande Elldur / og nu ert þu þo eiñ Stoorsyndare / þess vegna ert þu og Vitskufadur fra Gude / og DRottiñ medtekur ecke þijna Bæn: Svaradu eingu ødru hier til eñ þassige Skoda / þu Satan / þad er þo eingañveg in satt / ad Gud skyllde ecke Vilia vera mier Nædugur / ellegar Bænheyra mig / ellegar ad eg sie Vitskufadur Vrekiñ og Fordæmdur.

A þessañ Hætt gekur eitt Sorgbitid Hiarta genged fram hiá og komest hiá margskonar Þiañing og Hugsykr-

Þvi ad sosiñ er þesshattar Disputation Heimska og stoort Athlæe i Skolum og Academium Aristotelis (N. B.) og hiña Heims vitsu edur Heims-Spek

Ec 2 ingañ /

(N. B.) Aristoteles var eiñ mykell Spekingur / Epter hverte Disputatiu Aðferd þeir hafa længe ı Heims Allerc lagad sijna Disputatiu Konst og Aðferd.

ingana/ Enn i þrre Disputatiu sinn Menn þurfa ad hallda vid Satan þegar hann Freistar / þa er þad eitt af þeim Meistara Verkum hins Heilaga Anda og JEsu Christi/ Hvad einnig er oss skipad og Raadlagt ad bruka med Dæme sialfs JEsu Christi.

Þvi jafnvel þott hann (JEsus) sie gipinn Allravijsaste/ og skilie Riktningena/ so ad ecke er eitt Titell i henne oskilinn edur duleñ fyrer honũ/og hann gat þar fyrer so sem sa Meistarinn med þa Tardu Tungu / utlagt allt hvad Satan kom fram med af Guds Orde / og reked þad Vollduglega til Baka / þa reynum vier þo hversu hann vill eingu svara til þess/ er Satan framfærer af Riktningunne: Ecke vill hann syna honum hversu þad Ord er Forfalsad af honum (Satan) sem hann sekur fram af þeim 91. Psalme. v. 11. Ecke helldur vill hann virda hann so mikels ad leggia þad ut fyrer honum / helldur geingur hann alldunges fram hia þvi / og tekur til eins annars

Guds

Guds Ords/sem er Augliost/med hveriu hañ vekur og oniter Astædu og Alyktun Diøfulsins / so þad var allt eins og Christur villde svara Diøflenum til sins Argumentis/a þessañ Hatt: Hvad þvi viduvikur / ad þar stendur skrifad: Dröttiñ mun biooda sijnum Einglum ad Bera Mig a Hondum sier / ad eg steite ecke Foot miñ a Steine nockrum. Þa vil eg ecke svara þier neinu til þess/ Eñ ad þu villt taka Rok þar af og trwa mier þess vegna / ad eg meige þar fyrer fleygia mier Vidstødulaust midur af Musterenu/ þvi mig mune eckert Illt henda/ þar vid kved eg olldunges Ney / og vil einganvegiñ giøra þad: Þvilijka Burtvijsun og Andsvar gaf Christus Satan/ ecke fyrer Saker siñar Persoonu/ helldur vorra vegna/ ad vier skulum hverke vera Sorgbitner nie hryggver i Samvitskuñe / af þvi vier giefum ecke greidt ur øllum Flæktum og Hnutaa-Baste Fiandans / edur svarad hønum til alls þess er hañ fram setur/ helldur

huggli oss þar vidur/ ad sialfur Christ- ur villde ecke giøra þad fyrer þa Oră- sok/ ad hañ villde kiefta oss þar med/ ad þvilijk Disputatia være þarflaus / og oss sie Ohætt epter hañs Dæme/ ad seg ja Ney vid øllum Alyckunum Sat- ans/ Jafnvel þott vier giefum ecke greẽ- ar so Meistaralega ur hañs Beyssinga- Flækium.

Þessu Dæme skulum vier fylgia/ og þurfum hverke ad skamast vor nie hrygg- iast/þott vier sieum ecke so gooder Dis- puterar, ellegar giefum, feked so Meist- aralega a moote Satan med Ordum, Rikningarliſtar. Þvi vier meigum vera so vitrer sem vier giefum / þa er Diof- ullinñ þo þvilijkur Meistare / ad viljum vier disputera vid hañ/ þa mun hañ fá oss noog ad skylla.

Sack þar fyrer ad eins strax fram ad Dæme Christi/ og dæm ecke ødruvijs- se eñ þañig . Siaa/ til þess og þess vill Satan koma mier med sijnum Fortøl- um/ ad eg sie Blskufadur og Fordæmd- ur/

ur / ad mijn Skijrn gyllde ecke neitt / ad Christus sie ecke Dmaen fyrer Syndet miinar/Eg sie ecke Btvaliñ til þess Ey-lijfa Lijfs/ Eg hafe eckert gott af Sac ramente Lijkama og Blodsins JEsu Christi: Eñ hversu Meistaralega sem Diofullin veit ad færa Rok til sijns Mals ur Ritninguñe/ þa veit eg þo ad þad er ecke þañig. Og vegna þess ad Diofullin gierer þessa Alyckan fyrer mier / þa veit eg ad þad eru þo Lijge og Svik(sem hañ vill eg skule trua)og þad er þvert a moote þeim hreinu Saffiend-um Guds/uppa hver eg ma reida mig/ fra hverium hañ vill þo locka Hiarta mitt.

Þañig skulum vier nu hegda oss i Freistingum Satans. Eñ ef þu fær skilled og verdur var vid / ad Freistingiñ kiemur fra Gude/ellegar ad þad er Gud sem þijn freistar / þa gief ad eins vel Giætur ad undanfarande Reglu med allre Kostgæfne: Ad Gud gierer allde-lege neitt af Alvøru i ollum sijnum

Freistingum/ helldur lætur hañ sem vilie hañ ecki / og meinar þo hvad þvi er alldunges gagnsamlegt/ So ad nær hañ lætur sem hañ byrge sitt Auglite/ þa eru Augu hañs sem mest opiñ. : Nær þier þyker sem hañ vilie ecke heyra þig / helldur hafe hañ gleymt þier/ þa hyggur hañ sem allra mest ad Bænum þijnum/og man til þijn med hiñe allra stærstu Elskuseme/ Ps. 56. Þegar þad synest sem hañ yfergiefe þig/ þa aumkvast hañ sem allra mest og kieñer i Briosti um þig / hañ telur þa allañ þiñ Gang og safnar ollum þijnum Tarum upp / so sem a eina Flosku / og hugsar til ad Endurgiallda þier Huggun og Glede aptur fyrer hvert Siñ er þu hefur stigged þungum Fæte a Jordu/ (þad er fyrer hvert Siñ sem þu hefur vered hryggur og geinged i þijnum Sorgum:) Og fyrer hvert Sorgbiled Hugar-Tar sem þu hefur fellt/og i stuttu Male/hañ hefur þig þa sem allra kiærastañ/ er þier synest sem hañ sie þier Gramur og Reidur.

Þar

Þar fyrer þa skallt þu Guds Barn/ i Freistingum Drottins ætíd ályckta hvert a mooti þvi/ sem fyrer þier er taled i Hiarta þijnu / um Gud/ So þott þu heyrder Gud sialfan Tala / og so sem vissa þier i burt/ og hræda þig/ þa skallt þu þo tala Hiarta þitt svara: O Herra Gud / þier er þad þo engin Alvara/ þu giører þad þo ecke af Græsku neitte/ Vegna þess ad þu/ O minn Gud / lætur þa sig/ sem þu villder ecke Hialpa / þa veit eg þu villt Hialpa / og giefa mier þad sem mitt Hiarta gyrnest / þar fyrer skal eg ecke sleppa þier / jafnvel þott þu leter so sem þu villder sla mig i Hel. Job. 13.

Þvi/ ad øllum Freistingum sem Gud sialfur sender/ sie þa sig vared/ utvissa øll Epterdæmenn / sem og Ord sialfs Guds tala þar um.

Gud Freistade Abrahams, seger Ritningin/ er hann baud honum ad Forn færa Syne sijnum. Þar i sijner Ender-inn Augliooslega/ ad Gude var þad eing-

enn Alvara / helldur villde hann alleinasta Reyna og Freista Truar Abrahams / sem og hanns Elsku / hvernig hann villde Negda sier þar i / ecke af þvi hann villde vita þad / helldur til þess ad Abraham skyllde þeckia sialfann sig / ellegar þad Traust er hann hafde sialfur a Guds Fyrerheite / og sitt Stoduglynde i Elskunne til hanns / sialfum Abraham til þess stærre Styrkingar / og ødrum til Eptertdæmes.

Christus Freistade einnig þeirrar Cananversku Kvinnu / Enn oll sv Saga giefur Augliooslega til Vitundar / ad allt þad sem hann sette framm fyrer hana / var einganveginn hanns Alvara / helldur var þel hanns og Vilie til hennar riett gagnstædt þvi / er hann liet annars i liood se vid hana. Þvi hann lætur ad sønnu sem hann vilie ecke giefa henne neina Aheyrslu / ellegar hallda hana Verduga til ad giefa henne Andsvar nockurt: Þvi nær sem svarar hann henne eins og hun ætte alldrege neinnar Nadar Von hia honum:

Lok

Lokfins lætur hañ sig a sier sem hañ virdte hana ecke meyr eñ eiñ Hund: Eñ allt þetta var ecke nema Lække foom/ hønum var þad eingiñ Alvara: Hañ villde ad eins reyna hvad hun læke til bragds/ oss ødrum til Epterdæmis/ so vier mættum sia þar af og þeckia/ hvad vier eigum ad hallda um þvilijkar Freistingar/ og hversu vier eigum ad haga oss i þeim: Þviad strax þar epter hroosar hañ Tru heñar/og seiger vid hana/ad hana skule skie allt eins og hun vilie.

A sama Nætt fer Christur ad Rada gast um vid Philippum/ Joh. 6. Hvad añ þeir gete feinged Braud til Fædu þeim/ Fimm Þusundum Mañа/ þa seger Johañes þar fra med þessum Ordum: Christus talade þta til ad freista hñs/ þvi hañ visse vel hvad hañ villde giøra/ þar stendur so auglijosslega/ad Gud giør er eckert af Alvøru i Freistinguñe / og hañ hefur asett sier allt añad ad giøra þar t/ eñ hañ lætur vid oss.

Gud sialfur viknar frammvegis par um med liofsum Ordum/ hver ed peckier sig sialfur best. Nim. Esa. 54. v. 8. Eg er DRottinn pannig vid Sion/ og vid sierhvert Sorgbitted Hiarta/ vid hvert hann lætur/ eins og hann hefde yfergiefed pad. Eg hefe mitt Andlit a Augabragds Reidekast / um litla Stund hulid fyrer pier / pad er / um lyted Bil/ ellegar um Augnablik: En med Eylyfre Miskunseme / pa mun eg pier Miskunsamur vera / En myn Miskunseme er po Eylyf og Oaflatanleg til pyn: Hvad er pad annad enn hann segde pannig: Hvert meinar pu / O pu Skurlada og Angrada Sal/ ad eg hafe gleimt pier / og mier sie pad Alvara / ad vilia ecke vera pier Nadugur: Eg giore mier alleina ad Gamne vid pig / og dreg mig i Hlie/ mine Miskunseme skal po alldrege verda snued fra pier/ eg hefe geymt allt enn ad i Hiarta mier og Sinne til pyn / enn pad/ sem Utvortes Yferbragd myns Andlitz es gefur til vitundar. Og apturs seger

hann

hañ hiа þeim ſama Spamañe/ Eſa. 49. v. 15. Hvert kañ Konañ nockud ad Forgleima ſijns Barne / ſo ad hun ſiae ecke aumur a Sÿne ſijns Kvidar ? Og þo ad hun Forgleime þvi ſama / þa vil eg þo ecke þier Forgleima / þviad/ ſia þu/ i Hondunum hefe eg Teiknad þig/ Hier utſkÿrer Gud ſo Huggunarlega/ hvernig vier eiguin ad ſkilia hañs Freiſt ingar/ þar hañ tekur hier Samlÿking af Moodur eiñe ellegar Fodur ; Ad Gud giøre ſier allelna ad Gamne vid oſſ / eins og Mooderiñ kañ ad draga ſig þeſſ a millum i Hlie fÿrer Barnenu/ ellegar laata ſo ſem hun ſkipte ſier ecke af þvi/ og villde ÿfergiefa þad / ſo hun ſiae hvad Barned vill taka til bragds/ og af þvi hun hefur Gaman af þvi / ad þad kalle og vinie epter heñe ; Eins er þad ecke Gude neina Gaman eitt/ ad hañ ſiae oſſ komed til ad leita ad ſier/ſkÿgnaſt ept er ſier/og kieñer oſſ ſialfur/hvernig vier eigum þegar ad wlÿckta uñ Guds Hiar ta=Þel/þvert a moote þvi ſem vier veid

um aſkynia Blvorles: Hvi haň ſeiger berlega: Eg gief ecke ſeted a mier / ad mitt Hiarta Mnſkune ſig ecke yfer pig. Hyke pier peſſ a mille ſem pad bregde langt uf af pvi / pa ſkalltu po ad eins dæma faſtlega / ad Guds Hiarta ſie pô myklu odruvyſſe til pyn.

Peſſ vegna hafa og hiner Heilogu Guds Menn komed med petta Svar i peirra Hrygd og Freiſtingum/ og paňig jamt um Hiartanlega Mnſkunſeme Guds/ hverk a moote pvi ſem peir hafa orded aſkynia um / og huggad ſig ſtrax vid peſſa ſomu Reglu / ad hvilykt være Gude eingin Alvara. Hviad par um talar Job miog agiætlega / og huggar ſig par vid i ſiňe ſtooru Angiſt/ſeigiande: Job. 10. v. 4. 8. 9. 10. 11. 12. 13. Nu/ DRottiň/ſeiger haň/ Hvad ſkal eg ſeigia? Skyllde eg ætla pad um pig/ ad pu hefdes Lykamleg Augu / ellegar aliter mig og myňar Synder/ ſo ſem eiň Madur/ hver ad er Holld/ og underorpiň oll. um Holldlegum Tilhneigingum i pynar

Hendur

Heidur hafa smijdad mig og giørt þad allt samast/ Hvad er eg allt um̄ krijng/ og þu nidursøckur mier so med øllu/ (hvert munder þu vilia þad giøra) mikillu þo þess/ad þu giørder mig af Jardar-Leyre. Hefur þu ecke mioolkad mig sem adra Mioolk / og hleypt mier til samans sem ødrum Oste ? þu Jklædder mig med Hollde og Hørunde / og med Beinum og Sinum samsetter(þu)mig/ Lijfed og margt gott gafstu mier / og þijn Vmsioon vardveitte minn Andardratt (þu hefur Lyst til Lijfsins/og ad vera Mijskunsamur vid mig. þu hefur ætijd Auga a mijnum Anda til ad bevara hañ)Minstu nu O Drottinn a þetta/ seger hañ/Jan eg veit þu manst til þess/ þvi þo ad þu hylier slijkt i Hiarta þijnu / (og sijner a þier so sem þu minntest þess ecke/ i þessare minne stooru Kvøl)þa veit eg þo þu hugsar þad og manst æ-tijd til þess giørvalls.

Þad eru ad visu riett forkostuleg Ord i þu skijler þvi ad sønn/O Drottinn/

ſn/ ad eg ſkule ecke aſnad meina/ en ad þu hefder gleymt mier ölldunges og ondroter mig einkis. En eg veit / Eg veit þad riett vel / Þu hugſar lángtum framar til þeſſ en eg kan ad giora.
Þanig utleggur og David Guds Freiſtingar/ Pſ. 56. v. 9. Reikna þu mijn Flootta / ſeiger han / hell mijnum Tärum i þijna Flöſku / Enelega þa reiknar þu þau / Þad er ſo mijked ſem ſagt være: Þu DRotten/lætur mig fara og hrekiaſt um kring/ allt eins og þu ſkipter þier ecke hid minſta af hvert eg hlype / allt eins og alldrege lyter þu til Andvorpunar og Hryggdar mijns Hiarta/ ellegar til mijna Harma og Grats/ Og Hiarta mijnu þyker þad þeſſ a mille ſem þu ſkipter þier ecke neitt af þeſſu: En / O min Eilijfulege Gud / Eg veit þo ad þu telur hvert eitt Hrygdar-Spor ſem eg fetad hefe / og hvern eirn þann Stad hvar eg hefe fyrer mijn ſtektan i Hrygd og Angiſt Hiarta mijns/ þu hefur og hvertin einu Hryggdar-Täre ſaman
ân

an safnad / er Augu min hafa fellt i minne Hiarta-Sorg/ so ad Jtta allt finist uppskrifad hiaa þier med Dege og Dato; og þad stendur Æ og jafnan med fullre Tolu fyrer Augum þijnum.

Þad er þa lijka ein yfermaata stoor Hüggun/ Þvi hvad kan Gledelegra sagt ad verda: Eg get ecke sialfur munad þa morgu Stade / hvert eg fared hefe fyrer Saker Droosemе Hiarta mijns/ eg veit ecke hversu margt Fet eg hefe geinged Veinande og Spkande / Eg hefe ecke sinnt nockud um min Augna-Taar/ helldur þurkad þau af mier / og geinged ofan a þau med Footunum/ Þo hefur Gud safnad þeim ollum upp / so han hefur og taled þau / sein og min Skref/ og geimt þau i einu gagnskiæru Glase/ so þau stande jafnan fyrer hans Augum/ til ad uppvekia hans Hiart-ans Jnnelegu Medaumkan yfer mier.

J þeirre Meining talar hin sanne Guds Madur og so i odrum Stad/ Psalm. 38. v. 10. Hans Reide varer um

Augnabragd / og hañ hefur Lyßting til Lijfsins / Hvad er þad ? Mier synest ad sønn sem Gud sie Reidur / eñ þad er þo ecke hañs Alvara. Þvi þad er Guds fullkomeñ og alvarlegur Vilie ad giefa Lijf og Sælar, Velferd.

Þañig hafa þesser Guds Meñ fært sier þessa fyrtieda Reglu i Nyt uñ Gudlegar Freistingar/og þar med ætlid leitad hiñar greidustu Vtgaungu og nænasta Vegar edur skiemsta til Huggunariñar. O Herra/Þad er einganvegiñ þijn Alvara þott þu lætest Reidur vera/þu hefur þo Lyst til Lijfsins/og til ad Hiælpa og Frelsa.

Þetta verdur so Yndeslega utmælad i Lofkvædenu / 2. Cap. v. 9. Hvar ed Brudureñ seger/ad Brudgumeñ JEsus Christus stande a Bak vid eiñ Vegg/ ꝛc. læte so sem hañ sie fariñ i burt/ eñ hañ sier þo i giegnum Gluggañ / og gæist i gegnum Grindurnar / iñ i Herberge Brudariñar/iñ til Sælariñar/uñ alla þa Stade hvar ed eiñ Hriggur / Angᵹ

radur

radur og Freistadur Madur hylur sig og Narmkvelut.

» Þetta skallt þu Guds Barn / allijd Nugleida i Guds Freistingum/og epter þvilijkre Vijskgring sialfs Guds Nugga þig/ sem og vid Dæme Heilagra Guds Manna : Þvi hvar fyrer villt þu kveliast i Nuga og kveina so miøg / fyrst þu veist ad þad er Gude eingeñ Alvara/ Helldur ad Gud skemter sier og leikur sier ad eins vid þig.

» Þar fyrer þa skallt þu og so fordast hier alla lannga Disputatiu/og lata hvor ke nockud Villa þig / sviika nie sturla/ þott nockud kome a moote þier / af Guds Orde sem þig hræggvast giører/ og Ogne þier med þvi ad Gud sie ordiñ reidur vid þig og Vijskufad þier: Helld ur hallt þu ad eins fastlega vid þetta eina: Þad er þo Gude eingeñ Alvara: Og fylg i þvi þeirre Hiavitugu Meist- araiñu/hver ed er hin Cananeiska Kona. Þvi þa Christur kom med þetta a moote heñe: Eg er ecke utsendur nema til søp

adra Sauda af Huse Israels/ þa skillde hun þad ecke/ og sa Hnikur var helld ur hardur til þess ad hun feinge þan Uppleistan. þar fyrer skrpter hun sier ecke neitt af þvi / og svarar ecke einu Orde þar til: Eins og hun villde hafa sagt/Hvad Neidinge er/ hvad Gydingar eru/hvad þad sie ad vera sendur til Tap adra Sauda af Huse Israelis/ þad skil eg ecke/en eitt veit eg: Eg er ein Narm þrungen Vesol Konu=Skiepna / og sa er eingen sem giete Hiaalpad mier nema þu aleist J Esu Sonur Davids / þar fyrer sleppe eg þier med eingu moote: Og þar a epter Hroopar hun aptur a ny: þannig skal ad eins gaanga fram hia þessu Ordakaste og Disputering / med hverre vier giørum ecke neitt annad en sielfum og Villum sialfa oss/ Giørum helldur sem su Kvinna/ rett gagnstæda Alyktun þvert a moote þvi sem selfst t Veg fyrer oss: Og segium: Sia DRott inn/þu lætur sem þu virder mig ecke so mikels sem einn Hund / þar fyrer veit eg þo/

þo/ ad þu leker mig hafa eins Hunds Blutskiple edur Rieck / ad vissu er þier gingeñ Alvara ad reka mig olldunges i burt fra þier.

Ef fyrer þvi þad ber so vid þess a millum/ so sem adur hefur sagt vered/ ad Freistingum bæde Guds og Satans slær þañig samañ i eitt/ og hvereskregge koma ad under eins / so ad eitt Angurfleged Hiarta fær ecke giort nie sied Mismun a þeim / þa skal i þessu haga sier þañig: Skielur þu ecke skiled/ hvert þad er Gud ellegar Satan/ er set ur þetta a mote þier: Sia Christur er ecke sendur fyrer þyna skulld / þu mätt ecke trua a hañ/hañ vill ecke Hiälpa þier / þu ert eitt Overdugur Hundur/Overdugur til ad medtaka edur þigg ia Guds Nad og Velgiorder / þu ert ecke Utvalin / helldur Utskufadur fra Guds Auglite/ v. s. f. Þa er þetta hid allra besta Rad / ad þu eigner Gude þetta allt samañ / og virdter þad eins og hañ freistade þyn : Þviad þu fyndr

gar ecke þar i / Jafnvel þott þad være Satan sem talade þad/ af þvi hañ męg nar einganvegiñ ad koma þessum hia/ þier/ellegar ad telia þier Tru um̃ þad/ en Vilundar / Vilia og Lęyfes Guds. Þar fyrer so sem Job syndgade ecke i þvi/ad hañ kiende Gude um̃ þa Plagu/ er hañ leid / og hvør hønum var uppa/ løgd af Satan / So syndgar þu ecke helldur i þeirre Grein / fleirdeiles vegna þess/ad Christus rædst og so ą þa Satans verstu Kvikiu med þvilykum Freistingu/ um. Nær þu þa eignar þad Gude/þa gefur þu frijad þig þar i fra med fyr/ tiedre Reglu/og dæmi ad Gud giøre fiet einunges ad Gamne vid þig / Þetta sie ecke hañs Alvara / Verda þa øll hin somu Endalokin fyrer þier/sem añars/ þott þu eignader þau Satan.

Med þessu Moote siaum vier bera/ lega/ad Sigurin er oss vys og huers. Þvi ad hañig yferviñur Christur Freisting/ Dioffulsins/og hañig yferviñur su San/ narsta Kvika Freistingar Christi/ so ad/

hañ

hañ sialfur hlÿtur ad hroosa heñe Lok-
sins fyrer heñar myklu Tru.

3. Pad Añad sem eitt Guds Barn
skal taka sier ꝼ Hendur/ þegar nockur
Freisting kiemur ad honum/ er þetta/ ad
hañ ydke og rake Guds Ord kostgiæfe-
lega/ so hañ bæde heyre pad med Astund
an / Eiñig Yugleyde og hafe nockud til
Taks (af þvi) med hveriu hañ fæe sier
vidhalldeð/ og sette pad a moote Freist-
ingunie.

Þviad sialfur JEsus Christus hef
ur teked til þess Raads a moote Freisting
um Diøfulsins / oss ødrum til Epter-
dæmes: Pegar Diøfullin vill telia hon
um Tru um pad / ad hañ sie ecke Guds
Sonur / af þvi hañ lijde nu Skort a
Braude/ pa setur hañ þetta fram a mo-
te Satan aptur: Pad stendur skrifad:
Madurin lifer ecke af Braude alleina /
helldur af hveriu Orde sem geingur i
gegnum Guds Muñ / edur framgeingur
af Guds Muñe / Pegar Satan vill ko-
ma honum til ad fleigia sier nidur af

Mussterenu/og fram farer þess vegnafeft po med Rangfæring/Grein Ritningarinnar: Þa setur Christur aptur a mote honum eina algeingna og kunnuga Grein. Þu skallt ecke freista DRottins Guds þyns / Eins lyka i hinne Þridiu Freistingu / þegar Satan ævarpar hann og mælest til ad fa eitt Kne-Fall af honum / edur ad hann (Christus) skule falla fram og tilbidia sig / til ad meiga fa af sier Werold og Nefd Weralldar þessarrar/þa verdur Satan giefed Afsvar med þessare Grein: DRottinn Gud þinn skallt þu tilbidia og honum Einum þioona.

A þennan Natt skalltu og lyka/ þu Guds Barn / mæta bæde Holldenu og Dioflenum/ þegar þau villia hvert med gioru kynya þig til Synndarinnar / so þu gieter þa sagt i Hiarta þynu og af Hiarta þynu: Þannig kinn eg/ ad eg verd egndur og eggiadur til þeirrar og þeirrar Synndar. Æ Einganvegin / (skal þad skie ad eg læte koma mier þar til;) ad

stendur

stendur vissulega so skrifad/ pañig hefe eg tekeð epter Guds Orde: Þu skallt ecke gyrnast: Þu skallt ecke giallda Jllt med Jllu: Þu skallt fela Gude Hefndena a Hendur: Þu mátt ecke drygia Hoor edur Lauslætes-Verk / Þu mátt ecke dragg Eigner þyns Naunga under þig med Vielum: Verd burt þu synduga Holld/ z verd burt þu hiñ Hreckiafulle Satan / þvi pañig stendur skrifad.

Þegar þu verdur frameveges var vid/ ad Diøfullin freistar þyn eñ þa/ Eins og þu mætter ecke trua a JEsum Christum/ allt eins og þu hefder eckert Hlutskipte i honum/ allt eins og þu vær er þvilikur eirn Stoor-Syndare/ ad þu kyñer einganveginn ad hreppa nockra Naad/ helldur værer þu tekeñ og Vtskuf aður fra Gude. Þa sia so til / ad þu hafer nockrar Almeñelegar Greiner Ritningariñar til Taks/ ad setia a moote honum. Þad stendur vissulega pañig skrifad: So Elskade Gud Heimiñ/ ad

hañ gaf ut sitt Eingietiñ Son/ til þess ad aller þeir sem a hañ trua/ skule ecke fortapast/helldur hafa þad eylijfa Lijf/ Þañig skendur og vissulega skrifad/ Jesus er i Heimiñ komiñ til þess / ad hañ giørde Syndara Saaluhoolpna: Item/ Þañig hefe eg vissulega heyrt af Guds Orde: Hver sem truer og verdur skijrdur/ skal Saaluhoolpiñ verda. Nu er eg vissulega skijrdur/og gyrnunst ad trua a Gud/ þar fyrer giet eg og so ordeð Saaluhoolpiñ.

Þvi hvada Krapt/ad hvilijk Bruk-un og Frambuurdur a Guds Orde hafe / Siaum vier a Epterdæme Christi/ hverju ' nefnelega Diøfulliñ hlijstur ad þagna þar vid/ Eph. 6. v. 17. Kallast þad Ord Sverd Andans / af þvi þad geingur i giegnum Merg og Bein/ so alldrege giefur nockurt Sverd þreyngt sier so kroptuglega i giegnum Merg og Bein Mañsins/og giefed honum Saars Auka / ad Guds Ord kvelie Diøfuleñ ecke myklu framar / og svipte hañ siñe Magt. Og

Og ecke alleina þad / helldur simum vier og Krapt þess Ords augliooslega a mootestalfum Gude/ þegar hañ Freist ar/ vier simum hañ sege eg/ a þeirre Can verssu-Kvisu: Þvi þa hun hefur ad eins þesse fareinu ord af Christi Muñe: Þad er ecke fallegt ad kasta Braude Barn. aña fyrer Hundana: Og hun kañ eckert framar nie fleira af Guds Orde / þa leidet hun þad hid sama hønum fyrer Siooner: Ja/ Herra eg er ein Hundtijk/ eins og þu seger: Nu eta þo Hundarner af molum þeim er falla af Borde DRottna þeirra: Þess vegna ættu og ad læta mig fa nockra sma mola þiñar Niælpar: Ef þu villt ecke veita mier so Rijflega sem Børnunum / samt æ eg þo Hundsrettiñ: Þar med Yfervinn ur hun Christum / so hañ verdur ad læta hana fa Osk sijna.

Þat fyrer hafa og hiner Heiløgu so sem bareft a sama Hætt/ i Freistingum þeirra / vid Gud med sialfs hañs Orde/ og ecke hafa þeir getad ødruvijse

Vid

Vidhalldest / so sem vier sionum þad a David / hverʃu hañ Jatar og Vidur-kieñer uñ sialfañ sig / a hvern Haatt hañ hafe hegdad sier / þa Gud Freistade hañs / þegar Herrañ byrgde sitt Andlite fyrer hønum / Psal. 27. v. 8. Þa segest hañ hafa sefed til þess Ords er Aljoodar þañig: Pier skulud leita mijns Andlites / Þar epter jatar hañ og / ad hañ hafe yfersttiged Angistena / mijnt Gud a sijn egiñ Ord / og sagt: O Rottiñ / þañig hefur þu laated segia oss: Pier skulud mijns Andlites leita / Byrg þu þa ecke þitt Andlite fyrer mier. Psal. 119. v. 143. Frañsetur David þesse Ord: Angist og Neyd hafa hitt uppa mig / eñ eg hefe Lyfting til þiña Bodorda / þad er / þijn Ord gaafu mier þa Glede aptur.

Þañig skulum vier laata oss vera skoorum uñgiefed ad nema og hafa til-bunar nockrar Almeñelegar Greiner / so vier giefum mijnt Gud a þær i Freistingunum / so sem til dæmes: Kiæme þetta a moote mier: Simon / þu ert eiñ

Vidur.

Vidurstyggelegur stoor Syndare / pu hefur giort so mikid ad Verkum: Pa skal eg snua pvi vid apftur med David / og med peirre Canverstu Konu (segiande) / Ja / er eg eitt Syndare / pa miste er Hiarta mitt pig / O Herra / a petta Ord: JEsus er i Heimenn komenn / ecke til pess ad hann kallade pa Rettlatu til Idranar / helldur Syndara.

Fyrer pa Orsok / skal Madur pvi helldur og kostgiæfelegar sioka Guds Ord pegar honum geingur allt med / ad hann drage saman par af so sem eitt Fiarsiood / allshattadar fagrar Greiner / sem Madur giete hast til taks i Hiartanu / eins og Peylur i Koffre einu / edur so sem Sverd til ad vertast med / og ad styrkia Tru sijna bæde i gegn Guds Freistingum og so Diofulsins.

Pviad vier giefum ecke sagt oss fra fyrer Freistinguñe. Sa sem lijtur Guds Auglite i Dag i Hiarta sijnu / og meinar sier muni alldrege nein Hætta ad Hondum bera / gietur a Morgun mist pvilijka

Byrle /

Byrke / og ordeð so hrædður / að hann kalle upp Hroopande og sege: Æ eg er Utkastaður fra Guds Auglite: Sa sem giefur i Dag Huggað bæde sig og adra / giefur a Morgun vereð so farvyse og ofærður/ að hann hlytur með sarre Hiart-ans Angist að Rannsaka Saalu sijna/og leita með henne / að hvi er hann hefur aður vitað fullvel / og siñur það po ecke so bradlega. Þar fyrer sege eg/ skal Maður ætijð vera kostgiæfeñ i hvi að faka epter Guds Orde / og nema það / nær eð honum vegnar vel/ sierdeiles þeim almeñilegustu Hofudgreinum/um Guds Naad/um Fyrergiefning Syndaña/Um Endurlausn þa er JEsus Christus hefur afrekað/ og framar ollu siñ Bat-na-Lærdoom edur Frædeñ: Þvi það bregst alloðrege / að hverstu diup edur han Freisting sem giefur falleð/ þa læt-ur Gud þo þañ Mañ hafa þess nockur Not / að hañ hefur aður vereð so kostgiæfiñ / og giefur honum það nockuð i Hug og Miñe/með hveriu hañ fær halld-

ad sier wid/ rijdur þa ecke so stoorum a þot/ Hversu margar Greiner þu hefur til reidu / so sem þad vardar stooru/ Hversu vel þu kant ad fara þier þar i nyt. Eitt Guds Barn gietur þess a millum i Neyd sitie bæde a moote Diofs lenum og so hia Gude frakoomit so mikid med einu Orde og Andvarpe / sier til Truarstyrkingar/og Sigurs a Freist ingunum/ sem hañ synest añars ad hañ feinge ecke fraffkoæmt þoott hañ talade þusund Ord.

Hvad hier ber vel ad athuga og merk ia/ a moote þeirre Hugsyke sem kiemur añars ad oss / bæde i og fyrer Freistinga rña/ ad margur Hugsar þañig med sier sialfum: Hversu mætte eg fa stadest i Freistingunum ? Eg er ecke so Lærdur/ Hversu kañ eg ad svara þar til ? Ecke kañ eg ad Disputera vid Diofulin og ecki stiidur i gegn Guds Freistingum/ Marg ur hver sem hefur vered vel ad sier ad ur i Guds Orde/ verdur og so umbreitt. ur i Svip einum / ad þad hverfur allt

 samañ

samann i burt frá hønum/ hann veit eckè hvernig þad a ad skilia / hann skie'fest þar vidur/ og meinar ad Guds Andè sie vikinn i burtu.

Gegn þessu skulum vier merkia þetta vel / ad þad er einginn Þørf a so storre Disputatiu/ hvad eiginlig Christur vill kienna oss med slijku Dæme: Þvi jafnvel þott hann skylldè Ritningena fullkomlega / og glæte komed fram med nøgu mørgt á mote Diøflenum / þa talar hann þo ecke nema sæelnum Ordum/og kiemur fram med hinar Almennelegustu Greiner / þo hrekur hann Satan so Kroptuglega þar med / sem hann hefde lesed alla Bibliuna fyrer hønum utann ad. Christus hefde allvel giefad oss ad til annarra frægiar Næstkilenna Greina og kommed med þær: Enn þær sem hann kom fram med/vorŭ so algeingnar/sem Fræd in kunna nu ad vera hia oss/ og so voru þær Tijdkanlegar i hvers Barns Munne. Þar fyrer tekur hann Eintiniges til þeirra / so ad vier adrer skyldum huggā

viß þar vid / er ecke høfum so stooran Blesodoom medur oß / þa vier siaum og þeckium/ hvörsu stooran Krapt/ad þeß hallkar Almeñeleg Einfølld og smæm Guds Ord hafa.

Og eñ framar: Hvad hefur hin ved sæla Cananverska Kvina tilbued/ad hun svarad gete ? Hun hefur ecke so myked sem eitt Guds Ord / hvert hun megne fram ad færa / ad hun gete sagt / So stendur þar skrifad , Sö stendur þad skrifad : Hun vär Ein Vesøl Heidens Konu Skiepna / Hun hafde ecke lært stoorum af Guds Orde . Vegna þeß hun häfde ecke heyrt neitt þar af / þa hafde hun ecke helldur myked af þvi/ hverju hun kynne ad svara : Samt sem adur hroosar Christur Tru hen= ar/og seger hun hafe mykla Tru/ fyrer hverja hun odlast þad sem hun vill . J hverju var þa Tru heñar tñefalen ? J þvi hun visse alleina / ad þesse JEsus Sönur Davids gat hialpad/af þvi hañ häfde hialpad so mørgum . Hun visse

ad

ad hañ hafde ætid og allt þangad til fuslega hiælpad hveriumi sem einum er hafde beded hañ þar um/ A þad alleina reider hun sig / og helldur sier vid JEsum: HErra hiælpa/ HErra hiælpa/ Meyra getur hun ecke sagt / og þo fær hun so myklu komed til Leidar med þvi/ sem hefde hun kunnad fram ad fæta allar Greiner ur Psalmunum og Prophetunum (sem þar vid ætku:) So er nu þetta þad Orded / med hveriu vier getum yferunned bæde Gudlegar Freistingar og so Satans/ad þott ecke getum vier disputerad so mióg / vitum vier þo þetta/ad vier skulum hallda oss til Guds/bidia hañ og vænta Hiælpar af hönum/þad eru noog Ord: Og þad reiknast fyrer eina mykla Tru / Jafnvel þott hun gete ecke latted sig i Lioose med mörgum Ordum/Hvad St. Pall og so seger so Huggunarsamlega / er hañ talar þeirrar Meiningar/ad þegar Manneskian getur jafnvel ecke talad / þa reiknast þo þad Andvarp Hiartans sem Guds

Ande

Ande uppvekur i oss / Tru ad vera.

Ad þessare Yfervalltes storu Hugg un skulu þeir giefa vel Giætur / Ek kveliast og ængrast af þvi / ad þeir eru ecke so Lærder / og kunna ecke so stoorum ad disputera ; ætlande þess vegna / ad þeir hafe nærsta litla Tru. Trunn er ecke iiiefaleß i Ordunum / helldur er hun iiiefalinn i Trauste Hiartans / þad Traust gekur vered i Hiartanu / hvar Orden finnast ecke i Munnenum / Og optlega sterkare i þvi Hiarta / hvers Munnur kan ecke margt fram ad færa / helldur enn i þeirra Hiarta er geta framstial ad Tru sijna med mørgum Ordum. Þvi þad Hiarta mijkur Gud i þrillkre Freisting / og þau Ord sem koma þar af eru krøpkug / þott þad være ecke nema aktad enn Einsømul Andvarpanen.

Nallku þier þss vegna i þyssi Freist ingum / kostgiæfelega og rijkt vid Guds Ord / eins og sagt hefur vered / og stunda alleina i Hiarta þynu epter þvi med Da vid / ad þu kuner ad vera i Husi DRott

ins/ Psal. 27. v. 4. Til ad sia þar og skoda hina agiætustu Pioonustugiørd Drottins Guds / þar narst skallt þu ecke skipta þier neitt af þvi / edur vera Sorgbitenn / þott Guds Ord/ og Uppfrædingenn samt Huggunenn þar af/ verde tekinn burt fra þier þess a mille/og lyde i burt fyrer þier. Þviad so foor og fyrer þeim gooda og Gudhrædda David/hver su stoora Gyrnd sem hann hafde til Guds Huss / hversu kostgiæfelega sem hann jdkade sig þar i. Ad vysu medkiener hann sialfur i Psalmenum/ ad þegar Hiarta hans foor ad grenslast i Angistenne epter Guds Orde / þa gat þad ecke fundeð neitt annad/ enn þessa almennelegu Grein/ Þier skulud leita mijns Andlites. Sialfur hafde David skrifad so margar fagrar Huggunar rijkar Greiner og Psalma/enn nu gat hann ecke fundeð neitt anned enn þetta/þo rannkar hann vid/þad hann heyrt hafe nockud þvilijkt i Guds Orde / ad sialfur Drottinn bydur oss tilsijn med þessum Ordum: Leited mijns Andlit-

Andlites / Pier skulud męns Andlites leita / Og hvad virium vier tala (margt) um David? Pegar Christus Sonur Guds i hverium ad eru hulder aller fiaarsiooder Vitskunnar og Pecfingarinnar / villde giora Bæn sijna i Urtagardenum / og bardest vid Daudans Angist / hvert verdur hann pa ecke so olldungis sirtur allre Huggun / og Guds Orde svipt so fra honum / ad eitt Engell verdur ad koma hier nidur fra Himne / og nista hann a nockud / hvar med hann sæe Vidhalldsed sier og Huggad sig? Par fyrer / skallt þu aleina hallda þier fast sega vid Guds Ord / sege eg / og skipta þier ecke neitt af þvi, þott þad verde (so sem nu med edur) leked fra þier þess a milie: Pvi þad er, þo vist / ad þier mun giefast nockud a ny / af þvi sem þu hefur lesed og vitad / og hverju lijsted sem þ er / sem þier þa giefst / þa ma þ þo ad duga þier / z vera nog til ad hugga þig / allt eins og hefder þu Hundradfallt vid þ til reidu. Þvi med þessu moote er Guds Orde þaffig varez / sem er hid Andlega.

Braud-Smlarikiar/eins og hafftad kañ ad vera pvi Lykamlega Braudenu/med ur hverju ad JEsus Mettade hiñ mikla Folks-Fiølldo a Eydemørk / er pad Hungur polldo og var Matarlauft.

Lyka sem Christus Ukleidde sialfeur pañ mikla Fiollda med sier a Eydemørkena/ fra Huse og Heimele / hvat hañ visse vel/ ad peir mundu ecke einunges verda Matlysfuger/ helldur og so lyda Skort a Braude: Eins leider hañ margañ eiñ froomañ Mañ ut a paa Andlegu Eydemørk/ og lætur hañ ecke alleina reyna Andlegt Hungur og Porsta epter Kiecklætenu / og epter Huggunene/ helldur lætur hañ pa og so leita ad Braude/ hañ lætur pa verda svipta Ordenu/ hvert ad er Fæda Sæalarenar/ so Madur kiñur ecke hiþ minsta ad Endurnæra Sæalena med / sem er hueñ til ad Ormegnast: Eñ lyka sem Christus kiesiet par a Eydemørk i Brioste um Foolked/telur sialfur Daga og Stunder/ a hverium pad hefur fylgt a epter
hønum/

honum / og verdur fyrre til ad giefa
þeim hid Lijkamlega Braud / en þeir
Ormegnest: Eins telur han en þaa
Stunder og Daga / a hvertum vier
holldum oss til hans/og til hans Ords/
han telur allar vorar Andvarpaner/ oll
vor Taar / oll vor Fet og Spor / Ps.
56. v. 9. Og kiemur ad Fyrra Bragde
til Salarinnar med þad Andlega Lijf-
sins Braud / sem er Huggun og Upp-
fræding sijns Ords/fyr en hun ormegn-
ast i Angistene.

Og en framar / So sem Christus
gaf ecke Feolkenu/þa er þad leid so sioo
ra Naud og Þreinging / Fædu til Af-
gangs med Riettn-Fisllda / En hafde
noc̃ud lijted til Taks fyrer þad/og þott
þad sijndest ad vera so lijted ad þad kynne
ecke ad naa til so mykels Mugs og
Margmennes / so ad jafnvel voru Lære-
sveinarner uttula um þad / þa var þad
þo ecke alleina noog til ad sedia þad al/
helldur var og meyr en noog til Afgan
gs. Eins hefur og hinn same Herra æ-

fsd hina Andlegu Fædu og sitt Ord tils
bued/ fyrer eina hungrada Sal / sem er
ad ørmegnast / Og þa vier vitum ... e
neitt til Raads / þa veit han hvar þad
er/og er þad þa hans Sedvenia/ ad han
skamtar ecke nema lijted ad eins/ og tills
er oss eitt lijted Ord/ er oss þotte Lijtels
metande/og sem ecke ride stoorum a. þvi/
þegar oss geck vel / En þvi, enn sama
giefur han og so þa Blessan og legguꝛ
þan Krapt og Dryggende þar i / ad þad
Endurnærer styrker og sedur oss betur /
en allt þad ofergnæfanlega mykla / er
vier høfdum ꝺdur fyrerliggiande /
þegar oss gieck allt ad Oskum. Og
þetta giører Gud alltsaman / hvad og
hier ad framan hefur sagt vered/til þess/
ad vier skulum reyna og skilia þad satt
ad vera sem Neil. Paulus seger/ Rom.
9. v. 16. Ad þad sie ecke komed under
vorum Vilia/ecke helldur under Hlaup-
um vorum Omake ellegar Erfide/hell-
ur sie þad alltsaman komed under Mysk-
unseme Guds / og so ad vier faum a
sama

sama Veg skilld pad sem Motses seger/ ad Madurinn lifer ecke alleina af Braude enu/ helldur af sierhverju pvi Orde/ sem frafi geingur af Guds Munne/ pad er/ ad Huggun vorrar Saaluhiaalpar er ecke komenn under voru Erfide/ hverju mykeð sem vier lesum ellegar og asamt pvi laar um/ helldur er pad alltsaman komeð und er Guds Raad/ af hverre hann gefur sijnu Orde Krapt i Hiortunum.

Par fyrer skulum vier atijd hallda hina somu Reglu um Tru vora / sem Christur um Bænena/ Matth. 6. v. 7. Ad hun er ecke innefalinn edur komenn under mørgum Ordum. Vier feinum ecke ut-slokeð Ekoleg Skeyte Satans med mørgum Ordum / Ecke helldur vinnum vier Gud med laungum Ordtædum/ helldur/ so sem Christur seger/ veit vor Himneskur Fader hvers vier hofum Porf / og hann lijtur til pess litla Ords / sem hann blæs oss sialfur i Hiarta / og under eins (med pvi) tekur hann pa megtugu Disputatiu Satans/ so pad verde Opplæst /

ad Krapturiñ/ Styrkleikiñ og Sigurið kome. fra eingum ødrum eñ Gude / og eingañ vegiñ fra edur af vorum Wiſ⸗doome ellegar Styrk.

3. Nid þridia ſem eitt Sturlad Guds Barn ſkal halda ſig vid / er ein ſtødug alvarleg Bæn / Ad þad verde ecke leidt þar af / helldur Andvarpe jdugleg a til Guds um̃ Hialp / Huggun og Endur⸗lauſn: Þvi þetta Medal ſetur ſialfur Chriſtus fram̃ fyrer oſſ bæde a mooſe Holldſins og Dioſulſins Freiſtingum / Nia Lucam i 11. v. 9. Bidied og mun⸗ ydur gieſaſt/Og i 22. Cap. v. 40. Sege er hañ vid Petur og hina adra / Bidied ſo ad ei falled þier i Freiſtne. Hañ bruk ar þad og ſialfur i Freiſtne þeirre / er Gud liet koma yfer hañ a Kroſſenum/og ſyner oſſ þar med/ ad jafnvel þott Gud hafe ecke Alvøru i frame vid oſſ i ſijn⸗ um Freiſtingum/ſo ſem ædur hefur ſagt vered/nie hafe i Hyggiu ad yfergefa oſſ/ lætur oſſ ecke helldur freiſtada verda fram̃ yfer vort Megn / þa vill hañ þo

hafa

hafa þa Virding/ ad vier læfum undañ
hønum og leikum hañs. Og hvørsu
stooran Krapt ad Bænen hafe til ad
yfervinna Freistingena / og eyda þeirre
Angist og Hrædslu Hiartans sem vier
finnum i hefie / er augliooft af Epter-
dæmunum/ Luc. 22. Þegar Endurlausn
arinn vor JEsus Christus hardest vid
Daudañ / og var staddur i þvi Ognar-
lega Einvyge / ad hañs Svette ffell af
hañs Heilaga Lykama so sem Bloods-
Dropar/ Freistingar Guds rieduft z so a
hañ ækaflega/ so hañ hafde eckert þad
hañ kynne sig vid ad hugga/ helldur skalf
og titrade / og vard ad þiggia Huggun
af Einglenum/ þa visse hañ eckert stær
ra ellegar betra ad taka til eñ Bænena:
Hañ fellur Þrisvar Siñum fram til
Jardar a sijna Asioonu: Af hveriu hañ
verdur um siider so gladur og hress / ad
hañ geck sialfur i Hendur sijnum Ovin-
um og i Daudañ.

Eins lyka a Krossenum / i þeirre
hiñe mestu Angist / þegar hañ vard so
freist-

freistadur af Gude/med þvi Gud liet hn fyrrtan verda allre Hiälp/ þa hropar han eingu ad sijdur : Gud minn / Gud minn / Hvar fyrer hefur þu yfergiefed mig/ Vissulega var þad ein hær. Freisting/þegar honum þotte sem Gud munde hafa yfergefed han / en þo bad han i þeirre Raun / og kallar samt DRottenn/Gud minn/Gud minn / Hid sama seger David af sialfum sier/ Ps. 77. Ad hann hafe ecke vitad neitt þad han kynne ad bruka utan Bænina : Og i þeim 30. Psalme / þegar honum þyker sem hann sie alldunges utsnaradur fra Guds Auglite / þa segest han hafa ákallad Gud eingu ad sijdur/ Og jatar/ad han hafe strax ordet miskunar/hversu Dasamlega Gud hafe huggad han/ so þad var sem hn giæte teked eg þreifad a þvi/ad Gud hafde heyrt hans Bæn.

Paulus veit og eckert annad Rad / þegar einginn Disputatia vill duga honum a moote Freistingum Diofulsins / og Andskotans Eingell vill ecke vijkia i burt

burt fra honum / vid Ordin (edur þott St. Pall tale af Guds Orde gegn honum/ til ad reka han fra sier/) þa beyger han Kne sijn Prisvar Sinnum fyrer JEsu/ fær hn þa strax Svar og Hugg un. Eins þegar Holldsins Freisine vill ecke likia/ þa bidur han: Æ mig Aum an Man / hver vill frelsa mig fra Lijkama þessa Dauda? Og strax þar epter verdur han so gladur/ (ad han seger) Nu/ Eg þacka Gude/ ad eg hefe JEsum Christum.

I Psalmum Davids er mgiatlega og epterlakanlega Uppkeiknad/sa fuod anlege storre Krapkur til ad umbreita einu Angurfullu Freisindu Hiarta. Og ad snua ollu til Glede. I þeim Siotta Psalme. v. 1. Geingur David med Angre til ad bidiast fyrer. Æ DRottin Stra ffa mig ecke i þinne Reide / og Tipta mig ecke i þinne Grimd: Þviad min Bein eru skelfd/ min Sal er närsta miog Hrædd. O þu DRottin/ hversu leinge? Snu þu þier DRottin og Hialpa

mine

misse Saalu / En modur en han lyktur / lætur han oßur Ord fara sier um Munn: Þa er han gladur og Gierdhrauste ur / og sijner sig full diarfan moote øllu þvi er han Angrar (þvi han seger) Vyk ed i burt fra mier aller Illgiorda Men hvtad DRottin han heyrer min Graat: DRottin han heyrer mijna Beidne / DRottin han medtekur mijna Bæn (Eg veit ad) aller mijner Oviner/munu til Skañar verda og miog skielfast/þ er allt hvad mig Kvelur Angrar og Hrigg er/lijka sialfur Diøfullin.

Eins i þeim/ 42. Psalme. Hversu saargrætelega Kveinar han þar i ønd verdu yfer Angist Saalar sinnar/ og hinn diupu/Sudlegu Freistingum. Eins og Hiørturin Brunar/Æder/Jdar/og hrad hleipur / eins og han langar og hroop ar epter ferskum Vatns-Straumum/nær ed eyktur Høgg-Ormana vekur upp brennande Þorsta med hønum Jnvort es/so kveinar og hroopar mijn Saal/ O Gud / til þijn / Æ hversu þyrster mijna Saalu.

Saalu epter Gude / Ja epter þeim Lif anda Gude/ ad eg mætte fiña þa riettu Lyffins Huggun af og hiaa honum / a moote hiñe þungbæru Angist Nelvijt-es. Nvenær mun eg þangad komast/ þad ad eg siaae Guds Andlit/ so eg faae rett sied Guds blijda Auglite i miñe Saal/og vitad fyrer vijst/ ad hañ alldrei mig aptur a moote. Eñ strax þar ept-er i midium Psalmenum/ og eins i Nid-urlagenu / giefur hañ Huggad sialfañ sig / þvi þa talar hañ Saalu siñe til: Þvi angrar þu mig Saala miñ og ert so Drooleg i mier ? Bijd þu epter Gude/ þviad eg mun honum eñ þacker giora / þad hañ Hiaalpar mier med sijnu Aug-lite.

Þar fyrer er þetta Medal hid allra kroptugasta i Freistingunum / ad eitt Angistarsleged Hiarta/ giore ålleina ad hallda vid Gud og aakalla honum/ leggia ad honum med Bæn og And-værpunum / hvad vier eiñig siaaum a þeirre Canversku Kvinnu. Þvi þegar Diñ

putatian Hialpar eckert / og Freistingin vill ecke hætta vid Orded / þa verdur hün (Freistingen) þo ad hæta uttdan Bænenne.

Og skal eitt Sturlad Ottasleged Hiarta hier epter eingannvegin giørast forgbikes ellegar stutande / þo so lengt komest i Freistinguñe / ad ecke hverfur alleina sinos Ord i burtu / helldur lijdur og allteg Bæneñ þañig i burt / ad Muñurinn gietur ecke komest ut med Ordin / ecke helldur veit Hiartad hvers þad bidia skule. Helldur skal þad dæma so um Bænena / sem ꝺdur hefe eg sagt um Truna/ ad Kraptur Bænarinnar er ecke mestur/ virdur ellegar mikten epter hliode og fiølda Ordanna/ helldur epter Innvortes Andvarpan og særre Gyrnd Hiartans og Andans: Hviad þar um talar D. Rottin sialfur/ Esa. 65. v. 2. Eg mijt þañ hiñ Fatæka og þañ sem hefur sundurkniosadan Anda. Vier sia um og reynum hid sama af dæmiñ Hiña Heilogu: þegar Christur i sinne skoodu

Angist

Angist hefur eckert afsad Rad i Vrtao gardenum/ eñ ad bidia / þa giefur haſ hverke vered so Ordrijkur / ecke helldur vriker honum so audvellt ad bidiast fyrer sem adur / er haſ var a Banum heilar Nætur: Hvi haſ er so Ovær i Bæneñe / ad haſ stendur upp fra heñe Tvisvar Siñum/geingur til Læresveinaña / og fiñur ecke neina þesse fæein Ord: O Fader/ Tak peñañ Kaleik fra mier/ o. s. fr.

Þegar sa Vesæle Kaninge a Kross einum hanger so sem a mille Himnarijkes og Helvijtis/ pa Samvitskan sturlast vid haſs undañfarna Svijvirdelega Synda Framferde/og Diøfulliñ gleymer ecke helldur ad koma hier/ og vill bæde loka Guds Rijke aptur og Helvijte upp fyrer honum : Þa hefur haſ ecke neina lijked eitt af Guds Orde/ Og eins lijted hefur haſ af Bæneñe. O Herra minstu miñ/seger haſ/ þegar þu kiemur i Rijke pitt/ þar hefum vier allt pad haſ vilse/bæde ad seigia af Himnarijke/

og ad bidia þar um̄ / þo næde hañ med þeim ſau Ordum/og þeirre ſtuttu Bæn þvi ſama Takmarke/ellegar þeirre ſömu Næd / og Himnarijkes Glede ſem vier / ellegar nockur Heilagur med Tru ſijns giörvalls Lijfernes og Bæna-Fiöll da. Hañ feck pad ſama Svar og Fagnadar-Frietter/epter þau Tiju edur Ell efu Ord / ſem vier kieppuñſt epter alla vora Æfe. Sañlega/ Sañlega ſeige eg þier/(ad)J Dag ſkallt þu vera med mie er i Paradys. Hvad feck David fyrer alla ſijna Pſalma meyra og betra eñ þeſſa / Hvad feingu Spámeñerner og Poſtularner meyra fyrer allar ſijnar Predikaner og Bæner/Eñ þetta?

Eins hefur ecke helldur St. Pall mörg Ord / þa hañ ſupplicerar mooſe Eingle Andſkotans / Og Tollheimtumadurin i Muſterenu gat ecke helldur komed fram̄ nema med ſmeïn Ord : Gud Vertu Mier Aumum Syndara Lijknſamur: Þar fyrer ſkulum vier ecke dæma um̄ Krapt Bænariñar epter

Gnægd

Gnægd ellegar Storke Ordana / ecke heldur halda oss i fra heñe/ af þvi ad hverke giefur Niarkad sagt Ordiñ fyrer/nie Tungañ hafi þau epter/ helldur hugsa til þess sem JEsus Christus hefur skipad / ad hañ hefur skipad ad bidia/O Fader lat oss ecke falla i Freist ne/Segium þar fyrer so sem David: O DRottiñ / þu hefur skipad ad eg skule bidia þañig/ leid oss ecke i Freistne/ þvi bid eg þig nu / lattu mig ecke falla i Freistne / kasta þier so nidur ad eins/ þo alldrege viter þu nockurt Ord / med hiñe Vesælu Versyndugu fyrer Fætur JEsu Christi: þyn Narma-Tar og Niarkans Andvarpan munu gaanga JEsu meyr til Niarta / eins og hefiar geingu/ eñ allar hinar æheyreleguſtu og vidhafnar meſtu Bæner.

4. Nu a eiñig good Poliſimæde hier heima i Fiorda Lage: Over oss er hardla Naudsynleg tveggia Orsaka vegna. Ein er su / ad Gud lætur ecke ælld sÿna Nialp vera tilbuna strax sem vier bid-

 ium/

ium / ellegar Bæneñe er lokeð: Pñur / vegna þess/ að þott Diofulliñ verde reke'iñ a Flotta uñ Siñ / þa kemur hañ þo aptur / og freistar til hvað hañ giete aa unñeð.

Þess vegna skulum vier fyrst / ecke verda leider / þott Gud drage sijna Nialp undañ uñ Siñ og so sijna Nugg un / Edur og þott Freistingarnar liggie vins a / hversu sem vier bidium / Giorumst þar fyrer ecke leider nie. Angurvær er af Bænefie: Helldur miñumst Ordaña JEsu Christi / og þeirrar fögru Exempla eda Lijkingar sem fiñst hia Luc. 18. Capitula / bidium ann Aflaats / z. setium Oss ad vort Traust a Gud / þessu viðvijkiande / ad hafe hiñ Ranglaate Doomare laated leidast til uñ sijder fyrer Saker sijfelldrar Komu og Þrabeidne þeirrar fataku Eckiu / ad Nialpa hefie fraa hefiar Oriettvijsa Mootgangs Mañe / þa mune hiñ Riettlaate Gud og Fader allra Mijskuñsemda miklu framar hrærast af Hroope / Bænum og Andvarpunum

um sitta Blyodu / sem þeir giora til hans a Dege og Nottu / til ad Hialpa þeim fra Mootstodu og Freistingum Diofulsins / og fra þeirre Angist / er han sialfur hefur læted þau raka i Nolldum þar þ. afram i Bænene / jafn vel þott þ. ætte nu ad vara fra Morgun, Tijmanum og allt til Enda Kvolldsins. Þviad þanig vard og Christus sialfur Guds Sonur ad vera Þolinmoodur: Han vard prisvar sinnum ad standa Diofulinn af sier: Han vard þrisvarsinnum ad falla fram a sitt Andlite til Jardar i Urtagardenum: Og skulum vier ecke ætla ad þad hafe vered Leikur nockur edur Gaman fyrer honum. Han hefur vissulega funded eins vel til Angistar og Ognanar sem vier / þa hans var freistad af Dioflenum: Ad alluleite eins og han fan til þess og vard var vid þad er han sveitte Bloodenu / þa hans Hollld var kvaled / og Saala hans var pinfud af Helvijtes Angist a Krossenum. Þvi soomer einga

anvegin/ ad Lærefveitniñ vilie hafa bet-
re Kior eñ Meistariñ hefur orded ad
fata. Ecke helldur maa Præstiñ edur
Þiooniñ vera Traudur til þess sem hañs
Herra edur Husboonde hefur orded ad lij
da. Eins hlÿtur og St. Paull ad bida
ja þrem siñum. David hlÿtur ad bidia
Dag og Nott / adur eñ hañ verdur
Bænheyrdur: Gude þocknast ad hafa
þad þañig/ad draga Hialpena a Frest
og æfa oss i Bænene.

Þvi nærst skulum vier ecke lata
illa yfer hvi eda furda oss / þott Stur-
laner og Freistingar vilie vor ad nÿu
epter feingna Huggun (a mooke heim)
Þviad Frelsarenn vor Christus hefur og
villad kiena oss þad med sÿnu Dæme /
um hvern Lucas þad Greiner / ad þa
hañ var buiñ ad sigra þær þriar Freist
ingar Satans / hafe Satan viked fra
honum ad sonu/ eñ ecke utañ um Nrÿd/
seger hañ: Þad er sem segde: Diøfulliñ
liet hañ ad søñu vera med Mak ad þvi
Siñe/ Eñ hañ reynde hañ so sem adur
fleyrum

fleyrum Sifium og sÿdañ opfar.
5. Nid Simta med hveriu eitt sturlad Niarta a ad vidhallda sier / og reka Freistingarnar a Flootta / er pad Naverduga Sacramentum Lykamans og Bloodsins DRottins vors JEsu Chr isti/ Hviad par med bindur pu pig vid JEsum Christum / sem er eiñ NErra yfer Diøflenum/ fører hvers Nafne ad Satan verdur ad falla med Skialfta og Titran/af Otta og Nrædslu/og fyr er pad sama Sacrament samteinger pu pig hønum(Christo)pañig/ ad pu hefur hañ i Niarta pÿnu / i Saalu pinne / hañ vaker/hañ sefur/hañ situr og stend ur/liggur og geingur med pier: Og ecke er hañ Jdiulaus i pier / helldur so sem hañ sialfur seger/Joh.6. Eins og hñ lifer fyrer Fødureñ/sem er i hønum: So skal og sa sem etur hañs Lykama og dreckur hañs Blood verduglega/lifa fyrer hañ/ Joh.6.v.57. Og skal pad ecke sturla pig hier hid miñsta/pott Niarta pitt hlioote ad beriast og eiga i Orustu

vid Bankru/ vid allskonar adra bagvæ-
ma Svgvirdelega Pænka og Nugresting-
ar : Lat pig einganvegiñ hræda med
pessu par i fra/ giørande pier i Lund/
ad pu muner par fyrer vera Overdug-
ur : Helldur skallt pu vita/ad allt petta
eru Forkølur Diøfulsins / allt eins og
Ohreiner Pænkar / eru hns eigeñ Pæn-
kar/og ecke pyner : Hugsa par fyrer til
pess sem Christur seger : Heilbrygder
hafa ecke Læknarans Þørf / helldur hi-
nu Veiku : Þess vegna/ Søkum pess eg
fiñ til pvilikra Nugreitinga og Sfur-
lana/ad eg verd var vid pvilika Efase-
me og Veikleika i Truñe (Truar miñ-
ar) pa vil eg pess helldur hallda mig
pvi nær JEsu mynum HErra / so eg
verde pvi sterkare og hreiñe fyrer hañ.

Þetta eru nu pau Fiñ Medøl og
Rad / J og med hverium eitt stirlad
Hiarta ma ad ydka sig og vidhallda sier /
Fyrst/ so ad pad Rannsake hvada Freist-
ing pad sie/edur fra hverium su Freist-
ing kome sem pa er vid ad bertast : Þar
nærst

næst ad hallda sier fast vid Guds Ord/ J Þridia Lage/ ad læta ecke af Bænene / Enn i Fiorda/ ad vera Þolgoodur þar i/ Og i Fimta Mata/ ad hallda sig nærre HErranum Christo. Þanig hafa aller Guds Heilager yfkruned Freistingarnar/ hverssu diupar sem þær hafa vered/og fenged gooda Endalyckt/ so þeir hafa giørst mycklu sterkare i Trune/ Beglegre og Gladare fyrer Freistingarnar/ enn adur voru þeir nock̃ enn Sifie veiker til og Sorgfuller.

Auk þessa er enn nu nockud sem Madur skal vel athuga / so hann fære Freistingarnar utreked / og er þad þvi hellst vidvijkiande/hvada Atvorkes Brugeing ad einn freistadur Madur skal hafa.

1. Fyrst og fremst skal einn Sturladur og Freistadur Madur flija og fordast allar Einfarer og Einsetu / og vera hiaa Ærlegu Froomu og Rædvøndu Folke goodu/ þegar hann veit ad þad er Satan sem hann freistar.

Þvi þad fer so fyrer Sturludum

Monnum / ad þeir giefa ecke vered hiaa Monnum / andvarpa og syrgia med sialf um sier / og þyker þa sem best ad fara / þegar þeir geta vered aleiner og ut af fra ødrum / til ad hugsa ut: sijnar Pann ka-Villur / hryggiande sig so sialfa / En þetta kiemur Satan riett i þarf er / og er eitt af hans Forkølum asamt ødrum hans Freistingum / ad han gete komed Manne til ad vera ein og eiga ecke Sidblende vid adra Menn ; Þvi þad er sa Stadur / i hverium hann giefur þess helldur reked sijna Syslan / og med þvi hann er einn Nafdinge sem fremur Magt sijna i Myrkrunum / þa leitast hann og vid ad koma einu sturludu Hiarta burt ur Byrkune fra Lioosenu og Umgeing ne Manna.

Þannig kiemur hann fyrst til Christum a Eydemørkenne / þegar hann ætlar sier ad freista hans / hvar ed var alla einginn Madur / helldur var þar ad finna eckert annad enn Villudyr ein. David medkiennet i þeim 77. Psalme v. 7. Ad

þeir myklu þunglyndes Sorgar, Þænk- ar hafe komed ad ſier a Nattar, Þele/ þar hafñ var Einmana. Þar fyrer/ſege eg/ſkal eiñ Madur/ſem fiñur til Hrygg da og Hugar-Þÿngſla hafa Vmgeing- ne vid gott og Ærlegt Foolk: Þvi þott Madur gete ecke ætijd heyrt noekud af Guds Orde/edur vered ad tala þar um/ þa er þo oſtur Heidarleg Ræda og Ær- legar Syſlaner þienanlegar til ad eyda Melancholiſkum Þaunkum. Þar fyr- er villde og ſo ſialfur Chriſtur ecke ve- ra aleiñ er hañ vard var vid Angiſt og Hrædſlu / og giørdeſt hryggur allt til Daudans: Helldur took hañ Petur til ſijn/ og ecke alleina hañ/ helldur og Ja- kobum og Johañes/og bad þa um þad/ ad þeir vekte med hønum/og beiddust fyr er a medañ ſu Freiſting ſtood yfer.

2. Þar næſt fyrerverda þvilijkar ſtur ladar Mañiſkiepnur ſijn / ad læta ſig i Tiooſe edur ad bera ſig upp fyrer ødrum/ ad ſegia fra hvad ad þeim gange / og ad ſegia hvad þa kvelie helſt i Hiart-

anu: Þess vegna gꝏnga þeir so Adgiørdalauſt / og meŀka so syna eigeñ Hrygd med ſter/ekande og eydande Hiarta ſialfra ſyn med Andvorpunum.

Eñ fyrer þeſſu ſkal eitt Guds Barn og so tꝏka ſier Bara, i. Þvi þier er þad eingeñ Skom/ad þu verder var vid þa ſomu Knefa Dioful ſins og þær ſomu gloandi Pylur / er bæde St. Paull og adrer Heilager/eiñig JEſus Chriſtus/ hafa orded ad ſiña til/ og verda meſkynia um / þvi er þier ecke helldur neiñ Skom/ad þu openberar þad/og uthelleer Hiarta þynu fyrer ødrum Gudhræddum og Raadvøndum Mønnum: Þvi heffde þad vered, nockur Skom / þa hefde ecke St. Paull giørt þad so Opinſkarꝏ fyrer Heimenum og ſkrifad um þad / ſo bæde hverſu ad Løgmaal Syndareñar hafe teked haň i Þrælkan/Rom. 7. Og 2. Cor. 12. v. 7. Hverſu ad Andſkoteñ ſloo haň med Knefum / og keyrde haň Fleyn iñ i Hollded a honum/þañig blygdaſt ecke St. Paull þar vidur/helldur ſeg=

er

er hann enn framar / ad hann vilie hrööfa
sier af þvilijkum Veikleika / og reikne
sier hann fyrer mykla Æru og Virding.

Þar fyrer skallt þu Vthella Hiarta þijnu / hvad sem i þvi byr / aan allrar Fyrerverdu / fyrer þeim sem þu veist ad Ofkast Gud / og þo einkanlega fyrer þijnum Sælusorgara / ellegar ödrum Vitugum og Lærdum Mönnum: Þvi ad þegar Sturlanir Hiartans verda þannig Opinberadar / þa er þad eins og Madur kvarte yfer hörmum sijnum i ödrum Tilfellum / so ad Hiartad verdur so sem Lietkara þar vidur / eins og fraa eitte þungre Byrde. Og ecke þad alleina / helldur hender þad og vid per / ad fyrer þann Mann / af hverium þu vanter þier allra sijdst Raads og Huggunar / giefur Guds Ande þier eitt lited Ord e eina litla Huggun / sem gietur eydt allre þinne Hrædslu. Þo er sierdeilis ad leita Fyrerheitis um þvilijka Huggun / þar hun er i Neydur feingin þeim sem skip ader og settar eru til ad vera riettir Gu

ds Ords Þienarar / 2. Cor. 5. v. 19. 20. Þvíad vegna þeſſ ad Embætte edur Þioonuſta Forlykunariñar med Gude og Møñunum/ er þeim i Hendur ſelldt/ þa er þeim og ſo þad Ord Afhendt og giefed af Gude / med hveriu þeir kuñe fyrer Huggun og Vppfrædíng ad koma Sækkum a med eitie Sorgbitiñe Sæl og hinum Naaduga Gude. Þad eru Ord St. Pals/ Hvar hañ miøg ſo (mágiatlega) ſtadfeſter i þvi ſama Sendebrefe til Corinthios / ſegiande/ Cap. 1. v. 4. Ad Gud hafe þeſſ vegna lated hañ ſtiña bæde Hrygd og Huggun i allskonar Sorg / ſo hañ kyñe hæfelegur ad vera til ad hugga alla adra til Sæluhiálpar i allre þeirra Hryggd. Þar um talar og Elihu i 33. Capitula Jobs Bookar/ hvar hañ giefur einum Guds Ords Þienara þad veglega Nafn kallande hañ Tulk (edur Eingel) Guds hiá Møñunum: Hvar hañ þetta ſeger / Ad nær Gud Typtar Mañ/ hvert ſem þad er med Siukdoome/ ellegar med Hrædſlu

Sam-

Samvitskunar/so hañ giefur hverke ek, ed nie drucked/og Saala hañs og Lyf er Daudvona / þa er Guds Eingell hon-um / hver ed er Tulkur Guds/þad er Guds Ords Þienare / betre eñ þusund adrer: Þvi hañ giefur þa sagt hønum hvad rieft er/og Nuggad hañ þañig/ ad ecke alleina Myskunar Motteñ sig yf-er eiñe Besalle Sorgbiteñe Mañ-Skep nu / helldur giefur hañ heñe og so þvi-lyka Nuggun i Hiarta sitt/so sem sialf ur Gud segde Skiliande Raustu vid hana: Eg er þier Nadugur/eg er Blijd kadur ordiñ vid þig/eg er þier ecke Reid ur: Hvar vidur bæde Hollð hañs og Sæl endurlyfgast þañig/ad hñ sem ad ur hugde sig vera Vlrekiñ og Fordæmd añ/giefur beded til Guds/ og kañ nu ad skoda Guds Blyda Naduga Auglite i Hiarta synu med Fognude og Glede. Þad er hid sama sem Christur seger vid Petur/er hañ bodade hønum fyrer frañ hversu ad Satan munde Sigta hañ: Þegar þu hefur snuest aptur til Þdrun

ar/ og erk komen i sama Lag aptur/ pa sinu eitig þynom Brædrum.

Þar fyrer sege eg / skal ein Sturls adur Madur ecke eta edur mellta Hrygd enn med sialfum sier/ helldur Ahella Kvøl syns Hiarta fyrer þorum Gud-hræddum Mønnum/sierdeilis fyrer þeim/ hverium Gud hefur truad fyrer Orde og Embætte Huggunarinnar og Forlijk-unarinnar / þviad þar med verdur þeim Hialpad a tvøfalldan Hatt: Sa eine giefur Uppfrædung og Huggun: Sa annar Gudrækelega Bæn / hvertre St. Jacob hroosar so miog, i þvilijkum Veikleika/ og skipar þvi øllum Christn-um ad yrkia hana / Cap. 5.

Og skal hier eingin Forakta þa Lid veitslu edur Dioonustu sem annar giefur veitt/ ellegar Hugsa þanig med sier/ Æ hvad skyllde eg bera mig upp fyrer þeim edur þeim i minne Angist : Eg hefe adur vered miklu Vitrare sialfur / og Skinugre en han er ? Giete eg ecke Huggad mig sialfur/þa giefur hann þad

en

eñ sijdur giørt / Þvi Gud skipker Gaf-
um sijnum Dæsamlega og Furdanlega:
Vier berum þvilijkañ so Dijrmætañ
Fiarsiood i Leirkiere / seger St. Pall:
So giefur þa / sa/ hvern þu ecke ælijt
ur ad vera añad eñ sem eitt Audvirde-
legt Leirkier/hafi þañ Dijrmæta Fiar
siood Huggunarinnar af Guds Anda /
2. Cor. 12. Og St. Pall seger apsur
med fliotsum Ordum / ad margur sem
ecke hefur so hæfañ Vijsdoom/ nie sitra
Mælsnille til ad bera/kune þo ad hafa
þa Gaafu þeged af Guds Anda/ad hañ
gete giørt Adgreining Andaña/og kieñt
þier i þvilijku Tilfelle/ hvørsu þu fæer
þeckt Satan og adgreindañ/ fra Guds
Anda / og þar fyrer sagt þier til Veg-
ar med Huggun/ (so þu geter frijast og
komest) fra þvilijkum Freistingum.
Vier høfum hid Dijrdarlega Dæme a
JEsu Christo, Hañ sem er eitt HErra
yfer øllum Einglum/ gat eige ad sijdur
þæd og feinged Huggun af einum Eing
le/ hver ed er hañs Skiepna og þioon/

og Þusund Siñum Lystelmooslegre ad reikna hia honum / eñ eitt Madur kañ ad vera hia odrum.

3 J þridia Maata skulu þesskonar Kat Kreistadar Mañ-Skiepnur / ecke elleina fordast Einfarer / helldur og allt Ydiu-leyse / hvar til þeim er aňars giarnt / Og giefe þeir ecke aňarsvegar keked sier nockud fyrer Hendur ad giora / þa skulu þeir þo hafa af fyrer sier med Meinlausum og Ærlegum Selskap / med Saung og þess ä mille med nockrum Streingia-Leik / sem er Næverskleger og Hneixleslaus : Þvi allt slykt ma eyda Dara-Ede Diofulsins / og hressa þad Sorgbitna Sine og Huga / so sem vier siaum og Dæme þar uppa a þeim Kon unge Saul / hverju ad hañs Oroolega Melancholia sefadest / er David liek a Hørpuna fyrer honum : Til þessa skal og Madur jafnvel þvinga sig og neyda sig / þott hañ hafe einga Lyst þar til / Dioflenum til Skrýds / hver ed vegna þess hañ er sialfur utrekiñ fra Fagn-
adar

adarfullre Skodun Guds Auglitee / og geingur þar fyrer i Einkoomre Naudu/ Kvijda og Sorg/ mæ og alldrege gladur verda/ af þvi hann veit/ ad hanns Hlut- skipte er og verdur i þvi Dijkenu/ hvert ad vellur i Afgrunnenum med Ellde og Brennesteine. Þess vegna gefur hann ecke nu nockrum Manne eptar Roolegrar og Gledelegrar Stundar / og ver alltre sinne Tijd og Astundan til þess ad hallda þeim Einunges i Hiartans Kvijda Ofbode og Hryggd samann sier / Fra hverre Hryggd ad Guds Ande oss þo kallar / og skipar ad vier skulum slaa henne fra oss / med þvi vier erum einnig Endurleyster þar i fra fyrer JEsum Christum. Til hvers (Christi) vier skulum og ætijd þar fyrer lijta/ og so sem St. Paall ad Orde kvedur / Glediast i JEsu Christo vorum Volldugu HErra/og vera ad eins hræss- er og hughrauster i honum/ fyrer Sak- er þeirrar Maktar Styrkleika og Nrin- ske sem vier vitum ad hann hefur yfer Diöflenum/ Hver þo freiste vor og ang-

re oss þess a mille ad Leife Christi / þa er þad þo vyst / ad vier erum i Nende þess sama Volldugu HErra JEsu/og ur hans Nende fær oss eingen sliked edur hripsad/ Joh 10.v.28.

Guds Ryke/seger St. Pall/er Rettlæte / Fridur og Fognudur i Heilogum Anda/ Rom. 14. v. 17. Þad er so sem hann segde/ Vier so marger/ sem feinged hofum Þecking a JEsu Christo/og erum sem Guds Børn inntekenn i Guds Ryke/fyrer Skyrnena/Vier sege eg/hofum þeged Rettlæte og Fyrergiefning allra vorra Synda af Gude / vier eigum og þess vegna ecke neitt illt ufestandande vid þann Almattuga Gud/ helldur eigum vier Frid / Naad og Vinattu vid hann: Þar fyrer þursum vier ecke ad syrgia/helldur skulum skyllduglega gledia oss/ hveria Glede og Kiæte Guds Ande mun og uppvekia i Hiortum vorum.

Þvi skulum vier a allann Natt veita Satan Mootstødu / nær ed hann kemur ad oss/med synar Skurlaner og vill ang

ra oss/ og epter Dæme Elisæi uppvekia oss Fognud Guds Anda / Dioflenum til Striids / ecke alleina med Heyrn og Lesire Guds Ords/ellegar med Bænehe/ helldur og med Psalmum og Lofsaungvum/med allskonar andare Glede sem vel soomer / og med tilhlijdelegum Fagnade og Kracke Tungunar / samt Vtvortes Vmgeingne fyrer Gude/uppvekia Hiar tad til ad skiemta og leika fyrer DRottne med Fognude og Packargiord / Hver Gud ecke missa oss þott vier vekium hafis Hiartans Glede i oss/ helldur hef ur hañ og frelsad oss / til þess so dyru Verde fra Rijke Myrkrana og Ottans/ ad vier skylldum fyrer utañ allañ Otta/ Skielfing og Kvijda/ med þvi vier erum nu frelsader af Hende Ovina vorra / þioona hønum i Heilagleika og Rettlæte hier alla vora Lijfdaga: Og sijdañ hvorke vita neitt hvad Hroop/Grætur/ Op / Andvarpan / Kveinstafur ellegar Hryggd er/ helldur þa frelster fra ollum Grate / packa og Lof segia þeim

Naduga Gude / sem hefur frelsad Augu vor fra Grætnum / Fætur vorar fra Hrøsunefie / og Sælu vora fra Daudanum / Honum skulum vier pa Lof og Packer syngia a pvi retta fullkomna Lande hinna Lifendu / Ps. 116. v. 9.

Petta eru nu pau Medøl og Rad / sem sialfur Guds Ande kiener og fær oss / til ad geta yfervunned Freistingarnar / um hverra (Medala) Krapt ad Dæme hinna Heilogu / sem hafa vered freistader / giøra oss fullnooga Vissu.

En pa pu hefur nu brukad øll pesse Rad / pa vil eg ad Ending og allra sijdarst en nu taka pier Vara fyrer pessu / ad pad kan allvel ad henda sig / ad Freistingarnar lijde en pa ecke i burtu / edur peim vilie ecke en pa linna / helldur kome jafnvel ad pier an nu med myklu meire Akiefd.

En hier vil eg og so hafa pig aminnt aa / ad pu varest af allre Astundan og af øllum Mætte / ad pu af Opolinmæde taler eckert Naduglegt edur Last-

malestegt um̃ Gud/ hvers og mądur hefa
ur greted vered. Oh/ Takku vara a
Munne þinum / og sting honum nidur i
Duptęd / eins og Job lofar ad giora.
Og verde þier þad a / ad þu seger eitt
hvad / eins og Job vard / þa gior þess
Yferboot a ny / med Ydran i Seck og
Osku: Hugsadu þad alldrege i Hiarta
þinu / og læt þad alldrege sleppa þier
af Vorum/edur ad þu seger so sem Job
Cap. 9. v. 23. Gud Hlær ad Freistingę
um hinna Meinlausu/ edur ad han̄ hafe
Gaman af þvi/ þegar þeir freistast og
verda Kvalldet sem Akaflegast: O eng-
anvegin̄ / O enganvegin̄ / Gud Hlær
Sannarlega ecke þar ad/ Helldur geing-
ur þad honum til Hiarta/og fær hon-
um sarrar Kvalar i hans Ydrum/ so
sem Glodande Elldur/ þegar þu þreite
er og Kvelst i þinum Freistingum: Heyr
hvad hin̄ Harmþrungne Jeremias seg-
er þessu vidvijkiande / i sinum Harma-
grate / um̃ hin̄ Nąduga Gud / hvern
Paulus kallar Fodur allrar Myskun-

semdar og Huggunar / 2. Cor. 1. v. 13. Af þvi hans Mysfun,semdar Til-hneiging er honum so eiginleg af Natturuñe ad hañ gietur alldrege sleppt hene / hun gietur alldrege skiled vid hañs Nattturu / af þvi hañ er einsooni Myskunseme af Nattturuñe: Jeremjas talar þañig i sijnum Harmagraat / Cap. 3. v. 31. 32. 33. DROttiñ burtrekur ecke Eylijflegana / helldur so / hñ Hrygg er ad vijsu / eñ hañ tiaer sijna Myskun seme aptur epter siñe mikelle Myskun. Þviad hañ Plaagar og Hrygger Mañ eñ ecke uf af Hiarta. Þad er sem Spa madurin segde / Þad er einganvegiñ hañs Hiartans Glede edur Ynde ad hañ Plaage þa.

Nu hvad St. Paall seger uñ þiñ DROttiñ og Frelsara JEsum Christ um þvi enu sama vidvijkiande / hvert hañ mune Hlaa ad þier ellegar ecke.

Vier hofum ecke þañ Biskup / er ecke kuñe ad fiña til þess sem vier lijd-um / ellegar þañ er einga Medaumk

van

van hafe med oss i vorum Veikleika/ helldur hofum vier þañ Biskup / sem er Freistadur a allañ Hatt / lijka so sem vier/ eñ þo, an Synndar. Jn hvad þa framar / seger þu ? Þar fyrer seger hañ/ Sokum þess ad JEsus Christus hefur afstaded og funded til hiña somu Freistinga og allrar hiñar somu Angistar sem vier kuñum ad reina/ so hefur hañ og lært af þui sem hañ leid/ þa hñ hlaut med Andvarpan z Grat ad hroo pa og kveina til Guds i siñe Angist/ hvad þad være ad vera Gude hlijdeñ/ og hvernig a þeim ligge/ er þañig verda ad lijda/Og fyrer þa Orsok/ er hañ ordiñ bæde Myskuñsamur og Trur / Radvandur ædste Kieñemadur / til ad frid stilla Gud fyrer Synder vorar / Eiñig er hañ þess vegna ordiñ þui hæfelegre og henkugre til ad Hiælpa þeim sem Freistader eru / med þui hañ er siælfur Freistadur/ Ebr. 5. v. 2. 10. 11. Þar fyrer seger hañ framvegis / megum vier med Hugarhreyste gaanga fram til

hafis/ nær ed vier Freistunst / so sem til Nadar-Stoolsins / og ækkast ecke til þess / ad hañ mune Nlæa ad ost ellegar giøra Gis ad oss / helldur audsyna oss Myskunseme Nad og Fulltyngе a rettu um Tijma.

Þar fyrer þa Nlær hañ ecke / seger Paulus / i vorre Angist / helldur fyrer-Saker þeirrar Medaumkunar sem hañ hefur til vor/ þa bidur hañ jafnvel fyrer oss sin Fødur til hægre Handar Gude / Rom. 8. v. 34. So ad allorege giefum vier so beded og Andvarpad um̄ Hiálp og Nad/ad Christur Andvarpe ecke og bidie eñ framar fyrer oss a Himnum.

Neyr og hvad hiñ same Postule seger um̄ þa þridiu Persoonu / sem er hiñ Heilage Ande: Rom. 8. v. 26. 27. Andiñ bidur til Guds fyrer hina Heilegu med O ut segianlegum Andvarpanum: Og þad skilur sa Gud nærsta vel / hver ed Ransakar Hiørtun/og veit hvad Andeñ meinar. Ja/Neyr hvad sialfur Brudo-

gume

gume Sælar þiñar seger i Lofkvædenu/ C. 6. v. 4. 5. Snu þu þiñu Augu fra mier / þviað þau giøra mig brenande: Þar fyrer/þegar þyn Augu standa full af Harme/ og þu reiser þeim til JEsu um Hiælp / (bidiande) þa uppkveikest hañ so af Elsku til þyn / ad hañ fær ecke halldeð sier: Hønum lytst þa so vel a þig / og þu sigrar þa so hañs Hiarta/ad hañ hefur ecke Briooſt til ad hor fa a þyn Harmþrungeñ Augu.

Heyrdu hvad Brudariñ / það er sialf Sæleñ / segiar þar um i Lofkvæðenu: Þa hun breñur af Elskuñe til sños HErra JEsu Christi/so hun nære re þvi ormegnast / af þvi hun fær ecke ad niota hañs / og verda mæskynia um hañs gledelegu Nalægd i Truñe: Þar fyrer hroopar hun og bidur um krøpt ugt Vatn/Eins og þeir bidia sem ligg ur vid ad falla i Aungvit / Hun kallar ad Fløskurnar sieu bornar til heñar / eins þau sætt-ylmande Eple edur Balsams-Knappar/ ad það sie dreypt a ha-

na þar med/ þa medtekies hun ſialf/ ad Brudgumiñ ſie heñe ſem allra nalægaſt ur/og bere hana a Armleggiunum: Hañs Vinſtre Hond liggur under myñu Hofde/ſeger hun/og hañs Hægre Hond umfadmar mig / Loftvæd. 2. v. 5. 6.

Þar fyrer / þegar þu Andvarpar i Niarta þyñu/ þa Hlær Gud engañveg-iñ þar ad / helldur Vekur Guds Ande þa Andvarpun i þier / ſem þu giører/ ſafnvel þott þu ſkilier þad ecke/eñ Gud ſkilur þad allvel / þeſſ vegna þa Hlær Gud ecke i þyñum Freiſtingum ad þier/ helldur ef hañ Hlær / þa Hlær hañ ad Satan/ ad hañ þreiter ſig þañig a þier/og hlyfur þo fyrer Guds Hialp og Fullting ad verda til Skam̃ar af yck-ar Vidſkiptum.

Eñ þyn Sꝉdun ſvqdur hønum (Gude) Og þeſſ akaflegare ſem hun verdur hiꝛa þier þeſſ grim̃legar ſem Satan her-kar a þig/þeſſ nær helldur Guds Niar-ta ſier til þyn med Medaumkvan / þeſſ meyr hræreſt þa hiñ Naduge Gud til

ad

ad Frelsa þig: Takstu epter þvi sem eg nu sege þier / hvernen sa Drottins Drottins aklagar sialfur Satan fyrer Þlagur þær sem Job hlaut ad lijda / Job 2. v. 3. Þu hefur komed mier til ad eg hefe fordiarfad hañ fyrer Saklepse: Gief hier Giætur ad þeim Vitnisburde sem sialfur Gud gefur Job. Hañ dæmer længstum odruvijse um̃ Job / eñ aller hañs Viner: Hañ er fordiarfadur añ Sakar: Hañ hefur ecke verdskulldad þvi lijka Þlagu med nockrum upphugsudum asettum Misverknade / framar ødrum Mońum / hvad hñs Viner og þeir ed villdu hugga hñ þo ætludu vissulega: Og eñ framar / Þu hefur komed mier til / seger hañ vid Satan: Skoda þu hier / hañ hlær ecke þar ad / ad Satan hefur so plagad hañ / helldur avijtar hañ Diøfulin fyrer þad / Þu hefur komed mier til þess / hiñ Fordæmde Ande / Eg hañ eiga Søk i edur hia hønum. Æ / seger þu / Hvi lætur Gud þañig þa koma sier til nockurs af Satan / frañveges a moote

Job /

Job / ad hann var a ofann fær Skæmd hanns Satan i Hendur so hann kvalenn verde? Þetta giører Gud ecke Job/ helld ur Dioflenum til Smænar og Skamm ar / ad Satan skule þo Loksinsfina / ad hann gietur ecke med allre sinne Kønst og Vielum sigrad og yfferstigged Job/ hvers hann feigenn Offade : Einig til þess/ ad Tru Jobs og Gudhrædsla framlioom ade þess helldur honum til Æru og Veg semdar/ hvad og so kom fram vid hann.

Þar fyrer / þegar þu brukar nu oll þesse Medol og Rad/ so sem adur hef ur sagt vered/og þu verdur æskynia/ ad Freistingenn vill enn þa ecke riena/ helld ur ad hun fer þa jafnvel i Vøxt / þa skalltu þo einganvegenn giefast upp nie ørvænta / helldur verdu þa Nughraust ur / Þvi þad er þa so sem bued/ Og þa mun Hægre Hønd hins Hæsta giøra Umskipte/ Ps. 77. v. 11. Sie þad Sa tan sem freistar þyn / þa er hanns Tij me iñan Skamms liden/ þegar hann er sem allra grimastur : Og su sama Grimd

Satans

Satans hrærer og uppvekur Gud til ad veita þvi fliotare Hiælp: Þu skallt ecke segia þannig: Nu er eg olldunges yfergiefenn/ af þvi eg þreingunst nu so akaft lega / helldur seig þar þvert a moote: Af þvi Satan er nu so grimmur / þa man Gud Hiælpa þessi fyr: Hvrad þann ig talar David hier umm/ Psal. 142. v. 4. Nær ed minn Andi er i Anaud staddur þa er þier umhugad umm mig: þeir legg ia Snorur a vegiñ fyrer mig þar ed eg uppa geing: Þad er/ Þa eg var olldung es Bonarlaus og Huggunarlaus / og Diöfullinn lagde hvervetna Snorur fyrer mig / eins og eg skylde alldrege giefa stopped hia honum / þa þeckter Þu minn Veg/ i hvada Angist eg var þa sialfur staddur/ og hafde eingiñ Raad / þa giörder þu sialfur eitt litið Skiöls fyrer mig/ umm hvern Satan vard þo ad lata mig fara og hafa friaun gang.

Sie þad Gud sem Freistar þyn/ þa er hann og strax fyrer Dyrum med Huggunena/ þegar þier syncst sem þu sterk

sem

sem allra mest Yfergiefsli; Þvi þu mætt sia þad a Jobs Dæme: Þegar hañ er so sem komiñ i Ørvæntingena og aller hañs Kraptar eru horfner fra hønum/ þa talar Gud vid hañ af einum Vind-Bil / Job. 38. v. 1. Þegar hin Canverska Kvinna er so hætt stødd / ad þad gietur ecke vered Sorgarlegra nie Nætturlegar a stadest fyrer henne / þa hroosar Christur Tru hennar: Þegar St. Pall hafde nærre þvi Ørvænt sier / þa giefur DRottiñ hønum Andsvar. Þar fyrer nær þier þyker sem þinum Efnum sie eins Naktad og Jeremias kvartar um / Narmagrætl. Cap. 3. v. 13. Miñ Mæktur er i burtu og miñ Von til DRottins / þa haf ad eins hiñ sama Hugarstyrk / sem hiñ same Guds Madur fær strax þar epter/ og seg eins og hañ riett Huggunarlega: Fyrst miñ Mæktur er nu i burtu / þa veit eg/ O Herra/ad þu Hugleider hvert su eg er Aumlegur og Forerlitiñ / þu manst vel til miñar Sorgar og Eymd-

ar / þu Hugleider hvörsu eg er Drick-
tadur med Galle og Beiskum Urtum /
lijk eitnig til Davids i Psal. 77. v. 9.
Hvar hann seger / er nu Guds Myskun
seme med öllu ut giörd ? En hann verd-
ur þa strax var vid Umskipte fra
Hende hins Allrahærsta: þad er hvad
Esajas vill segia/Cap. 42. v. 3. Þegar
Lijn-Kveikurinn rijkur/og Reirinn er Brot-
kadur/þa Hialpar Gud hvervetveggiu/
so þad riektest vid aptur.

Þess vegna skallt þu og giöra so
sem hinn Goode og Radvande Job seg-
er: Jafnvel þott ad DRottinn villde
Deyda mig/ & Kvelia mig/ so mier være
ecke annad bued enn Daudinn/ hvert skyllde
eg ecke eitnig þa Vona a hann? Þu skallt
giöra og segia eins og Forfaderenn Ja-
cob/þa hann stieckst (glijmde) vid Guds
Son: Eg slepp þier ecke DRottinn /
þott bæde gange Lendar og Armlegget
ur Lid/fyr enn þu Blessar mig: Og lat
Jobs Ord ætijd vera fest þier i Minne
og Hiarta/og haf ad eins stodugt Tra-
Nn ust

vist a, þeim/ Job. 10. v. 13. Þott þu DRottins hylier þad vel i þijnu Hiarta/eins og þu sinner mier ecke / þa veit eg/þo þu hugsar þad/ ad þu manst til mijn: Hugga þig vid þad sem Eliphas seger / þvi þad eru eilijf Sannindi þess Almættuga Rꝛduga Guds: Sæll er sa Madur sem Gud leggur Hirting a/ þar fyrer þa fyrerlijt ecke Hirtingena hins Almættuga/Job. 5. v. 17. v. f. f. Þvi han Særer og Græder/ han sundur slær og hans Hønd Læknar/ Han mun frelsa þig ut af þeim sex Harmkvælum/ og i þvi hinu siøunda mun ecke neitt illt ahrræra þig / fylg so ad Rꝛdurlage Rꝛdlegging Davids/ Psal. 27. v. 14. Bijd þu DRottins/vert Hraustur / og Ǝefadur/og bijd DRottins.

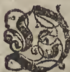
Sa same HErra og Gud vere Lofadur og Hꝛa-Blessadur fyrer alla sijna Huggun / sem han hefur oss giefed / og virdest ad Innsigla þa sømu fyrer þann retta Huggara / hver ad er sa Heilage

Ande/ i Hiortum allra vor/ fyrer Sake er sijns Elskulegasta og Eingetna Sonar JEsu Christi/
A M E N.

Bæn a moote Freistingum Satans.

(Er hier Jnskrifud epter, þvi, sem hun stendr i Bæna Book D. Joh. Avenarii.)

Þu Goode Sterke og Almattuge Gud/ Vor Himneske Fader/ Vier heyrum i þijnu Gudoomlegu Orde / ad Diofullen sa gamle Dreke og slæge Hoggormur vor Mootstandare / geingur i kringum oss/ sem eitt grenjande Leon/ og leitar ad þeim sem hann svelge/ og ad hann er Þusund Brela Smidur / og sæker epter vorum Saalum / med Olistuglegum Brogdum og Bnsætrum/ hvernenn hann kune ad koma oss i Skamer og Lostu & Ellegar til Efaseme og Orvæntinga

ar / Þvi ſtrædu hañ hefur ſett ſijnar Gylldrur fyrer oſſ / til ad fanga oſſ / med Rijkedæme og Vellyſtingum / med Fanckt Eymd og Armædu / med vondum Gyrndum og med Veralldlegre Hefd og Metordum / med Aſtundan epter Stundlegu Vellde og Rijkedæme / med Bukſorg og Vmhyggiu fyrer Tijmanlegre Biørg og Næringu / og med allskonar hættfudu Ranglæte og Syndum. Hañ hefur lagt eina Taal-Snøru fyrer oſſ i Ordum og Verkum / a Noott og Dege / hvert ſem vier ſnuum oſſ / þa ſtæder hañ i kringum oſſ / med ſijnum Diøfullegum Freiſtingum / hvert vier Bøkum eda Sofum / þa er hañ a Vak til hia oſſ / og opnar ſitt Gin til ad ſvelgia oſſ. O DRotten / Hvør kañ þad ad umflija / Þvi ſtrædu / hañ vaker an Aflaats / og hvgleſt ecke / eñ vier af Lete og Meñingarleyſe vors Holldz / vøkum ecke Koſtgiæfelega / ſo ad vier mættum fyrer þijna Hialp giora hañum nockra

Moot.

Mootstødu / þvi opna þu vor Augu / so vier skyntum hversu Krøpkugast og Slægast Ovin vier høfum / þvi vier høfum ecke vid Holld og Blood ad beriast / helldur vid Andskotast / sem er Høfdinge þessarar Verolldar. Sta þu Aumur a oss / þu Trufaste Gud / og giør oss Hrausta og Druggva / i Mætte þyns Styrkleiks / Herklæd þu oss med þisse Harðnesku / so vier kunnum ad standa a moote þeim Vielafullu Umsætrum og Arasum Diøfulsins / fær þu oss i þitt Herskruda / Umgirdtu vorar Lendar med Sañleikanum / og legg yfer oss Brintu Riettlætesins / og Hiælpa / so vier steum um Fætur vor Briniader med Evangelio Fridarens. Eñ fyrer alla Hlute fram / gief þu oss Skiølld Truarenar i vor Hiøttu / med hverium vier kuñum ut ad slœckva aull-ar Elldlegar Pÿlur og Skeite hins Hreckvyssa / settu uppa oss Hiælm Hiælpræðesins / og fæ oss i Hendur

þad Andlega Sverd / hvert ad er þitt Elskulega Ord / þar med vilium vier Hreisteverkenn vinna / og med þijnu Fulltijnge vilium vier / so sem Hrauster Riddarar / yfervinna vorn Mootstandara Diofulinn / og slaa hann nidur i þijnu Nafne / ef þu stendur hia oss / þa ottumst vier ecke enn þo Veralldenn und ergeinge / og Fiollenn hrinde og sycke i midt Hafed / þvi þu ert vor Hialpare / þu sem lifer og rijker ad Eylijfu Amen.

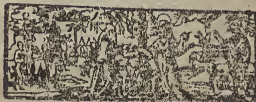
Erratas.

ERRATA.

PAg. 16. Lin. 19. Oudleguſtu / les Ogudleguſtu. P. 66. lin. 3. Gud/ les Guds. P. 68. lin. 15. feinded/les feinged. P. 284. lin. 19. Orſøk/ les Orſøk. P. 377. lin. 3. vekur / les tekur.

N. B. J Fyrra Parte Bookarenar/ sem nefneſt Lyffins-Vegur / þar þeſſe Ord ſtanda/ Pag. 82. lin. 26. nedan fyrer Kroſſen/ meiga leſaſt/ hiaa Kroſſenum.

Og hvad fleira hefur meatt yferſiaſt i Pryckingu þeſſarar Bookar/ Er Goodgiarn Leſare umbeden ad Lagfæra/ og leſa i Mæled.

odt de [illegible] en einsamen dat hus vul B
/ de de gevangen vthuöret tho re
Vnde lett de egensinnigen bly-
ren.
o du vor [illegible] n volck hërtögest/
[illegible] oöstenye. Sela.
[illegible] nde de hemmele
[illegible] de jn Sinai / Vor
[illegible] odt ys.
[illegible] God einen gnedigen
[illegible] dat dörre ys / vorqui-

[illegible] he darynne wanen kö-
[illegible] t de elenden mit dynen

[illegible] E gifft dat wordt/Mit gro-
[illegible] selitsten.
nge der heerscharen sint vn-
nde / Vnde de * Huss eere

elde li [illegible] tlentet ydt
[illegible] n vnde wede
So wert ydt klar/
[illegible] fruchtbar
[illegible]

✝ (Köninge)
Sint de Apostel
de eindrechtich
leren
[illegible] sett i p [illegible]
isch eine husfro
we/Vnde redeth
hyr van der ker-
cken vnde brudt

